

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/21-09/28

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 1. travnja 2021.

Hs**NP**021-12/21-09/28*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. za 2020. godinu, te zajednički "Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2020. godinu"*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima ("Narodne novine", broj 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20), dostavio Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., aktom od 31. ožujka 2021. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

Hs**NP*021-12/21-09/28*325-21-01**Hs

Raiffeisen
MIROVINSKI FONDOVI

HRVATSKI SABOR
Ured Predsjednika Hrvatskog sabora
Trg Svetog Marka 6
10000 Zagreb

Zagreb, 31. ožujka 2021. godine
R.P. HRVATSKA
Postredni broj: 2021-IP-54-
RMF21271676 Trg Sv. Marka 6

Primljenio:	31-03-2021
Klasificacijski izpravak:	Org. jed.
021-12/21-09/28	65
Broj/teme Proj.	Pril. Vrij.
325-21-01	11 CD

Predmet: Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. za 2020. godinu i izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2020. godinu - dostavlja se

Poštovani,

temeljem članka 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/2014, 93/2015, 64/2018, 115/2018 i 58/2020), Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. podnosi Hrvatskom saboru

- Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. za 2020. godinu i to Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A, Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B i Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C, te
- zajednički Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2020. godinu.

S poštovanjem,

Damir Grbavac, predsjednik Uprave

Eva Horvat, članica Uprave

Sukladno članku 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20; dalje u tekstu: Zakon), Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., Zagreb, podnosi

**Izvještaj o radu obveznih mirovinskih
fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo
za upravljanje obveznim i dobrovoljnim
mirovinskim fondovima d.d.
za 2020. godinu**

Ožujak 2021.

Sadržaj

1.	UVOD	3
1.1	Okružje poslovanja mirovinskih fondova u 2020. godini	3
1.2	Utjecaj pandemije i potresa na poslovanje Fondova i Društva.....	5
1.3	Upravljanje imovinom Fondova.....	6
1.4	Upravljanje rizicima.....	8
1.5	Odnosi s članovima i način ostvarivanja prava članova Fondova	8
1.6	Finansijska pismenost	9
1.7	Naknade.....	10
2.	RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA A	11
2.1	Osnivanje i početak poslovanja	11
2.2	Profil rizičnosti	11
2.3	Članstvo.....	14
2.4	Pokazatelji poslovanja u 2020. godini.....	14
2.5	Prinosi i zarade	16
2.6	Likvidnost.....	17
3.	RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA B	18
3.1	Osnivanje i početak poslovanja	18
3.2	Profil rizičnosti	18
3.3	Članstvo.....	21
3.4	Pokazatelji poslovanja u 2020. godini.....	21
3.5	Prinosi i zarade	22
3.6	Likvidnost.....	24
4.	RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA C	24
4.1	Osnivanje i početak poslovanja	24
4.2	Profil rizičnosti	24
4.3	Članstvo.....	27
4.4	Pokazatelji poslovanja u 2020. godini.....	27
4.5	Prinosi i zarade	28
4.6	Likvidnost.....	29
5.	Značajna ulaganja mirovinskih fondova u pojedine izdavatelje.....	30

1. UVOD

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (dalje u tekstu: Društvo) je registrirano kao dioničko društvo pri Trgovačkom sudu u Zagrebu 27. rujna 2001. godine. Sjedište Društva je u Zagrebu, Petrinjska 59. Društvo je u 100%-tnom vlasništvu Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb. Temeljni kapital Društva iznosi 143.445.300,00 kuna. Članovi Uprave Društva su: Damir Grbavac – predsjednik Uprave, Eva Horvat – članica Uprave, Gordan Šumanović – član Uprave. Članovi Nadzornog odbora su sljedeći: Anton Starčević – predsjednik Nadzornog odbora, Anita Cvanciger – zamjenica predsjednika Nadzornog odbora, Dubravko Lukač – član Nadzornog odbora, Peter Žilinek – član Nadzornog odbora i Zvonimir Savić – član Nadzornog odbora imenovan od ukom Vlade Republike Hrvatske u lipnju 2019. godine. U Društvu su na dan 31. prosinca 2020. godine zaposlene 44 osobe.

Rad Društva nadzire Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa).

Isključiva djelatnost Društva je upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Na dan 31. prosinca 2020. godine Društvo je upravljalo sljedećim obveznim mirovinskim fondovima (dalje u tekstu: Fondovi):

- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C.

Također, na dan 31. prosinca 2020. godine Društvo je upravljalo sljedećim dobrovoljnim mirovinskim fondovima:

- Raiffeisen dobrovoljni mirovinski fond,
- Raiffeisen zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond,
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Ericsson Nikola Tesla,
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Hrvatskog liječničkog sindikata i
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond T-HT.

Depozitar Fondova u 2020. godini bio je Addiko Bank d.d., Zagreb (dalje u tekstu: Depozitar). Društvo je skloplilo ugovor s novim depozitarom Privredna banka Zagreb d.d. te je dobilo odobrenje za promjenu depozitara od Hanfe. Promjena depozitara izvršit će se 1. lipnja 2021. godine.

Neovisni revizor za Društvo i Fondove za 2020. godinu je KPMG Croatia d.o.o. za reviziju.

1.1 Okružje poslovanja mirovinskih fondova u 2020. godini

Makroekonomска i tržišna kretanja u 2020. godini obilježena su utjecajem globalne pandemije virusa SARS-CoV-2 koja je uzrokovala najveći pad svjetskog gospodarstva od velike financijske krize

iz 2008. godine, ali i razornim potresima koji su u ožujku pogodili Zagreb, a u prosincu Sisačko-moslavačku županiju. Globalna kriza i potresi imali su značajan negativan utjecaj na hrvatsko gospodarstvo, koje je prekinulo višegodišnji pozitivni trend rasta i u prošloj godini, prema prvoj procjeni Državnog zavoda za statistiku, ostvarilo pad BDP-a od 8,4% u odnosu na prethodnu godinu. Glavni predvodnici oporavka posljednjih godina, osobna potrošnja i izvoz usluga, u prošloj su godini postali glavni čimbenici pada gospodarstva, ukazujući na visoku ovisnost gospodarstva o prihodima od turizma. Na godišnjoj razini stopa pada osobne potrošnje iznosila je 6,2%, dok je izvoz usluga pao za 45,2%. Od pozitivnih obilježja treba naglasiti oporavak investicija u fiksni kapital, koje su u posljednjem kvartalu 2020. godine porasle za 4,2% na godišnjoj razini, naznačujući oporavak proizvodnog sektora u 2021. godini.

Anticipirajući posljedice pandemije i usporavanje globalnog gospodarstva Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska narodna banka odlučile su opsežnim fiskalnim i monetarnim mjerama pomoći korporativnom i finansijskom sektoru, a što je za posljedicu imalo povećanje proračunskog deficitia i javnog duga Republike Hrvatske. Uslijed navedenih izvanrednih izdvajanja, za Republiku Hrvatsku se očekuje proračunski deficit na razini opće države od 24,8 milijardi kuna ili 8% BDP-a, dok bi javni dug trebao doseći razinu od oko 87% BDP-a (sa 73,2% u 2019. godini). Ipak, zahvaljujući mjerama Vlade Republike Hrvatske, na tržištu rada došlo je do tek blagog rasta stope nezaposlenosti u 2020. godini. Prosječna razina potrošačke inflacije u 2020. godini iznosila je blizu 0%, dok je godišnja inflacija iznosila negativnih 0,7%. Račun tekućih transakcija ostvario je značajno smanjenje u 2020. godini, većinom uslijed manjih prihoda u trećem kvartalu.

Od pozitivnih događaja treba izdvojiti ulazak Hrvatske u Europski tečajni mehanizam (ERM II) u srpnju 2020. godine, što je jedan od ključnih preduvjeta ostvarenja strateškog cilja Hrvatske – ulazak u europsku monetarnu uniju, te pozitivne komentare vodećih svjetskih kreditnih agencija. U prošloj godini agencija Moody's podigla je rejting Republike Hrvatske, a agencije Standard & Poor's i Fitch zadržale su dosadašnji rejting na investicijskoj razini. Pozitivan stav kreditnih agencija dokaz je povjerenja u hrvatsko gospodarstvo, koje u narednim godinama očekuje mogućnost značajnog povećanja povlačenja sredstava iz EU fondova. Hrvatska bi samo iz EU fonda Nove Generacije u 2021. godini trebala dobiti više od 750 milijuna eura.

Pretežno negativni makroekonomski trendovi u Republici Hrvatskoj imali su negativan utjecaj na domaće dioničko tržište na kojem je došlo do daljnog pada vrijednosti dioničkih indeksa, ali i rasta prometa. Vrijednost CROBEXtr indeksa smanjena je za 12,5% na godišnjoj razini, dok je ukupan promet dionicama na Zagrebačkoj burzi porastao 5,5% te dosegao razinu od 2,8 milijardi kuna. Ostali negativni trendovi iz prethodnih godina obilježili su i 2020. godinu jer nije bilo većih privatizacijskih projekata, a odnos novouvrštenih i dionica kojima je ukinuto uvrštenje ponovno je bio negativan. U prošloj godini na Zagrebačku burzu uvršteno je samo pet dionica, dok je s tržišta povučeno čak dvadeset

dionica. Ukupno, tržišna kapitalizacija dionica na Zagrebačkoj burzi smanjena je za 7,2% na 137 milijardi kuna.

Kao i prethodnih godina mirovinski fondovi imali su aktivnu ulogu u promicanju korporativnog upravljanja, sudjelujući u radu glavnih skupština tvrtki izdavatelja te zastupajući interes članova fondova i interes manjinskih dioničara. Iz godišnjih izvještaja najlikvidnijih tvrtki izdavatelja na Zagrebačkoj burzi primjetan je sve veći fokus izdavatelja na područje održivog poslovanja, iako pokazatelji održivosti nisu dovoljno standardizirani kako bi adekvatno obuhvatili kompleksnost faktora održivosti iz perspektive investitora.

U uvjetima negativnog trenda na domaćem tržištu mirovinski fondovi povećali su ulaganja na stranim dioničkim i obvezničkim tržištima. Unatoč velikom padu u prvom kvartalu 2020. godine, većina vodećih svjetskih dioničkih tržišta prošlu su godinu završila s pozitivnim predznakom, čemu su značajno pomogle središnje banke spuštanjem ili zadržavanjem kamatnih stopa na rekordno niskim razinama te vlade najvećih svjetskih ekonomija odobravanjem rekordnih fiskalnih poticaja. Godišnje stope rasta dioničkih indeksa u 2020. godini kretale su se od 14,3% za MSCI ACWI indeks (All Country World Index), 15,8% za MSCI Emerging markets indeks do 16,3% za američki S&P-500 indeks, dok je europski EuroStoxx 50 indeks zabilježio pad od 5%. Osim pandemije koronavirusa prošlu su godinu obilježili i predsjednički izbori u SAD-u, koji će osim političkog imati i značajan utjecaj na svjetsko gospodarstvo, te izlazak Velike Britanije iz Europske Unije.

U navedenim okolnostima te u uvjetima povjesno niskih kamatnih stopa na novčanom i obvezničkom tržištu, mirovinski fondovi nastavili su proces geografske i sektorske diverzifikacije imovine te ulaganja u alternativne domaće i strane investicijske fondove.

1.2 Utjecaj pandemije i potresa na poslovanje Fondova i Društva

Nastavno na fiskalne i monetarne mjere koje su Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska narodna banka pokrenule kao pomoć korporativnom i finansijskom sektoru, istovremeno su pokrenuti i mјere za očuvanje stabilnosti tržišta kapitala, prvenstveno u kontekstu održavanja likvidnosti, a u kojim su sudjelovale Hrvatska narodna banka i Hanfa. U tom kontekstu pokrenuto je osnivanje Fonda za stabilnost u kojem su sudjelovali i Fondovi pod upravljanjem Društva. Nadalje, Fondovi su sudjelovali i u svim izdanjima državnih obveznica koje su bile organizirane u cilju stabilizacije državnih financija.

Uslijed pojave pandemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, u svibnju 2020. godine usvojen je po hitnom postupku Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, br. 58/2020) kojim se omogućilo da obvezni mirovinski fondovi plasiraju novčana sredstva kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke te da se zaduže kod navedenih institucija u srednjoročnom razdoblju. Dodatno, u slučaju izvanrednih okolnosti

dana je mogućnost Hanfi da odluči o prekoračenjima ograničenja ulaganja u cilju zaštite javnog interesa i/ili interesa članova obveznih mirovinskih fondova.

Poslovanje Fondova je tijekom 2020. godine bilo pod značajnim utjecajima pandemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2. Nakon početnog rasta vrijednosti obračunskih jedinica Fondova sve do sredine veljače 2020. godine, uslijedila je, isprva polagana, a nakon sagledavanja uznemirujućih vijesti od strane tržišta kapitala o tempu širenja pandemije i utjecaju na ljudsko zdravlje te posljedično i na ekonomiju, sve brža i intenzivnija korekcija cijena i to prvenstveno na dioničkim tržištima. Stoga je već krajem veljače u Fondovima kategorije A i B, koji u svojim portfeljima imaju izloženosti dioničkim tržištima, došlo do manjih korekcija vrijednosti obračunskih jedinica, a iste su zatim doživjele i značajnu korekciju krajem ožujka 2020. godine. Istovremeno je došlo i do značajnog porasta razine volatilnosti Fondova kategorije A i B, a koje su se kod fondova kategorije B izjednačile s razinama volatilnosti viđenima krajem 2008. godine nakon izbijanja kreditne krize. Međutim, nakon početnog šoka na tržištima kapitala, a nakon sagledavanja utjecaja i tijeka pandemije od strane tržišta kapitala na ekonomiju i poslovanje poduzeća, postepeno je došlo do oporavka nekih tržišta te su posljedično krajem godine svi Fondovi završili s pozitivnim godišnjim prinosom.

Uslijed pojave pandemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 operativno poslovanje Društva tijekom većeg dijela 2020. godine odvijalo se u otežanim uvjetima. Sredinom ožujka, a nakon proglašenja pandemije, Uprava Društva aktivirala je mjere za osiguranje kontinuiteta poslovanja. Mjere su prvenstveno bile usmjerene na omogućavanje rada od kuće djelatnicima Društva te na prilagodbe nužne za uspostavljanje kontinuiteta poslovnih procesa. Dodatno, krajem ožujka 2020. godine potres koji je pogodio Zagreb nekoliko je dana otežao poslovanje Društva na poslovnoj adresi u centru Zagreba. Iako poslovni prostori Društva i oprema nisu bili pogodjeni potresom, sam pristup centru Zagreba bio je privremeno onemogućen.

Međutim, usprkos prethodno navedenim događajima koji su uzrokovali vrlo velike promjene u načinu odvijanja poslovnih procesa, Društvo je nastavilo uredno poslovati te je uspješno i na vrijeme izvršavalo sve zadaće vezane uz poslovanje Fondova, omogućavajući istovremeno i primjerenu razinu komunikacije s članovima svih mirovinskih fondova kojima upravlja, kao i ostvarivanje prava članovima dobrovoljnih mirovinskih fondova kojima upravlja.

1.3 Upravljanje imovinom Fondova

Društvo upravlja Fondovima u skladu sa zakonskim propisima i Statutima Fondova. Fondovi su u vlasništvu svojih članova, a pojedinačna vlasnička prava se određuju razmjerno iznosu sredstava na njihovom osobnom računu. Imovina Fondova ne pripada Društvu niti je dio imovine Društva, njegove likvidacijske ili stečajne mase te ne može biti predmetom ovrhe radi namirenja tražbine prema Društvu. Imovina Fondova drži se i vodi odvojeno od imovine Društva. Društvo je odgovorno članovima Fondova za uredno i savjesno obavljanje poslova propisanih zakonskim propisima te također odgovara

za štetu počinjenu članovima Fondova u skladu s pravnim propisima. Društvo je dužno stjecati imovinu za Fondove isključivo u ime i za račun Fondova pohranjujući je kod depozitara. Pri obavljanju poslova depozitara za više mirovinskih fondova, imovina, djelatnost i evidencije svakog mirovinskog fonda moraju biti potpuno odvojeni, kako međusobno, tako i od samog depozitara. Depozitar je odgovoran članovima Fondova i Društvu za gubitak imovine koji je prouzrokovao on ili treća osoba kojoj je delegirao pohranu finansijskih instrumenata Fondova.

Društvo je usvojilo i primjenjuje pravila korporativnog upravljanja, vezano uz vlastiti ustroj i poslovanje, kao i uz sudjelovanje u korporativnom upravljanju izdavatelja u kojima mirovinski fondovi pod upravljanjem Društva imaju značajne udjele. Učinkovito korporativno upravljanje nužan je preduvjet uspješnosti Društva. Društvo kao članica Udruge društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskim osiguravajućim društvima (dalje u tekstu: UMFO) primjenjuje kodeks korporativnog upravljanja koji je UMFO usvojio u lipnju 2019. godine. Društvo je usvojilo Pravilnik o korporativnom upravljanju i ustrojilo Odbor za korporativno upravljanje kao tijelo koje donosi odluke vezane uz glasovanja na skupštinama izdavatelja u kojima mirovinski fondovi imaju značajne udjele. Izvješće o aktivnostima koje su tijekom godine provedene u skladu s Politikom sudjelovanja objavljuje se na mrežnim stranicama. Društvo je ustrojilo učinkovita i primjerena pravila za prepoznavanje, upravljanje, praćenje i sprječavanje sukoba interesa te uspostavilo neovisnu funkciju praćenja usklađenosti koja je zadužena za primjenu i nadzor tih pravila.

Prilikom provedbe ulaganja Fondova poštuju se načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fondova u odnosu na preuzeti rizik. Društvo primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fondova vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala.

Upravo takav pristup omogućio je Društvu da odgovori na pojavu pandemije i posljedične tržišne šokove na primjeren način, tj. sagledavanjem utjecaja te dinamike pada i oporavka tržišta kapitala po pojedinim klasama imovine, kao i imajući u vidu dugoročnu strategiju upravljanja imovinom Fondova. Društvo je ocijenilo da će globalni utjecaj pandemije na dionička tržišta biti očekivano kratkotrajan, ali s jasnim naznakama značajnijeg negativnog utjecaja kod pojedinih industrija u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju. Stoga u samoj alokaciji Fondova kategorije A i B nisu provedene značajnije promjene u strategijama ulaganja prema klasama imovine, već su izvršene manje prilagodbe u sektorskim alokacijama, tj. izloženostima pojedinim industrijama. Također, Društvo je prepoznalo i određene tržišne prilike kod imovine za koju je procijenilo da ista ima tržišnu vrijednost ispod dugoročnih očekivanja fer vrijednosti, a što je dodatno doprinijelo opravku vrijednosti obračunskih jedinica Fondova.

1.4 Upravljanje rizicima

Društvo je uspostavilo sveobuhvatan i učinkovit sustav upravljanja rizicima. Strategijom upravljanja rizicima definirana su temeljna načela kojima se Društvo rukovodi u upravljanju rizicima, osigurava razumijevanje procesa upravljanja rizicima, definira uloge i odgovornosti te postavlja smjernice za upravljanje rizicima.

Sustav upravljanja rizicima podrazumijeva identifikaciju, praćenje i izvještavanje o rizicima koji se javljaju u poslovanju Društva te praćenje efikasnosti postavljenih mjera za izbjegavanje, zaštitu ili transfer rizika, odnosno prihvaćanje od strane Društva. Društvo ne teži potpunoj eliminaciji rizika u poslovnim procesima nego adekvatnoj kontroli i praćenju svih vrsta rizika kojima je izloženo tj. uspostavljanju efikasnog sustava za upravljanje rizicima koji treba osigurati da Društvo i mirovinski fondovi kojima upravlja posluju u skladu sa pravnim propisima, poslovnom strategijom Društva i strategijom mirovinskih fondova uzimajući u obzir predodređenu toleranciju spram izloženosti pojedinim rizicima. Društvo je posebno dužno u svojem poslovanju djelovati u cilju zaštite članova mirovinskih fondova kojima upravlja.

Sustav upravljanja rizicima koje je Društvo uspostavilo omogućilo je primjereni odgovor na pojavu pandemije, kako sa strane praćenja razine volatilnosti Fondova i pojedinih klasa imovine koje čine portfelje Fondova, tako i sa strane praćenja utjecaja tržišnih šokova na prinose i rizike Fondova. Analize koje je Društvo provelo prije izbijanja pandemije uključivale su i scenarije naglog pada vrijednosti dioničkih tržišta, a što je pomoglo u sagledavanju utjecaja te donošenju strategija za ulaganja Fondova o okružju nakon pojave šoka na tržištu.

1.5 Odnosi s članovima i način ostvarivanja prava članova Fondova

Društvo je tijekom 2020. godine članovima osiguralo dostupnost svih relevantnih podataka i informacija unatoč posebnom režimu rada. Obavljanje poslova se iz navedenih razloga samo djelomično obavljalo u službenim prostorijama, a većim dijelom na daljinu, radom od kuće. Slijedom toga, od ožujka se u službenim prostorijama Društva nisu primale stranke, a komunikacija s članovima se nastavila odvijati telefonskim putem i elektroničkom poštom. O novom modelu rada članovi i potencijalni članovi bili su obaviješteni na ulazu u prostorije Društva, putem poruke telefonske sekretarice i na mrežnoj stranici.

Na mrežnoj stranici www.rmf.hr koju Društvo redovito ažurira dostupne su sve informacije o poslovanju Fondova i Društva kako je propisano Zakonom, o svakom pravnom i poslovnom događaju u vezi s Društvom koji bi mogli značajno utjecati na poslovanje Fondova te podaci i informacije koji su važni za članove, tržište i javnost. Putem mrežne stranice smo tijekom 2020. godine članove redovito obavještavali o uvjetima i načinima obavljanja poslova, primanja stranaka te načinima na koje članovi i potencijalni članovi mogu uspostaviti kontakt s Društvom. Dodatno, pojačano smo radili na informiranosti članova, pa smo tako već tijekom ožujka putem mrežne stranice pružili odgovore na

pitanja vezana za utjecaj pandemije na finansijska tržišta, posljedično i na mirovinsku štednju, odnosno na prinose mirovinskih fondova.

Ispunjavajući svoju zakonsku obvezu Društvo je osiguralo dostupnost tromjesečnih i revidiranih godišnjih izvještaja putem mrežne stranice, na svim prijemnim mjestima Središnjeg registra osiguranika (dalje u tekstu: REGOS), a članovima se, na njihov zahtjev i besplatno, isti i dostavljaju. Društvo ima svoju mrežnu stranicu www.rmf.hr i redovito je ažurira i održava. Na mrežnoj stranici dostupne su sve informacije o poslovanju Fondova i Društva kako je propisano Zakonom, o svakom pravnom i poslovnom događaju u vezi s Društvom koji bi mogli značajno utjecati na poslovanje Fondova te podaci i informacije koji su važni za članove, tržište i javnost.

Na zahtjev članova Fondova, Društvo dostavlja dodatne informacije o ograničenjima koja se primjenjuju na području upravljanja rizicima pojedinog Fonda, postupcima koji se koriste u tu svrhu, kao i o promjenama u rizičnosti i prinosima osnovnih vrsta finansijskih instrumenata u koje je uložena imovina pojedinog Fonda. Članove se redovito, putem pisanih izvješća koji se dostavljaju električkom poštom, jedanput godišnje obavještava o vrijednosti imovine i uplatama na osobne račune u Fondu. Također, članu se omogućava uvid u stanje na osobnom računu i ostalim podacima na više načina (mrežna stranica, besplatni info telefon, izvještavanje putem električke pošte ili SMS porukom). Izbor načina izvještavanja, promjenu osobnih podataka i ostale izmjene, te dobivanje svih informacija članu se omogućava pozivom u kontakt centar ili slanjem upita na službenu mail adresu Društva. Radi zaštite osobnih podataka i čuvanja povjerljivosti, član se tom prilikom mora odgovarajuće identificirati.

Prava članova Fondova i način njihovog ostvarivanja, poput uvjeta za prelazak iz mirovinskog fonda jedne kategorije u mirovinski fond druge kategorije te prelazak u mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, propisani su dokumentima obveznog mirovinskog fonda – Statutom i Informativnim prospektom. Nadalje, Društvo je uspostavilo postupke koji osiguravaju da se pritužbe članova Fondova rješavaju na adekvatan način te da nema ograničenja za ostvarivanje prava članova. Informacije u vezi s postupkom rješavanja pritužbi člana kao i informacija o izvansudskom mirnom rješavanju sporova između Društva i članova putem Centra za mirenje pri Hrvatskoj gospodarskoj komori su dostupne članu na mrežnoj stranici.

1.6 Financijska pismenost

Radi jačanja financijske pismenosti građana o individualnoj kapitaliziranoj štednji, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima mirovinsko društvo je obvezno dio prihoda od obavljanja svoje djelatnosti svake godine ulagati u osnaživanje financijske pismenosti građana Republike Hrvatske. Slijedom navedenog, krajem 2019. godine utvrđene su aktivnosti i projekti koji će se provoditi s navedenim ciljem, iznos sredstava koji se namjerava utrošiti u tu svrhu, način realizacije i rokovi. Polazne osnove za planiranje navedenih aktivnosti nastavak su projekata koje je Društvo prethodno provodilo, a koja je koordinirala UMFO, te razvoj i realizacija samostalnih projekata.

Uslijed novonastalih okolnosti Društvo je provedbu projekata moralo prilagoditi mjerama za prevenciju pandemije, te se koncept planiranih projekata mijenja tijekom 2020. godine. Među brojnim projektima finansijske pismenosti koje smo provodili, izdvajamo projekt „Raiffeisen Future Boost“. Navedeni projekt je među ostalim također poprimio novi „online“ format, a njegovu uspješnost potvrđuje nagrada Akademije Zagrebačke burze za izuzetan doprinos edukaciji o tržištu kapitala tijekom 2020. godine koju je za njega primilo naše Društvo.

Osnovni cilj koji Društvo nastoji ostvariti provođenjem projekata i kampanja finansijske pismenosti je podizanje razine znanja među građanima o finansijskim proizvodima s naglaskom na važnost štednje i pojašnjavanjem pojmove u mirovinskom sustavu. Ciljna skupina projekata su svi građani, a naročito mlađa populacija koja tek ulazi u svijet rada te zaposleni. Prilikom provođenja samostalnih projekata, Društvo razvija strateški pristup kako bi finansijsko opismenjavanje kao dugotrajni proces bilo što učinkovitije. Za pojedine projekte koji su se provodili tijekom prethodnih razdoblja planira se nastavak i u sljedećim razdobljima.

1.7 Naknade

Prema važećim zakonskim odredbama, naknade koje terete imovinu Fondova su sljedeće:

- Ulazna naknada, koju izračunava REGOS, u 2020. godini iznosila je 0,5% (2019.: 0,5%) od ukupno prikupljenih doprinosa. Iznos svih doprisona uplaćenih na određeni dan, umanjena za ulaznu naknadu, uplaćuje se na račune Fondova, dok se ulazna naknada priznaje kao prihod Društva.
- Naknada za upravljanje u 2020. godini iznosila je 0,3% (2019.: 0,338%) godišnje od osnovice koju čini ukupna imovina mirovinskog fonda umanjena za obveze s osnove ulaganja. Stopa naknade za upravljanje za 2021. godinu snižena je na 0,284% od osnovice, a dodatno će se smanjiti, sukladno Zakonu, na razinu od 0,27% u 2022. godini.
- Naknada depozitaru, sukladno ugovoru s Depozitarom, iznosila je do 29. veljače 2020. godine 0,022%, a od 1. ožujka 2020. godine 0,02% (2019.: 0,022%) godišnje od osnovice, tj. od ukupne vrijednosti imovine Fondova umanjene za obveze s osnove ulaganja. Društvo je ugovorilo nižu naknadu s novim depozitarom Fondova od 1. lipnja 2021. godine u iznosu od 0,018% godišnje od osnovice.

Naknada za izlaz naplaćuje se članu fonda prilikom prijelaza iz jednog obveznog mirovinskog fonda u drugi, ali pod upravljanjem drugog mirovinskog društva, a izračunava se na temelju ukupnog iznosa koji se nalazi na osobnom računu člana fonda, i to u iznosu od 0,8% u prvoj godini članstva, 0,4% u drugoj, 0,2% u trećoj, a u ostalim godinama se ne naplaćuje. Ovu naknadu također izračunava REGOS, a isplaćuje se Društву.

Društvo ima pravo na iznos naknade za upravljanje koji čini 20% ukupno naplaćenog iznosa naknade za upravljanje od strane svih mirovinskih društava u Republici Hrvatskoj koja upravljaju obveznim

mirovinskim fondovima u promatranom obračunskom razdoblju od jedne kalendarske godine. Tijekom 2020. godine je obračunata i naplaćena naknada za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima veća od prethodno navedenog ograničenja te će se 55% tako više naplaćenog iznosa naknade za upravljanje u iznosu od 19.961.368,01 kune do 30. travnja 2021. godine uplatiti REGOS-u kako bi se izvršio raspored tih sredstava svim obveznim mirovinskim fondovima. Ovakav način povrata dijela naknade za upravljanje efektivno smanjuje stopu naknade za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima za Društvo te će ista dugoročno iznositi oko 0,22% od imovine obveznih mirovinskih fondova. Ukoliko se troškovi REGOS-a i Hanfe oduzmu od ulazne naknade i naknade za upravljanje, dugoročna stopa naknade spram imovine obveznih fondova smanjuje se na svega 0,16%.

Sukladno Pravilniku o troškovima koji se mogu plaćati iz imovine obveznog mirovinskog fonda te načinu i sadržaju izračuna pokazatelja ukupnih troškova obveznog mirovinskog fonda (Narodne novine, broj 9/19), pokazatelj ukupnih troškova Fondova iznosio je u 2020. godini u prosjeku 0,33, a za pojedini Fond se dobiva kao zbroj naknade za upravljanje, naknade za depozitara te transakcijskih troškova s osnove ulaganja Fonda, sveukupno u odnosu na prosječnu imovinu Fonda. U odnosu na prošlogodišnjih 0,37, radi se o smanjenju pokazatelja ukupnih troškova Fondova za 9,4%.

2. RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA A

2.1 Osnivanje i početak poslovanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A (dalje u tekstu: ROMF A) je osnovan 30. svibnja 2014. godine, a započeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine.

2.2 Profil rizičnosti

Investicijski cilj ROMF A fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova u svrhu povećanja vrijednosti imovine na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, a u skladu sa zakonskim propisima. ROMF A fond ima uravnoteženi profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u dioničko tržiste.

Najvažnija zakonska ograničenja ulaganja obveznog mirovinskog fonda kategorije A su:

- minimalno 30% neto imovine fonda mora biti uloženo u obveznice Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a,
- maksimalno 65% neto imovine fonda u dionice izdavatelja iz Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a, uključujući i posrednu izloženost putem UCITS fondova i financijskih izvedenica,

- minimalno 40% neto imovine fonda mora biti uloženo u imovinu koja je denominirana ili koja se namiruje u kunama.

U usporedbi s drugim kategorijama obveznih mirovinskih fondova, ROMF A fond ima najviše očekivane prinose na dulji rok i najveći stupanj rizičnosti te je predviđen za osiguranike mlađe dobi pred kojima je duži radni vijek prije mirovine.

Tablica 1. Struktura ulaganja ROMF A fonda prema vrstama instrumenata

Vrsta imovine	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Dionice i dionički fondovi	43,56%	43,66%	0,10%
Obveznice i obveznički fondovi	53,52%	50,21%	-3,30%
Alternativni fondovi	0,00%	0,00%	0,00%
Instrumenti tržišta novca	2,14%	0,00%	-2,14%
Novac na računu, potraživanja i obveze	0,79%	6,13%	5,34%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 2. Geografska struktura ulaganja ROMF A fonda

Država	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Hrvatska	68,56%	69,11%	0,55%
SAD	9,86%	11,66%	1,80%
Irska	6,48%	4,07%	-2,42%
Francuska	5,24%	3,37%	-1,87%
Luksemburg	4,86%	6,43%	1,56%
Njemačka	0,00%	1,01%	1,01%
Švicarska	1,39%	1,40%	0,01%
Velika Britanija	0,42%	1,27%	0,86%
Italija	2,06%	0,00%	-2,06%
Slovenija	1,11%	1,23%	0,12%
Ostalo	0,02%	0,45%	0,43%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 3. Struktura ulaganja prema gospodarskim sektorima ROMF A fonda

Gospodarski sektor	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Država	48,04%	46,70%	-1,35%
Diverzificirano po sektorima	11,90%	12,14%	0,24%
Ostalo	0,79%	6,13%	5,34%
Opcionalna potrošačka roba	5,05%	6,05%	1,00%
Osnovna potrošačka roba	5,61%	5,77%	0,16%
Industrijski proizvodi	7,18%	5,17%	-2,01%
Komunikacijske usluge	4,58%	4,29%	-0,30%
Komunalne usluge	3,94%	2,59%	-1,34%
Energetika	2,49%	0,55%	-1,94%
Informatička tehnologija	3,12%	4,64%	1,52%
Sirovine	1,08%	3,09%	2,01%
Zdravstvo	2,50%	1,78%	-0,71%
Financijska industrija	3,72%	1,10%	-2,63%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 4. Struktura ulaganja ROMF A fonda prema valutama

Valuta	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
HRK	55,04%	52,56%	-2,48%
EUR	28,77%	32,60%	3,82%
USD	14,80%	12,38%	-2,42%
CHF	1,39%	1,40%	0,01%
GBP	0,00%	1,07%	1,07%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tijekom 2020. godine fond ROMF A bio je usklađen sa zakonskim ograničenjem na valutnu usklađenost iz članka 129. Zakona, tj. više od 40% neto vrijednosti imovine fonda ROMF A bilo je uloženo u imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Tablica 5. Pokazatelji rizičnosti ROMF A fonda

	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Tržišni rizik ROMF A fonda ¹	4,65%	5,84%	1,19%
SRRI pokazatelj stupnja rizika ²	3	4	1
Rizik fonda u odnosu na MIREX A ³	0,99	0,96	-0,03
Modificirana duracija ROMF A fonda	2,13	1,67	-0,46

¹ Izračun temeljem mjesecnih prinosa u zadnjih 5 godina, anualizirana vrijednost

² ESMA smjernice za izračun pokazatelja rizičnosti: <https://www.esma.europa.eu>

³ Izračun temeljem mjesecnih prinosa u zadnjih 5 godina

Tržišni rizik fonda predstavlja ocjenu varijabilnosti kretanja obračunskih jedinica mirovinskog fonda izraženu na godišnjoj razini, a navedena brojka pokazuje koliko se odstupanje od prosječnog prinosa mirovinskog fonda može očekivati. SRRI pokazatelj stupnja rizika (eng. *Synthetic Risk and Reward Indicator*) kategorizira rizičnosti mirovinskog fonda na skali od 1 (najmanji rizik) do 7 (najveći rizik). Rizik ROMF A fonda u odnosu na MIREX A predstavlja ocjenu sistemskog rizika, tj. očekivanog rasta/pada prinosa ROMF A fonda u slučaju rasta/pada indeksa koji opisuje kretanje prosječnog obveznog mirovinskog fonda kategorije A. Modificirana duracija mirovinskog fonda predstavlja ocjenu rizika ulaganja u dužničke vrijednosne papire, tj. očekivane promjene vrijednosti mirovinskog fonda u slučaju promjene kamatnih stopa na tržištim kapitala.

Tablica 6. Profil rizičnosti ROMF A fonda

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj* 2019.	Utjecaj na dan 31.12.2019.	Očekivani utjecaj* 2020.	Utjecaj na dan 31.12.2020.
Tržišni rizik	Umjeren	Nizak	Umjeren	Nizak
Cjenovni rizik	Umjeren	Nizak	Umjeren	Nizak
Kamatni rizik	Povećan	Nizak	Povećan	Nizak
Tečajni rizik	Umjeren	Vrlo nizak	Umjeren	Nizak
Kreditni rizik				
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Nizak	Vrlo nizak	Nizak	Vrlo nizak
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Povećan	Umjeren	Umjeren	Umjeren
Rizik namire	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti				
Rizik likvidnosti imovine	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeren, povećan, visok

S obzirom na najveću dopuštenu izloženost dioničkom tržištu za fondove kategorije A (najviše 65% imovine fonda) te očekivane rizičnosti pojedinih klasa imovine fonda, očekivani profil rizičnosti ROMF A fonda za 2020. godinu spram tržišnog rizika bio je umjeren. Na dan 31. prosinca 2020. godine izmjereni utjecaj tržišnog rizika bio je nizak. Ostale vrste rizika imale su jednak ili manji utjecaj od očekivanih utjecaja na dan 31. prosinca 2020. godine.

Pojavom pandemije u ožujku 2020. godine, na kraju prvog kvartala 2020. godine došlo je do povećanja tržišnog i cjenovnog rizika ROMF A fonda na ocjenu „visok“ uslijed značajnog povećanja volatilnosti dioničkih tržišta. Smanjenjem volatilnosti tržišta u nastavku godine tržišni i cjenovni rizik ROMF A fonda postepeno su padali te su ocjene istih na kraju drugog kvartala iznosile „umjeren“, a na kraju trećeg kvartala „nizak“, kao i krajem 2020. godine.

2.3 Članstvo

Član ROMF A fonda može biti svaki osiguranik kojemu je do dana ispunjenja starosnih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu (dalje u tekstu: Referentni dan) ostalo deset ili više godina. Član može prenijeti sredstva iz ROMF A fonda u obvezni mirovinski fond druge kategorije kojim upravlja Društvo ili u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, iste ili druge kategorije, u skladu sa Zakonom. Na dan kada član ROMF A fonda ispuni uvjet da do Referentnog dana ima manje od deset godina, REGOS će ga rasporediti u Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B. Krajem 2020. godine ROMF A fond imao je 17.118 člana (2019.: 5.592).

2.4 Pokazatelji poslovanja u 2020. godini

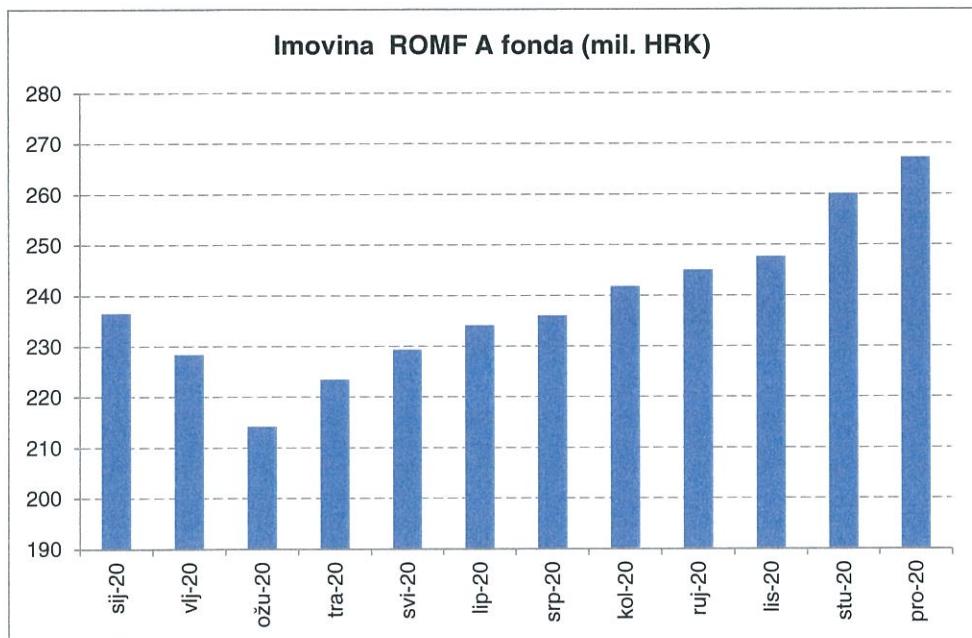
Na dan 31. prosinca 2020. godine neto imovina u ROMF A fondu iznosila je 267.228.133,74 kuna (2019.: 233.700.847 kuna), što predstavlja 27,22% tržišnog udjela u obveznim mirovinskim fondovima

kategorije A, tj. 0,22% sveukupne imovine obveznih mirovinskih fondova u RH. Ukupne uplate u ROMF A fond s osnova uplata doprinosa i promjene članstva tijekom 2020. godine iznosile su 42.145.941 kuna, dok su ukupne isplate iznosile 107.780.63 kuna. Neto iznos uplata u ROMF A fond u 2020. godini iznosio je 31.367.878 kuna.

Tablica 7. Upalte i isplate iz ROMF A fonda u 2020. godini

Osnova	Iznos (HRK)
Primici od članova fondova	33.334.117
Primici s osnove promjene članstva	8.811.824
Izdaci temeljem zatvaranja računa	-220.887
Izdaci s osnove promjene članstva	-10.378.341
Izdaci s osnove promjene članstva - korektivna stavka	-178.835
Ukupno	31.367.878

Graf 1. Prikaz kretanja imovine ROMF A fonda u 2020. godini

Tablica 8. 10 najvećih pojedinačnih pozicija ROMF A fonda na dan 31. prosinca 2020. godine

Pozicija	Vrsta instrumenta	Izdavatelj ili kreditna institucija	Oznaka	Udio
RHMF-O-26CA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO26CA5	6,55%
RHMF-O-297A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO297A0	4,61%
RHMF-O-257A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO257A4	3,70%
RHMF-O-247E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO247E7	3,63%
HT-R-A	dionica	Hrvatski Telekom d.d.	HRHT00RA0005	3,40%
RHMF-O-23BA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO23BA4	2,89%
RHMF-O-227E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO227E9	2,87%
ADPL-R-A	dionica	AD Plastik d.d.	HRADPLRA0006	2,72%
ATGR-R-A	dionica	Atlantic grupa d.d.	HRATGRRRA0003	2,65%
PODR-R-A	dionica	Podravka d.d.	HRPODRRA0004	2,50%

Najznačajnija ulaganja ROMF A fonda na kraju 2020. godine bila su domaće državne obveznice srednjih dospijeća, domaće dionice izdavatelja AD Plastik d.d., HT d.d., Atlantic Grupa d.d. i Podravka d.d. U 2020. godini najznačajnija nova pojedinačna ulaganja u vrijednosne papire domaćih izdavatelja bila su u obveznice Republike Hrvatske s dospijećem 2027. godine te dionice kompanije CIAK Grupa d.d., dok su za strane izdavatelje to bile obveznice Sjedinjenih Američkih Država te dionice informatičkih kompanija i kompanija iz proizvodnog sektora.

2.5 Prinosi i zarade

U 2020. godini nominalni prinos za ROMF A fond iznosio je 0,30%, a realno 1,01%, što je rezultiralo ukupnom godišnjom zaradom u iznosu od 2.159.409 kuna.

Tablica 9. Prinosi po pojedinim kategorijama imovine za ROMF A fond u 2020. godini

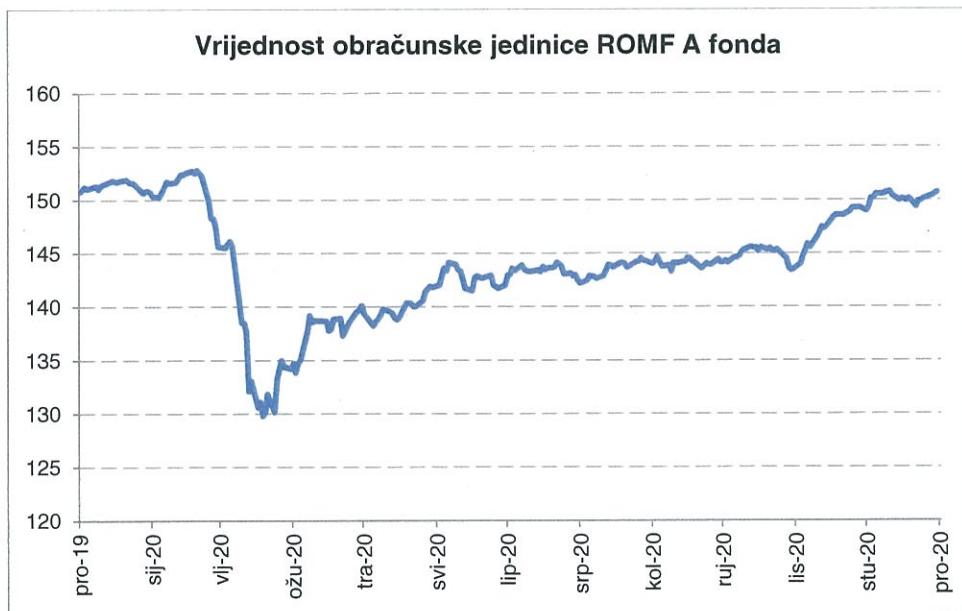
Klasa imovine	Prinos	Doprinos prinosu
Domaće dionice i fondovi koji ulažu u dionice	2,0%	47
Inozemne dionice i fondovi koji ulažu u dionice	-2,2%	-31
Domaće obveznice	2,3%	108
Inozemne obveznice i fondovi koji ulažu u obveznice	-7,6%	-68
Instrumenti novčanog tržišta	0,2%	1
Naknade		-27
Ukupno	0,3%	30

Tijekom 2020. godine pozitivan doprinos prinosu ROMF A fonda ostvaren je na ulaganja u domaće obveznice i dionice. Prinosi koji su ostvareni na ulaganja u pojedina tržišta za ROMF A fond razlikuju se od ostvarenih prinsosa pojedinih indeksa navedenih u točki 1.1 uslijed različite selekcije pojedinih ulaganja, tj. razlika između odabira pojedinih instrumenata u fondu i tržišnom indeksu. Posebno se to

odnosi na ulaganja u domaće dionice kod kojih je tržišni indeks pao za 12,5%, dok je ROMF A fond u navedenom segmentu ostvario pozitivan prinos od 2%.

Tijekom 2020. godine, na teret imovine ROMF A fonda, Društvu je isplaćeno 714.489 kuna po osnovi naknade za upravljanje, a Depozitaru 48.408 kuna po osnovi naknade za depozitara.

Graf 2. Kretanje obračunske jedinice ROMF A fonda u 2020. godini

Od početka rada fonda (21. kolovoza 2014. godine) do kraja 2020. godine prosječni nominalni prinos na godišnjoj razini za ROMF A fond iznosio je 6,71%, dok je realni prinos iznosio 6,40%.

2.6 Likvidnost

U 2020. godini ROMF A fond u potpunosti je bio u mogućnosti izvršiti sve obveze koje proizlaze iz namire transakcija ili isplata iz fonda. Tijekom 2020. godine ocjene za rizik likvidnosti imovine i rizik novčanog tijeka ROMF A fonda bile su u skladu s očekivanjima, tj. utvrđenim profilom rizičnosti.

U 2021. godini ROMF A fond očekuju isplate iz fonda po osnovi prelaska u drugu kategoriju fonda u iznosu od 9 milijuna kuna, a istovremeno se ne očekuju isplate iz fonda po osnovi umirovljenja. S obzirom na očekivane isplate iz ROMF A fonda u 2021. godini, te likvidnost finansijskih instrumenata koji se nalaze u imovini fonda, ocjenjujemo da je likvidnost imovine ROMF A fonda dostatna u odnosu na buduće obveze. Slijedom navedenog, Društvo ne očekuje da će postojati potreba za korektivnim djelovanjem prema imovini ROMF A fonda u 2021. godini radi ispunjenja budućih obveza.

3. RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA B

3.1 Osnivanje i početak poslovanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B (dalje u tekstu: ROMF B) je osnovan 5. studenog 2001. godine, a započeo je s radom 30. travnja 2002. godine.

3.2 Profil rizičnosti

Investicijski cilj ROMF B fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova u svrhu povećanja vrijednosti imovine na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, a u skladu sa zakonskim propisima. ROMF B fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u dioničko tržište.

Najvažnija zakonska ograničenja ulaganja obveznog mirovinskog fonda kategorije B su:

- minimalno 50% neto imovine fonda mora biti uloženo u obveznice Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a,
- maksimalno 40% neto imovine fonda u dionice izdavatelja iz Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a, uključujući i posrednu izloženost putem UCITS fondova i finansijskih izvedenica,
- minimalno 60% neto imovine fonda mora biti uloženo u imovinu koja je denominirana ili koja se namiruje u kunama.

U usporedbi s drugim kategorijama obveznih fondova, ROMF B fond ima umjerene očekivane prinose na dulji rok i umjereni stupanj rizičnosti te je predviđen za osiguranike srednje starosne dobi.

Tablica 10. Struktura ulaganja ROMF B fonda prema vrstama instrumenata.

Vrsta imovine	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Dionice i dionički fondovi	20,90%	21,70%	0,81%
Obveznice i obveznički fondovi	76,96%	73,12%	-3,85%
Alternativni fondovi	0,11%	0,05%	-0,06%
Instrumenti tržišta novca	0,94%	1,28%	0,34%
Novac na računu, potraživanja i obveze	1,09%	3,85%	2,76%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 11. Geografska struktura ulaganja ROMF B fonda

Država	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Hrvatska	80,69%	79,35%	-1,34%
SAD	5,52%	6,71%	1,19%
Luksemburg	3,81%	4,93%	1,13%
Irska	3,05%	3,14%	0,09%
Francuska	2,55%	1,71%	-0,84%
Supranacionalno	0,82%	0,79%	-0,03%
Velika Britanija	0,27%	0,57%	0,31%
Njemačka	0,89%	0,55%	-0,34%
Švicarska	0,83%	0,76%	-0,07%
Italija	0,69%	0,00%	-0,69%
Slovenija	0,53%	0,64%	0,12%
Ostalo	0,35%	0,82%	0,47%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 12. Struktura ulaganja ROMF B fonda prema gospodarskim sektorima

Gospodarski sektor	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Država	74,82%	71,77%	-3,05%
Diverzificirano po sektorima	6,83%	8,49%	1,66%
Komunikacijske usluge	4,60%	4,70%	0,10%
Ostalo	1,09%	3,85%	2,76%
Osnovna potrošačka roba	2,24%	2,49%	0,25%
Energetika	1,86%	0,97%	-0,89%
Komunalne usluge	1,89%	1,35%	-0,53%
Industrijski proizvodi	1,82%	1,14%	-0,68%
Informatička tehnologija	1,21%	1,83%	0,62%
Finansijska industrija	1,22%	0,55%	-0,67%
Sirovine	0,50%	1,31%	0,81%
Opcionalna potrošačka roba	0,57%	0,54%	-0,03%
Zdravstvo	1,35%	1,01%	-0,34%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 13. Struktura ulaganja ROMF B fonda prema valutama

Valuta	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
HRK	41,63%	36,86%	-4,77%
EUR	42,33%	50,64%	8,31%
USD	15,21%	11,31%	-3,90%
CHF	0,83%	0,76%	-0,07%
GBP	0,00%	0,43%	0,43%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tijekom 2020. godine fond ROMF B bio je usklađen sa zakonskim ograničenjem na valutnu usklađenost iz članka 129. Zakona, tj. više od 60% neto vrijednosti imovine fonda ROMF B bilo je uloženo u

imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Tablica 14. Pokazatelji rizičnosti ROMF B fonda

	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Tržišni rizik fonda ¹	3,11%	3,15%	0,03%
SRRI pokazatelj stupnja rizika ²	3	3	0
Rizik fonda u odnosu na MIREX B ³	1,01	0,90	-0,11
Modificirana duracija fonda	2,46	1,66	-0,80

¹ Izračun temeljem mjesecnih prinosa u zadnjih 5 godina, anualizirana vrijednost

² ESMA smjernice za izračun pokazatelja rizičnosti: <https://www.esma.europa.eu>

³ Izračun temeljem mjesecnih prinosa u zadnjih 5 godina

Značenje pojedinih pokazatelja objašnjeno je u dijelu izvješća o rizičnosti fonda kategorije A.

Tablica 15. Profil rizičnosti ROMF B fonda

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj* 2019	Utjecaj na dan 31.12.2019.	Očekivani utjecaj* 2020	Utjecaj na dan 31.12.2020.
Tržišni rizik	Umjeren	Vrlo nizak	Umjeren	Nizak
Cjenovni rizik	Umjeren	Vrlo nizak	Umjeren	Vrlo nizak
Kamatni rizik	Povećan	Nizak	Povećan	Nizak
Tečajni rizik	Umjeren	Vrlo nizak	Umjeren	Nizak
Kreditni rizik				
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Umjeren	Nizak	Umjeren	Nizak
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Visok	Visok	Visok	Visok
Rizik namire	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti				
Rizik likvidnosti imovine	Umjeren	Nizak	Umjeren	Nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeren, povećan, visok

S obzirom na najveću dopuštenu izloženost dioničkom tržištu za fondove kategorije B (najviše 40% imovine fonda) te očekivane rizičnosti pojedinih klasa imovine fonda, očekivani profil rizičnosti ROMF B fonda za 2020. godinu spram tržišnog rizika bio je umjeren. Na dan 31. prosinca 2020. godine izmjereni utjecaj tržišnog rizika bio je nizak. Ostale vrste rizika imale su jednak ili manji utjecaj od očekivanih utjecaja na dan 31. prosinca 2020. godine.

Pojavom pandemije u ožujku 2020. godine, na kraju prvog kvartala 2020. godine došlo je do povećanja tržišnog rizika ROMF B fonda na ocjenu „povećan“ te cjenovnog rizika na ocjenu „umjeren“ uslijed značajnog povećanja volatilnosti dioničkih tržišta. Smanjenjem volatilnosti tržišta u nastavku

godine, tržišni i cjenovni rizik ROMF B fonda postepeno su padali te su ocjene istih na kraju drugog kvartala iznosile „nizak“ za oba rizika, na kraju trećeg kvartala „nizak“ za tržišni rizik i „vrlo nizak“ za cjenovni rizik, a takve su bile i krajem 2020. godine.

3.3 Članstvo

Član ROMF B fonda može biti svaki osiguranik kojemu je do Referentnog dana ostalo pet ili više godina. Član može prenijeti sredstva iz ROMF B fonda u obvezni mirovinski fond druge kategorije kojim upravlja Društvo ili u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, iste ili druge kategorije, u skladu sa Zakonom. Na dan kada član ROMF B fonda ispuní uvjet da do Referentnog dana ima manje od pet godina, REGOS će ga rasporediti u Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorije C. Krajem 2020. godine ROMF B fond imao je 569.524 članova (2019.: 577.299).

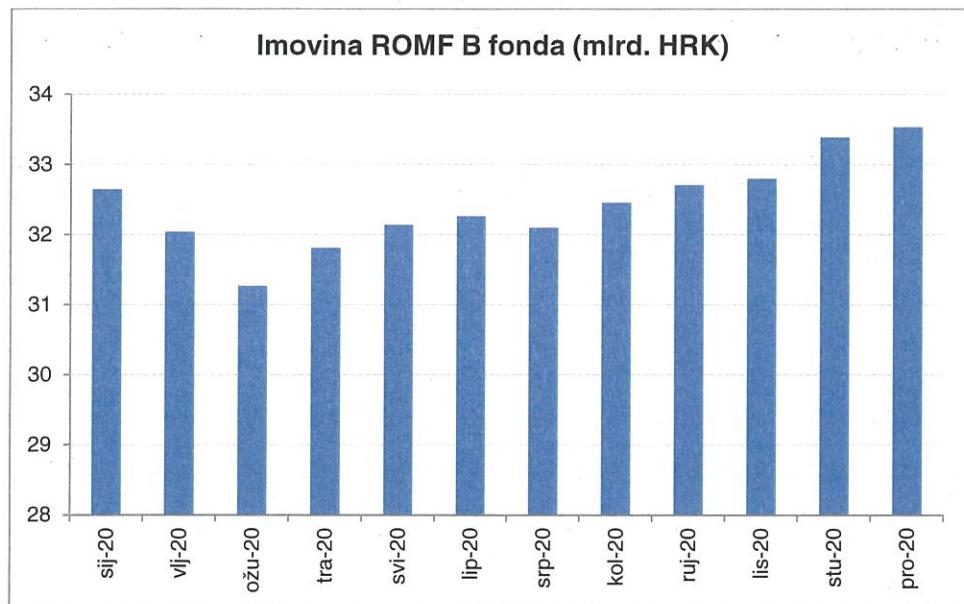
3.4 Pokazatelji poslovanja u 2020. godini

Na dan 31. prosinca 2020. godine neto imovina ROMF B fonda iznosila je 33.531.446.907 kuna (2019.: 32.473.824.119 kuna) što predstavlja 30,26% tržišnog udjela u obveznim mirovinskim fondovima kategorije B te 28,16% od sveukupne imovine obveznih mirovinskih fondova u RH. Ukupne uplate u ROMF B fond s osnova uplata doprinosa i promjene članstva tijekom 2020. godini iznosile su 1.911.333.991 kuna, dok su ukupne isplate iznosile 942.538.692 kuna. Neto iznos uplata u ROMF B fond u 2020. godini iznosio je 968.795.299 kuna.

Tablica 16. Uplate i isplate iz ROMF B fonda u 2020. godini

Osnova	Iznos (HRK)
Primici od članova fondova	1.900.070.568
Primici s osnove promjene članstva	11.263.423
Izdaci temeljem zatvaranja računa	-146.171.588
Izdaci s osnove promjene članstva	-780.387.064
Izdaci s osnove promjene članstva - korektivna stavka	-15.980.040
Ukupno	968.795.299

Graf 3. Kretanje imovine ROMF B fonda u 2020. godini

Tablica 17. 10 najvećih pojedinačnih pozicija ROMF B fonda na dan 31. prosinca 2020. godine

Pozicija	Vrsta instrumenta	Izdavatelj ili kreditna institucija	Oznaka	Udio
RHMF-O-247E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO247E7	10,45%
RHMF-O-227E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO227E9	10,41%
RHMF-O-275E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO275E8	9,13%
RHMF-O-26CA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO26CA5	4,85%
HT-R-A	dionica	Hrvatski Telekom d.d.	HRHT00RA0005	4,15%
RHMF-O-34BA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO34BA1	4,06%
CROATIA 2024	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS0997000251	3,90%
RHMF-O-257A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO257A4	3,80%
RHMF-O-403E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO403E6	3,60%
RHMF-O-297A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO297A0	2,81%

Najznačajnija ulaganja ROMF B fonda na kraju 2020. godine bila su domaće državne obveznice srednjih dospijeća te dionice izdavatelja Hrvatski Telekom d.d. U 2020. godini najznačajnija nova pojedinačna ulaganja u vrijednosne papire domaćih izdavatelja bila su u obveznice Republike Hrvatske s dospijećem 2027., i 2040. godine, dok su za strane izdavatelje to bile obveznice Sjedinjenih Američkih Država te dionice informatičkih kompanija i kompanija iz proizvodnog sektora.

3.5 Prinosi i zarade

U 2020. godini nominalni prinos za ROMF B fond iznosio je 0,22%, a realno 0,93%, što je rezultiralo ukupnom godišnjom zaradom u iznosu od 88.827489 kuna.

Tablica 18. Prinosi po pojedinim kategorijama imovine za ROMF B fond u 2020. godini

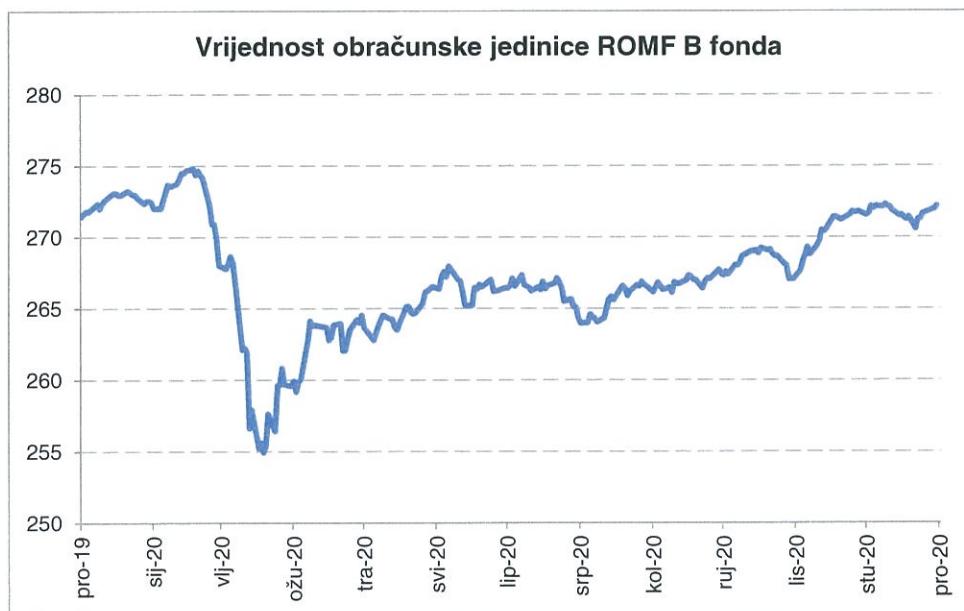
Klasa imovine	Prinos	Doprinos prinosu
Domaće dionice i fondovi koji ulažu u dionice	1,0%	6
Inozemne dionice i fondovi koji ulažu u dionice	-1,3%	3
Domaće obveznice	1,0%	77
Inozemne obveznice i fondovi koji ulažu u obveznice	-5,3%	-41
Instrumenti novčanog tržišta	0,5%	3
Naknade		-27
Ukupno	0,2%	22

Tijekom 2020. godine najveća zarada je ostvarena na ulaganjima u domaće i inozemne dionice, a najznačajniji doprinos prinosu došao je od ulaganja u domaće obveznice.

Tijekom 2020. godine najveća zarada je ostvarena na ulaganjima u domaće obveznice. Prinosi koji su ostvareni na ulaganja u pojedina tržišta za ROMF B fond razlikuju se od ostvarenih prinosa pojedinih indeksa navedenih u točki 1.1 uslijed različite selekcije pojedinih ulaganja, tj. razlika između odabira pojedinih instrumenata u fondu i tržišnom indeksu.

Tijekom 2020. godine na teret imovine ROMF B fonda Društvu je po osnovi naknada za upravljanje isplaćeno 97.374.675 kuna, a Depozitaru 6.598.842 kuna.

Graf 4. Kretanje obračunske jedinice ROMF B fonda u 2020. godini

Od početka rada ROMF B fonda (30. travnja 2002. godine) do kraja 2020. godine prosječni nominalni prinos na godišnjoj razini iznosio je 5,50%, dok je realni prinos iznosio 3,74%.

3.6 Likvidnost

U 2020. godini ROMF B fond u potpunosti je bio u mogućnosti izvršiti sve obveze koje proizlaze iz namire transakcija ili isplata iz fonda. Tijekom 2020. godine ocjene za rizik likvidnosti imovine i rizik novčanog tijeka ROMF B fonda bile su u skladu s očekivanjima, tj. utvrđenim profilom rizičnosti.

U 2021. godini ROMF B fond očekuju isplate iz fonda po osnovi prelaska u drugu kategoriju fonda u iznosu od 781 milijuna kuna, a istovremeno se očekuju isplate iz fonda po osnovi umirovljenja i ostalih razloga u iznosu od 180 milijuna kuna. S obzirom na očekivane isplate iz ROMF B fonda u 2021. godini, te likvidnost finansijskih instrumenata koji se nalaze u imovini fonda, ocjenjujemo da je likvidnost imovine ROMF B fonda dostatna u odnosu na buduće obveze. Slijedom navedenog, Društvo ne očekuje da će postojati potreba za korektivnim djelovanjem prema imovini ROMF B fonda u 2021. godini radi ispunjenja budućih obveza.

4. RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA C

4.1 Osnivanje i početak poslovanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C (dalje u tekstu: ROMF C) je osnovan 30. svibnja 2014. godine, a započeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine.

4.2 Profil rizičnosti

Investicijski cilj ROMF C fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova u svrhu povećanja vrijednosti imovine na srednji rok na način da imovina fonda bude ročno usklađena s obvezama fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, a u skladu sa zakonskim odredbama. ROMF C fond ima konzervativni profil rizika koji proizlazi iz zakonski dozvoljenih oblika ulaganja s obzirom da nisu dozvoljena ulaganja u vlasničke vrijednosne papire.

Najvažnija zakonska ograničenja ulaganja obveznog mirovinskog fonda kategorije C su:

- minimalno 70% neto imovine fonda mora biti uloženo u obveznice Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a,
- ulaganje u vlasničke vrijednosne papire nije dozvoljeno,
- minimalno 90% neto imovine fonda mora biti uloženo u imovinu koja je denominirana ili koja se namiruje u kunama.

U usporedbi s drugim kategorijama obveznih fondova, ROMF C fond ima najmanje očekivane prinose, ali i najmanji stupanj rizičnosti te je predviđen je za osiguranike starije dobi koji su pred mirovinom.

Tablica 19. Struktura ulaganja ROMF C fonda prema vrstama instrumenata

Vrsta imovine	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Obveznice i obveznički fondovi	94,11%	89,91%	-4,20%
Instrumenti tržišta novca	2,97%	3,32%	0,34%
Novac na računu, potraživanja i obveze	2,91%	6,78%	3,86%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 20. Geografska struktura ulaganja ROMF C fonda

Država	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Hrvatska	95,62%	94,46%	-1,16%
Supranacionalno	2,59%	2,02%	-0,57%
SAD	1,27%	2,14%	0,86%
Luksemburg	0,00%	1,38%	1,38%
Italija	0,48%	0,00%	-0,48%
Ostalo	0,03%	0,00%	-0,03%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 21. Struktura ulaganja ROMF C fonda prema gospodarskim sektorima

Gospodarski sektor	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Država	92,09%	89,58%	-2,52%
Ostalo	2,91%	6,78%	3,86%
Komunalne usluge	3,38%	2,49%	-0,89%
Diverzificirano po sektorima	0,53%	0,00%	-0,53%
Osnovna potrošačka roba	1,08%	1,16%	0,08%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 22. Struktura ulaganja ROMF C fonda prema valutama

Valuta	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
HRK	80,71%	70,76%	-9,96%
EUR	15,56%	28,72%	13,16%
USD	3,73%	0,53%	-3,20%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tijekom 2020. godine fond ROMF C bio je usklađen sa zakonskim ograničenjem na valutnu usklađenost iz članka 129. Zakona, tj. više od 90% neto vrijednosti imovine fonda ROMF C bilo je uloženo u imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Tablica 23. Pokazatelji rizičnosti ROMF C fonda.

	31.12.2019	31.12.2020	Razlika
Tržišni rizik fonda ¹	2,38%	1,89%	-0,48%
SRRI pokazatelj stupnja rizika ²	3	2	-1
Rizik fonda u odnosu na MIREX C ³	1,18	0,98	-0,20
Modificirana duracija fonda	2,66	2,24	-0,42

¹ Izračun temeljem mjesecnih prinosa u zadnjih 5 godina, analizirana vrijednost

² ESMA smjernice za izračun pokazatelja rizičnosti: <https://www.esma.europa.eu>

³ Izračun temeljem mjesecnih prinosa u zadnjih 5 godina

Značenje pojedinih pokazatelja objašnjeno je u dijelu izvješća o rizičnosti fonda kategorije A.

Tablica 24. Profil rizičnosti ROMF C fonda

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj* 2019.	Utjecaj na dan 31.12.2019.	Očekivani utjecaj* 2020.	Utjecaj na dan 31.12.2020.
Tržišni rizik	Nizak	Vrlo nizak	Nizak	Vrlo nizak
Kamatni rizik	Povećan	Umjeran	Povećan	Nizak
Tečajni rizik	Nizak	Vrlo nizak	Nizak	Vrlo nizak
Kreditni rizik				
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Povećan	Umjeran	Povećan	Umjeran
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Visok	Visok	Visok	Visok
Rizik namire	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti				
Rizik likvidnosti imovine	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeran, povećan, visok

S obzirom na očekivanu rizičnost domaćeg obvezničkog tržišta te očekivanoj izloženosti navedenoj klasi imovine za fondove kategorije C, očekivani profil rizičnosti ROMF C fonda za 2020. godinu spram tržišnog rizika bio je nizak. Na dan 31. prosinca 2020. godine izmjereni utjecaj tržišnog rizika bio je vrlo nizak. Ostale vrste rizika imale su jednak ili manji utjecaj od očekivanih utjecaja na dan 31. prosinca 2020. godine.

Pojavom pandemije u ožujku 2020. godine, na kraju prvog kvartala 2020. godine došlo je do povećanja tržišnog rizika ROMF C fonda na ocjenu „nizak“. Pad cijena na dioničkim tržištima nije značajno utjecao na rizičnost ROMF C fonda. Smanjenjem volatilnosti tržišta u nastavku godine, tržišni

rizik ROMF C fonda postepeno je padaо te je na kraju drugog kvartala njegova ocjena iznosila „vrlo nizak“, a ista se zadržala sve do kraja 2020. godine.

4.3 Članstvo

Član ROMF C fonda može biti svaki osiguranik. Na dan kada član ROMF B fonda ispuni uvjet da do Referentnog dana ima manje od pet godina, REGOS će ga rasporediti u ROMF C fond. Član može prenijeti sredstva iz ROMF C fonda u obvezni mirovinski fond druge kategorije kojim upravlja Društvo ili u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, iste ili druge kategorije, u skladu sa Zakonom. Krajem 2020. godine ROMF C fond imao je 16.549 članova (2019.: 12.498).

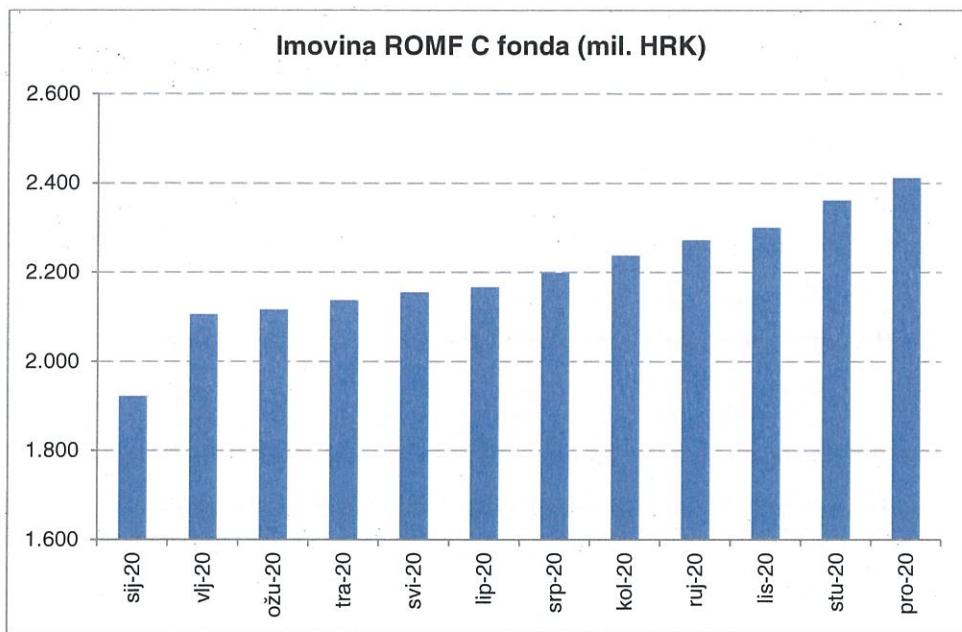
4.4 Pokazatelji poslovanja u 2020. godini

Na dan 31. prosinca 2020. godine neto imovina u ROMF C fonda iznosila je 2.411.904.528kuna (2019.: 1.882.255.967 kuna), što je 33,18% tržišnog udjela u obveznim mirovinskim fondovima kategorije C i 2,03% od sveukupne imovine obveznih mirovinskih fondova u RH. Ukupne uplate u ROMF C fond s osnova uplata doprinosa i promjene članstva tijekom 2020. godini iznosile su 850.248.009 kuna, dok su ukupne isplate iznosile 348.251.019 kuna. Neto iznos uplata u ROMF C fond u 2020. godini iznosio je 501.996.990 kuna.

Tablica 25. Uplate i isplate iz ROMF C fonda u 2020. godini

Osnova	Iznos (HRK)
Primici od članova fondova	84.950.357
Primici s osnove promjene članstva	765.297.651
Izdaci temeljem zatvaranja računa	-346.425.346
Izdaci s osnove promjene članstva	-1.112.412
Izdaci s osnove promjene članstva - korektivna stavka	-713.261
Ukupno	501.996.990

Graf 5. Kretanje imovine ROMF C fonda u 2020. godini

Tablica 26. 10 najvećih pojedinačnih pozicija ROMF C fonda na dan 31. prosinca 2020. godine

Pozicija	Vrsta instrumenta	Izdavatelj ili kreditna institucija	Oznaka	Udio u NAV-u
RHMF-O-297A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO297A0	9,14%
RHMF-O-23BA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO23BA4	8,96%
RHMF-O-26CA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO26CA5	6,70%
RHMF-O-34BA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO34BA1	5,88%
RHMF-O-247E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO247E7	5,26%
RHMF-O-227E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO227E9	4,94%
RHMF-O-282A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO282A2	4,87%
CROATIA 2029	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS1843434876	4,08%
CROATIA 2027	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS1428088626	3,84%
CROATIA 2031	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS2190201983	3,59%

Najznačajnija ulaganja ROMF C fonda na kraju 2020. godine bila su domaće državne obveznice srednjih dospijeća. U 2020. godini najznačajnija nova pojedinačna ulaganja u vrijednosne papire domaćih izdavatelja bila su u obveznice Republike Hrvatske s dospijećem 2027., 2029., 2031. i 2040. godine.

4.5 Prinosi i zarade

U 2020. godini nominalni prinos za ROMF C fond iznosio je 1,23%, a realno 1,94%, što je rezultiralo ukupnom godišnjom zaradom u iznosu od 27.651.572 kune.

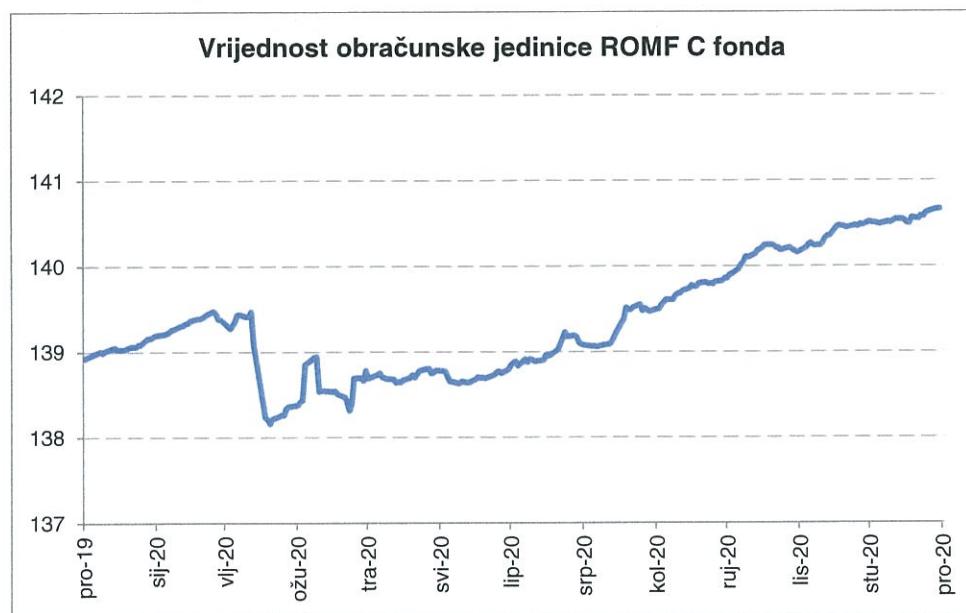
Tablica 27. Prinosi po pojedinim kategorijama imovine za ROMF C fond u 2020. godini

Klasa imovine	Prinos	Doprinos prinosu
Domaće obveznice	1,8%	155
Inozemne obveznice i fondovi koji ulažu u obveznice	-0,9%	-7
Instrumenti novčanog tržišta	0,1%	1
Naknade		-27
Ukupno	1,2%	123

Tijekom 2020. godine zarada u ROMF C fondu gotovo je u cijelosti ostvarena od ulaganja u domaće obveznice.

Tijekom 2020. godine, na teret imovine ROMF C fonda, Društvu je isplaćeno 6.638.622 kuna po osnovi naknade za upravljanje, a Depozitaru 449.173 kuna po osnovi naknade za depozitara.

Graf 6. Kretanje obračunske jedinice ROMF C fonda u 2020. godini

Od početka rada fonda (21. kolovoza 2014. godine) do kraja 2020. godine prosječni nominalni prinos na godišnjoj razini za ROMF C fond iznosio je 5,50%, dok je realni prinos iznosio 5,19%.

4.6 Likvidnost

U 2020. godini ROMF C fond u potpunosti je bio u mogućnosti izvršiti sve obveze koje proizlaze iz namire transakcija ili isplata iz fonda. Tijekom 2020. godine ocjene za rizik likvidnosti imovine i rizik novčanog tijeka ROMF C fonda bile su u skladu s očekivanjima, tj. utvrđenim profilom rizičnosti.

U 2021. godini ROMF C fond očekuju isplate iz fonda po osnovi umirovljenja u iznosu od 248 milijuna kuna, a istovremeno se ne očekuju isplate iz fonda po osnovi prelaska u drugu kategoriju fonda. S obzirom na očekivane isplate iz ROMF C fonda u 2021. godini, te likvidnost finansijskih instrumenata koji se nalaze u imovini fonda, ocjenjujemo da je likvidnost imovine ROMF C fonda dosta na u odnosu na buduće obveze. Slijedom navedenog, Društvo ne očekuje da će postojati potreba za korektivnim djelovanjem prema imovini ROMF C fonda u 2021. godini radi ispunjenja budućih obveza.

5. Značajna ulaganja mirovinskih fondova u pojedine izdavatelje

Na dan 31. prosinca 2020. godine Fondovi su imali udjele u izdanju redovnih dionica pojedinih izdavatelja koji su veći od 10% samo u izdavatelju AD Plastik d.d. i to u iznosu od 11,91%. Međutim, Fondovi su zajedno s dobrovoljnim mirovinskim fondovima pod upravljanjem Društva imali udjele veće od 10% u izdanju redovnih dionica pojedinih izdavatelja i to samo kod izdavatelja iz Republike Hrvatske.

Tablica 28. Udio obveznih (OMF) i dobrovoljnih mirovinskih fondova (DMF) pod upravljanjem Društva u izdanju redovnih dionica pojedinih izdavatelja koji su veći od 10% na dan 31. prosinca 2020. godine

Izdavatelj	Oznaka	Udio u izdanju za OMF	Udio u izdanju za DMF	Ukupni udio u izdanju
AD Plastik d.d.	ADPL-R-A	11,91%	5,20%	17,12%
Atlantic Grupa d.d.	ATGR-R-A	9,84%	1,65%	11,48%
Hrvatski Telekom d.d.	HT-R-A	9,60%	0,43%	10,02%
Podravka d.d.	PODR-R-A	8,98%	1,52%	10,50%
Tankerska Next Generation d.d.	TPNG-R-A	9,17%	4,49%	13,66%
Ericsson Nikola Tesla d.d.	ERNT-R-A	9,55%	0,73%	10,28%

PRILOZI

Financijska izvješća obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. objavljena su na mrežnoj stranici Društva www.rmf.hr u zakonski propisanom roku do 30. travnja tekuće godine za prethodnu.

Prilog ovog Izvješća čini Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2020. godinu kojeg su zajednički pripremila sva mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima u Republici Hrvatskoj.

Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.:

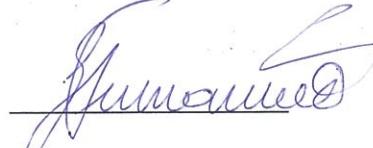
Damir Grbavac

predsjednik Uprave

Eva Horvat

članica Uprave

Gordan Šumanović

član Uprave

RAIFFEISEN
OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA A

Godišnje izvješće
za godinu zaključno s 31. prosincem 2020. godine

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Izvješće poslovodstva	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	5
Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A	6
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	12
Izvještaj o finansijskom položaju	13
Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda	14
Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)	15
Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda	16
Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda	17
Bilješke uz finansijske izvještaje	18

Izvješće poslovodstva

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

1. Poslovne aktivnosti

Predmet poslovanja Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) je isključivo osnivanje obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova i upravljanje tim fondovima u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 29/18 i 115/18).

Na dan 31. prosinca 2020. godine Društvo za upravljanje je upravljalo sa slijedećim obveznim mirovinskim fondovima:

- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B i
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C.

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A (u nastavku „Fond“) osnovan je kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“).

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. veljače 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Stupanjem na snagu Zakona dana 21. kolovoza 2014. godine Fond je započeo s radom.

Sukladno Zakonu, članovi mogu odabrati kategoriju obveznog mirovinskog fonda, a svi oni koji to ne učine automatski se raspoređuju u obvezni mirovinski fond kategorije A. U fondu kategorije A mogu biti članovi kojima je do starosne mirovine ostalo 10 ili više godina u skladu sa Zakonom. Nakon što članovima do starosne mirovine preostane 10 ili više godina u skladu sa Zakonom, obvezno prelaze u fond kategorije B.

Tablica: broj članova i imovina pod upravljanjem Raiffeisen obveznih mirovinskih fondova na dan 31. prosinca 2020.

Fond	Broj članova	Neto imovina pod upravljanjem (mil. HRK)
ROMF A	17.118	267,23
ROMF B	569.524	33.531,45
ROMF C	16.549	2.411,90
Ukupno	603.191	36.210,58

Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Ulaganjem sredstava Fonda Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa Zakonom. Fond ima umjereni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu definiranu Statutom Fonda.

Izvješće poslovodstva (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

1. Poslovne aktivnosti (nastavak)

Tablica: struktura ulaganja Fonda na dan 31. prosinca 2020.

Vrsta imovine	Udio
Dionice i dionički fondovi	43,66%
Obveznice i obveznički fondovi	50,21%
Novac, potraživanja i obveze	6,13%
Ukupno	100,00%

Udio inozemne imovine Fonda na dan 31. prosinca 2020. iznosio je 30,89%.

Prinos koji Fond ostvaruje rezultat je upravljačke politike Društva za upravljanje. S obzirom na umjereni profil rizičnosti, očekivani prinos Fonda je veći od Raiffeisen obveznih mirovinskih fondova kategorija B i C.

U 2020. godini Fond je ostvario prinos od 0,30%. Prosječan prinos od osnutka Fonda do 31. prosinca 2020. godine iznosi 6,71% i izražen je na godišnjoj razini.

Prinos Fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti obračunske jedinice na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa.

2. Financijski rezultat

Neto imovina Fonda na dan 31. prosinca 2020. godine iznosila je 267,23 milijuna kuna te je porasla za 14,35% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema klasifikaciji financijskih instrumenata, u ukupnoj imovini fonda sa 30,34% sudjeluje financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a imovina iskazana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka sudjeluje sa 50,81%.

Obveze Fonda sastoje se najvećim dijelom, 87%, od obveza s osnove upravljačke naknade.

U strukturi prihoda najveća stavka prihoda su neto nerealizirani dobici financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

3. Budući razvoj Fonda

Društvo za upravljanje će upravljati Fondom u svoje ime i za zajednički račun članova Fonda na način da će prikupljati novčana sredstva uplatama doprinosa članova Fonda te ulagati ta sredstva u skladu sa Zakonom uz uvažavanje načela sigurnosti razboritosti i opreza, smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja, održavanja odgovarajuće likvidnosti, te zabrane sukoba interesa vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Cilj upravljanja Fondom je povećati vrijednost imovine Fonda isključivo u korist članova i radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda.

4. Događaji nakon završetka poslovne godine

Događaji nakon završetka poslovne godine su opisani unutar bilješke 19. *Događaji nakon završetka poslovne godine* u sklopu finansijskih izvještaja.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo za upravljanje u ime i za račun Fonda u 2020. godini nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja razvoja.

6. Podružnice Fonda

Fond nema podružnice.

7. Finansijski instrumenti i povezani rizici

Društvo za upravljanje poštije načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Fond ima umjereni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja od 65% neto imovine Fonda u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u druge vrste imovine Fonda.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda.

Najznačajnije vrste finansijskih rizika kojima je Fond izložen su tržišni rizik, koji uključuje kamatni rizik, cjenovni rizik i tečajni rizik, te kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Kamatni rizik

Fond je izložen kamatnom riziku koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom. Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom, a utjecaj kamatnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 15.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište te u udjele u investicijskim fondovima vezane uz dioničke indekse ili kada isti ulažu u vlasničke vrijednosnice. Utjecaj cjenovnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 15.

Izvješće poslovodstva (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

7. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik

Fond može ulagati u financijske instrumente denominirane u stranoj valuti. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja kune u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda. Kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku koriste se terminski ugovori. U 2020. godini Društvo za upravljanje je ugovaralo devizne forward transakcije u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika. Utjecaj tečajnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 15.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospijeća. Također, kreditni rizik proizlazi iz mogućnosti da suprotna ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze. Na datum izvještavanja kreditnom riziku bila je izložena sljedeća financijska imovina: novčana sredstva, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države te korporativni izdavatelji. Na datum izvještavanja utjecaj kreditnog rizika na imovinu Fonda bio je vrlo nizak. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da se prodajom financijske imovine ne ostvare cijene koje su približno jednake fer vrijednosti te imovine (rizik likvidnosti imovine) ili rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne strane i kratkoročnih obveza s druge strane (rizik novčanog tijeka). S obzirom da se ulaganja Fonda sastoje uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice, te da se u sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu lako prodati, ali uzimajući u obzir veličinu Fonda, na datum izvještavanja rizik likvidnosti imovine bio je vrlo nizak. S obzirom da je na datum izvještavanja Fond imao značajna novčana sredstva i kratkoročne novčane ekvivalente koji su bili značajno veći od kratkoročnih obveza Fonda te da su se putem repo ugovora mogla uzajmiti dodatna novčana sredstva u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti, na izvještajni datum rizik likvidnosti novačanog tijeka bio je vrlo nizak.

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A (u nastavku „Fond“) fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, stanje u Fondu kao i njegove rezultate poslovanja i novčane tokove za 2020. godinu u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“) i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 98/20) (u nastavku „Pravilnik“).

Nakon provedbe odgovarajuće kontrole, Uprava Društva za upravljanje očekuje da će Fond u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje pri izradi finansijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako prepostavka da će Fond nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju finansijski položaj Fonda i dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom i Pravilnikom. Pored toga, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za čuvanje imovine Fonda te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna i za pripremu i sadržaj izvješća poslovodstva u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Izvješće poslovodstva, prikazano na stranicama 1 do 4, odobreno je za izdavanje od strane Uprave Društva za upravljanje i potpisano je s tim u skladu. Finansijski izvještaji prikazani na stranama 12 do 61 odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje 31. ožujka 2021., što je potvrđeno potpisom u nastavku.

U ime Uprave Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., za Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A:

Predsjednik Uprave

Damir Grbavac

Član Uprave

Eva Horvat

Član Uprave

Gordan Šumanović

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Petrinjska 59
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
31. ožujka 2021. godine

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A („Fond”), koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2020. godine te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda, izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda i izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku „finansijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Fonda na dan 31. prosinca 2020. godine, njegovu finansijsku uspješnost i njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, podrobnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Fonda i Društva za upravljanje u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Fer vrijednost financijskih instrumenata koji ne kotiraju na aktivnom tržištu

Na dan 31. prosinca 2020. godine, portfelj financijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDG) i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) iznosio je 216.927 tisuća kuna (31. prosinca 2019.: 207.285 tisuća kuna), uključujući 61.043 tisuće kuna ulaganja u financijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu (31. prosinca 2019.: 79.855 tisuća kuna).

Vidi bilješku 2 za računovodstvene politike za financijske instrumente i bilješke 15 i 16.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
Dio FVRDG i FVOSD portfelja Fonda odnosi se na ulaganja u financijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Takvi nekotirani instrumenti primarno se odnose na državne i korporativne obveznice, vlasničke vrijednosnice te izvedene financijske instrumente.	Naše revizorske procedure vezane uz ovo područje, između ostalog, uključivale su: <ul style="list-style-type: none">procjenu dizajna i implementacije ključnih kontrola nad identifikacijom tržišta kao aktivnog ili neaktivnog i posljedičnom klasifikacijom financijskih instrumenata u hijerarhiji fer vrijednosti u skladu s relevantnim standardima izvještavanja;
Dok se fer vrijednost imovine FVRDG i FVOSD portfelja najbolje određuje u usporedbom s njihovim kotiranim tržišnim cijenama, u slučajevima kada instrumenti nisu kotirani na aktivnom tržištu, njihovu fer vrijednost Fond mjeri primjenom odgovarajućih tehnika vrednovanja, kao što su tehnike sadašnje vrijednosti (bazirane na modelu diskontiranih novčanih tokova), tehnikama baziranim na usporedivim multiplikatorima za vrednovanje, cijenama izvedenim iz krivulja prinosa državnih obveznica, stvarnim cijenama u tržišnim transakcijama ili referentnim stopama izvedenim iz eksternih cjenovnih servisa.	<ul style="list-style-type: none">procjenu primjerenosti Fondovog modela fer vrijednosti usporedbom sa zahtjevima relevantnih standarda financijskog izvještavanja te s trenutnom tržišnom praksom;uz pomoć vlastitog specijalista za vrednovanje, na uzorku financijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu, odabranih na temelju njihove veličine i ostalih rizičnih karakteristika:<ul style="list-style-type: none">testiranje integriteta modela vrednovanja koje primjenjuje Fond, uključujući matematičku točnost i konzistentnost ulaznih podataka i izvora podataka;preispitivanje razumnosti ključnih pretpostavki primijenjenih u modelima vrednovanja poput onih vezanih uz diskontne stope i stope rasta, očekivane novčane tokove te utvrđivanje odgovarajućih grupa usporedivih društava i usporedivih transakcija;gdje su korišteni eksterni cjenovni servisi, provjera s javno dostupnim referentnim stopama;procjenu točnosti i potpunosti objava povezanih u financijskim izvještajima vezano uz instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu.
Odabir i primjena navedenih tehnika vrednovanja zahtijeva značajan stupanj prosudbe od strane Uprave, uključujući, ali ne ograničeno na, utvrđivanje odgovarajućih diskontnih stopa i terminalnih stopa rasta, pretpostavki budućih novčanih tokova, utvrđivanje odgovarajućih grupa usporedivih društava i usporedivih transakcija.	
Sukladno navedenom, procjenu fer vrijednosti ulaganja u instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu odredili smo kao ključno revizijsko pitanje.	

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A (*nastavak*)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Ostale informacije

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva koje su sastavni dio Godišnjeg izvješća, ali ne uključuju finansijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji finansijskih izvještaja.

Naše mišljenje na finansijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s finansijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno pogrešno iskazane.

Vezano za Izvješće poslovodstva, također smo proveli procedure koje su zahtijevane hrvatskim Zakonom o računovodstvu („Zakon o računovodstvu“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izvješće poslovodstva pripremljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije finansijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva za finansijsku godinu za koji su pripremljeni finansijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima;
- Izvješće poslovodstva pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, uvezši u obzir poznavanje i razumijevanje Fonda te okruženja u kojem on posluje, a koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvjestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvješću poslovodstva. U vezi s tim, nemamo ništa za izvjestiti.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju financijskih izvještaja u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj, te za one interne kontrole za koje Uprava Društva za upravljanje odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje financijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava Društva za upravljanje namjerava likvidirati Fond, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Društva za upravljanje.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika financijskih izvještaja, donesene na osnovi ovih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Fonda.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave Društva za upravljanje.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A (*nastavak*)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (*nastavak*)

*Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)*

- donosimo zaključak o primjerenosti korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s dogadajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući dogadaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave te razmatramo odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i dogadaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanja ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A (nastavak)

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim obvezama

Imenovani smo revizorima od strane onih zaduženih za nadzor na 8. travnja 2020. da obavimo reviziju finansijskih izvještaja Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. Ukupno neprekinuto razdoblje našeg angažmana iznosi 6 godina te se odnosi na razdoblja od 31. prosinca 2015. do 31. prosinca 2020. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje konzistentno je s dodatnim izvještajem prezentiranim Revizorskom odboru Društva za upravljanje na dan 30. ožujka 2021.;
- tijekom razdoblja na koje se odnosi naša revizija zakonskih finansijskih izvještaja nismo pružali nerevizionske usluge pa samim tim niti nedozvoljene nerevizionske usluge na koje se odnosi članak 44. Zakona o reviziji. Također, zadržali smo neovisnost od subjekta revizije tijekom provedbe revizije.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Hrvatski ovlašteni revizori
Eurotower
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

K P M G Croatia
d.o.o. za reviziju
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb

31. ožujka 2021.

Katarina Kecko

Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	2019.	2020.
	Neto realizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata	3	2.528.739	347.076
73	Realizirani dobici od financijskih instrumenata	3	2.865.558	6.696.707
63	Realizirani gubici od financijskih instrumenata	3	-336.819	-6.349.631
	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	13.822.013	2.620.840
72 – 62	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	4	13.291.793	4.214.733
71x-60x	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	530.220	-1.593.893
	Ostali prihodi		9.591.133	13.519.614
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	5	2.922.232	2.867.641
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		4.311.926	8.952.269
74	Prihodi od dividendi		2.356.975	1.583.717
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
76	Ostali prihodi		0	115.987
	Ostali financijski rashodi		-4.103.003	-9.596.432
67	Rashodi od kamata		0	0
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		-4.103.003	-9.596.432
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u financijske instrumente		0	0
	Ostali rashodi		-806.728	-828.190
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	6	-712.674	-714.489
65	Naknada depozitaru	7	-46.387	-48.408
66	Transakcijski troškovi		-47.661	-65.293
64y	Umanjenje ostale imovine		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda		-6	0
	Dobit ili gubitak		21.032.154	6.062.908
	Ostala sveobuhvatna dobit		3.262.865	-3.903.499
	Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri		3.262.865	-3.903.499
	– nerealizirani dobici/gubici		3.262.865	-3.903.499
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio)		0	0
	– dobici/gubici		0	0
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit		24.295.019	2.159.409

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o finansijskom položaju
 Na dan 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	31.12.2019.	31.12.2020.
Imovina fonda				
10+18*	Novčana sredstva	8	1.069.404	15.921.663
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija	9	5.000.382	0
	Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri:		181.773.719	207.789.573
30+32+40+	- koji se vrednuju po fer vrijednosti	10	162.193.995	173.435.028
41+18*	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		162.193.995	173.435.028
	b) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		0	0
50+18*	- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	11	19.579.724	34.354.545
31+51	Instrumenti tržišta novca		0	0
33x	Udjeli UCITS fondova	12	36.208.386	37.357.263
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	12	8.882.478	5.702.000
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova		0	0
35	Izvedeni finansijski instrumenti	14	0	432.625
55	Ostala finansijska imovina		0	0
raz 1 (osim kt 10)+39+49	Ostala imovina	13	841.394	102.181
A	Ukupna imovina		233.775.763	267.305.305
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva		0	43.640.770
Obveze fonda				
20	Obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente		0	0
21+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti		0	0
22+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		0	0
23	Obveze prema mirovinskom društvu		66.272	67.128
24	Obveze prema depozitari		4.314	4.475
26	Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica		749	3.731
25+28*	Ostale obveze mirovinskog fonda		3.581	1.837
B	Ukupno obveze mirovinskog fonda		74.916	77.171
C	Neto imovina mirovinskog fonda		233.700.847	267.228.134
D	Broj obračunskih jedinica		1.549.871.4226	1.766.927.5016
E	Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda		150,7872	151,2389
Obveze fonda prema izvorima imovine				
90	Novčani primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		197.594.328	239.740.269
93	Novčani izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana		-22.183.577	-32.961.640
94	Dobit/(gubitak) tekuće poslovne godine		21.032.154	6.062.908
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		25.254.048	46.286.202
96	Rezerve fer vrijednosti		12.003.894	8.100.395
96x+96y	- fer vrijednost finansijske imovine		12.003.894	8.100.395
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite		0	0
F	Ukupno obveze prema izvorima imovine		233.700.847	267.228.134
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva		0	43.640.770

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2019.	2020.
Dobit ili gubitak	21.032.154	6.062.908
Ostala sveobuhvatna dobit	3.262.865	-3.903.499
Povećanje/(smanjenje) neto imovine od poslovanja mirovinskog fonda (sveobuhvatna dobit)	24.295.019	2.159.409
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	26.696.877	42.145.941
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-3.965.717	-10.778.063
Ukupno povećanje/(smanjenje) od transakcija s obračunskim jedinicama mirovinskog fonda	22.731.160	31.367.878
Ukupno povećanje/(smanjenje) neto imovine mirovinskog fonda	47.026.179	33.527.287

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2019.	2020.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	-38.524.471	-17.150.544
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira	8.155.064	40.101.456
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira	-36.435.805	-68.598.584
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca	0	0
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca	0	0
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova	21.601.996	24.560.848
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova	-31.940.284	-23.446.885
Primici od ulaganja u izvedenice	0	8.375.875
Izdaci od ulaganja u izvedenice	0	0
Primici od dividendi	2.423.697	1.636.771
Primici od kamata	3.494.891	3.369.413
Izdaci za kamate	0	0
Primici po depozitima i sličnim instrumentima	2.557.898	5.000.241
Izdaci po depozitima i sličnim instrumentima	-7.576.247	0
Izdaci od naknada za upravljanje	-703.876	-713.633
Izdaci za naknade depozitaru	-45.557	-48.246
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove mirovinskog fonda	-19.401	-17.784
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti	36.178.146	33.944.113
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti	-36.214.993	-41.314.129
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti	22.420.464	32.056.307
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	26.385.750	42.831.388
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-3.965.286	-10.775.081
Ostali primici iz finansijskih aktivnosti	0	0
Ostali izdaci iz finansijskih aktivnosti	0	0
Efekti promjene tečaja stranih valuta	121.912	-52.316
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava	-15.982.095	14.853.447
Novac na početku razdoblja	17.049.764	1.067.669
Novac na kraju razdoblja	1.067.669	15.921.116

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	Tekuće razdoblje	31.12.2019. (n)	31.12.2018. (n-1)	31.12.2017. (n-2)	31.12.2016. (n-3)
Neto imovina mirovinskog fonda	267.228.134	233.700.847	186.674.668	158.501.467	129.904.865
Broj obračunskih jedinica mirovinskog fonda	1.766.927,5016	1.549.871,4226	1.391.285,0365	1.194.338,9934	1.048.754,6330
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda	151,2389	150,7872	134,1743	132,7106	123,8658
	Tekuće razdoblje	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.
Prinos mirovinskog fonda	0,2995%	12,3816%	1,1029%	7,1406%	8,1896%
Pokazatelj ukupnih troškova	0,3500%	0,3800%	0,4100%	0,4400%	0,4800%

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima putem kojih je mirovinski fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju	Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe
FLOW TRADERS	23,09%	0,00%
MERRILL LYNCH	20,54%	0,10%

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Metoda vrednovanja	Pozicije	Zadnji dan prethodne poslovne godine	% NAV	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	207.284.859	88,70%	216.926.916	81,18%
od toga tehnikama procjene	79.855.301	34,17%	61.043.172	22,84%
	Financijske obveze	0	0,00%	0	0,00%
od toga tehnikama procjene	0	0,00%	0	0,00%
Amortizirani trošak	Financijska imovina	25.716.428	11,00%	50.289.359	18,82%
	Financijske obveze	736	0,00%	1.836	0,00%
Ostale metode	Ostala imovina	774.476	0,33%	89.030	0,03%
	Ostale obveze	74.180	0,03%	75.335	0,03%

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI

Fond koji je predmet izvještavanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A (u nastavku „Fond“) je osnovan je kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“).

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. kolovoza 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Fond je osnovan 30. svibnja 2014. godine, a započeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine.

Nadzor nad Fondom obavlja Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (u nastavku „Agencija“).

Društvo za upravljanje Fondom

U skladu sa Statutom Fonda te odredbama Zakona, Fondom upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) sa sjedištem u Zagrebu. Društvo za upravljanje je registrirano na Trgovačkom sudu u Zagrebu dana 27. rujna 2001. godine, a odobrenje za rad dobilo je 5. studenog 2001. godine od Agencije. Društvo za upravljanje je u 100%-tnom vlasništvu Raiffesenbank Austria d.d. Zagreb.

20. listopada 2014. godine Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d. promijenilo je naziv u Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. i njemu je pripojeno Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.

Društvo za upravljanje odgovara za poslovanje Fonda, kao i za štetu počinjenu vlasnicima udjela uslijed kršenja Zakona i Statuta. Društvo za upravljanje Fondu zaračunava naknadu za upravljanje propisanu Zakonom.

Depozitar

Sukladno Zakonu, Društvo za upravljanje treba odabrati depozitara kojem će povjeriti čuvanje imovine Fonda. Depozitar Fonda je Addiko Bank d.d., Zagreb (u nastavku „Depozitar“).

Društvo za upravljanje je odgovorno za izračun vrijednosti imovine Fonda, a Depozitar za potvrdu izračuna Društva za upravljanje. U skladu sa Zakonom Depozitar Fondu zaračunava skrbničku naknadu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Središnji registar osiguranika

Središnji registar osiguranika (u nastavku „REGOS“) je ustanova osnovana uredbom Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom prikupljanja i nadzora uplata doprinosa za mirovinsko osiguranje i vođenja evidencije o pojedinačnim računima članova obveznih mirovinskih fondova, kao i radi prijenosa doprinosa, računa i sredstava u ime članova.

Ulaganja

Sredstva Fonda mogu se ulagati u skladu sa statutom Fonda.

Strategija ulaganja Fonda je ostvarivanje primjerene stope prinosa na dulji rok u odnosu na preuzeti rizik ulaganjem imovine Fonda u hrvatska i inozemna tržišta vlasničkih i dužničkih vrijednosnica.

U skladu sa statutom Fonda, imovina Fonda može se sastojati isključivo od:

1. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica Europske unije odnosno država potpisnica Ugovora o europskom gospodarskom prostoru (u nastavku „država članica“) ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u nastavku „država članica OECD-a“), te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, odnosno javno međunarodno tijelo kojemu pripada većina država članica,
2. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica, država članica OECD-a, Hrvatska narodna banka, ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a ili je izdavatelj javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica, odnosno kojemu pripada jedna ili više država članica OECD-a, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica
3. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
4. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
5. prenosivih vlasničkih vrijednosnih papira uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
6. udjela UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajućih fondova koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom,

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

7. udjela ili dionica u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionica ili poslovnih udjela u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad srednjeg ili velikog društava za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima dobili u Republici Hrvatskoj ili odobrenje za rad u drugoj državi članici, ili odgovarajućih fondova kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim upraviteljima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima,
8. depozita kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod sljedećim uvjetima: da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija te da kreditna institucija nije povezana osoba mirovinskog društva,
9. izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala ili izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) pod sljedećim uvjetima:
 - a) temeljna imovina izvedenice sastoji se od finansijskih instrumenata obuhvaćenih točkama 1. do 5. članka 125. stavka 1. Zakona, finansijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje Fond može ulagati u skladu sa Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona,
 - b) druge ugovorne strane u transakcijama s neuvrštenim (OTC) izvedenicama su institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru te pripadaju kategorijama koje može dodatno propisati Agencija i
 - c) neuvrštene (OTC) izvedenice podliježu svakodnevnom pouzdanom i povjerljivom vrednovanju te ih je u svakom trenutku moguće prodati, likvidirati ili zatvoriti prijebojnom transakcijom po njihovoј fer vrijednosti na zahtjev Fonda,
10. novca na računima otvorenima u kreditnim institucijama iz čl. 125. st. 1. točke 8. Zakona,
11. prenosivih vlasničkih i/ili dužničkih vrijednosnih papira koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske pod uvjetima da ti vrijednosni papiri imaju dugoročne, stabilne i predvidljive novčane tokove, kako bi odgovarali ročnosti obveza mirovinskog fonda uz uvažavanje načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te da Vlada Republike Hrvatske na temelju prijedloga koji joj je prethodno uputilo mirovinsko društvo u ime mirovinskog fonda klasificira izdavatelja tih vrijednosnih papira kao namjenskog izdavatelja za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske,
12. prenosivih vlasničkih vrijednosnih papira i/ili udjela kojima se trguje odnosno koji se nude putem uređenih sustava za prikupljanje kapitala koje priznaje Agencija,
13. drugih vrsta imovine koja je proizašla iz imovine iz čl. 125. st. 1. točaka 1. do 10. Zakona,
14. depozita kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Fond može pozajmiti novčana sredstva od trećih osoba u ukupnom iznosu do 5% neto vrijednosti imovine Fonda, ali samo putem repo poslova, transakcija prodaje i ponovne kupnje te putem programa kreditiranja, i to na rok ne duži od pet godina kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od Hrvatske narodne banke ili Europske središnje banke, tj. ne na rok duži od tri mjeseca kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od trećih osoba. Iznimno, Agencija može svojom odlukom u slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, prethodno navedeni limit povećati do 15% neto vrijednosti imovine Fonda.

Najviše 5% neto vrijednosti imovine Fonda, a najviše do 50% svakog pojedinog ulaganja dozvoljeno je pozajmiti trećim osobama. Imovina Fonda može se pozajmljivati isključivo temeljem pisanih ugovora ili u sklopu organiziranih sustava za pozajmljivanje vrijednosnih papira koji djeluju u sklopu sustava za prijevoj i namiru. Pozajmljivanje je dozvoljeno samo na isključivu korist Fonda radi povećanja prinosa Fonda, bez neprimjerenog povećanja rizika. U tom smislu, pozajmljeni vrijednosni papiri moraju biti primjereno osigurani kolateralom. Ugovori o zajmu moraju sadržavati odredbu kojom se omogućava povlačenje pozajmljenih vrijednosnih papira na poziv u roku od 15 radnih dana.

Finansijske izvedenice Društvo za upravljanje može koristiti u svoje ime i za račun Fonda jedino u svrhu:

1. zaštite imovine i obveza Fonda,
2. efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda.

Prilikom ugovaranja finansijskih izvedenica moraju se uvažavati sljedeća ograničenja:

1. ukupna izloženost prema temeljnoj imovini koja je stvorena kroz finansijske izvedenice ne smije biti veća od 30% neto vrijednosti imovine Fonda,
2. izloženost prema jednoj osobi na temelju izvedenih finansijskih instrumenta ugovorenih s tom osobom ne smije prelaziti 3% neto vrijednosti imovine Fonda,
3. ulaganjem u izvedenice ili druge instrumente iz članka 125. stavka 1. koji u sebi imaju ugrađenu izvedenicu, nije dozvoljeno stvoriti izloženost prema temeljnoj imovini kojom se prekoračuju ograničenja ulaganja propisana Zakonom ili pravilnicima donesenim temeljem Zakona te se ne smije stvoriti izloženost prema imovini iz članka 134. Zakona.

Agencija Pravilnikom o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20) propisuje dodatna ograničenja za ulaganja, postupanja s imovinom mirovinskih fondova te izračun izloženosti iz članka 126. Zakona.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Imovina Fonda ne može biti uložena u:

1. imovinu koja je po zakonu neotuđiva ili koja je opterećena, odnosno založena ili fiducijarno prenesena radi osiguranja kakve tražbine i
2. vrijednosne papire i/ili poslovne udjele izdane od depozitara Fonda, bilo kojeg dioničara, odnosno vlasnika udjela Društva za upravljanje, ili bilo koje osobe koja je povezana osoba s prethodno navedenim osobama. Navedeno ograničenje se ne primjenjuje na vrijednosne papire iz članka 125. stavka 1. točke 1. Zakona.

U slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, Agencija može donijeti odluku kojom privremeno dozvoljava prekoračenje ograničenja ulaganja iz članaka 125. do 134. Zakona. Takva odluka može se donijeti na razdoblje od najviše godinu dana, osim ako Agencija procijeni da još uvijek traju posljedice posebnih okolnosti ili nije došlo do okončanja posebnih okolnosti kojim je izazvano donošenje odluke te će vodeći računa o zaštiti javnog interesa i/ili interesa članova mirovinskih fondova odlučiti o dalnjem trajanju navedene odluke.

Imovina Fonda investirana je u dužničke i vlasničke vrijednosnice te udjele u investicijskim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi se maksimizirao očekivani prihod te minimizirao očekivani rizik.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Uprava i nadzorni odbor

Upravljačku strukturu Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. čine:

Nadzorni odbor

Anton Starčević	Predsjednik
Zoran Vučičević	Zamjenik predsjednika do 27.03.2020.
Anita Cvanciger	Zamjenica predsjednika od 24.04.2020.
Dubravko Lukač	Član
Zvonimir Savić	Član
Peter Žilinek	Član

Uprava

Damir Grbavac	Predsjednik
Eva Horvat	Član
Gordan Šumanović	Član

Odbor za reviziju

Anton Starčević	Predsjednik
Dubravko Lukač	Zamjenik predsjednika
Zvonimir Savić	Član

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnova za pripremu - Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 98/20) izdanom od strane Agencije. Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („MSFI usvojeni od strane EU“). Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu po amortiziranom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te u dijelu prezentacije izvještaja o finansijskom položaju i računu dobiti i gubitka. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU, u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2020. godine.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 31. ožujka 2021. godine.

Osnova za mjerjenje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala finansijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povjesnom trošku.

Agencija je „Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda“ („Pravilnik“) propisala kako je Društvo za upravljanje dužno propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerjenje i prestanak priznavanja imovine i obveza mirovinskog fonda. Istim Pravilnikom, Agencija se poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerjenje finansijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9 koje su u primjeni od 1. siječnja 2018. godine, uz ranije spomenuta odstupanja vezana uz vrednovanje finansijske imovine Fonda.

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Fonda iskazani su u hrvatskim kunama (HRK). Na dan 31. prosinca 2020. i 31. prosinca 2019. godine, službeni tečaj kune u odnosu na druge značajne valute bio je kako slijedi:

Valuta	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
1 EUR	7,442580	7,536898
1 USD	6,649911	6,139039
1 CHF	6,838721	6,948371
1 GBP	8,724159	8,353910

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj na regulirane mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i prepostavki od strane rukovodstva Društva za upravljanje, koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane prepostavke temelje se na povjesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje smatra da su razumni u danim uvjetima, uz raspoložive informacije na datum izvještavanja, a čiji rezultat čini osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima. Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u *Bilješci 2A: Računovodstvene procjene i prosudbe*.

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji pripremljeni su u kunama („kn“).

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2020. godine bio je 7,536898 kuna za 1 euro (2019.: 7,44258 kuna) i 6,139039 kuna za 1 američki dolar (2019.: 6,649911 kuna).

Promjene u prezentiranju ili klasifikaciji stavki unutar finansijskih izvještaja

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane i osim ako nije drugačije navedeno, u skladu su s onima korištenim u prethodnoj godini.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Također uključuju pozitivne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata, dividende i ostale slične prihode.

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaje se po kuponskoj kamatnoj stopi.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Rashodi od ulaganja

Rashodi od ulaganja uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Rashodi od ulaganja također uključuju naknadu za upravljanje, naknadu Depozitaru, brokerske naknade i transakcijske troškove, ostale rashode te negativne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata.

Prihodi od dividendi

Dividende na vlasničke vrijednosnice i raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se na datum izglasavanja dividende na Glavnoj skupštini društva ili kada je utvrđeno pravo na dividende, ovisno koji datum je raniji, a povezana potraživanja iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju u okviru „ostale imovine“, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru prihoda od dividendi. Nakon isplate dividende, povezana potraživanja prebijaju se iznosom naplaćenog novca.

Dobici i gubici od preračunavanja monetarne imovine i obveza

Nerealizirani dobici i gubici od ulaganja u finansijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja. Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobici umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nerealizirane tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta koji se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazani su u poziciji Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva, nerealizirane tečajne razlike od ulaganja u imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ulaganja u imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku te efekte od spot kupoprodaje stranih valuta prikazane su u stavkama ostalih pozitivnih odnosno ostalih negativnih tečajnih razlika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Troškovi upravljanja Fondom i drugi troškovi

Ukupni iznos naknada koje terete imovinu Fonda dobiva se zbrajanjem svih naknada kako slijedi:

- Ulazna naknada, koju izračunava REGOS u iznosu od 0,5% (2019.: 0,5%) od ukupno prikupljenih doprinosa. Iznos svih doprinosa uplaćenih na određeni dan, umanjenih za ulaznu naknadu, polaže se na račun Fonda, dok se ulazna naknada priznaje kao prihod Društva za upravljanje;
- Naknada za upravljanje Fondom obračunava se u iznosu od 0,3% (2019.: 0,338%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja u vrijednosne papire. Izračun se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda na osnovi vrijednosti ukupne imovine Fonda. Isplaćuje se Društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec;
- Naknada za izlaz iz Fonda naplaćuje se prilikom prijelaza iz jednog (bivšeg) fonda u drugi (novi) fond pod upravljanjem drugog mirovinskog društva, a izračunava se na temelju ukupnog iznosa koji se nalazi na osobnom računu člana fonda, i to u iznosu od 0,8% u prvoj godini članstva, 0,4% u drugoj, 0,2% u trećoj, a u ostalim godinama se ne naplaćuje izlazna naknada. Ovu naknadu također izračunava i REGOS, odnosno drugi fond prima iznos koji se nalazio na osobnom računu člana Fonda, umanjene za izlaznu naknadu koja se plaća Društvu za upravljanje;
- Naknada depozitaru obračunava se sukladno ugovoru do 29. veljače 2020. godine u iznosu od 0,022%, a od 1. ožujka 2020. godine u iznosu od 0,02% (2019.: 0,022%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada depozitaru se obračunava dnevno, a isplaćuje depozitaru jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama

Tijekom godine nije bilo promjena u značajnim računovodstvenim politikama koje bi imale utjecaj na ove finansijske izvještaje Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo za upravljanje klasificira finansijsku imovinu i finansijske obveze Fonda u sljedeće kategorije: imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG), imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD), imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku (AC) i ostale finansijske obveze. Uprava Društva za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Finansijska imovina ne reklassificira se nakon početnog priznavanja, osim ako se ne mijenja poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom. U tom slučaju finansijska imovina reklassificira se od prvog dana prvog izvještajnog razdoblja nakon promjene poslovnog modela.

Finansijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Sva finansijska imovina koja nije klasificirana kao finansijska imovina vrednovana po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kako je niže opisano, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući svu derivativnu finansijsku imovinu. Kategorija finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka ima dvije podkategorije: finansijska imovina namijenjena trgovanjem i ona koja je na početku određena da se vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Društvo za upravljanje određuje finansijsku imovinu i obveze Fonda po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, vrednuje ili interno prikazuje na osnovi fer vrijednosti,
- priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnom nastala, ili
- imovina i obveze sadrže ugrađeni derivativ koji značajno mijenja novčane tokove koji bi inače proizlazili iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju dužničke i vlasničke vrijednosne papire i ulaganja u investicijske fondove te derivativne finansijske instrumente. Svi finansijski instrumenti u kategoriji kroz dobit ili gubitak kategorizirani su u portfelj namijenjen trgovaju.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su obuhvaćena oba slijedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire i ostala potraživanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska se imovina mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom te finansijske imovine te
- na temelju ugovorenih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dužničke vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice i obveznice gospodarskih subjekata.

Određivanje poslovnog modela

Društvo za upravljanje na razini ulaganja procjenjuje cilj poslovnog modela Fonda. Pri razmatranju, Uprava Društva za upravljanje uključuje sljedeće informacije :

- definirane politike i ciljeve individualnog ulaganja i učinak tih politika u praksi. Navedeno uključuje ocjenu je li strategija managementa ostvarivanje ugovorenih prihoda od kamata, održavanje određene razine kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine s trajanjem bilo koje povezane obveze ili očekivanih novčanih odljeva ili ostvarivanja novčanih priljeva prodajom imovine;
- rizike koji utječu na rezultate poslovnog modela (uključujući utjecaj na finansijsku imovinu koja se nalazi u tom poslovnom modelu) i kako se navedenim rizicima upravlja;
- učestalost, količinu i vrijeme prodaje finansijske imovine u prethodnim razdobljima, razlozima prodaja i budućim očekivanim prodajnim aktivnostima.

Društvo za upravljanje je odredilo kako Fond ima tri poslovna modela:

- Poslovni model u kojem se imovina drži do naplate, a koji uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire za koje Društvo za upravljanje tako odredi, instrumente tržista novca te ostala potraživanja. Navedena finansijska imovina drži se radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, a koji je osnovni poslovni model za sve oblike dužničkih vrijednosnih papira.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prodajom finansijske imovine, a koristi se u svrhu klasifikacije sve ostale imovine koja se nalazi u imovini Fonda, a nije klasificirana u poslovni model držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Navedena finansijska imovina i njen rezultat se procjenjuje na temelju trenutne fer vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Određivanje jesu li ugovoreni novčani tokovi isključivo otplate glavnice i kamata (SPPI)

U svrhu ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju. „Kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan s vremenskim periodom u kojem se otplaćuje preostali dio glavnice te ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i za profitnu maržu.

Pri procjeni jesu li ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Društvo za upravljanje razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li finansijska imovina ugovorni uvjet koji bi mogao promijeniti vremensko razdoblje ili iznos ugovorenih novčanih tokova na način da prethodni uvjet ne bi bio zadovoljen. Prilikom izrade ove procjene, Društvo za upravljanje razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli izmijeniti iznos ili period planiranih primitaka novčanih tokova;
- uvjete koji mogu utjecati na promjenu ugovorene kuponske stope, uključujući klauzule varijabilne stope;
- opcije prijevremene otplate i produljenja; i
- odredbe koje ograničavaju prava Fonda na potraživanja novčanih tokova određene imovine.

Priznavanje

Sva finansijska imovina uključujući i izvedenice priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju u trenutku kada Fond postane dio obvezujućeg ugovora o finansijskom instrumentu. Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaje se u izvještaju o finansijskom položaju na datum kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je Fond jedna od ugovornih strana.

Fond početno priznaje imovinu koja se vrednuje po amortiziranom trošku na dan njezinog ugovaranja, kreiranja ili stjecanja.

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijski instrumenti se početno mjeru po fer vrijednosti uvećano, ako se radi o finansijskoj imovini ili finansijskoj obvezi koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obveze. Transakcijski troškovi po osnovi finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka rashoduju se po nastanku, dok se kod drugih finansijskih instrumenata amortiziraju metodom efektivne kamatne stope.

Nakon početnog priznavanja, sva finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka mjeri se po fer vrijednosti, a promjene u njihovoj fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje (nastavak)

Nakon početnog priznavanja finansijska imovina koja se mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit mjeri se po fer vrijednosti, dok se rezultirajući dobici i gubici priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim gubitaka kod umanjenja vrijednosti, dobitaka ili gubitaka po tečajnim razlikama monetarne imovine poput dužničkih vrijednosnica, te amortizacije premije ili diskonta (uključujući transakcijske troškove) metodom efektivne kamatne stope, koji se priznaju kroz dobit ili gubitak.

Realizirani efekti za imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici priznati u sveobuhvatnoj dobiti za dužničke vrijednosnice kumulativno prenose kroz dobit ili gubitak uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. Nerealizirani efekti po vlasničkim vrijednosnicama, nikad se ne prenose u dobit ili gubitak, nego ostaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobici i realizirani gubici prikazan je bruto iznos kumulativnih dobitaka ili gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti ako postoje. Premije i diskonti uključeni su u knjigovodstvenu vrijednost povezanog instrumenta i amortiziraju se na temelju efektivne kamatne stope instrumenta.

Ostale finansijske obveze, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine temelji se na njihovoj tržišnoj cijeni na dan izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije kako je navedeno u nastavku, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerjenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj te prijavljenih OTC transakcija na dan za koji se vrednuje imovina i obveze mirovinskog fonda. Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a ili službenim finansijsko-informacijskim servisima na dan vrednovanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Principi mjerena fer vrijednosti (nastavak)

Ulaganja u investicijske fondove se vrednuju po neto vrijednosti imovine po udjelu, kao što je izvješteno od strane društava za upravljanje tih fondova. Agencija zahtijeva da Društvo za upravljanje izračunava cijenu udjela u Fondu na temelju mjerena finansijskih instrumenata Fonda po službeno odobrenim cijenama. Društvo za upravljanje je dužno izdavati i povlačiti udjele po toj cijeni udjela.

Aktivno i neaktivno tržište

Za prenosive vlasničke vrijednosne papiре aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Za prenosive dužničke vrijednosne papiре i instrumente tržišta novca aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Uz navedeno, kao kriterij određivanja aktivnog tržišta uzima se u obzir i volumen trgovanja tijekom pojedinog trgovinskog dana.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca te ostalih finansijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, odnosno primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama. Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Kod primjene tehniku diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primjenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja. Informacije o tehnikama vrednovanja i ulaznim varijablama za utvrđivanje fer vrijednosti razne imovine i obveza Fonda objavljene su u Bilješci 16: Fer vrijednost.

Prestanak priznavanja

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Fond prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, prodana ili istekla.

Fond prestaje priznavati finansijske obveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uvjeti finansijske obveze promijene, Fond će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu finansijsku obvezu s novim uvjetima. Kod prestanka priznavanja Fond za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka za finansijsku imovinu koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koristi metodu prosječnog ponderiranog troška, dok za imovinu koja je klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po amortiziranom trošku koristi metodu FIFO ("First-In-First-Out").

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obveze se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, samo u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno. Prihodi i troškovi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo za upravljanje koristi izuzeće od mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka na finansijsku imovinu Fonda koja se mjeri po amortiziranom trošku sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN br. 128/17, 114/18 i 2/20) te ne priznaje očekivane kreditne gubitke osim ukoliko ne postoje objektivni razlozi za umanjenje vrijednosti.

Na datum izvještavanja pregledavaju se finansijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti s promjenama fer vrijednosti priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovalo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za finansijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku, te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za finansijske instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku i finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti. Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu finansijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Derivativni instrumenti i zaštita od rizika

U okviru svog redovnog poslovanja, Društvo za upravljanje koristi derivativne finansijske instrumente, kako bi umanjio rizike Fonda vezane uz fluktuacije tečaja stranih valuta. Derivativni finansijski instrumenti početno se mjere po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovoј fer vrijednosti.

Fer vrijednosti se utvrđuju na temelju modela po close-out metodi.

Svi se derivativni instrumenti iskazuju kao imovina kada im je fer vrijednost pozitivna i kao obveze kada im je fer vrijednost negativna. Promjene u fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastale.

Spot transakcije koje se odnose na kupoprodaju stranih valuta iskazuju se po datumu trgovanja. Pozitivna ili negativna fer vrijednost spot transakcije od datuma trgovanja do datuma namire iskazuje se u izvještaju o finansijskom položaju kao potraživanje i obveza, te kroz dobit ili gubitak u okviru pozicije „*Ostale pozitivne tečajne razlike*“ i „*Ostale negativne tečajne razlike*“.

Sporazumi o reotkupu vrijednosnih papira (repo transakcije)

Vrijednosni papiri prodani na temelju ugovora o reotkupu ne isknjižuju se, već se i dalje iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju. Repo ugovor o prodaji i ponovnoj kupnji (pasivni repo) vrednuje se od datuma namire tako da se instrument koji je predmet transakcije u imovini Fonda i dalje vrednuje u skladu s pravilima za tu vrstu instrumenta, dok se obveze za primljena novčana sredstva vrednuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire odnose se na prodaju i kupnju vrijednosnih papira koji se iskazuju po datumu trgovanja, a koji će se namiriti na dan namire.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju novac na računima.

Obveze Fonda

Obveze Fonda mogu biti: obveze s osnove ulaganja u imovinu Fonda, obveze prema Društvu za upravljanje s osnove naknada, obveze prema depozitaru s osnove naknade, obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica i ostale obveze Fonda sukladno Zakonu. Obveze su iskazane po njihovoј nominalnoj vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Novčani primici od članova Fonda

Novčani primici od članova Fonda obuhvaćaju uplate doprinosa po zakonom utvrđenoj stopi te uplate osoba koje su promijenile članstvo u prethodno odabranom mirovinskom fondu. U trenutku promjene obveznog mirovinskog fonda sredstva člana se prebacuju s osobnog računa člana u bivšem obveznom mirovinskom fondu na osobni račun člana u novo odabranom fondu. Svi novčani primici od članova Fonda vrše se preko REGOS-a.

Novčani izdaci

Novčani izdaci temeljem isplate mirovina

Kada član Fonda ostvari pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18, 115/18 i 102/19), u postupku ostvarivanja tog prava svojom osobno potpisanim izjavom Središnjem registru osiguranika opredjeljuje se za mirovinu:

- određenu kao da je bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet u državni proračun, ili
- iz obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti kao i mirovinu iz obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje prema programu odabranog mirovinskog osiguravajućeg društva u skladu s posebnim zakonom, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet mirovinskom osiguravajućem društvu.

Ako član Fonda nije ostvario pravo i uvjete na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, a na dan ispunjenja starosnih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju nije u osiguranju, kapitalizirana sredstva s njegovog osobnog računa mogu se prenijeti mirovinskom osiguravajućem društvu po ostvarivanju dobnih uvjeta za starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Povlačenjem sredstava iz Fonda osiguraniku prestaje članstvo u Fondu.

Izdaci s osnove promjene članstva

Sukladno Zakonu, član Fonda može prijeći u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo ukoliko je od prethodne promjene obveznog mirovinskog fonda prošlo više od 14 dana, bez obzira je li prethodna promjena posljedica promjene obveznog mirovinskog fonda s obzirom na kategoriju, a kojim upravlja isto mirovinsko društvo ili promjene obveznog mirovinskog fonda kojim upravlja drugo mirovinsko društvo. U tom slučaju, REGOS prosljeđuje sredstva osiguranika umanjena za naknadu za izlaz na njegov osobni račun u novo odabranom fondu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Neto imovina Fonda i vrijednost obračunske jedinice

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Vrijednost obračunske jedinice predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja obračunskih jedinica Fonda na isti dan.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit Fonda ne podliježe oporezivanju.

Raspodjela rezultata Mirovinskog fonda

Raspodjela rezultata Fonda regulirana je Zakonom. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2A. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Ove objave nadopunjaju *Bilješku 15: Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima* i *Bilješku 16: Fer vrijednost*.

Društvo za upravljanje donosi procjene i prosudbe vezane uz budućnost. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Utvrđivanje fer vrijednosti

Dio finansijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena. Za finansijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih finansijskih instrumenata, na primjer vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima). Metode vrednovanja su opisane u *Bilješci 2: Finansijski instrumenti*. Za finansijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u *Bilješci 16: Fer vrijednost*.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima.

Klasifikacija finansijske imovine i obveza

Računovodstvene politike predstavljaju okvir po kojem se imovina i obveze Fonda inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije. Prilikom klasifikacije finansijske imovine i obveza u kategoriju „radi trgovanja“, Društvo za upravljanje utvrđuje da zadovoljavaju definiciju imovine i obveza namijenjenih trgovanju kako je navedeno u *Bilješci 2: Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*. U raspoređivanju finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, Društvo za upravljanje je odredilo da moraju zadovoljavati jedan od kriterija za takvu klasifikaciju kako je navedeno u *Bilješci 2*.

Od 1. siječnja 2018. godine, Društvo za upravljanje je sukladno propisima Agencije definiralo poslovne modele u svojim računovodstvenim politikama, koji su u skladu sa strategijom ulaganja Fonda.

Tijekom 2019. i 2020. godine Društvo za upravljanje je kupnje dijela novih finansijskih instrumenata, koje zadovoljavaju SPPI test i za koje ima namjeru držanja do dospijeća, klasificiralo u kategoriju finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku. Za navedenu imovinu, Društvo za upravljanje je internim aktima definiralo situacije u kojima je prodaja te imovine dozvoljena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

3. NETO REALIZIRANI DOBICI (GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

	2019.	2020.
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.823.197	3.435.833
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	42.361	3.260.874
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	2.865.558	6.696.707
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-336.819	-6.145.486
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	-204.145
Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	-336.819	-6.349.631
Neto realizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	2.528.739	347.076

Slijedi detaljan pregled svih neto realiziranih dobitaka i gubitaka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2020. i 2019. godine:

Finansijski instrumenti	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Prodajna vrijednost	Neto realizirani dobici (gubici) 2020.	Neto realizirani dobici (gubici) 2019.
Redovne dionice	18.620.255	17.874.828	-745.427	422.530
Državne obveznice	20.146.769	23.203.498	3.056.729	42.361
Udjeli UCITS fondova	20.843.547	19.319.156	-1.524.391	1.624.073
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	6.578.960	5.220.493	-1.358.467	439.775
Izvedenice	41.751.628	42.670.260	918.632	0
Ukupno	107.941.159	108.288.235	347.076	2.528.739

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NEREALIZIRANI DOBICI (GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I POZITIVNE (NEGATIVNE) TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

a) Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata

	2019.	2020.
Nerealizirani dobici od finansijskih instrumenata	73.064.589	130.181.411
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata	-59.772.796	-125.966.678
Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	13.291.793	4.214.733

b) Pozitivne (negativne) tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2019.	2020.
Pozitivne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6.652.365	11.220.308
Negativne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-6.122.145	-12.814.201
Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	530.220	-1.593.893
Neto nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	13.822.013	2.620.840

Slijedi detaljan pregled neto nerealiziranih dobitaka i gubitaka od instrumenata klasificiranih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2020. i 2019. godine:

Finansijski instrumenti	Trošak nabave	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Neto tečajne razlike na ulaganjima u vrijednosne papire	Neto nerealizirani dobici (gubici) 2020.	Neto nerealizirani dobici (gubici) 2019.
Finansijski instrumenti klasificirani po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Redovne dionice	78.000.474	80.134.494	-721.451	2.855.471	8.979.096
Povlaštene dionice	5.887.049	4.549.325	0	-1.337.724	667.145
Državne obveznice	8.203.293	7.615.630	-692.146	104.483	0
Udjeli otvorenih investicijskih fondova	36.749.038	37.357.263	187.602	420.623	2.914.659
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	4.330.643	5.702.000	-367.898	1.739.255	730.893
Izvedenice	0	432.625	0	432.625	0
Ukupno	133.170.497	135.791.337	-1.593.893	4.214.733	13.291.793

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NEREALIZIRANI DOBICI/(GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I POZITIVNE/(NEGATIVNE) TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA (NASTAVAK)

Nerealizirani dobici i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje finansijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici po imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka kumulativno prenose u realizirane dobitke ili gubitke, uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na nerealizirane tečajne razlike od finansijskih instrumenata koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih instrumenata koji se mjere po amortiziranom trošku, te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

5. PRIHODI OD KAMATA I AMORTIZACIJA PREMIJE/(DISKONTA)

	2019.	2020.
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	0	56.845
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	3.253.185	2.998.195
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po amortiziranom trošku	310.752	516.754
Prihodi od kamata po depozitima	3.577	10
Prihodi od kamata po novčanim računima	5.330	3.766
Amortizacija (diskonta)/premije vrijednosnica koje se mjere po amortiziranom trošku	-2.500	-57.828
Amortizacija (diskonta)/premije vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-648.112	-650.101
Ukupno	2.922.232	2.867.641

6. RASHODI S OSNOVA ODNOSA S MIROVINSKIM DRUŠTVOM

Rashodi s osnova odnosa s Društvom za upravljanje odnose se na naknadu za upravljanje koju Fond plaća sukladno Zakonu. Naknada za upravljanje Fondom u 2020. godini obračunava se u iznosu od 0,3% (2019.: 0,338%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Izračun naknade za upravljanje se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda. Isplaćuje se Društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

7. NAKNADA DEPOZITARU

Addiko Bank d.d. je depozitar („Depozitar“) imovine Fonda. Naknada Depozitaru obračunava se na vrijednost ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja.

Naknada Depozitaru u 2020. godini iznosila je do 29. veljače 2020. godine 0,022%, a od 1. ožujka 2020. godine 0,02% (2019.: 0,022%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, a nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada se obračunava dnevno, a isplaćuje mjesечно, drugi radni dan u mjesecu.

8. NOVČANA SREDSTVA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Novac na računu u kunama	935.718	14.671.585
Novac na računu u stranim valutama	131.951	1.249.531
Potraživanja s osnove kamate na novčana sredstva	1.735	547
Ukupno novčana sredstva	1.069.404	15.921.663

9. DEPOZITI KOD KREDITNIH INSTITUCIJA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Depoziti u kunama	5.000.241	0
Potraživanja s osnove kamate na depozite	141	0
Ukupno	5.000.382	0

10. PRENOSIVI DUŽNIČKI I VLASNIČKI VRJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE VREDNUJU PO FER VRJEDNOSTI

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Dionice domaćih dioničkih društava	47.548.292	54.999.782
Dionice inozemnih dioničkih društava	24.565.342	29.684.037
Državne obveznice	0	7.637.855
Ukupno	72.113.634	92.321.674

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Državne obveznice	82.737.205	74.182.616
Obveznice gospodarskih subjekata	7.343.156	6.930.738
Ukupno	90.080.361	81.113.354
Ukupno prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti	162.193.995	173.435.028

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

11. PRENOSIVI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE MJERE PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku</i>		
Državne obveznice	19.579.724	34.354.545
Ukupno	19.579.724	34.354.545

12. UDJELI UCITS FONDOVA I UDJELI FONDOVA SLIČNIH UCITS FONDOVIMA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
<i>Udjeli UCITS fondova</i>		
Udjeli UCITS fondova - HRK	3.889.185	2.785.585
Udjeli UCITS fondova - FX	32.319.201	34.571.678
Ukupno	36.208.386	37.357.263
<i>Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima</i>		
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima - FX	8.882.478	5.702.000
Ukupno	8.882.478	5.702.000
	45.090.864	43.059.263

13. OSTALA IMOVINA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Ostala potraživanja	841.394	102.181
Ukupno	841.394	102.181

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. DERIVATIVNI FINANCIJSKI INSTRUMENTI I TRGOVANJE STRANIM VALUTAMA

Sukladno Zakonu i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 15/20), obveznim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije jedino u svrhu zaštite imovine Fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti.

Fond je primarno izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u eurima i američkim dolarima u koje se ulaže kunkski doprinosi uplaćeni od strane članova Fonda. Sukladno tome, Fond uglavnom sklapa OTC devizne terminske ugovore ekonomske zaštite temeljem kojih kupuje kune i prodaje eure ili američke dolare s dospijećem do godinu dana.

Na dan 31. prosinca 2020. godine ima otvoren jedan forward ugovor u kojem kupuje kune i prodaje američke dolare ukupne ugovorne vrijednosti 9.336.260 kuna (31. prosinca 2019.: 0 kuna) kojem neto vrijednost potraživanja iznosi 432.625 kuna (31. prosinca 2019.: 0 kuna).. Na terminske ugovore Fond ne primjenjuje računovodstvo zaštite.

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa zakonskim odredbama. Fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu. Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržišta kapitala.

Analize finansijskih tržišta zadužene su za izradu analiza koje se, u kombinaciji s analizama koje priprema Upravljanje rizicima i Upravljanja imovinom, koriste kao podloge za odlučivanje, kako za predlaganje strategije ulaganja koje je u domeni rada Investicijskog odbora, tako i za donošenje odluka o ulaganju koje spadaju u domenu rada Upravljanja imovinom.

Strategiju ulaganja za Fond predlaže Investicijski odbor utvrđujući prijedlog alokacije imovine Fonda. Prijedlog o alokaciji imovine Investicijski odbor donosi na temelju analiza relevantnih tržišnih kretanja, na temelju očekivanih prinosa i rizika pojedinih klasa imovine te temeljem analize performansa i rizičnosti portfelja u prethodnom razdoblju.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

O usvajanju predložene strategije ulaganja odlučuje Uprava Društva za upravljanje. Članove Investicijskog odbora imenuje Uprava Društva za upravljanje, a u njemu su zastupljeni članovi Uprave za upravljanje kao i najiskusniji predstavnici iz Upravljanja imovinom, Upravljanja rizicima i Analiza finansijskih tržišta. U radu Investicijskog odbora sudjeluje i djelatnik Pravne podrške i praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, koji se poziva na sjednicu. Sjednice Investicijskog odbora na kojima se predlaže strategija ulaganja za naredno razdoblje održavaju se kvartalno. Investicijski odbor je najznačajnije tijelo Društva za upravljanje kada su u pitanju ulaganja mirovinskih fondova pod upravljanjem Društva za upravljanje.

Djelatnici Upravljanja imovinom održavaju tjedne sastanke na kojima po potrebi prisustvuje i član Uprave Društva za upravljanje zadužen za ulaganja. Na tjednom sastanku komentira se provedba prethodnih odluka, trenutna situacija na tržištu, nakon čega se definiraju smjernice za provedbu strategije ulaganja koju je usvojila Uprava Društva za upravljanje kao i taktičke promjene u alokaciji za naredni tjedan.

Upravljanje imovinom unutar svojih ovlasti i limita donosi dnevne odluke za potrebe upravljanja likvidnošću fondova. Navedene odluke smatraju se standardnim dnevnim odlukama i odnose se isključivo na održavanje likvidnosti i/ili akumuliranje deviznih sredstava.

Djelatnici Upravljanja imovinom unutar svojih ovlasti i limita, a po potrebi i uz člana Uprave Društva za upravljanje zaduženog za ulaganja mogu donijeti dnevne odluke koje nisu standardne dnevne odluke te su ispod razine tjednog sastanka, a u kojim slučajevima se takve odluke dodatno obrazlažu.

Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih limita, rizika ulaganja te poštivanje internih ograničenja ulaganja imovine.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda uz uvjet da ukupna izloženost ne može biti veća od 30% neto imovine Fonda. Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih i internih ograničenja ulaganja u finansijske izvedenice te prati postupke upravljanja rizicima radi zaštite interesa članova Fonda.

Upravljanje rizicima ocjenjuje tržišne rizike za imovinu fonda na dnevnoj bazi koristeći varijantno-kovarijantni model za atribuciju rizika.

Procedure upravljanja rizicima koje se primjenjuju na ulaganja, kao i procedure upravljanja novčanim sredstvima i obvezama, mogu se sažeti na sljedeći način:

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke Fonda koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Strategija upravljanja tržišnim rizicima određena je investicijskim ciljevima Fonda, a sukladno usvojenim politikama i procedurama. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik

Fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. U 2020. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja kamatnim rizikom Fonda.

Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom te udjeli u investicijskim fondovima koji ulažu u dužničke vrijednosnice u ukupnoj vrijednosti od 132.904.141 kuna (2019.: 123.831.236 kuna). Na izvještajni datum ulaganja Fonda u dužničke vrijednosnice klasificirana kao imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku iznosila su 34.109.549 kuna (2019.: 19.412.309 kuna), stoga je kamatnom riziku bila izložena imovina Fonda koju čine dužnički vrijednosni papiri i investicijski fondovi koji ulažu u dužničke vrijednosnice u iznosu od 98.794.592 kuna (2019.: 104.418.927 kuna). Na datum izvještavanja modificirana duracija dijela portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente iznosila je 1,67 što znači da ukoliko kamatne stope porastu za 1 postotni bod za sva dospijeća, očekuje se smanjenje vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente za 1,67%. Prema vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente na datum izvještavanja u iznosu od 132.904.141 kuna, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja iznosilo bi 2.219.499 kuna (2019.: 2.637.605 kuna). Tablica u nastavku objedinjuje izloženost Fonda kamatnom riziku. U njoj je prikazana imovina i obveze Fonda prema ugovornom roku promjene kamate ili dospijeću, ovisno što je ranije.

31. prosinca 2020.	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva	0	0	0	0	0	15.921.663	15.921.663
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	0	432.625	0	4.418.040	3.197.589	127.765.308	135.813.562
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	47.533.875	32.563.371	1.016.108	81.113.354
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	0	0	0	3.114.435	30.995.114	244.996	34.354.545
Ostala imovina	0	0	0	0	0	102.181	102.181
Ukupna imovina (1)	0	432.625	0	55.066.350	66.756.074	145.050.256	267.305.305
Obveze							
Financijske i ostale obveze	0	0	0	0	0	73.440	73.440
Obveze za prijenos udjela	0	0	0	0	0	3.731	3.731
Ukupne obveze (2)	0	0	0	0	0	77.171	77.171
Neto imovina 31.12.2020. (1) – (2)	0	432.625	0	55.066.350	66.756.074	144.973.085	267.228.134

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2019.	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva	0	0	0	0	0	1.069.404	1.069.404
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	0	0	0	0	0	117.204.498	117.204.498
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	37.338.667	51.668.783	1.072.911	90.080.361
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	5.000.241	0	0	3.121.192	16.291.117	167.556	24.580.106
Ostala imovina	0	0	0	0	0	841.394	841.394
Ukupna imovina (1)	5.000.241	0	0	40.459.859	67.959.900	120.355.763	233.775.763
Obveze							
Finansijske i ostale obveze	0	0	0	0	0	74.167	74.167
Obveze za prijenos udjela	0	0	0	0	0	749	749
Ukupne obveze (2)	0	0	0	0	0	74.916	74.916
Neto imovina 31.12.2019. (1) – (2)	5.000.241	0	0	40.459.859	67.959.900	120.280.847	233.700.847

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz promjena cijena trgovanja vlasničkim vrijednosnicama. Sukladno Zakonu i regulativi Agencije, Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, ukoliko zadovoljava zakonske uvjete i uvjete koje je propisala Agencija. Nadalje, cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz ulaganja u udjele u investicijskim fondovima vezanih uz indekse kada ovi fondovi ulažu u vlasničke vrijednosnice i iz ulaganja u otvorene investicijske fondove čije cijene udjela su određene tržišnim cijenama vrijednosnih papira u njihovim portfeljima. Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima. Na datum izvještavanja ukupna vrijednost portfelja Fonda uloženog u dionice te udjele u investicijskim fondovima koji ulažu u vlasničke vrijednosnice iznosila je 116.661.365 kuna (2019.: 101.793.021 kuna). U slučaju pada dioničkih tržišta za 1 postotni bod na datum izvještavanja, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja Fonda izloženog dioničkim tržištima iznosilo bi 1.166.614 kuna (2019.: 1.017.930 kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik

Fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja njegove valute u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje derivativa u svrhu zaštite i efikasnog upravljanja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. U 2020. godini Društvo za upravljanje je sklapalo devizne forward ugovore u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika.

Izloženost Fonda tečajevima je kako slijedi:

31. prosinca 2020.	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina					
Novčana sredstva	14.672.026	1.202.167	31.489	15.981	15.921.663
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	58.217.992	39.235.046	31.792.577	6.567.947	135.813.562
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	40.837.398	30.138.535	10.137.421	0	81.113.354
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	17.817.762	16.536.783	0	0	34.354.545
Ostala imovina	89.030	0	13.151	0	102.181
Ukupna imovina (1)	131.634.208	87.112.531	41.974.638	6.583.928	267.305.305
Obveze					
Finansijske i ostale obveze	73.440	0	0	0	73.440
Obveze za prijenos udjela	3.731	0	0	0	3.731
Ukupne obveze (2)	77.171	0	0	0	77.171
Neto imovina 31.12.2020. (1) – (2)	131.557.037	87.112.531	41.974.638	6.583.928	267.228.134

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

31. prosinca 2019.	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina					
Novčana sredstva	936.239	40.866	87.213	5.086	1.069.404
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	51.437.476	38.780.102	23.745.503	3.241.417	117.204.498
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	57.642.434	21.751.705	10.686.222	0	90.080.361
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	17.903.827	6.676.279	0	0	24.580.106
Ostala imovina	774.477	0	66.917	0	841.394
Ukupna imovina (1)	128.694.453	67.248.952	34.585.855	3.246.503	233.775.763
Obveze					
Financijske i ostale obveze	71.322	2.845	0	0	74.167
Obveze za prijenos udjela	749	0	0	0	749
Ukupne obveze (2)	72.071	2.845	0	0	74.916
Neto imovina 31.12.2019. (1) – (2)	128.622.382	67.246.107	34.585.855	3.246.503	233.700.847

Na datum izvještavanja 32,60% (2019.: 28,77%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u eurima, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na euro za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,33% (2019.: 0,29%), odnosno 871.125 kuna (2019.: 672.641 kuna).

Na datum izvještavanja 15,71% (2019.: 14,80%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u američkim dolarima, dok je istovremeno 3,33% (2019.: 0%) neto imovine Fonda bilo zaštićeno od tečajnog rizika na američki dolar putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na američki dolar za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,12% (2019.: 0,15%), odnosno 330.730 kuna (2019.: 345.859 kuna).

Izloženost imovine Fonda prema američkom dolaru zaštićena je forward ugovorima nominalnih vrijednosti prikazanih u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
	Nominalna vrijednost (USD)	Nominalna vrijednost (USD)
Američki dolar	0	1.450.000

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik specifičnih instrumenata

Fond ulazi u terminske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Terminski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Terminski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Terminski ugovori koji imaju pozitivnu fer vrijednost rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti terminskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove terminskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih finansijskih instrumenata.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospjeća. Neispunjavanje obveza od strane izdavatelja prema Fondu ugrozilo bi likvidnost Fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u izvještaju o finansijskom položaju.

Rizik da druga ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovaju instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Fond posluje s finansijskim institucijama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2020. godine sljedeća finansijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja.

Fond je također indirektno bio izložen kreditnom riziku kroz svoja ulaganja u investicijske fondove koji ulažu u dužničke vrijednosnice. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države ili korporativni izdavatelji. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane drugih država ili korporativnih izdavatelja. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje. Fer vrijednost finansijske imovine najbolje prikazuje izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno. Rizik koji se odnosi na nepodmirene transakcije smatra se malim s obzirom na kratko razdoblje podmirenja.

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

		31.12.2019. Rejting	kn	31.12.2019. %	31.12.2020. kn	31.12.2020. %
Novčana sredstva	Bez rejtinga	1.069.404		0,46%	15.921.663	5,96%
Depoziti kod kreditnih institucija	Bez rejtinga	5.000.382		2,14%	0	0,00%
Dužnički vrijednosni papiri	AA+	3.674.074		1,57%	11.314.406	4,23%
	BBB	3.837.570		1,64%	0	0,00%
	BBB-	94.805.284		40,55%	104.860.610	39,23%
	BB+	3.504.157		1,50%	3.208.039	1,20%
	B+	3.839.000		1,64%	0	0,00%
	B-	0		0,00%	3.722.699	1,39%
Izvedeni finansijski instrumenti	Bez rejtinga	0		0,00%	432.625	0,16%
Ostala potraživanja	Bez rejtinga	841.394		0,36%	102.181	0,04%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		116.571.265		49,86%	139.562.223	52,21%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		117.204.498		50,14%	127.743.082	47,79%
Ukupno imovina		233.775.763		100,00%	267.305.305	100,00%

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska imovina Fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na izvještajni datum da stranke u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze (isključujući rizik instrumenata kroz ulaganja u investicijske fondove):

	31.12.2019. kn	31.12.2019. %	31.12.2020. kn	31.12.2020. %
Državni rizik				
- Republika Hrvatska	94.805.284	40,55%	104.860.610	39,23%
- Talijanska Republika	3.837.570	1,64%	0	0,00%
- Sjedinjene Američke Države	3.674.074	1,57%	11.314.406	4,23%
Korporativni rizik prema industriji				
- Bankarstvo	5.000.382	2,14%	0	0,00%
- Električna energija	3.504.157	1,50%	3.208.039	1,20%
- Komunalne usluge	3.839.000	1,64%	3.722.699	1,39%
Novčana sredstva	1.069.404	0,46%	15.921.663	5,96%
Izvedeni finansijski instrumenti	0	0,00%	432.625	0,16%
Ostala potraživanja	841.394	0,36%	102.181	0,04%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	116.571.265	49,86%	139.562.223	52,21%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku	117.204.498	50,14%	127.743.082	47,79%
Ukupna imovina	233.775.763	100,00%	267.305.305	100,00%

Na dan 31. prosinca 2020. od ukupne izloženosti imovine Fonda 39,23% (2019.: 40,55%) se odnosi na izloženost prema Republici Hrvatskoj.

Rizik likvidnosti

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje smatra da ovaj rizik nije značajan na temelju dosadašnjeg iskustva u upravljanju Fondom.

Rizik likvidnosti, također poznat pod nazivom rizik financiranja, je i rizik da će Fond imati poteškoća u prikupljanju sredstava za podmirenje obveza povezanih s finansijskim instrumentima. S obzirom da Fond nema značajnih obveza u pogledu finansijskih instrumenata, rizik postoji jedino u dnevnom poslovanju. Zbog dobrog položaja Fonda glede likvidnosti, rizik je procijenjen kao vrlo nizak.

Finansijski instrumenti koje posjeduje Fond sastoje se uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice. U sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu se lako prodati bilo direktno ili kroz repo ugovore u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti.

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava Društva za upravljanje dnevno prati likvidnu poziciju Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Sve finansijske obveze, osim obveza koje proistječu iz repo ugovora, su nekamatonosne pa su očekivani odljevi jednaki nominalnom iznosu. Za repo ugovore očekivani odljevi uključuju i kamate koje se plaćaju na iznos uzajmljenih sredstava sve do dana isteka repo ugovora.

Na dan 31. prosinca 2020. godine ukupne obvezne iznosile su 77.171 kuna (31. prosinca 2019.: 74.916 kuna) te se moraju podmiriti kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
do 1 mjeseca	74.916	77.171
od 1 do 3 mjeseca	0	0
od 3 do 12 mjeseci	0	0
Ukupno	74.916	77.171

Ročnost finansijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijska ulaganja koja se mijere po amortiziranom trošku i finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Do 1 mjeseca	125.062.844	152.703.498
Od 1 do 3 mjeseca	84.619	86.827
Od 3 do 12 mjeseci	208.541	308.185
Preko godine dana	108.419.759	114.206.795
Ukupno	233.775.763	267.305.305

Otkupive obračunske jedinice

Sve otkupive obračunske jedinice Fonda u potpunosti su plaćene. U neto imovinu Fonda spadaju navedene otkupive obračunske jedinice bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni zakonski uvjeti, svaka obračunska jedinica može se otkupiti iz Fonda te se isplata vrši po cijeni obračunske jedinice Fonda na datum otkupa, a u rokovima određenim zakonskim propisima. Relevantna kretanja u neto imovini Fonda iskazana su u Izvještaju o promjenama u neto imovini Fonda. U skladu s ciljevima iznesenima u Bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Društvo za upravljanje nastoji uključiti primljene doprinose u Fond u odgovarajuća ulaganja Fonda pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti Fonda kako bi se omogućio pravovremeni otkup obračunskih jedinica. Ako je potrebno, Društvo za upravljanje može povećati likvidnost Fonda kratkoročnim pozajmicama putem repo poslova, tj. poslova prodaje i ponovnog otkupa vrijednosnih papira ili prodajom imovine Fonda.

Vrijednost obračunske jedinice Fonda na dan izvještavanja iznosi 151,2389 kuna (2019.: 150,7872 kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktnе ili indirektnе štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Društvo za upravljanje je u cilju smanjenja operativnih rizika izvršilo strogu podjelu poslovnih procesa i odgovornosti u skladu s pravnim propisima, pravilima Raiffeisen Grupe, internim procedurama te primjenjujući najbolju praksu u industriji za slučaj specifičnih poslovnih procesa. Društvo za upravljanje nastoji smanjiti operativni rizik maksimalnom automatizacijom procesa kod redovnih poslovnih aktivnosti, zaštitom prostorija i IT sustava, postojanjem dopunskog IT sustava u slučaju pojave nepogode te provođenjem redovitih kontrola poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje, interne revizije, Upravljanja rizicima i drugih organizacijskih jedinica Društva za upravljanje koje sudjeluju u kontroli poslovanja kao i nadzorom od strane vlasnika Društva za upravljanje.

Društvo za upravljanje je ustrojilo učinkovita i primjerena pravila za prepoznavanje, upravljanje, praćenje i sprečavanje sukoba interesa te uspostavilo neovisnu funkciju praćenja usklađenosti koja je zadužena za primjenu i nadzor tih pravila.

16. FER VRIJEDNOST

Većina finansijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge finansijske instrumente, uključujući potraživanja u postupku namire, obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire, ostale obveze i obračunate troškove knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospjeća ovih finansijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerena fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerena fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa.

Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama. Glavne metode i pretpostavke za procjenu fer vrijednosti finansijskih instrumenata su opisane u Bilješci 2.: *Principi mjerjenja fer vrijednosti*.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze Fonda koji se mjere po fer vrijednosti na datum izvještavanja:

2020.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>				
Vlasnički vrijednosni papiri	77.694.681	0	6.989.138	84.683.819
Dužničke vrijednosnice	7.637.855	0	0	7.637.855
Ulaganja u fondove	43.059.263	0	0	43.059.263
Izvedenice	0	432.625	0	432.625
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	27.491.945	53.621.409	0	81.113.354
Ukupno imovina	155.883.744	54.054.034	6.989.138	216.926.916

2019.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>				
Vlasnički vrijednosni papiri	67.814.902	0	4.298.732	72.113.634
Ulaganja u fondove	45.090.864	0	0	45.090.864
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	14.523.792	75.556.569	0	90.080.361
Ukupno imovina	127.429.558	75.556.569	4.298.732	207.284.859

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na datum izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem zamjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovačkim uvjetima. Kotirana tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu koju drži Fond je njezina važeća kupovna cijena. Ovi instrumenti uključeni su u razinu 1. Instrumenti koji su uključeni u razinu 1 sastoje se prvenstveno od državnih obveznica i vlasničkih instrumenata koji su klasificirani kao finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i terminska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2. Razina 2 uključuje najvećim dijelom državne obveznice vrednovane po krivuljama prinosa eksternih cjenovnih servisa i dio korporativnih obveznica čija se vrijednost procjenjuje uzimajući u obzir krivulje prinosa državnih obveznica te usklađene za raspon između prinosa do dospijeća same korporativne obveznice i prinosa do dospijeća referentnih državnih obveznica, određenog u trenutku izdavanja korporativne obveznice ili naknadno korigiranog ovisno o promjenama u kreditnom riziku izdavatelja korporativne obveznice, tj. cijenama ostvarenim transakcijama na tržištu.

Ulagani podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi. Ulazni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerjenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerjenja. Međutim, cilj mjerjenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerjenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda diskontiranog novčanog toka
- Metoda usporednih vrijednosti (Peer grupa)

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Tablica u nastavku prikazuje ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta i učinak promjene jedne ili više takvih pretpostavki u pozadini tehnika procjene usvojenih na temelju razumnih mogućih alternativnih pretpostavki.

		Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Korišteni Input	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna)	Promjena fer vrijednosti cijene
CIAK GRUPA	2.625.000	Procjena prema cijeni javne ponude	1) diskontna stopa; stope rasta; stopa terminalnog rasta	1) 8,31%; 10%-36%; 2%	+/- 10 p.b.	-262.500 / +262.500
D.D. - CIAK-R-A						
MERITUS ULAGANJA d.d. - MRUL-R-A	4.364.138	Tržišni pristup, procjena korištenjem diskontiranih novčanih tokova	1) ponder dodijeljen tržišnoj vrijednosti; ponder dodijeljen metodi diskontiranih novčanih tokova 2) diskontna stopa; stope rasta; stopa terminalnog rasta	1) 50%; 50% 2) 7,14%; 10%; 2%	+/- 10 p.b.	-436.414 / +436.414

Sljedeća tablica prikazuje uskladbu između početnih i završnih stanja za mjerenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

	Ukupno
Stanje na 31. prosinca 2019.	4.298.732
Neto dobici priznati u dobiti i gubitku	1.855.359
Kupnje/ Prodaje	2.427.519
Prijenos u/iz razine 3	-1.592.472
Stanje na 31. prosinca 2020.	6.989.138

Finansijski instrumenti koji se ne mijere po fer vrijednosti

Na dan 31. prosinca 2020. godine ulaganja u finansijske instrumente koja se vrednuju po amortiziranom trošku iznose 34.354.545 kuna (2019.: 19.579.724 kuna). Fer vrijednost tih instrumenata na 31. prosinca 2020. iznosila je 34.467.218 kuna (2019.: 21.456.665 kuna). Ostali finansijski instrumenti koji se mijere po amortiziranom trošku na dan 31. prosinca 2020. godine uključuju kratkoročnu finansijsku imovinu i obveze čija neto knjigovodstvena vrijednost približno predstavlja fer vrijednost.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

17. POVEZANE STRANE

U skladu sa Zakonom, povezane stranke Društva za upravljanje i Fonda su dioničari Društva za upravljanje i njegovi direktni ili indirektni vlasnici s udjelom iznad 10%, članovi Upravnog i Nadzornog odbora Društva za upravljanje i njihova bliža rodbina, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva za upravljanje i Fonda te Depozitar.

2020.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
ADDIKO BANK D.D.	5.546.103	6.311	3.419	63.705
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	0	0	0	4.873
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	0	67.128	0	714.489
Ukupno	5.546.103	73.439	3.419	783.067

2019.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
ADDIKO BANK D.D.	870.606	4.313	22.151	90.324
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	0	0	187.056	40.566
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	0	66.272	0	712.674
Ukupno	870.606	70.585	209.207	843.564

18. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA

Globalna makroekonomska i tržišna kretanja u 2020. godini obilježena su utjecajem pandemije virusa SARS-CoV-2 koja je uzrokovala najveći pad svjetskog gospodarstva od velike finansijske krize iz 2008. godine. Dodatno, na hrvatsko gospodarstvo i tržište kapitala utjecali su i razorni potresi koji su u ožujku pogodili Zagreb, a u prosincu Sisačko-moslavačku županiju.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA (NASTAVAK)

Fond većinu svojih ulaganja ostvaruje u Republici Hrvatskoj. Globalna kriza i potresi imali su značajan negativan utjecaj na hrvatsko gospodarstvo, koje je prekinulo višegodišnji pozitivni trend rasta i u 2020. godini, prema prvoj procjeni Državnog zavoda za statistiku, ostvarilo pad BDP-a od 8,4% u odnosu na prethodnu godinu. Osobna potrošnja i izvoz usluga u 2020. godini postali su glavni čimbenici pada gospodarstva, a stopa pada osobne potrošnje iznosila je 6,2%, dok je izvoz usluga pao za 45,2%. Od pozitivnih obilježja treba naglasiti oporavak investicija u fiksni kapital, ulazak Hrvatske u Europski tečajni mehanizam (ERM II) u srpnju 2020. godine koji značajno smanjuje tečajni rizik te pozitivne stavove vodećih svjetskih kreditnih agencija. U 2020. godini agencija Moody's podigla je rejting Republike Hrvatske, a agencije Standard & Poor's i Fitch zadržale su dosadašnji rejting na investicijskoj razini. U narednim godinama Hrvatska očekuje mogućnost značajnog povećanja povlačenja sredstava iz EU fondova.

Anticipirajući posljedice pandemije i usporavanje globalnog gospodarstva Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska narodna banka odlučile su opsežnim fiskalnim i monetarnim mjerama pomoći korporativnom i finansijskom sektoru, a što je za posljedicu imalo povećanje proračunskog deficitia i javnog duga Republike Hrvatske. Zahvaljujući poduzetim mjerama, na tržištu rada došlo je do tek blagog rasta stope nezaposlenosti u 2020. godini. Prosječna razina potrošačke inflacije u 2020. godini iznosila je blizu 0%, dok je godišnja inflacija iznosila negativnih 0,7%. Bez obzira na nepovoljnu makroekonomsku situaciju uzrokovanu pandemijom, obveznice Republike Hrvatske ostvarile su pozitivan prinos u 2020. godini u iznosu od 2,9%. Međutim, utjecaj pandemije na dioničko tržište u Republici Hrvatskoj bio je negativan te je u 2020. godini došlo do pada vrijednosti dioničkog indeksa CROBEXtr za 12,5%.

Unatoč velikom padu cijena na vodećim svjetskim dioničkim tržištima u prvom kvartalu 2020. godine, većina je 2020. godinu završila s pozitivnim prinosom, a čemu su značajno pomogle središnje banke spuštanjem ili zadržavanjem kamatnih stopa na rekordno niskim razinama te vlade najvećih svjetskih ekonomija odobravanjem rekordnih fiskalnih poticaja. Godišnje stope rasta dioničkih indeksa u 2020. godini kretale su se od 14,3% za MSCI ACWI indeks (All Country World Index), 15,8% za MSCI Emerging Markets indeks do 16,3% za američki S&P-500 indeks, dok je europski EuroStoxx 50 indeks zabilježio pad od 5%.

Poslovanje Fonda u 2020. godini bilo je pod značajnim utjecajima prethodno navedenih događaja. Nakon rasta vrijednosti obračunske jedinice Fonda od početka siječnja 2020. godine pa sve do sredine veljače 2020. godine, uslijedila je, nakon sagledavanja uznemirujućih vijesti od strane tržišta kapitala o tempu širenja pandemije i njenom utjecaju na ljudsko zdravlje i ekonomiju, isprva polagana, a zatim sve brža i intenzivnija korekcija cijena finansijskih instrumenata i to prvenstveno na dioničkim tržištima. Stoga je već krajem veljače došlo do manje korekcije vrijednosti obračunske jedinice Fonda, a koja je zatim doživjela i značajnu korekciju krajem ožujka 2020. godine te je prinos Fonda u prvom kvartalu iznosio -10,66%. Istovremeno je došlo i do značajnog porasta razine volatilnosti Fonda. Međutim, sagledavanjem utjecaja i tijeka pandemije od strane tržišta kapitala na ekonomiju i poslovanje poduzeća, nakon početnog šoka postepeno je došlo do oporavka nekih tržišta te je posljedično krajem godine Fond završio poslovanje s pozitivnim godišnjim prinosom u iznosu od 0,30%. Sam tržišni rizik Fonda značajno je pao s razina dosegnutih krajem ožujka 2020. godine, ali je na kraju 2020. godine ipak bio zamjetno veći nego krajem 2019. godine.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA (NASTAVAK)

Društvo primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržišta kapitala. Upravo takav pristup omogućio je Društvu da odgovori na pojavu pandemije i posljedične tržišne šokove na primjeren način, tj. sagledavanjem utjecaja te dinamike pada i oporavka tržišta kapitala po pojedinim klasama imovine, a imajući u vidu i dugoročnu strategiju upravljanja imovinom Fonda. Društvo je ocijenilo da će globalni utjecaj pandemije na dionička tržišta biti očekivano kratkotrajan, ali s jasnim naznakama značajnijeg negativnog utjecaja kod pojedinih industrija u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju. Stoga u samoj alokaciji Fonda nisu provedene značajnije promjene u strategijama ulaganja prema klasama imovine, već su izvršene manje prilagodbe u sektorskim alokacijama, tj. izloženostima pojedinim industrijama. Također, Društvo je prepoznalo i određene tržišne prilike kod imovine za koju je procijenilo da ista ima tržišnu vrijednost ispod dugoročnih očekivanja fer vrijednosti, a što je dodatno doprinijelo opravku vrijednosti obračunske jedinice Fonda.

Sustav upravljanja rizicima koji je Društvo uspostavilo omogućio je primjereni odgovor na pojavu pandemije, kako sa strane praćenja razine volatilnosti Fonda i pojedinih klasa imovine koje čine portfelj Fonda, tako i sa strane praćenja utjecaja tržišnih šokova na prinose i rizike Fonda. Analize koje je Društvo provelo prije izbijanja pandemije uključivale su i scenarije naglog pada vrijednosti dioničkih tržišta, a što je pomoglo u sagledavanju utjecaja te donošenju strategija za ulaganja Fonda o okružju nakon pojave šoka na tržištu.

U svibnju 2020. godine došlo je do manje promjene u regulatornom okviru koji definira poslovanje obveznih mirovinskih fondova, a koja je bila donesena u cilju ublažavanja rizika njihovog poslovanja. Na prijedlog Vlade Republike Hrvatske usvojen je po hitnom postupku Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, 58/20) kojim se omogućilo da obvezni mirovinski fondovi plasiraju novčana sredstva kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke te da se zaduže kod navedenih institucija u srednjoročnom razdoblju. Dodatno, u slučaju izvanrednih okolnosti dana je mogućnost Agenciji da odluci o prekoračenjima ograničenja ulaganja u cilju zaštite javnog interesa i/ili interesa članova obveznih mirovinskih fondova.

19. DOGAĐAJI NAKON ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE

Nakon datuma bilance poslovanje Fonda i Društva nastavilo se u okolnostima koje su obilježile 2020. godinu, tj. u uvjetima neizvjesnosti oko daljnog razvoja pandemije i oporavka svjetskog gospodarstva. Međutim, krajem 2020. godine odobrena su prva cijepiva protiv virusa koji je uzrokovao pandemiju, a početkom 2021. godine započelo je cijepljenje stanovništva. Posljedično tome dionička tržišta kapitala su nastavila oporavak, dok su obveznička tržišta doživjela umjерeno povećanje kamatnih stopa uslijed očekivanja tržišnih sudionika o porastu inflacije nakon provođenja fiskalnih poticaja. Hrvatsko dioničko tržište ostvarilo je od početka godine do sredine ožujka 2021. godine prinos od 7,2%, dok je prinos hrvatskih državnih obveznica iznosio -0,3%. U istom razdoblju inozemna razvijena dionička tržišta porasla su za 6,7%, dok su obveznička tržišta doživjela pad od 1,9%. Oporavak dioničkih tržišta pratio je i prinos Fonda koji je u navedenom razdoblju iznosio 3,7%, dok je tržišni rizik Fonda dodatno porastao s razine dosegnute krajem 2020. godine uslijed neizvjesnosti oko dinamike i uspješnosti cijepiva protiv virusa SARS-CoV-2, oporavka svjetskog gospodarstva, kao i inflatornih očekivanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

19. DOGAĐAJI NAKON ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE (NASTAVAK)

Neovisno od budućih kratkoročnih kretanja na finansijskim tržištima, mirovinski fondovi su dugoročni ulagači te se očekuje da utjecaj tržišnih šokova, koji se događaju s vremenom na vrijeme, tijekom vremena investiranja bude neutraliziran kada dođe do oporavka tržišta. Stoga, Uprava Društva za upravljanje ne očekuje značajan dugoročno negativni utjecaj pandemije na poslovanje Fonda. Na temelju trenutno dostupnih informacija, ne predviđa se neposredan i značajan negativan utjecaj pandemije na Fond, njegovo poslovanje, finansijski položaj i rezultate poslovanja. Također, Fond tijekom 2020. godine, kao i u razdoblju od početka 2021. godine do objave izvještaja nije imao likvidnosnih problema.

Međutim, ne može se isključiti mogućnost da produženo razdoblje provođenja mjera za suzbijanje pandemije, daljnji razvoj bolesti uzrokovane virusom SARS-CoV-2, kao i posljedični negativni utjecaj na ekonomsko okruženje u kojem Fond posluje neće imati štetan utjecaj na Fond, njegov finansijski položaj i rezultate poslovanja, srednjoročno i dugoročno gledano. Menadžment nastavlja pažljivo pratiti situaciju te će reagirati dalnjim mjerama ublažavanja utjecaja takvih događaja i okolnosti kako se događaju.

Operativno poslovanje Društva početkom 2021. godine i dalje se odvija sukladno mjerama za osiguranje kontinuiteta poslovanja te se očekuje postepeno smanjivanje mjera u drugoj polovini godine nakon provođenja cijepljenja većeg dijela stanovništva Republike Hrvatske. Nadalje, tijekom posljednjih nekoliko tjedana poslovanje Društva i dalje se odvija neprekinuto te Društvo nema operativnih ili likvidnosnih problema.

20. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje odobrila je i potpisala Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. dana 31. ožujka 2021. godine:

Predsjednik Uprave

Damir Grbavac

Član Uprave

Eva Horvat

Član Uprave

Gordan Šumanović

RAIFFEISEN
OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA B

Godišnje izvješće
za godinu zaključno s 31. prosincem 2020. godine

Sadržaj

Stranica

Izvješće poslovodstva	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	5
Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B	6
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	12
Izvještaj o finansijskom položaju	13
Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda	14
Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)	15
Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda	16
Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda	17
Bilješke uz finansijske izvještaje	18

Izvješće poslovodstva
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

1. Poslovne aktivnosti

Predmet poslovanja Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) je isključivo osnivanje obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova i upravljanje tim fondovima u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 29/18 i 115/18).

Na dan 31. prosinca 2020. godine Društvo za upravljanje je upravljalo sa slijedećim obveznim mirovinskim fondovima:

- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B i
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C.

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B (u nastavku „Fond“) je osnovan kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“). Fond je započeo s radom 30. travnja 2002. godine.

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. kolovoza 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Dana 21. kolovoza 2014. godine, stupanjem na snagu Zakona, Raiffeisen obvezni mirovinski fond započinje poslovanje kao Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B.

Sukladno Zakonu, članovi mogu odabrati kategoriju obveznog mirovinskog fonda, a svi oni koji to ne učine automatski se raspoređuju u obvezni mirovinski fond kategorije A. U fondu kategorije B mogu biti članovi kojima je do starosne mirovine ostalo 5 ili više godina u skladu sa Zakonom. Kada im preostane manje od 5 godina do starosne mirovine, obvezno prelaze u fond kategorije C. Fond je najveći obvezni mirovinski fond pod upravljanjem Društva za upravljanje.

Tablica: broj članova i imovina pod upravljanjem Raiffeisen obveznih mirovinskih fondova na dan 31. prosinca 2020.

Fond	Broj članova	Neto imovina pod upravljanjem (u mil. kuna)
ROMF A	17.118	267,23
ROMF B	569.524	33.531,45
ROMF C	16.549	2.411,90
Ukupno	603.191	36.210,58

Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Ulaganjem sredstava Fonda Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik.

Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa Zakonom. Fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu definiranu Statutom Fonda.

Izvješće poslovodstva (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

1. Poslovne aktivnosti (nastavak)

Tablica: struktura ulaganja Fonda na dan 31. prosinca 2020.

Vrsta imovine	Udio
Dionice i dionički fondovi	21,70%
Obveznice i obveznički fondovi	73,12%
Alternativni fondovi	0,05%
Instrumenti tržišta novca, depoziti i novčani fondovi	1,28%
Novčana sredstva, potraživanja i obveze	3,85%
Ukupno	100,00%

Udio inozemne imovine Fonda na dan 31. prosinca 2020. godine iznosio je 20,65%.

Prinos koji Fond ostvaruje rezultat je upravljačke politike Društva za upravljanje. S obzirom na umjereni konzervativni profil rizičnosti, očekivani prinos Fonda je veći od Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorije C i manji od očekivanog prinsosa Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorije A.

U 2020. godini Fond je ostvario prinos od 0,22%. Prosječan prinos od osnutka Fonda do 31. prosinca 2020. godine iznosi 5,50% i izražen je na godišnjoj razini.

Prinos Fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti obračunske jedinice na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa.

2. Financijski rezultat

Neto imovina Fonda na dan 31. prosinca 2020. godine iznosila je 33,53 milijardi kuna, a porasla je za 3,26% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema klasifikaciji financijskih instrumenata, u ukupnoj imovini fonda sa 42,51% sudjeluje imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a imovina iskazana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka sudjeluje s 29,42%.

Obveze Fonda sastoje se najvećim dijelom, 42,31%, od obveza s osnove računa marge za derivativne instrumente.

U strukturi prihoda najveća stavka prihoda su prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta).

3. Budući razvoj Fonda

Društvo za upravljanje će upravljati Fondom u svoje ime i za zajednički račun članova Fonda na način da će prikupljati novčana sredstva uplatama doprinosa članova Fonda te ulagati ta sredstva u skladu sa Zakonom uz uvažavanje načela sigurnosti razboritosti i opreza, smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja, održavanja odgovarajuće likvidnosti, te zabrane sukoba interesa vodeći pritom računa o uvjetima na tržistima kapitala. Cilj upravljanja Fondom je povećati vrijednost imovine Fonda isključivo u korist članova i radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda.

4. Događaji nakon završetka poslovne godine

Događaji nakon završetka poslovne godine su opisani unutar bilješke 22. *Događaji nakon završetka poslovne godine* u sklopu finansijskih izvještaja.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo za upravljanje u ime i za račun Fonda u 2020. godini nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

6. Podružnice Fonda

Fond nema podružnice.

7. Finansijski instrumenti i povezani rizici

Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja od 40% neto imovine Fonda u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u druge vrste imovine Fonda.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda.

Najznačajnije vrste finansijskih rizika kojima je Fond izložen su tržišni rizik, koji uključuje kamatni rizik, cjenovni rizik i tečajni rizik, te kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Kamatni rizik

Fond je izložen kamatnom riziku koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom. Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom, a utjecaj kamatnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 18.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište te u udjele u investicijskim fondovima vezane uz dioničke indekse ili kada isti ulažu u vlasničke vrijednosnice. Utjecaj cjenovnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 18.

Izvješće poslovodstva (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

7. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik

Fond može ulagati u financijske instrumente denominirane u stranoj valuti. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja kune u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda. Kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku koriste se terminski ugovori. U 2020. godini Društvo za upravljanje je ugovaralo devizne forward transakcije u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika. Utjecaj tečajnog rizika na imovinu Fonda objašnjen je u bilješci 18.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospijeća. Također, kreditni rizik proizlazi iz mogućnosti da suprotna ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze. Na datum izvještavanja kreditnom riziku bila je izložena sljedeća financijska imovina: novčana sredstva, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države te korporativni izdavatelji. Na datum izvještavanja utjecaj kreditnog rizika na imovinu Fonda bio je nizak. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da se prodajom financijske imovine ne ostvare cijene koje su približno jednake fer vrijednosti te imovine (rizik likvidnosti imovine) ili rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne strane i kratkoročnih obveza s druge strane (rizik novčanog tijeka). S obzirom da se ulaganja Fonda sastoje uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice, te da se u sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu lako prodati, ali uzimajući u obzir veličinu Fonda, na datum izvještavanja rizik likvidnosti imovine bio je nizak. S obzirom da je na datum izvještavanja Fond imao značajna novčana sredstva i kratkoročne novčane ekvivalente koji su bili značajno veći od kratkoročnih obveza Fonda te da su se putem repo ugovora mogla uzajmiti dodatna novčana sredstva u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti, na datum izvještavanja rizik likvidnosti novčanog tijeka bio je vrlo nizak.

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B (u nastavku „Fond“) fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, stanje u Fondu kao i njegove rezultate poslovanja i novčane tokove za 2020. godinu u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“) i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 98/20) (u nastavku „Pravilnik“).

Nakon provedbe odgovarajuće kontrole, Uprava Društva za upravljanje očekuje da će Fond u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje pri izradi finansijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće;

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i;
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako prepostavka da će Fond nastaviti poslovanje, nije primjerena.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju finansijski položaj Fonda i dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom i Pravilnikom. Pored toga, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za čuvanje imovine Fonda te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna i za pripremu i sadržaj izvješća poslovodstva u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Izvješće poslovodstva, prikazano na stranicama 1 do 4, odobreno je za izdavanje od strane Uprave Društva za upravljanje i potpisano je s tim u skladu. Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 12 do 62 odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje 31. ožujka 2021., što je potvrđeno potpisom u nastavku.

U ime Uprave Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., za Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B:

Predsjednik Uprave

Damir Grbavac

Član Uprave

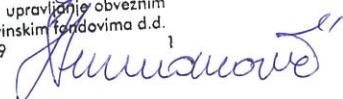
Eva Horvat

Član Uprave

Gordan Šumanović

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Zagreb, Petrinjska 59

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.

Petrinjska 59
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
31. ožujka 2021. godine

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B („Fond“), koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2020. godine te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda, izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda i izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku „finansijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Fonda na dan 31. prosinca 2020. godine, njegovu finansijsku uspješnost i njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, podrobnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Fonda i Društva za upravljanje u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiraju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji ne kotiraju na aktivnom tržištu

Na dan 31. prosinca 2020. godine, portfelj finansijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDG) i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) iznosio je 24.157.898 tisuća kuna (31. prosinca 2019.: 28.319.138 tisuća kuna), uključujući 11.254.165 tisuća kuna ulaganja u finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu (31. prosinca 2019.: 16.182.092 tisuća kuna).

Vidi bilješku 2 za računovodstvene politike za finansijske instrumente te bilješke 18 i 19.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
Dio FVRDG i FVOSD portfelja Fonda odnosi se na ulaganja u finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Takvi nekotirani instrumenti primarno se odnose na državne i korporativne obveznice, vlasničke vrijednosnice te izvedene finansijske instrumente.	Naše revizorske procedure vezane uz ovo područje, između ostalog, uključivale su: <ul style="list-style-type: none">procjenu dizajna i implementacije ključnih kontrola nad identifikacijom tržišta kao aktivnog ili neaktivnog i posljedičnom klasifikacijom finansijskih instrumenata u hijerarhiji fer vrijednosti u skladu s relevantnim standardima izvještavanja;procjenu primjerenosti Fondovog modela fer vrijednosti usporedbom sa zahtjevima relevantnih standarda finansijskog izvještavanja te s trenutnom tržišnom praksom;uz pomoć vlastitog specijalista za vrednovanje, na uzorku finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu, odabranih na temelju njihove veličine i ostalih rizičnih karakteristika:<ul style="list-style-type: none">testiranje integriteta modela vrednovanja koje primjenjuje Fond, uključujući matematičku točnost i konzistentnost ulaznih podataka i izvora podataka;preispitivanje razumnosti ključnih prepostavki primijenjenih u modelima vrednovanja poput onih vezanih uz diskontne stope i stope rasta, očekivane novčane tokove te utvrđivanje odgovarajućih grupa usporedivih društava i usporedivih transakcija;gdje su korišteni eksterni cjenovni servisi, provjera s javno dostupnim referentnim stopama;procjenu točnosti i potpunosti objava povezanih u finansijskim izvještajima vezano uz instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu.
Dok se fer vrijednost imovine FVRDG i FVOSD portfelja najbolje određuje u usporedbom s njihovim kotiranim tržišnim cijenama, u slučajevima kada instrumenti nisu kotirani na aktivnom tržištu, njihovu fer vrijednost Fond mjeri primjenom odgovarajućih tehnika vrednovanja kao što su tehnike sadašnje vrijednosti (bazirane na modelu diskontiranih novčanih tokova), tehnikama baziranim na usporedivim multiplikatorima za vrednovanje, cijenama izvedenim iz krivulja prinosa državnih obveznica, stvarnim cijenama u tržišnim transakcijama ili referentnim stopama izvedenim iz eksternih cjenovnih servisa.	
Odabir i primjena navedenih tehnika vrednovanja zahtijeva značajan stupanj prosudbe od strane Uprave, uključujući, ali ne ograničeno na, utvrđivanje odgovarajućih diskontnih stopa i terminalnih stopa rasta, prepostavki budućih novčanih tokova, utvrđivanje odgovarajućih grupa usporedivih društava i usporedivih transakcija.	
Sukladno navedenom, procjenu fer vrijednosti ulaganja u instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu odredili smo kao ključno revizijsko pitanje.	

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva koje su sastavni dio Godišnjeg izvješća, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s financijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno pogrešno iskazane.

Vezano za Izvješće poslovodstva, također smo proveli procedure koje su zahtijevane hrvatskim Zakonom o računovodstvu („Zakon o računovodstvu“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izvješće poslovodstva pripremljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije financijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva za financijsku godinu za koji su pripremljeni financijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima;
- Izvješće poslovodstva pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, uvezvi u obzir poznavanje i razumijevanje Fonda te okruženja u kojem on posluje, a koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvjestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvješću poslovodstva. U vezi s tim, nemamo ništa za izvjestiti.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj, te za one interne kontrole za koje Uprava Društva za upravljanje odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava Društva za upravljanje namjerava likvidirati Fond, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Društva za upravljanje.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika finansijskih izvještaja, donesene na osnovi ovih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- ocjenjujemo primjerenošto korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave Društva za upravljanje.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B (*nastavak*)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja (*nastavak*)

- donosimo zaključak o primjerenosti korištenja prepostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave te razmatramo odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanja ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B (nastavak)

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim obvezama

Imenovani smo revizorima od strane onih zaduženih za nadzor na 8. travnja 2020. da obavimo reviziju finansijskih izvještaja Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija B za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. Ukupno neprekinuto razdoblje našeg angažmana iznosi 6 godina te se odnosi na razdoblja od 31. prosinca 2015. do 31. prosinca 2020. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje konzistentno je s dodatnim izvještajem prezentiranim Revizorskom Odboru Društva za upravljanje na dan 30. ožujka 2021.;
- tijekom razdoblja na koje se odnosi naša revizija zakonskih finansijskih izvještaja nismo pružali nerevizije usluge pa samim tim niti nedozvoljene nerevizije usluge na koje se odnosi članak 44. Zakona o reviziji. Također, zadržali smo neovisnost od subjekta revizije tijekom provedbe revizije.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Hrvatski ovlašteni revizori
Eurotower
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

K P M G Croatia
d.o.o. za reviziju
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb

31. ožujka 2021.

Katarina Kecko
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	2019.	2020.
	Neto realizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata	3	178.083.511	454.100.498
73	Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	3	205.453.808	886.464.581
63	Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	3	-27.370.297	-432.364.083
	Neto nerealizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	1.004.216.747	79.126.117
72 – 62	Neto nerealizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	4	961.208.760	217.819.885
71x-60x	Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	43.007.987	-138.693.768
	Ostali prihodi		2.359.127.842	3.328.688.772
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	5	732.145.845	591.447.527
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		1.439.958.226	2.594.288.422
74	Prihodi od dividendi		181.797.364	126.436.711
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
76	Ostali prihodi		5.226.407	16.516.112
	Ostali finansijski rashodi		-1.338.588.429	-2.709.239.846
67	Rashodi od kamata		0	-5.194
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		-1.338.588.429	-2.709.234.652
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u finansijske instrumente		0	0
	Ostali rashodi		-112.037.628	-107.516.025
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	6	-103.966.837	-97.374.675
65	Naknada depozitaru	7	-6.767.072	-6.598.842
66	Transakcijski troškovi		-1.303.718	-2.540.569
64y	Umanjenje ostale imovine		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda		-1	-1.001.939
	Dobit ili gubitak		2.090.802.043	1.045.159.516
	Ostala sveobuhvatna dobit		411.955.195	-956.332.026
	Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri		411.955.195	-956.332.026
	– nerealizirani dobici/gubici		411.955.195	-956.332.026
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio)		0	0
	– dobici/gubici		0	0
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit		2.502.757.238	88.827.490

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o finansijskom položaju
 Na dan 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	31.12.2019.	31.12.2020.
Imovina fonda				
10+18*	Novčana sredstva	8	362.003.980	1.275.468.821
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija		200.019.353	0
	Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri:		27.990.688.853	27.954.730.726
30+32+40+	- koji se vrednuju po fer vrijednosti	9	24.389.891.792	19.821.884.918
41+18*	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		24.389.891.792	19.821.884.918
	b) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		0	0
50+18*	- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	10	3.600.797.061	8.132.845.808
31+51	Instrumenti tržišta novca	11	105.897.120	429.920.450
33x	Udjeli UCITS fondova	12	2.975.255.739	3.333.699.475
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	12	813.050.862	506.560.311
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova	12	35.042.316	15.389.461
35	Izvedeni finansijski instrumenti	17	0	50.443.819
55	Ostala finansijska imovina		0	0
raz 1 (osim kt 10)+39+49	Ostala imovina	13	3.782.799	18.887.215
A	Ukupna imovina		32.485.741.022	33.585.100.278
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva		116.949.772	3.526.576.024
Obveze fonda				
20	Obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente	14	0	18.648.635
21+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	15,17	267.220	0
22+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	16	0	22.701.473
23	Obveze prema mirovinskom društvu		9.293.870	8.501.480
24	Obveze prema depozitari		604.926	566.765
26	Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica		1.632.775	2.232.541
25+28*	Ostale obveze mirovinskog fonda		118.113	1.002.477
B	Ukupno obveze mirovinskog fonda		11.916.904	53.653.371
C	Neto imovina mirovinskog fonda		32.473.824.118	33.531.446.907
D	Broj obračunskih jedinica		119.639.667	123.265.599
E	Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda		271.4302	272.0260
Obveze fonda prema izvorima imovine				
90	Novčani primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		24.372.205.305	26.283.539.296
93	Novčani izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana		-4.868.721.429	-5.811.260.121
94	Dobit/(gubitak) tekuće poslovne godine		2.090.802.043	1.045.159.516
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		7.991.467.416	10.082.269.459
96	Rezerve fer vrijednosti		2.888.070.783	1.931.738.757
96x+96y	- fer vrijednost finansijske imovine		2.888.070.783	1.931.738.757
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite		0	0
F	Ukupno obveze prema izvorima imovine		32.473.824.118	33.531.446.907
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva		116.949.772	3.526.576.024

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2019.	2020.
Dobit ili gubitak	2.090.802.043	1.045.159.516
Ostala sveobuhvatna dobit	411.955.195	-956.332.026
Povećanje/(smanjenje) neto imovine od poslovanja mirovinskog fonda (sveobuhvatna dobit)	2.502.757.238	88.827.490
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	1.916.020.524	1.911.333.991
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-489.030.860	-942.538.692
Ukupno povećanje/(smanjenje) od transakcija s obračunskim jedinicama mirovinskog fonda	1.426.989.664	968.795.299
Ukupno povećanje/(smanjenje) neto imovine mirovinskog fonda	3.929.746.902	1.057.622.789

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2019.	2020.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	-2.093.600.647	-49.092.643
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira	858.475.136	7.226.584.882
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira	-3.236.698.826	-8.030.291.004
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca	141.203.359	109.549.596
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca	-271.166.855	-429.742.000
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova	826.359.459	2.019.785.589
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova	-1.543.200.710	-2.066.503.358
Primici od ulaganja u izvedenice	0	150.913.848
Izdaci od ulaganja u izvedenice	0	-108.107.334
Primici od dividendi	188.142.245	128.943.675
Primici od kamata	1.089.826.196	838.013.238
Izdaci za kamate	0	-3.718
Primici po depozitima i sličnim instrumentima	1.540.696.290	700.019.746
Izdaci po depozitima i sličnim instrumentima	-1.577.181.201	-500.000.000
Izdaci od naknada za upravljanje	-103.475.919	-98.167.064
Izdaci za naknade depozitaru	-6.695.658	-6.637.003
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove mirovinskog fonda	-65.456	-52.738
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti	2.644.829.185	2.290.494.655
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti	-2.644.647.892	-2.273.893.653
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti	1.426.342.813	969.456.703
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	1.916.326.090	1.911.395.629
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-489.983.277	-941.938.926
Ostali primici iz finansijskih aktivnosti	0	0
Ostali izdaci iz finansijskih aktivnosti	0	0
Efekti promjene tečaja stranih valuta	1.582.466	-6.894.334
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava	-665.675.368	913.469.726
Novac na početku razdoblja	1.027.589.525	361.914.157
Novac na kraju razdoblja	361.914.157	1.275.383.883

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	Tekuće razdoblje	31.12.2019. (n)	31.12.2018. (n-1)	31.12.2017. (n-2)	31.12.2016. (n-3)
Neto imovina mirovinskog fonda	33.531.446,907	32.473.824,118	28.544.077,216	26.976.671,352	24.580.607,256
Broj obračunskih jedinica mirovinskog fonda	123.265.599,14	119.639.667,31	114.201.190,23	109.249.260,64	104.118.433,42
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda	272,0260	271,4302	249,9455	246,9277	236,0831
	Tekuće razdoblje	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.
Prinos mirovinskog fonda	0,2195%	8,5958%	1,2221%	4,5935%	7,3107%
Pokazatelj ukupnih troškova	0,3300%	0,3600%	0,3900%	0,4200%	0,4600%

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima putem kojih je mirovinski fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju	Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe
ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK D.D.	23,49%	0,00%
FLOW TRADERS	20,38%	0,00%
MERRILL LYNCH	10,98%	0,09%
PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.	23,35%	0,00%

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Metoda vrednovanja	Pozicije	Zadnji dan prethodne poslovne godine	% NAV	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	28.319.137,829	87,21	24.157.898,434	72,05
od toga tehnikama procjene	16.182.091,761	49,83	11.254.164,667	33,56
	Financijske obveze	267.220	0,00	0	0,00
od toga tehnikama procjene	267.220	0,00	0	0,00
Amortizirani trošak	Financijska imovina	4.166.438,681	12,83	9.427.098,970	28,11
	Financijske obveze	1.635	0,00	42.352,584	0,13
Ostale metode	Ostala imovina	164.512	0,00	102.874	0,00
	Ostale obveze	11.648.048	0,04	11.300.787	0,03

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI

Fond koji je predmet izvještavanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B (u nastavku „Fond“) osnovan je kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“).

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. kolovoza 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Fond je osnovan 5. studenog 2001. godine, a započeo je s radom 30. travnja 2002. godine.

Dana 21. kolovoza 2014. godine, stupanjem na snagu Zakona, Raiffeisen obvezni mirovinski fond započinje poslovanje kao Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorije B.

Nadzor nad Fondom obavlja Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (u nastavku „Agencija“).

Društvo za upravljanje Fondom

U skladu sa Statutom Fonda, te odredbama Zakona, Fondom upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) sa sjedištem u Zagrebu. Društvo za upravljanje je registrirano na Trgovačkom sudu u Zagrebu dana 27. rujna 2001. godine, a odobrenje za rad dobilo je 5. studenog 2001. godine od Agencije. Društvo za upravljanje je u 100%-tном vlasništvu Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.

20. listopada 2014. godine Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d. promijenilo je naziv u Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. i njemu je pripojeno Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.

Društvo za upravljanje odgovara za poslovanje Fonda, kao i za štetu počinjenu vlasnicima udjela uslijed kršenja Zakona i Statuta. Društvo za upravljanje Fondu zaračunava naknadu za upravljanje propisanu Zakonom.

Depozitar

Sukladno Zakonu, Društvo za upravljanje treba odabrati depozitara kojem će povjeriti čuvanje imovine Fonda. Depozitar Fonda je Addiko Bank d.d., Zagreb (u nastavku „Depozitar“).

Društvo za upravljanje je odgovorno za izračun vrijednosti imovine Fonda, a Depozitar za potvrdu izračuna Društva za upravljanje. U skladu sa Zakonom Depozitar Fondu zaračunava skrbničku naknadu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Središnji registar osiguranika

Središnji registar osiguranika (u nastavku „REGOS“) je ustanova osnovana uredbom Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom prikupljanja i nadzora uplata doprinosa za mirovinsko osiguranje i vođenja evidencije o pojedinačnim računima članova obveznih mirovinskih fondova, kao i radi prijenosa doprinosa, računa i sredstava u ime članova.

Ulaganja

Sredstva Fonda mogu se ulagati u skladu sa statutom Fonda.

Strategija ulaganja Fonda je ostvarivanje primjerene stope prinosa na dulji rok u odnosu na preuzeti rizik ulaganjem imovine Fonda na hrvatska i inozemna tržišta vlasničkih i dužničkih vrijednosnica.

U skladu sa statutom Fonda, imovina Fonda može se sastojati isključivo od:

1. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica Europske unije odnosno država potpisnica Ugovora o europskom gospodarskom prostoru (u nastavku: „država članica“) ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u nastavku: „država članica OECD-a“) te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, odnosno javno međunarodno tijelo kojemu pripada većina država članica,
2. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica, država članica OECD-a, Hrvatska narodna banka, ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a ili je izdavatelj javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica, odnosno kojemu pripada jedna ili više država članica OECD-a, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica,
3. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
4. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
5. prenosivih vlasničkih vrijednosnih papira uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
6. udjela UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajućih fondova koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom,

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

7. udjela ili dionica u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionica ili poslovnih udjela u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad srednjeg ili velikog društava za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima dobili u Republici Hrvatskoj ili odobrenje za rad u drugoj državi članici, ili odgovarajućih fondova kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim upraviteljima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima,
8. depozita kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod sljedećim uvjetima: da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija te da kreditna institucija nije povezana osoba mirovinskog društva,
9. izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala ili izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) pod sljedećim uvjetima:
 - a) temeljna imovina izvedenice sastoji se od finansijskih instrumenata obuhvaćenih točkama 1. do 5. članka 125. stavka 1. Zakona, finansijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje Fond može ulagati u skladu sa Zakonom i propisima donesenih na temelju Zakona,
 - b) druge ugovorne strane u transakcijama s neuvrštenim (OTC) izvedenicama su institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru, te pripadaju kategorijama koje može dodatno propisati Agencija i
 - c) neuvrštene (OTC) izvedenice podliježu svakodnevnom pouzdanom i povjerljivom vrednovanju, te ih je u svakom trenutku moguće prodati, likvidirati ili zatvoriti prijebojnom transakcijom po njihovoj fer vrijednosti na zahtjev Fonda,
10. novca na računima otvorenima u kreditnim institucijama iz čl. 125. st. 1. točke 8. Zakona,
11. prenosivih vlasničkih i/ili dužničkih vrijednosnih papira koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske pod uvjetima da ti vrijednosni papiri imaju dugoročne, stabilne i predvidljive novčane tokove, kako bi odgovarali ročnosti obveza mirovinskog fonda uz uvažavanje načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te da Vlada Republike Hrvatske na temelju prijedloga koji joj je prethodno uputilo mirovinsko društvo u ime mirovinskog fonda klasificira izdavatelja tih vrijednosnih papira kao namjenskog izdavatelja za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske,
12. prenosivih vlasničkih vrijednosnih papira i/ili udjela kojima se trguje odnosno koji se nude putem uređenih sustava za prikupljanje kapitala koje priznaje Agencija,
13. drugih vrsta imovine koja je proizašla iz imovine iz čl. 125. st. 1. točaka 1. do 10. Zakona,
14. depozita kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Fond može pozajmiti novčana sredstva od trećih osoba u ukupnom iznosu do 5% neto vrijednosti imovine Fonda, ali samo putem repo poslova, transakcija prodaje i ponovne kupnje te putem programa kreditiranja, i to na rok ne duži od pet godina kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od Hrvatske narodne banke ili Europske središnje banke, tj. ne na rok duži od tri mjeseca kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od trećih osoba. Iznimno, Agencija može svojom odlukom u slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, prethodno navedeni limit povećati do 15% neto vrijednosti imovine Fonda.

Najviše 5% neto vrijednosti imovine Fonda, a najviše do 50% svakog pojedinog ulaganja dozvoljeno je pozajmiti trećim osobama. Imovina Fonda može se pozajmljivati isključivo temeljem pisanog ugovora ili u sklopu organiziranih sustava za pozajmljivanje vrijednosnih papira koji djeluju u sklopu sustava za prijevoj i namiru. Pozajmljivanje je dozvoljeno samo na isključivu korist Fonda radi povećanja prinosa Fonda, bez neprimjerenog povećanja rizika. U tom smislu, pozajmljeni vrijednosni papiri moraju biti primjereno osigurani kolateralom. Ugovori o zajmu moraju sadržavati odredbu kojom se omogućava povlačenje pozajmljenih vrijednosnih papira na poziv u roku od 15 radnih dana.

Finansijske izvedenice Društvo za upravljanje može koristiti u svoje ime i za račun Fonda jedino u svrhu:

1. zaštite imovine i obveza Fonda,
2. efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda.

Prilikom ugovaranja finansijskih izvedenica moraju se uvažavati sljedeća ograničenja:

1. ukupna izloženost prema temeljnoj imovini koja je stvorena kroz finansijske izvedenice ne smije biti veća od 30% neto vrijednosti imovine Fonda,
2. izloženost prema jednoj osobi na temelju izvedenih finansijskih instrumenta ugovorenih s tom osobom ne smije prelaziti 3% neto vrijednosti imovine Fonda,
3. ulaganjem u izvedenice ili druge instrumente iz članka 125. stavka 1. koji u sebi imaju ugrađenu izvedenicu, nije dozvoljeno stvoriti izloženost prema temeljnoj imovini kojom se prekoračuju ograničenja ulaganja propisana Zakonom ili pravilnicima donesenim temeljem Zakona te se ne smije stvoriti izloženost prema imovini iz članka 134. Zakona.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Agencija Pravilnikom o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20, 15/20) propisuje dodatna ograničenja za ulaganja, postupanja s imovinom mirovinskih fondova te izračun izloženosti iz članka 126. Zakona.

Imovina Fonda ne može biti uložena u:

1. imovinu koja je po zakonu neotuđiva ili koja je opterećena, odnosno založena ili fiducijarno prenesena radi osiguranja kakve tražbine i
2. vrijednosne papire i/ili poslovne udjele izdane od depozitara Fonda, bilo kojeg dioničara, odnosno vlasnika udjela Društva za upravljanje, ili bilo koje osobe koja je povezana osoba s prethodno navedenim osobama. Navedeno ograničenje se ne primjenjuje na vrijednosne papire iz članka 125. stavka 1. točke 1. Zakona.

U slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, Agencija može donijeti odluku kojom privremeno dozvoljava prekoračenje ograničenja ulaganja iz članaka 125. do 134. Zakona. Takva odluka može se donijeti na razdoblje od najviše godinu dana, osim ako Agencija procijeni da još uvijek traju posljedice posebnih okolnosti ili nije došlo do okončanja posebnih okolnosti kojim je izazvano donošenje odluke te će vodeći računa o zaštiti javnog interesa i/ili interesa članova mirovinskih fondova odlučiti o dalnjem trajanju navedene odluke.

Imovina Fonda investirana je u dužničke i vlasničke vrijednosnice te udjele u investicijskim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi se maksimizirao očekivani prihod te minimizirao očekivani rizik.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Uprava i nadzorni odbor

Upravljačku strukturu Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. čine:

Nadzorni odbor

Anton Starčević	Predsjednik
Zoran Vučičević	Zamjenik predsjednika do 27.03.2020.
Anita Cvanciger	Zamjenica predsjednika od 24.04.2020.
Dubravko Lukač	Član
Zvonimir Savić	Član
Peter Žilinek	Član

Uprava

Damir Grbavac	Predsjednik
Eva Horvat	Član
Gordan Šumanović	Član

Odbor za reviziju

Anton Starčević	Predsjednik
Dubravko Lukač	Zamjenik predsjednika
Zvonimir Savić	Član

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnova za pripremu - Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 98/20) izdanom od strane Agencije. Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („MSFI usvojeni od strane EU“). Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu po amortiziranom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te u dijelu prezentacije izvještaja o finansijskom položaju i računu dobiti i gubitka. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU, u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva se na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2020. godine.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 31. ožujka 2021. godine.

Osnova za mjerjenje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala finansijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povjesnom trošku.

Agencija je „Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda“ („Pravilnik“) propisala kako je Društvo za upravljanje dužno propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerjenje i prestanak priznavanja imovine i obveza mirovinskog fonda. Istim Pravilnikom, Agencija se poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerjenje finansijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9 koji su u primjeni od 1. siječnja 2018. godine., uz ranije spomenuta odstupanja vezana uz vrednovanje finansijske imovine Fonda.

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Fonda iskazani su u hrvatskim kunama (HRK). Na dan 31. prosinca 2020. i 31. prosinca 2019. godine, službeni tečaj kune u odnosu na druge značajne valute bio je kako slijedi:

Valuta	31. prosinca	31. prosinca
	2019.	2020.
1 EUR	7,442580	7,536898
1 USD	6,649911	6,139039
1 CHF	6,838721	6,948371
1 GBP	8,724159	8,353910

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj na regulirane mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i prepostavki od strane rukovodstva Društva za upravljanje koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane prepostavke temelje se na povjesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje smatra da su razumni u danim uvjetima, uz raspoložive informacije na datum izvještavanja, a čiji rezultat čini osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima. Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u *Bilješci 2A: Računovodstvene procjene i prosudbe*.

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji pripremljeni su u kunama („kn“).

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2020. godine bio je 7,536898 kuna za 1 euro (2019.: 7,442580 kuna) i 6,139039 kuna za 1 američki dolar (2019.: 6,649911 kuna).

Promjene u prezentiranju ili klasifikaciji stavki unutar finansijskih izvještaja

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane i osim ako nije drugačije navedeno, u skladu su s onima korištenim u prethodnoj godini.

Prihod od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Također uključuju pozitivne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata, dividende i ostale slične prihode.

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica koje se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaje se po kuponskoj kamatnoj stopi.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Rashodi od ulaganja

Rashodi od ulaganja uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Rashodi od ulaganja također uključuju naknadu za upravljanje, naknadu Depozitaru, brokerske naknade i transakcijske troškove, ostale rashode te negativne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata.

Prihodi od dividendi

Dividende na vlasničke vrijednosnice i raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se na datum izglasavanja dividende na Glavnoj skupštini društva ili kada je utvrđeno pravo na dividende, ovisno koji datum je raniji, a povezana potraživanja iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju u okviru „ostale imovine“, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru prihoda od dividendi. Nakon isplate dividende, povezana potraživanja prebijaju se iznosom naplaćenog novca.

Dobici i gubici od preračunavanja monetarne imovine i obveza

Nerealizirani dobici i gubici od ulaganja u finansijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja. Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobici umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nerealizirane tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazani su u poziciji Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva, nerealizirane tečajne razlike od ulaganja u imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ulaganja u imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku te efekte od spot kupoprodaje stranih valuta prikazane su u stavkama ostalih pozitivnih odnosno ostalih negativnih tečajnih razlika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Troškovi upravljanja Fondom i drugi troškovi

Ukupni iznos naknada koje terete imovinu Fonda dobiva se zbrajanjem svih naknada kako slijedi:

- Ulazna naknada, koju izračunava REGOS u iznosu od 0,5% (2019.: 0,5%) od ukupno prikupljenih doprinosa. Iznos svih doprinosa uplaćenih na određeni dan, umanjenih za ulaznu naknadu, polaže se na račun Fonda, dok se ulazna naknada priznaje kao prihod Društva za upravljanje;
- Naknada za upravljanje Fondom obračunava se u iznosu od 0,3% (2019.: 0,338%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Izračun se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda na osnovi vrijednosti ukupne imovine Fonda. Isplaćuje se društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec;
- Naknada za izlaz iz Fonda naplaćuje se prilikom prijelaza iz jednog (bivšeg) fonda u drugi (novi) fond pod upravljanjem drugog mirovinskog društva, a izračunava se na temelju ukupnog iznosa koji se nalazi na osobnom računu člana fonda, i to u iznosu od 0,8% u prvoj godini članstva, 0,4% u drugoj, 0,2% u trećoj, a u ostalim godinama se ne naplaćuje izlazna naknada. Ovu naknadu također izračunava i REGOS, odnosno drugi fond prima iznos koji se nalazio na osobnom računu člana Fonda, umanjen za izlaznu naknadu koja se plaća Društvu za upravljanje;
- Naknada depozitaru obračunavala se sukladno ugovoru, do 29. veljače 2020. godine u iznosu 0,022%, a od 1. ožujka 2020. godine u iznosu od 0,02% (2019.: 0,022%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada depozitaru se obračunava dnevno, a isplaćuje depozitaru jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama

Tijekom godine nije bilo promjena u značajnim računovodstvenim politikama koje bi imale utjecaj na ove finansijske izvještaje Fonda.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo za upravljanje klasificira finansijsku imovinu i finansijske obveze Fonda u sljedeće kategorije: imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG), imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD), imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku (AC) i ostale finansijske obveze. Uprava Društva za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Finansijska imovina ne reklasificira se nakon početnog priznavanja, osim ako se ne mijenja poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom. U tom slučaju finansijska imovina reklasificira se od prvog dana prvog izvještajnog razdoblja nakon promjene poslovnog modela.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Finansijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Sva finansijska imovina koja nije klasificirana kao finansijska imovina vrednovana po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kako je niže opisano, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući svu derivativnu finansijsku imovinu. Kategorija finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka ima dvije podkategorije: finansijska imovina namijenjena trgovaju i ona koja je na početku određena da se vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Društvo za upravljanje određuje finansijsku imovinu i obveze Fonda po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, vrednuje ili interno prikazuje na osnovi fer vrijednosti,
- priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnom nastala, ili
- imovina i obveze sadrže ugrađeni derivativ koji značajno mijenja novčane tokove koji bi inače proizlazili iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju vlasničke i dužničke vrijednosne papire, ulaganja u investicijske fondove te derivativne finansijske instrumente. Svi finansijski instrumenti u kategoriji kroz dobit ili gubitak kategorizirani su u portfelj namijenjen trgovaju.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su obuhvaćena oba slijedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire i ostala potraživanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska se imovina mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom te finansijske imovine te
- na temelju ugovorenih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dužničke vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice i obveznice gospodarskih subjekata.

Određivanje poslovnog modela

Društvo za upravljanje na razini ulaganja procjenjuje cilj poslovnog modela Fonda. Pri razmatranju, Uprava Društva za upravljanje uključuje sljedeće informacije:

- definirane politike i ciljeve individualnog ulaganja i učinak tih politika u praksi. Navedeno uključuje ocjenu je li strategija managementa ostvarivanje ugovorenih prihoda od kamata, održavanje određene razine kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine s trajanjem bilo koje povezane obveze ili očekivanih novčanih odljeva ili ostvarivanja novčanih priljeva prodajom imovine;
- rizike koji utječu na rezultate poslovnog modela (uključujući utjecaj na finansijsku imovinu koja se nalazi u tom poslovnom modelu) i kako se navedenim rizicima upravlja;
- učestalost, količinu i vrijeme prodaje finansijske imovine u prethodnim razdobljima, razlozima prodaja i budućim očekivanim prodajnim aktivnostima.

Društvo za upravljanje je odredilo kako Fond ima tri poslovna modela:

- Poslovni model u kojem se imovina drži do naplate, a koji uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire za koje Društvo za upravljanje tako odredi, instrumente tržišta novca te ostala potraživanja. Navedena finansijska imovina drži se radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, a koji je osnovni poslovni model za sve oblike dužničkih vrijednosnih papira.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prodajom finansijske imovine, a koristi se u svrhu klasifikacije sve ostale imovine koja se nalazi u imovini Fonda, a nije klasificirana u poslovni model držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Navedena finansijska imovina i njen rezultat se procjenjuje na temelju trenutne fer vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Određivanje jesu li ugovoreni novčani tokovi isključivo otplate glavnice i kamata (SPPI)

U svrhu ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju, „kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan s vremenskim periodom u kojem se otplaćuje preostali dio glavnice te ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i za profitnu maržu.

Pri procjeni jesu li ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Društvo za upravljanje razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li finansijska imovina ugovorni uvjet koji bi mogao promijeniti vremensko razdoblje ili iznos ugovorenih novčanih tokova na način da prethodni uvjet ne bi bio zadovoljen. Prilikom izrade ove procjene, Društvo za upravljanje razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli izmijeniti iznos ili period planiranih primitaka novčanih tokova;
- uvjete koji mogu utjecati na promjenu ugovorene kuponske stope, uključujući klauzule varijabilne stope;
- opcije prijevremene otplate i produljenja; i
- odredbe koje ograničavaju prava Fonda na potraživanja novčanih tokova određene imovine.

Priznavanje

Sva finansijska imovina uključujući i izvedenice priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju u trenutku kada Fond postane dio obvezujućeg ugovora o finansijskom instrumentu. Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaje se u izvještaju o finansijskom položaju na datum kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je Fond jedna od ugovornih strana.

Fond početno priznaje imovinu koja se vrednuje po amortiziranom trošku na dan njezinog ugovaranja, kreiranja ili stjecanja.

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijski instrumenti se početno mjeru po fer vrijednosti uvećano, ako se radi o finansijskoj imovini ili finansijskoj obvezi koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obveze. Transakcijski troškovi po osnovi finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka rashoduju se po nastanku, dok se kod drugih finansijskih instrumenata amortiziraju metodom efektivne kamatne stope.

Nakon početnog priznavanja, sva finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka mjeri se po fer vrijednosti, a promjene u njihovoј fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje (nastavak)

Nakon početnog priznavanja finansijska imovina koja se mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit mjeri se po fer vrijednosti, dok se rezultirajući dobici i gubici priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim gubitaka kod umanjenja vrijednosti, dobitaka ili gubitaka po tečajnim razlikama monetarne imovine poput dužničkih vrijednosnica, te amortizacije premije ili diskonta (uključujući transakcijske troškove) metodom efektivne kamatne stope, koji se priznaju kroz dobit ili gubitak.

Realizirani efekti za imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici priznati u sveobuhvatnoj dobiti za dužničke vrijednosnice kumulativno prenose kroz dobit ili gubitak uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. Nerealizirani efekti po vlasničkim vrijednosnicama, nikad se ne prenose u dobit ili gubitak, nego ostaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobici i realizirani gubici prikazan je bruto iznos kumulativnih dobitaka ili gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti ako postoje. Premije i diskonti uključeni su u knjigovodstvenu vrijednost povezanog instrumenta i amortiziraju se na temelju efektivne kamatne stope instrumenta.

Ostale finansijske obveze, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine temelji se na njihovoj tržišnoj cijeni na dan izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije kako je navedeno u nastavku, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja ili u njihovom nedostatku cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerjenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj te prijavljenih OTC transakcija na dan za koji se vrednuje imovina i obveze mirovinskog fonda. Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a ili službenim finansijsko-informacijskim servisima na dan vrednovanja.

Ulaganja u investicijske fondove se vrednuju po neto vrijednosti imovine po udjelu, kao što je izvršeno od strane društava za upravljanje tih fondova. Agencija zahtijeva da Društvo za upravljanje izračunava cijenu udjela u Fondu na temelju mjerjenja finansijskih instrumenata Fonda po službeno odobrenim cijenama. Društvo za upravljanje je dužno izdavati i povlačiti udjele po toj cijeni udjela.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Aktivno i neaktivno tržište

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Uz navedeno, kao kriterij određivanja aktivnog tržišta, uzima se u obzir i volumen trgovanja tijekom pojedinog trgovinskog dana.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca te ostalih finansijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, odnosno primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama. Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primjenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja. Informacije o tehnikama vrednovanja i ulaznim varijablama za utvrđivanje fer vrijednosti razne imovine i obveza Fonda objavljene su u Bilješci 19: Fer vrijednost.

Prestanak priznavanja

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Fond prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, prodana ili istekla.

Fond prestaje priznavati finansijske obveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uvjeti finansijske obveze promijene, Fond će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu finansijsku obvezu s novim uvjetima. Kod prestanka priznavanja, Fond za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka za finansijsku imovinu koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koristi metodu prosječnog ponderiranog troška, dok za imovinu koja je klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po amortiziranom trošku koristi metodu FIFO ("First-In-First-Out").

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obveze se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu samo u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno. Prihodi i troškovi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo za upravljanje koristi izuzeće od mjerena očekivanih kreditnih gubitaka na finansijsku imovinu Fonda koja se mjeri po amortiziranom trošku, sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN br. 128/17, 114/18 i 2/20) te ne priznaje očekivane kreditne gubitke osim ukoliko ne postoje objektivni razlozi za umanjenje vrijednosti.

Na datum izvještavanja pregledavaju se finansijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti s promjenama fer vrijednosti priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za finansijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za finansijske instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku i finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti. Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Derivativni instrumenti i zaštita od rizika

U okviru svog redovnog poslovanja, Društvo za upravljanje koristi derivativne finansijske instrumente, kako bi umanjilo rizike Fonda vezane uz fluktuacije tečaja stranih valuta. Derivativni finansijski instrumenti početno se mjere po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovoj fer vrijednosti.

Fer vrijednosti se utvrđuju na temelju modela po close-out metodi.

Svi se derivativni instrumenti iskazuju kao imovina kada im je fer vrijednost pozitivna i kao obveze kada im je fer vrijednost negativna. Promjene u fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastale.

Spot transakcije koje se odnose na kupoprodaju stranih valuta iskazuju se po datumu trgovanja. Pozitivna ili negativna fer vrijednost spot transakcije od datuma trgovanja do datuma namire iskazuje se u izvještaju o finansijskom položaju kao potraživanje i obveza, te kroz dobit ili gubitak u okviru pozicije „*Ostale pozitivne tečajne razlike*“ i „*Ostale negativne tečajne razlike*“.

Sporazumi o reotkupu vrijednosnih papira (repo transakcije)

Vrijednosni papiri prodani na temelju ugovora o reotkupu ne isknjižuju se, već se i dalje iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju. Repo ugovor o prodaji i ponovnoj kupnji (pasivni repo) vrednuje se od datuma namire tako da se instrument koji je predmet transakcije u imovini Fonda i dalje vrednuje u skladu s pravilima za tu vrstu instrumenta, dok se obveze za primljena novčana sredstva vrednuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire odnose se na prodaju i kupnju vrijednosnih papira koji se iskazuju po datumu trgovanja, a koji će se namiriti na dan namire.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju novac na računima.

Obveze Fonda

Obveze Fonda mogu biti: obveze s osnove ulaganja u imovinu Fonda, obveze prema Društvu za upravljanje s osnove naknada, obveze prema depozitaru s osnove naknade, obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica i ostale obveze Fonda sukladno Zakonu. Obveze su iskazane po njihovojo nominalnoj vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Novčani primici od članova Fonda

Novčani primici od članova Fonda obuhvaćaju uplate doprinosa po zakonom utvrđenoj stopi te uplate osoba koje su promijenile članstvo u prethodno odabranom mirovinskom fondu. U trenutku promjene obveznog mirovinskog fonda sredstva člana se prebacuju s osobnog računa člana u bivšem obveznom mirovinskom fondu na osobni račun člana u novo odabranom fondu. Svi novčani primici od članova Fonda vrše se preko REGOS-a.

Novčani izdaci

Novčani izdaci temeljem isplate mirovina

Kada član Fonda ostvari pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske 62/18, 115/18 i 102/19), u postupku ostvarivanja tog prava svojom osobno potpisanim izjavom Središnjem registru osiguranika opredjeljuje se za mirovinu:

- određenu kao da je bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet u državni proračun, ili
- iz obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti kao i mirovinu iz obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje prema programu odabranog mirovinskog osiguravajućeg društva u skladu s posebnim zakonom, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet mirovinskom osiguravajućem društvu.

Ako član Fonda nije ostvario pravo i uvjete na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, a na dan ispunjenja starosnih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju nije u osiguranju, kapitalizirana sredstva s njegovog osobnog računa mogu se prenijeti mirovinskom osiguravajućem društvu po ostvarivanju dobnih uvjeta za starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Povlačenjem sredstava iz Fonda osiguraniku prestaje članstvo u Fondu.

Izdaci s osnove promjene članstva

Sukladno Zakonu, član Fonda može prijeći u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo ukoliko je od prethodne promjene obveznog mirovinskog fonda prošlo više od 14 dana, bez obzira je li prethodna promjena posljedica promjene obveznog mirovinskog fonda s obzirom na kategoriju, a kojim upravlja isto mirovinsko društvo ili promjene obveznog mirovinskog fonda kojim upravlja drugo mirovinsko društvo. U tom slučaju, REGOS proslijeđuje sredstva osiguranika umanjena za naknadu za izlaz na njegov osobni račun u novo odabranom fondu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Neto imovina Fonda i vrijednost obračunske jedinice

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Vrijednost obračunske jedinice predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja obračunskih jedinica Fonda na isti dan.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit od Fonda ne podliježe oporezivanju.

Raspodjela rezultata Mirovinskog fonda

Raspodjela rezultata Fonda regulirana je Zakonom. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2A. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Ove objave nadopunjuju Bilješku 18: Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima i Bilješku 19: Fer vrijednost. Društvo za upravljanje donosi procjene i prosudbe vezane uz budućnost. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Utvrđivanje fer vrijednosti

Dio finansijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena. Za finansijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih finansijskih instrumenata, na primjer vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim uskladišnjima). Metode vrednovanja su opisane u *Bilješci 2: Finansijski instrumenti*. Za finansijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima te se stoga ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u *Bilješci 19: Fer vrijednost*.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima.

Klasifikacija finansijske imovine i obveza

Računovodstvene politike predstavljaju okvir po kojem se imovina i obveze Fonda inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije. Prilikom klasifikacije finansijske imovine i obveza u kategoriju „radi trgovanja“, Društvo za upravljanje utvrđuje da zadovoljavaju definiciju imovine i obveza namijenjenih trgovaniju kako je navedeno u *Bilješci 2: Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*. U raspoređivanju finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, Društvo za upravljanje je odredilo da moraju zadovoljavati jedan od kriterija za takvu klasifikaciju kako je navedeno u *Bilješci 2*.

Od 1. siječnja 2018. godine, Društvo za upravljanje je sukladno propisima Agencije definiralo poslovne modele u svojim računovodstvenim politikama, koji su u skladu sa strategijom ulaganja Fonda.

Tijekom 2019. i 2020. godine Društvo za upravljanje je kupnje dijela novih finansijskih instrumenata, koje zadovoljavaju SPPI test i za koje ima namjeru držanja do dospijeća, klasificiralo u kategoriju finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku. Za navedenu imovinu, Društvo za upravljanje je internim aktima definiralo situacije u kojima je prodaja te imovine dozvoljena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

3. NETO REALIZIRANI DOBICI (GUBICI) FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

	2019.	2020.
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	104.550.587	211.336.550
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	100.903.221	675.128.031
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	205.453.808	886.464.581
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-27.271.961	-423.374.384
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-98.336	-8.989.699
Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	-27.370.297	-432.364.083
Neto realizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	178.083.511	454.100.498

Slijedi detaljan pregled svih neto realiziranih dobitaka i gubitaka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2020. i 2019. godine:

Finansijski instrumenti	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Prodajna vrijednost	Neto realizirani dobici (gubici) 2020.	Neto realizirani dobici (gubici) 2019.
Redovne dionice	1.318.556.092	1.261.841.750	-56.714.342	14.074.980
Državne obveznice	5.363.258.256	6.020.873.099	657.614.843	100.804.885
Obveznice gospodarskih subjekata	5.749.960	14.273.450	8.523.490	0
Instrumenti tržišta novca	105.897.119	109.700.708	3.803.589	1.414.757
Udjeli UCITS fondova	1.577.902.317	1.450.949.041	-126.953.276	61.788.804
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	610.366.103	557.180.968	-53.185.135	0
Udjeli otvorenih AIF-a i poslovni udjeli zatvorenih AIF-a	7.787.348	7.191.767	-595.581	85
Izvedenice	2.768.215.420	2.789.822.330	21.606.910	0
Ukupno	11.757.732.615	12.211.833.113	454.100.498	178.083.511

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NEREALIZIRANI DOBICI (GUBICI) FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I POZITIVNE (NEGATIVNE) TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

a) Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata

	2019.	2020.
Nerealizirani dobici od finansijskih instrumenata	5.175.083.001	8.316.565.796
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata	-4.213.874.241	-8.098.745.911
Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	961.208.760	217.819.885

b) Pozitivne (negativne) tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2019.	2020.
Pozitivne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	581.427.535	924.781.979
Negativne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-538.419.548	-1.063.475.747
Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	43.007.987	-138.693.768
Neto nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	1.004.216.747	79.126.117

Slijedi detaljan pregled neto nerealiziranih dobitaka i gubitaka od instrumenata klasificiranih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2020. i 2019. godine:

Finansijski instrumenti	Trošak nabave	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Neto tečajne razlike na ulaganjima u vrijednosne papire	Neto nerealizirani dobici (gubici) 2020.	Neto nerealizirani dobici (gubici) 2019.
<i>Finansijski instrumenti klasificirani po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>					
Redovne dionice	4.584.415.104	4.567.961.357	-42.294.987	25.841.240	603.266.713
Povlaštene dionice	286.326.794	220.215.676	0	-66.111.118	43.894.566
Državne obveznice	809.750.432	754.208.390	-72.660.181	17.118.139	0
Udjeli UCITS fondova	3.271.856.819	3.333.699.475	12.005.694	49.836.962	279.302.000
Udjeli otvorenih AIF-a i poslovni udjeli zatvorenih AIF-a	31.898.526	15.389.461	-3.387	-16.505.678	-1.909.207
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	385.283.147	506.560.311	-35.740.907	157.018.071	36.693.514
Izvedenice	0	50.443.819	0	50.443.819	-267.220
Instrumenti tržišta novca	429.742.000	429.920.450	0	178.450	228.394
Ukupno	9.799.272.822	9.878.398.939	-138.693.768	217.819.885	961.208.760

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

**4. NEREALIZIRANI DOBICI/(GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I
POZITIVNE/(NEGATIVNE) TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER
VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA (NASTAVAK)**

Nerealizirani dobici i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje finansijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici po imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka kumulativno prenose u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na nerealizirane tečajne razlike od finansijskih instrumenata koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih instrumenata koji se mjere po amortiziranom trošku, te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

5. PRIHODI OD KAMATA I AMORTIZACIJA PREMIJE/(DISKONTA)

	2019.	2020.
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	893.985.815	697.797.611
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po amortiziranom trošku	49.104.428	99.838.290
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	0	3.949.913
Prihodi od kamata po novčanim računima	155.465	161.546
Prihodi od kamata po depozitima	601.497	23.798
Prihodi od kamata za dane kolaterale	0	2.003
Amortizacija (diskonta)/premije vrijednosnica koje se mjere po amortiziranom trošku	-3.140.765	-8.309.120
Amortizacija (diskonta)/premije vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-208.560.595	-202.016.514
Ukupno	732.145.845	591.447.527

6. RASHODI S OSNOVE ODNOSA S MIROVINSKIM DRUŠTVOM

Rashodi s osnove odnosa s Društvom za upravljanje odnose se na naknadu za upravljanje koju Fond plaća sukladno Zakonu. Naknada za upravljanje Fondom u 2020. godini obračunava se u iznosu od 0,3% (2019.: 0,338%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Izračun naknade za upravljanje se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda, isplaćuje se Društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

7. NAKNADA DEPOZITARU

Addiko Bank d.d. je depozitar ("Depozitar") imovine Fonda. Naknada Depozitaru obračunava se na vrijednost ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja. Naknada Depozitaru u 2020. godini iznosila je do 29. veljače 2020. godine 0,022%, a od 1. ožujka 2020. godine 0,02% (2019.: 0,022%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, a nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada se obračunava dnevno, a isplaćuje mjesечно, drugi radni dan u mjesecu.

8. NOVČANA SREDSTVA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Novac na računu u kunama	240.774.801	996.111.566
Novac na računu u stranim valutama	121.139.356	279.272.317
Potraživanja s osnove kamate na novčana sredstva	89.823	84.938
Ukupno novčana sredstva	362.003.980	1.275.468.821

9. PRENOSIVI DUŽNIČKI I VLASNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Dionice domaćih dioničkih društava	2.903.500.563	2.934.129.955
Dionice inozemnih dioničkih društava	1.802.197.908	1.854.047.078
Državne obveznice	0	755.581.658
Ukupno	4.705.698.471	5.543.758.691

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Državne obveznice	19.217.873.457	13.824.260.007
Obveznice gospodarskih subjekata	466.319.864	453.866.220
Ukupno	19.684.193.321	14.278.126.227
Ukupno prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti	24.389.891.792	19.821.884.918

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

10. PRENOSIVI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE MJERE PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

31. prosinca 2019. 31. prosinca 2020.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Državne obveznice	3.600.797.061	8.132.845.808
Ukupno	3.600.797.061	8.132.845.808

11. INSTRUMENTI TRŽIŠTA NOVCA

31. prosinca 2019. 31. prosinca 2020.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Trezorski zapisi - FX	105.897.120	429.920.450
Ukupno	105.897.120	429.920.450

12. UDJELI UCITS FONDOVA, FONDOVA SLIČNIH UCITS FONDOVIMA TE OTVORENIH I ZATVORENIH AIF-A

31. prosinca 2019. 31. prosinca 2020.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Udjeli UCITS fondova

Udjeli UCITS fondova - HRK	126.048.956	225.325.685
Udjeli UCITS fondova - FX	2.849.206.783	3.108.373.790
Ukupno	2.975.255.739	3.333.699.475

Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima

Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima - FX	813.050.862	506.560.311
Ukupno	813.050.862	506.560.311

Udjeli u AIF fondovima

Udjeli u AIF fondovima - HRK	35.042.316	15.389.461
Ukupno	3.823.348.917	3.855.649.247

13. OSTALA IMOVINA

31. prosinca 2019. 31. prosinca 2020.

Potraživanja s osnove danih predujmova	0	17.733.194
Ostala potraživanja	3.782.799	1.154.021
UKUPNO	3.782.799	18.887.215

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. OBVEZE S OSNOVE ULAGANJA U FINANSIJSKE INSTRUMENTE

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Obveze s osnove ulaganja u AIF fondove	0	17.733.194
Obveze s osnove kupnje – udjeli u fondovima	0	915.441
UKUPNO	0	18.648.635

15. FINANSIJSKE OBVEZE KOJE SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	267.220	0
UKUPNO	267.220	0

16. FINANSIJSKE OBVEZE KOJE SE VREDNUJU PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Obveze s osnove kolateralna za valutne forward transakcije	0	22.700.000
Obveze za kamate	0	1.473
UKUPNO	0	22.701.473

17. DERIVATIVNI FINANSIJSKI INSTRUMENTI I TRGOVANJE STRANIM VALUTAMA

Sukladno Zakonu i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 15/20), obveznim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije jedino u svrhu zaštite imovine Fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti.

Fond je primarno izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u eurima i američkim dolarima u koje se ulažu kunki doprinosi uplaćeni od strane članova Fonda. Sukladno tome, Fond uglavnom sklapa OTC devizne terminske ugovore ekonomske zaštite temeljem kojih kupuje kune i prodaje eure ili američke dolare s dospijećem do godinu dana.

Na dan 31. prosinca 2020. godine Fond ima otvorenih šest forward ugovora u kojima kupuje kune i prodaje eure ukupne ugovorne vrijednosti 758.235.000 kuna (31. prosinca 2019.: 74.520.000 kuna) kojima neto vrijednost potraživanja iznosi 894.940 kuna (31. prosinca 2019.: neto vrijednost obveze 267.220 kuna). Na dan 31. prosinca 2020. godine Fond ima otvorenih trinaest forward ugovora u kojima kupuje kune i prodaje američke dolare ukupne ugovorne vrijednosti 1.530.714.000 kuna (31. prosinca 2019.: 0 kuna) kojima neto vrijednost potraživanja iznosi 49.548.879 kuna (31. prosinca 2019.: 0 kuna). Na terminske ugovore Fond ne primjenjuje računovodstvo zaštite.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa zakonskim odredbama. Fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenitive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu. Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržišta kapitala.

Analize finansijskih tržišta zadužene su za izradu analiza koje se, u kombinaciji s analizama koje priprema Upravljanje rizicima i Upravljanje imovinom, koriste kao podloge za odlučivanje, kako za predlaganje strategije ulaganja koje je u domeni rada Investicijskog odbora, tako i za donošenje odluka o ulaganju koje spadaju u domenu rada Upravljanja imovinom.

Strategiju ulaganja za Fond predlaže Investicijski odbor utvrđujući prijedlog alokacije imovine Fonda. Prijedlog o alokaciji imovine Investicijski odbor donosi na temelju analiza relevantnih tržišnih kretanja, na temelju očekivanih prinosa i rizika pojedinih klasa imovine te temeljem analize performansa i rizičnosti portfelja u prethodnom razdoblju.

O usvajanju predložene strategije ulaganja odlučuje Uprava Društva za upravljanje. Članove Investicijskog odbora imenuje Uprava Društva za upravljanje, a u njemu su zastupljeni članovi Uprave Društva za upravljanje kao i najiskusniji predstavnici iz Upravljanja imovinom, Upravljanja rizicima i Analiza finansijskih tržišta. U radu Investicijskog odbora sudjeluje i djelatnik Pravne podrške i praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, koji se poziva na sjednicu. Sjednice Investicijskog odbora na kojima se predlaže strategija ulaganja za naredno razdoblje održavaju se kvartalno. Investicijski odbor je najznačajnije tijelo Društva za upravljanje kada su u pitanju ulaganja mirovinskih fondova pod upravljanjem Društva za upravljanje.

Djelatnici Upravljanja imovinom održavaju tjedne sastanke na kojima po potrebi prisustvuje i član Uprave Društva za upravljanje zadužen za ulaganja. Na tjednom sastanku komentira se provedba prethodnih odluka, trenutna situacija na tržištu, nakon čega se definiraju smjernice za provedbu strategije ulaganja koju je usvojila Uprava Društva za upravljanje kao i taktičke promjene u alokaciji za naredni tjedan.

Upravljanje imovinom unutar svojih ovlasti i limita donosi dnevne odluke za potrebe upravljanja likvidnošću fondova. Navedene odluke smatraju se standardnim dnevnim odlukama i odnose se isključivo na održavanje likvidnosti i/ili akumuliranje deviznih sredstava.

Djelatnici Upravljanja imovinom unutar svojih ovlasti i limita, a po potrebi i uz člana Uprave Društva za upravljanje zaduženog za ulaganja mogu donijeti dnevne odluke koje nisu standardne dnevne odluke te su ispod razine tjednog sastanka, a u kojim slučajevima se takve odluke dodatno obrazlažu.

Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih limita, rizika ulaganja te poštivanje internih ograničenja ulaganja imovine.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda uz uvjet da ukupna izloženost ne može biti veća od 30% neto imovine Fonda. Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih i internih ograničenja ulaganja u finansijske izvedenice te prati postupke upravljanja rizicima radi zaštite interesa članova Fonda.

Upravljanje rizicima ocjenjuje tržišne rizike za imovinu fonda na dnevnoj bazi koristeći varijantno-kovarijantni model za atribuciju rizika.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Strategija upravljanja tržišnim rizicima određena je investicijskim ciljevima Fonda, a sukladno usvojenim politikama i procedurama. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Kamatni rizik

Fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. U 2020. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja kamatnim rizikom Fonda.

Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom te udjeli u investicijskim fondovima koji ulažu u dužničke vrijednosnice u ukupnoj vrijednosti od 24.230.506.198 kuna (2019.: 24.641.294.331 kuna). Na izvještajni datum ulaganja Fonda u dužničke vrijednosnice klasificirana kao imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku iznosila su 8.092.419.374 kuna (2019.: 3.575.399.579 kuna), stoga je kamatnom riziku bila izložena imovina Fonda koju čine dužnički vrijednosni papiri i investicijski fondovi koji ulažu u dužničke vrijednosnice u iznosu od 16.138.086.824 kuna (2019.: 21.065.894.752 kuna).

Na datum izvještavanja modificirana duracija dijela portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente iznosila je 1,66 što znači da ukoliko kamatne stope porastu za 1 postotni bod za sva dospijeća, očekuje se smanjenje vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente za 1,66%. Prema vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente na datum izvještavanja u iznosu od 24.230.506.198 kuna, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja iznosilo bi 402.226.403 kuna (2019.: 606.175.841 kuna). Tablica u nastavku objedinjuje izloženost Fonda kamatnom riziku. U njoj je prikazana imovina i obveze Fonda prema ugovornom roku promjene kamate ili dospijeću, ovisno što je ranije.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2020.	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva	0	0	0	0	0	1.275.468.821	1.275.468.821
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	13.276.060	34.174.739	432.913.470	610.415.343	143.793.046	8.645.199.549	9.879.772.207
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	148.560.002	0	10.806.451.813	3.077.788.668	245.325.744	14.278.126.227
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	0	0	0	1.025.667.910	7.066.751.464	40.426.434	8.132.845.808
Ostala imovina	0	0	0	0	0	18.887.215	18.887.215
Ukupna imovina (1)	13.276.060	182.734.741	432.913.470	12.442.535.066	10.288.333.178	10.225.307.763	33.585.100.278
Obveze							
Financijske i ostale obveze (osim obveze za prijenos udjela)	0	0	0	0	0	51.420.830	51.420.830
Obveze za prijenos udjela	0	0	0	0	0	2.232.541	2.232.541
Ukupne obveze (2)	0	0	0	0	0	53.653.371	53.653.371
Neto imovina 31.12.2020. (1) – (2)	13.276.060	182.734.741	432.913.470	12.442.535.066	10.288.333.178	10.171.654.392	33.531.446.907

31. prosinca 2019.	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva	0	0	0	0	0	362.003.980	362.003.980
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	0	0	105.897.119	0	0	8.529.047.389	8.634.944.508
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	2.291.890.149	76.100.381	10.207.381.345	6.782.368.448	326.452.998	19.684.193.321
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	200.013.698	0	0	817.597.638	2.757.801.941	25.403.137	3.800.816.414
Ostala imovina	0	0	0	0	0	3.782.799	3.782.799
Ukupna imovina (1)	200.013.698	2.291.890.149	181.997.500	11.024.978.983	9.540.170.389	9.246.690.303	32.485.741.022
Obveze							
Financijske i ostale obveze (osim obveze za prijenos udjela)	0	0	267.220	0	0	10.016.909	10.284.129
Obveze za prijenos udjela	0	0	0	0	0	1.632.775	1.632.775
Ukupne obveze (2)	0	0	267.220	0	0	11.649.684	11.916.904
Neto imovina 31.12.2019. (1) – (2)	200.013.698	2.291.890.149	181.730.280	11.024.978.983	9.540.170.389	9.235.040.619	32.473.824.118

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz promjena cijena trgovanja vlasničkim vrijednosnicama. Sukladno Zakonu i regulativi Agencije, Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, ukoliko zadovoljava zakonske uvjete i uvjete koje je propisala Agencija. Nadalje, cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz ulaganja u udjele u investicijskim fondovima vezanih uz indekse kada ovi fondovi ulažu u vlasničke vrijednosnlice i iz ulaganja u otvorene investicijske fondove čije cijene udjela su određene tržišnim cijenama vrijednosnih papira u njihovim portfeljima. Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima.

Na datum izvještavanja ukupna vrijednost portfelja Fonda uloženog u dionice te udjele u investicijskim fondovima koji ulažu u vlasničke vrijednosnice iznosila je 7.292.748.329 kuna (2019.: 6.820.892.960 kuna). U slučaju pada dioničkih tržišta za 1 postotni bod na datum izvještavanja, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja Fonda izloženog dioničkim tržištima iznosilo bi 72.927.483 kuna (2019.: 68.208.930 kuna).

Tečajni rizik

Fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja njegove valute u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje finansijskih izvedenica u svrhu zaštite i efikasnog upravljanja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. U 2020. godini Društvo za upravljanje je sklapalo devizne forward ugovore u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika.

Izloženost Fonda tečajevima je kako slijedi:

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

31. prosinca 2020.	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina					
Novčana sredstva	996.135.601	273.771.549	4.724.389	837.282	1.275.468.821
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	3.653.704.893	3.305.713.304	2.522.773.584	397.580.426	9.879.772.207
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	3.049.274.988	8.482.727.669	2.746.123.570	0	14.278.126.227
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	2.461.415.734	5.671.430.074	0	0	8.132.845.808
Ostala imovina	102.874	236.933	18.547.408	0	18.887.215
Ukupna imovina (1)	10.160.634.090	17.733.879.529	5.292.168.951	398.417.708	33.585.100.278
Obveze					
Finansijske i ostale obveze	32.688.834	236.933	18.495.063	0	51.420.830
Obveze za prijenos udjela	2.232.541	0	0	0	2.232.541
Ukupne obveze (2)	34.921.375	236.933	18.495.063	0	53.653.371
Neto imovina 31.12.2020. (1) – (2)	10.125.712.715	17.733.642.596	5.273.673.888	398.417.708	33.531.446.907

31. prosinca 2019.	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina					
Novčana sredstva	240.838.621	114.186.187	6.953.055	26.117	362.003.980
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	3.064.591.837	3.338.732.820	1.962.559.469	269.060.382	8.634.944.508
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.140.700.463	8.575.870.821	2.967.622.037	0	19.684.193.321
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	2.009.482.663	1.791.333.751	0	0	3.800.816.414
Ostala imovina	164.511	0	3.618.288	0	3.782.799
Ukupna imovina (1)	13.455.778.095	13.820.123.579	4.940.752.849	269.086.499	32.485.741.022
Obveze					
Finansijske i ostale obveze	10.167.652	116.477	0	0	10.284.129
Obveze za prijenos udjela	1.632.775	0	0	0	1.632.775
Ukupne obveze (2)	11.800.427	116.477	0	0	11.916.904
Neto imovina 31.12.2019. (1) – (2)	13.443.977.668	13.820.007.102	4.940.752.849	269.086.499	32.473.824.118

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

Na datum izvještavanja 52,89% (2019.: 42,56%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u eurima, dok je istovremeno 2,25% (2019.: 0,23%) neto imovine Fonda bilo zaštićeno od tečajnog rizika na euro valutu putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na euro za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,51% (2019.: 0,42%), odnosno 169.799.528 kuna (2019.: 13.820.007 kuna).

Na datum izvještavanja 15,73% (2019.: 15,21%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u američkim dolarima, dok je istovremeno 4,42% (2019.: 0%) neto imovine Fonda bilo zaštićeno od tečajnog rizika na američki dolar putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na američki dolar za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,11% (2019.: 0,15%), odnosno 37.929.377 kuna (2019.: 49.407.528 kuna).

Izloženost imovine Fonda prema euru zaštićena je forward ugovorima nominalnih vrijednosti prikazanih u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
	Nominalna vrijednost (EUR)	Nominalna vrijednost (EUR)
Euro	10.000.000	100.000.000

Izloženost imovine Fonda prema američkom dolaru zaštićena je forward ugovorima nominalnih vrijednosti prikazanih u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
	Nominalna vrijednost (USD)	Nominalna vrijednost (USD)
Američki dolar	0	241.200.000

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik specifičnih instrumenata

Fond ulazi u termske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Termski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Termski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Termski ugovori koji imaju pozitivnu fer vrijednost rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti termskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove termskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih finansijskih instrumenata.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospjeća. Neispunjavanje obveza od strane izdavatelja prema Fondu ugrozilo bi likvidnost Fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u izvještaju o finansijskom položaju.

Rizik da druga ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovanju instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Fond posluje s finansijskim institucijama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2020. godine sljedeća finansijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja.

Fond je također indirektno bio izložen kreditnom riziku kroz svoja ulaganja u investicijske fondove koji ulažu u dužničke vrijednosnice. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države ili korporativni izdavatelji. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane drugih država ili korporativnih izdavatelja. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje. Fer vrijednost finansijske imovine najbolje prikazuje izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno. Rizik koji se odnosi na nepodmirene transakcije smatra se malim s obzirom na kratko razdoblje podmirenja.

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

	Rejting	31.12.2019. kn	31.12.2019. %	31.12.2020. kn	31.12.2020. %
Novčana sredstva	Bez rejtinga	362.003.980	1,11%	1.275.468.821	3,80%
Depoziti kod kreditnih institucija	Bez rejtinga	200.019.353	0,62%	0	0,00%
Dužnički vrijednosni papiri	AAA	266.111.471	0,82%	266.111.798	0,79%
	AA+	257.769.196	0,79%	906.667.942	2,70%
	BBB	157.069.562	0,49%	0	0,00%
	BBB-	22.243.617.408	68,47%	21.969.828.182	65,41%
	BB+	362.971.619	1,12%	359.313.843	1,07%
	B+	97.506.272	0,30%	0	0,00%
	B-	0	0,00%	94.552.378	0,28%
	Bez rejtinga	5.841.973	0,02%	0	0,00%
Izvedeni finansijski instrumenti	Bez rejtinga	0	0,00%	50.443.819	0,15%
Ostala potraživanja	Bez rejtinga	3.782.799	0,01%	18.887.215	0,06%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		23.956.693.633	73,75%	24.941.273.998	74,26%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		8.529.047.389	26,25%	8.643.826.280	25,74%
Ukupno imovina		32.485.741.022	100,00%	33.585.100.278	100,00%

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska imovina Fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da stranke u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze (isključujući rizik instrumenata kroz ulaganja u investicijske fondove):

	31.12.2019. kn	31.12.2019. %	31.12.2020. kn	31.12.2020. %
Državni rizik				
- Republika Hrvatska	22.243.617.408	68,47%	21.969.828.182	65,41%
- Talijanska Republika	157.069.562	0,49%	0	0,00%
- Sjedinjene Američke Države	257.769.196	0,79%	906.667.942	2,70%
Supranacionalni rizik	266.111.471	0,82%	266.111.798	0,79%
Korporativni rizik prema industriji				
- Bankarstvo	200.019.353	0,62%	0	0,00%
- Električna energija	362.971.619	1,12%	359.313.843	1,07%
- Distribucija	5.841.973	0,02%	0	0,00%
- Komunalne usluge	97.506.272	0,30%	94.552.378	0,28%
Novčana sredstva	362.003.980	1,11%	1.275.468.821	3,80%
Izvedeni finansijski instrumenti	0	0,00%	50.443.819	0,15%
Ostala potraživanja	3.782.799	0,01%	18.887.215	0,06%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	23.956.693.633	73,75%	24.941.273.998	74,26%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku	8.529.047.389	26,25%	8.643.826.280	25,74%
Ukupna imovina	32.485.741.022	100,00%	33.585.100.278	100,00%

Na dan 31. prosinca 2020. od ukupne imovine Fonda 65,41% (2019.: 68,47%) se odnosi na izloženost prema Republici Hrvatskoj.

Rizik likvidnosti

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje smatra da ovaj rizik nije značajan na temelju dosadašnjeg iskustva u upravljanju Fondom. Rizik likvidnosti, također poznat pod nazivom rizik financiranja, je i rizik da će Fond imati poteškoća u prikupljanju sredstava za podmirenje obveza povezanih s finansijskim instrumentima. S obzirom da Fond nema značajnih obveza u pogledu finansijskih instrumenata, rizik postoji jedino u dnevnom poslovanju. Zbog dobrog položaja Fonda glede likvidnosti, rizik je procijenjen kao vrlo nizak.

Finansijski instrumenti koje posjeduje Fond sastoje se uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice. U sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu se lako prodati bilo direktno ili kroz repo ugovore u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti.

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava Društva za upravljanje dnevno prati likvidnu poziciju Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18 FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Sve finansijske obveze, osim obveza koje proistječu iz repo ugovora, su nekamatonosne pa su očekivani odljevi jednaki nominalnom iznosu. Za repo ugovore očekivani odljevi uključuju i kamate koje se plaćaju na iznos uzajmljenih sredstava sve do dana isteka repo ugovora. Na dan 31. prosinca 2020. finansijske obveze iznosile su 53.653.371 kuna (2019.: 11.916.904 kuna) te se moraju podmiriti kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
do 1 mjeseca	11.649.684	30.951.898
od 1 do 3 mjeseca	0	0
od 3 do 12 mjeseci	267.220	22.701.473
Ukupno	11.916.904	53.653.371

Ročnost finansijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijska ulaganja koja se mjere po amortiziranom trošku i finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Do 1 mjeseca	9.340.363.640	11.401.689.070
Od 1 do 3 mjeseca	2.364.340.135	25.633.442
Od 3 do 12 mjeseci	215.887.875	32.557.909
Preko godine dana	20.565.149.372	22.125.219.857
Ukupno	32.485.741.022	33.585.100.278

Otkupive obračunske jedinice

Sve otkupive obračunske jedinice Fonda u potpunosti su plaćene. U neto imovinu Fonda spadaju navedene otkupive obračunske jedinice bez nominalne vrijednosti. Kada se ispunе određeni zakonski uvjeti, svaka obračunska jedinica može se otkupiti iz Fonda te se isplata vrši po cijeni obračunske jedinice Fonda na datum otkupa, a u rokovima određenim zakonskim propisima. Relevantna kretanja u neto imovini Fonda iskazana su u Izvještaju o promjenama u neto imovini Fonda. U skladu s ciljevima iznesenima u Bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Društvo za upravljanje nastoji uključiti primljene doprinose u Fond u odgovarajuća ulaganja Fonda pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti Fonda kako bi se omogućio pravovremeni otkup obračunskih jedinica. Ako je potrebno, Društvo za upravljanje može povećati likvidnost Fonda kratkoročnim pozajmicama putem repo poslova, tj. poslova prodaje i ponovnog otkupa vrijednosnih papira ili prodajom imovine Fonda.

Vrijednost obračunske jedinice Fonda na dan izvještavanja iznosi 272,026 kuna (2019.: 271,4302 kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktnе ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Društvo za upravljanje je u cilju smanjenja operativnih rizika izvršilo strogu podjelu poslovnih procesa i odgovornosti u skladu sa pravnim propisima, pravilima Raiffeisen Grupe, internim procedurama te primjenjujući najbolju praksu u industriji za slučaj specifičnih poslovnih procesa. Društvo za upravljanje nastoji smanjiti operativni rizik maksimalnom automatizacijom procesa kod redovnih poslovnih aktivnosti, zaštitom prostorija i IT sustava, postojanjem dopunskog IT sustava u slučaju pojave nepogode te provođenjem redovitih kontrola poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje, interne revizije, Upravljanja rizicima i drugih organizacijskih jedinica Društva za upravljanje koje sudjeluju u kontroli poslovanja kao i nadzorom od strane vlasnika Društva za upravljanje.

Društvo za upravljanje je ustrojilo učinkovita i primjerena pravila za prepoznavanje, upravljanje, praćenje i sprečavanje sukoba interesa te uspostavilo neovisnu funkciju praćenja usklađenosti koja je zadužena za primjenu i nadzor tih pravila.

19. FER VRIJEDNOST

Većina finansijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge finansijske instrumente, uključujući potraživanja u postupku namire, obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire, ostale obveze i obračunate troškove knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospjeća ovih finansijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerjenja fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerjenja fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa.

Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Glavne metode i pretpostavke za procjenu fer vrijednosti finansijskih instrumenata su opisane u Bilješci 2: *Principi mjerjenja fer vrijednosti*.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

19. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze Fonda koji se mijere po fer vrijednosti na datum izvještavanja:

2020.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>				
Vlasnički vrijednosni papiri	4.788.177.033	0	0	4.788.177.033
Dužničke vrijednosnice	755.581.658	0	0	755.581.658
Ulaganja u investicijske fondove	3.855.649.247	0	0	3.855.649.247
Instrumenti tržišta novca	429.920.450		0	429.920.450
Izvedeni finansijski instrumenti	0	50.443.819	0	50.443.819
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	3.074.405.379	11.203.720.848	0	14.278.126.227
Ukupno imovina	12.903.733.767	11.254.164.667	0	24.157.898.434
2019.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>				
Vlasnički vrijednosni papiri	4.677.745.801	0	27.952.670	4.705.698.471
Ulaganja u investicijske fondove	3.823.348.917	0	0	3.823.348.917
Instrumenti tržišta novca	105.897.120	0	0	105.897.120
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	3.530.054.230	16.154.139.091	0	19.684.193.321
Ukupno imovina	12.137.046.068	16.154.139.091	27.952.670	28.319.137.829
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	0	267.220	0	267.220
Ukupno obveze	0	267.220	0	267.220

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem zamjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovackim uvjetima. Kotirana tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu koju drži Fond je njezina važeća kupovna cijena. Ovi instrumenti uključeni su u razinu 1. Instrumenti koji su uključeni u razinu 1 sastoje se prvenstveno od državnih obveznica i vlasničkih instrumenata koji su klasificirani kao finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice koje se mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

19. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i terminska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2. Razina 2 uključuje najvećim dijelom državne obveznice vrednovane po krivuljama prinosa eksternih cjenovnih servisa i dio korporativnih obveznica čija se vrijednost procjenjuje uzimajući u obzir krivulje prinosa državnih obveznica te usklađene za raspon između prinosa do dospijeća same korporativne obveznice i prinosa do dospijeća referentnih državnih obveznica, određenog u trenutku izdavanja korporativne obveznice ili naknadno korigiranog ovisno o promjenama u kreditnom riziku izdavatelja korporativne obveznice, tj. cijenama ostvarenim transakcijama na tržištu.

Ulagani podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi. Ulazni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerjenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerjenja. Međutim, cilj mjerjenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerjenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda diskontiranog novčanog toka
- Metoda usporednih vrijednosti (Peer grupa)

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

19. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Na dan izvještavanja nije bilo ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta.

Sljedeća tablica prikazuje uskladbu između početnih i završnih stanja za mjerjenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

	Ukupno
Stanje na 31. prosinca 2019.	27.952.670
Neto dobici priznati u dobiti i gubitku	0
Kupnje/Prodaje	0
Prijenos u/iz razine 3	-27.952.670
Stanje na 31. prosinca 2020.	0

Finansijski instrumenti koji se ne mijere po fer vrijednosti

Na dan 31. prosinca 2020. godine ulaganja u finansijske instrumente koja se vrednuju po amortiziranom trošku iznose 8.132.845.808 kuna (2019.: 3.600.797.061 kuna). Fer vrijednost tih instrumenata na 31. prosinca 2020. iznosila je 8.349.202.788 kuna (2019.: 3.851.834.037 kuna).

Ostali finansijski instrumenti koji se mijere po amortiziranom trošku na dan 31. prosinca 2020. godine uključuju kratkoročnu finansijsku imovinu i obveze čija neto knjigovodstvena vrijednost približno predstavlja fer vrijednost.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

20. POVEZANE STRANE

U skladu sa Zakonom, povezane stranke Društva za upravljanje i Fonda su dioničari Društva za upravljanje i njegovi direktni ili indirektni vlasnici s udjelom iznad 10%, članovi Upravnog i Nadzornog odbora Društva za upravljanje i njihova bliža rodbina, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva za upravljanje i Fonda te Depozitar.

2020.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	0	8.501.480	0	97.374.675
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	19.814.379	0	10.173.170	2.566.022
ADDIKO BANK D.D.	80.339.753	570.439	78.686	6.646.250
Ukupno	100.154.132	9.071.919	10.251.856	106.586.947

2019.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	0	9.293.870	0	103.966.837
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	0	0	0	24.626
ADDIKO BANK D.D.	127.724.590	604.926	42.142	6.827.720
Ukupno	127.724.590	9.898.796	42.142	110.819.183

21. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA

Globalna makroekonomska i tržišna kretanja u 2020. godini obilježena su utjecajem pandemije virusa SARS-CoV-2 koja je uzrokovala najveći pad svjetskog gospodarstva od velike finansijske krize iz 2008. godine. Dodatno, na hrvatsko gospodarstvo i tržište kapitala utjecali su i razorni potresi koji su u ožujku pogodili Zagreb, a u prosincu Sisačko-moslavačku županiju.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

21. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA (NASTAVAK)

Fond većinu svojih ulaganja ostvaruje u Republici Hrvatskoj. Globalna kriza i potresi imali su značajan negativan utjecaj na hrvatsko gospodarstvo, koje je prekinulo višegodišnji pozitivni trend rasta i u 2020. godini, prema prvoj procjeni Državnog zavoda za statistiku, ostvarilo pad BDP-a od 8,4% u odnosu na prethodnu godinu. Osobna potrošnja i izvoz usluga u 2020. godini postali su glavni čimbenici pada gospodarstva, a stopa pada osobne potrošnje iznosila je 6,2%, dok je izvoz usluga pao za 45,2%. Od pozitivnih obilježja treba naglasiti oporavak investicija u fiksni kapital, ulazak Hrvatske u Europski tečajni mehanizam (ERM II) u srpnju 2020. godine koji značajno smanjuje tečajni rizik te pozitivne stavove vodećih svjetskih kreditnih agencija. U 2020. godini agencija Moody's podigla je rejting Republike Hrvatske, a agencije Standard & Poor's i Fitch zadržale su dosadašnji rejting na investicijskoj razini. U narednim godinama Hrvatska očekuje mogućnost značajnog povećanja povlačenja sredstava iz EU fondova.

Anticipirajući posljedice pandemije i usporavanje globalnog gospodarstva Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska narodna banka odlučile su fiskalnim i monetarnim mjerama pomoći korporativnom i finansijskom sektoru, a što je za posljedicu imalo povećanje proračunskog deficitia i javnog duga Republike Hrvatske. Zahvaljujući poduzetim mjerama, na tržištu rada došlo je do tek blagog rasta stope nezaposlenosti u 2020. godini. Prosječna razina potrošačke inflacije u 2020. godini iznosila je blizu 0%, dok je godišnja inflacija iznosila negativnih 0,7%. Bez obzira na nepovoljnu makroekonomsku situaciju uzrokovanu pandemijom, obveznice Republike Hrvatske ostvarile su pozitivan prinos u 2020. godini u iznosu od 2,9%. Međutim, utjecaj pandemije na dioničko tržište u Republici Hrvatskoj bio je negativan te je u 2020. godini došlo do pada vrijednosti dioničkog indeksa CROBEXtr za 12,5%.

Unatoč velikom padu cijena na vodećim svjetskim dioničkim tržištima u prvom kvartalu 2020. godine, većina dionica je 2020. godinu završila s pozitivnim prinosom, a čemu su značajno pomogle središnje banke spuštanjem ili zadržavanjem kamatnih stopa na niskim razinama te vlade najvećih svjetskih ekonomija odobravanjem fiskalnih poticaja. Godišnje stope rasta dioničkih indeksa u 2020. godini kretale su se od 14,3% za MSCI ACWI indeks (All Country World Index), 15,8% za MSCI Emerging Markets indeks do 16,3% za američki S&P-500 indeks, dok je europski EuroStoxx 50 indeks zabilježio pad od 5%.

Poslovanje Fonda u 2020. godini bilo je pod značajnim utjecajima prethodno navedenih događaja. Nakon rasta vrijednosti obračunske jedinice Fonda od početka siječnja 2020. godine pa sve do sredine veljače 2020. godine, uslijedila je, nakon sagledavanja uznemirujućih vijesti od strane tržišta kapitala o tempu širenja pandemije i njenom utjecaju na ljudsko zdravlje i ekonomiju, isprva polagana, a zatim sve brža i intenzivnija korekcija cijena finansijskih instrumenata i to prvenstveno na dioničkim tržištima. Stoga je već krajem veljače došlo do manje korekcije vrijednosti obračunske jedinice Fonda, a koja je zatim doživjela i značajnu korekciju krajem ožujka 2020. godine te je prinos Fonda u prvom kvartalu iznosio -4,24%. Istovremeno je došlo i do značajnog porasta razine volatilnosti Fonda, a koja se izjednačila s razinom volatilnosti Fonda ostvarenom krajem 2008. godine nakon izbijanja finansijske krize. Međutim, sagledavanjem utjecaja i tijeka pandemije od strane tržišta kapitala na ekonomiju i poslovanje poduzeća, nakon početnog šoka postepeno je došlo do oporavka nekih tržišta te je posljedično krajem godine Fond završio poslovanje s pozitivnim godišnjim prinosom u iznosu od 0,22%. Sam tržišni rizik Fonda značajno je pao s razina dosegnutih krajem ožujka 2020. godine, ali je na kraju 2020. godine ipak bio zamjetno veći nego krajem 2019. godine.

21. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA (NASTAVAK)

Društvo primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržistima kapitala. Upravo takav pristup omogućio je Društvu da odgovori na pojavu pandemije i posljedične tržišne šokove na primjeren način, tj. sagledavanjem utjecaja te dinamike pada i oporavka tržišta kapitala po pojedinim klasama imovine, a imajući u vidu i dugoročnu strategiju upravljanja imovinom Fonda. Društvo je ocijenilo da će globalni utjecaj pandemije na dionička tržišta biti očekivano kratkotrajan, ali s jasnim naznakama značajnijeg negativnog utjecaja kod pojedinih industrija u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju. Stoga u samoj alokaciji Fonda nisu provedene značajnije promjene u strategijama ulaganja prema klasama imovine, već su izvršene manje prilagodbe u sektorskim alokacijama, tj. izloženostima pojedinim industrijama. Također, Društvo je prepoznalo i određene tržišne prilike kod imovine za koju je procijenilo da ista ima tržišnu vrijednost ispod dugoročnih očekivanja fer vrijednosti, a što je dodatno doprinijelo opravku vrijednosti obračunske jedinice Fonda. U navedenim okolnostima te u uvjetima povjesno niskih kamatnih stopa na novčanom i obvezničkom tržištu, Društvo je nastavilo proces geografske i sektorske diverzifikacije imovine Fonda te su se dodatno ostvarila ulaganja u domaće i strane alternativne investicijske fondove.

Sustav upravljanja rizicima koji je Društvo uspostavilo omogućio je primjereni odgovor na pojavu pandemije, kako sa strane praćenja razine volatilnosti Fonda i pojedinih klasa imovine koje čine portfelj Fonda, tako i sa strane praćenja utjecaja tržišnih šokova na prinose i rizike Fonda. Analize koje je Društvo provelo prije izbijanja pandemije uključivale su i scenarije naglog pada vrijednosti dioničkih tržišta, a što je pomoglo u sagledavanju utjecaja te donošenju strategija za ulaganja Fonda o okružju nakon pojave šoka na tržištu.

U svibnju 2020. godine došlo je do manje promjene u regulatornom okviru koji definira poslovanje obveznih mirovinskih fondova, a koja je bila donesena u cilju ublažavanja rizika njihovog poslovanja. Na prijedlog Vlade Republike Hrvatske usvojen je po hitnom postupku Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, 58/20) kojim se omogućilo da obvezni mirovinski fondovi plasiraju novčana sredstva kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke te da se zaduže kod navedenih institucija u srednjoročnom razdoblju. Dodatno, u slučaju izvanrednih okolnosti dana je mogućnost Agenciji da odluči o prekoračenjima ograničenja ulaganja u cilju zaštite javnog interesa i/ili interesa članova obveznih mirovinskih fondova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

22. DOGAĐAJI NAKON ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE

Nakon datuma bilance poslovanje Fonda i Društva nastavilo se u okolnostima koje su obilježile 2020. godinu, tj. u uvjetima neizvjesnosti oko daljnog razvoja pandemije i oporavka svjetskog gospodarstva. Međutim, krajem 2020. godine odobrena su prva cjepiva protiv virusa koji je uzrokovao pandemiju, a početkom 2021. godine započelo je cijepljenje stanovništva. Posljedično tome dionička tržišta kapitala su nastavila oporavak, dok su obveznička tržišta doživjela umjerno povećanje kamatnih stopa uslijed očekivanja tržišnih sudionika o porastu inflacije nakon provođenja fiskalnih poticaja. Hrvatsko dioničko tržište ostvarilo je od početka godine do sredine ožujka 2021. godine prinos od 7,2%, dok je prinos hrvatskih državnih obveznica iznosio -0,3%. U istom razdoblju inozemna razvijena dionička tržišta porasla su za 6,7%, dok su obveznička tržišta doživjela pad od 1,9%. Oporavak dioničkih tržišta pratio je i prinos Fonda koji je u navedenom razdoblju iznosio 2,2%, dok je tržišni rizik Fonda dodatno porastao s razine dosegnute krajem 2020. godine uslijed neizvjesnosti oko dinamike i uspješnosti cjepiva protiv virusa SARS-CoV-2, oporavka svjetskog gospodarstva, kao i inflatornih očekivanja.

Neovisno od budućih kratkoročnih kretanja na finansijskim tržištima, mirovinski fondovi su dugoročni ulagači te se očekuje da utjecaj tržišnih šokova, koji se događaju s vremenom na vrijeme, tijekom vremena investiranja bude neutraliziran kada dođe do oporavka tržišta. Stoga, Uprava Društva za upravljanje ne očekuje značajan dugoročno negativni utjecaj pandemije na poslovanje Fonda. Na temelju trenutno dostupnih informacija, ne predviđa se neposredan i značajan negativan utjecaj pandemije na Fond, njegovo poslovanje, finansijski položaj i rezultate poslovanja. Također, Fond tijekom 2020. godine, kao i u razdoblju od početka 2021. godine do objave izvještaja nije imao likvidnosnih problema.

Međutim, ne može se isključiti mogućnost da produženo razdoblje provođenja mjera za suzbijanje pandemije, daljni razvoj bolesti uzrokovane virusom SARS-CoV-2, kao i posljedični negativni utjecaj na ekonomsko okruženje u kojem Fond posluje neće imati štetan utjecaj na Fond, njegov finansijski položaj i rezultate poslovanja, srednjoročno i dugoročno gledano. Menadžment nastavlja pažljivo pratiti situaciju te će reagirati dalnjim mjerama ublažavanja utjecaja takvih događaja i okolnosti kako se događaju.

Operativno poslovanje Društva početkom 2021. godine i dalje se odvija sukladno mjerama za osiguranje kontinuiteta poslovanja te se očekuje postepeno smanjivanje mjera u drugoj polovini godine nakon provođenja cijepljenja većeg dijela stanovništva Republike Hrvatske. Nadalje, tijekom posljednjih nekoliko tjedana poslovanje Društva i dalje se odvija neprekinuto te Društvo nema operativnih ili likvidnosnih problema.

23. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje odobrila je i potpisala Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. dana 31. ožujka 2021. godine:

Predsjednik Uprave

Damir Grbavac

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B

Član Uprave

Eva Horvat

Raiffeisen
MIROVINSKO DRUŠTVO
Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Zagreb, Petrinjska 59

Član Uprave

Gordan Šumanović

62

RAIFFEISEN
OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA C

Godišnje izvješće
za godinu zaključno s 31. prosincem 2020. godine

Sadržaj

	Stranica
Izvješće poslovodstva	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	5
Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C	6
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	12
Izvještaj o financijskom položaju	13
Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda	14
Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)	15
Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda	16
Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda	17
Bilješke uz finansijske izvještaje	18

Izvješće poslovodstva
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

1. Poslovne aktivnosti

Predmet poslovanja Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) je isključivo osnivanje obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova i upravljanje tim fondovima u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 29/18 i 115/18).

Na dan 31. prosinca 2020. godine Društvo za upravljanje je upravljalo sa slijedećim obveznim mirovinskim fondovima:

- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B i
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C.

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C (u nastavku „Fond“) je osnovan kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“).

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. veljače 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Stupanjem na snagu Zakona, dana 21. kolovoza 2014. godine Fond je započeo s radom.

Sukladno Zakonu, članovi mogu odabrati kategoriju obveznog mirovinskog fonda, a svi oni koji to ne učine automatski su raspoređeni u obvezni mirovinski fond kategorije A. U fondu kategorije B mogu biti članovi kojima je do starosne mirovine ostalo 5 ili više godina u skladu sa Zakonom. Nakon što članovi preostane manje od 5 ili više godina u skladu sa Zakonom obvezno prelaze u fond kategorije C.

Tablica: broj članova i imovina pod upravljanjem Raiffeisen obveznih mirovinskih fondova na dan 31. prosinca 2020.

Fond	Broj članova	Neto imovina pod upravljanjem (u mil. kuna)
ROMF A	17.118	267,23
ROMF B	569.524	33.531,45
ROMF C	16.549	2.411,90
Ukupno	603.191	36.210,58

Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Ulaganjem sredstava Fonda Društvo za upravljanje poštaje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik.

Izvješće poslovodstva (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

1. Poslovne aktivnosti (nastavak)

Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na srednji rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa Zakonom. Fond ima konzervativni profil rizika koji proizlazi iz činjenice da ulaganja mogu biti samo u prenosive dužničke vrijednosne papire, depozite i investicijske fondove koji ulažu samo u prethodno navedene klase imovine.

Tablica: struktura ulaganja Fonda na dan 31. prosinca 2020.

Vrsta imovine	Udio
Obveznice i obveznički fondovi	89,91%
Instrumenti tržišta novca, depoziti i novčani fondovi	3,31%
Novčana sredstva, potraživanja i obveze	6,78%
Ukupno	100,00%

Udio inozemne imovine Fonda na dan 31. prosinca 2020. iznosi je 5,54%.

Prinos koji Fond ostvaruje rezultat je upravljačke politike Društva za upravljanje. S obzirom na konzervativni profil rizičnosti, očekivani prinos Fonda je manji od Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija A i B.

U 2020. godini Fond je ostvario prinos od 1,23%. Prosječan prinos od osnutka Fonda do 31. prosinca 2020. godine iznosi 5,50% i izražen je na godišnjoj razini.

Prinos Fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti obračunske jedinice na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa.

2. Financijski rezultat

Neto imovina Fonda na dan 31. prosinca 2020. godine iznosila je 2,41 milijardi kuna, a porasla je za 28,14% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema klasifikaciji financijskih instrumenata, u ukupnoj imovini fonda sa 45,19% sudjeluje financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak sudjeluje s 10,21%.

Obveze Fonda sastoje se najvećim dijelom, 68%, od obveza za izdavanje udjela.

U strukturi prihoda najveća stavka prihoda su neto realizirani dobici financijskih instrumenata.

3. Budući razvoj Fonda

Društvo za upravljanje će upravljati Fondom u svoje ime i za zajednički račun članova Fonda na način da će prikupljati novčana sredstva uplatama doprinosa članova Fonda te ulagati ta sredstva u skladu sa Zakonom uz uvažavanje načela sigurnosti razboritosti i opreza, smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja, održavanja odgovarajuće likvidnosti, te zabrane sukoba interesa vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Cilj upravljanja Fondom je povećati vrijednost imovine Fonda isključivo u korist članova i radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda.

4. Događaji nakon završetka poslovne godine

Događaji nakon završetka poslovne godine su opisani unutar bilješke 20. *Događaji nakon završetka poslovne godine* u sklopu finansijskih izvještaja.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo za upravljanje u ime i za račun Fonda u 2020. godini nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

6. Podružnice Fonda

Fond nema podružnice.

7. Finansijski instrumenti i povezani rizici

Društvo za upravljanje poštije načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Fond ima konzervativni profil rizika koji proizlazi iz činjenice da ulaganja mogu biti samo u prenosive dužničke vrijednosne papire, depozite i investicijske fondove koji ulažu samo u prethodno navedene klase imovine.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda od kamatnog i/ili valutnog rizika te postizanja valutne usklađenosti.

Najznačajnije vrste finansijskih rizika kojima je Fond izložen su tržišni rizik, koji uključuje kamatni rizik, cjenovni rizik i tečajni rizik, te kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Kamatni rizik

Fond je izložen kamatnom riziku koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom. Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom, a utjecaj kamatnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 16.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Fondu je dozvoljeno ulaganje u udjele u investicijskim fondovima kada isti ulažu u instrumente novčanog tržišta ili dužničke vrijednosnice. Na datum izvještavanja nije bilo utjecaja cjenovnog rizika na imovinu Fonda.

Izvješće poslovodstva (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

7. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik

Fond može ulagati u financijske instrumente nominirane u stranoj valuti. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja kune u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda. Kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku koriste se terminski ugovori. U 2020. godini Društvo za upravljanje je ugovaralo devizne forward transakcije u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika. Utjecaj tečajnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 16.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospijeća. Također, kreditni rizik proizlazi iz mogućnosti da suprotna ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze. Na datum izvještavanja kreditnom riziku bila je izložena sljedeća financijska imovina: novac i novčani ekvivalenti, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države i korporativni izdavatelji. Na izvještajni datum utjecaj kreditnog rizika na imovinu Fonda bio je umjeren. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorenna isporuka uz plaćanje.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da se prodajom financijske imovine ne ostvare cijene koje su približno jednake fer vrijednosti te imovine (rizik likvidnosti imovine) ili rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne strane i kratkoročnih obveza s druge strane (rizik novčanog tijeka). S obzirom da se ulaganja Fonda sastoje uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove, te da se u sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu lako prodati, ali uzimajući u obzir veličinu Fonda, na datum izvještavanja rizik likvidnosti imovine bio je vrlo nizak. S obzirom da je na datum izvještavanja Fond imao značajna novčana sredstva i kratkoročne novčane ekvivalente koji su bili značajno veći od kratkoročnih obveza Fonda te da su se putem repo ugovora mogla uzajmiti dodatna novčana sredstva u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti, na izvještajni datum rizik likvidnosti novčanog tijeka bio je vrlo nizak.

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C (u nastavku „Fond“) fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, stanje u Fondu kao i njegove rezultate poslovanja i novčane tokove za 2020. godinu u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“) i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 98/20) (u nastavku „Pravilnik“).

Nakon provedbe odgovarajuće kontrole, Uprava Društva za upravljanje očekuje da će Fond u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje pri izradi finansijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako prepostavka da će Fond nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju finansijski položaj Fonda i dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom i Pravilnikom. Pored toga, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za čuvanje imovine Fonda te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna i za pripremu i sadržaj izvješća poslovodstva u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Izvješće poslovodstva, prikazano na stranicama 1 do 4, odobreno je za izdavanje od strane Uprave Društva za upravljanje i potpisano je s tim u skladu. Finansijski izvještaji prikazani na stranama 12 do 57 odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje 31. ožujka 2021., što je potvrđeno potpisom u nastavku.

U ime Uprave Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., za Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C:

Predsjednik Uprave

Damir Grbavac

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Petrinjska 59
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
31. ožujka 2021. godine

Član Uprave

Eva Horvat

Raiffeisen
MIROVINSKO DRUŠTVO
za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Zagreb, Petrinjska 59

Član Uprave

Gordana Šumanović

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C („Fond”), koji obuhvaćaju izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2020. godine te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda, izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda i izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku „financijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda na dan 31. prosinca 2020. godine, njegovu financijsku uspješnost i njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Medunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, podrobnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Fonda i Društva za upravljanje u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji ne kotiraju na aktivnom tržištu

Na dan 31. prosinca 2020. godine, portfelj finansijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDG) i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) iznosio je 1.338.648 tisuća kuna (31. prosinca 2019.: 1.191.237 tisuća kuna), uključujući 711.544 tisuće kuna ulaganja u finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu (31. prosinca 2019. : 964.959 tisuća kuna).

Vidi bilješku 2 za računovodstvene politike za finansijske instrumente te bilješke 16 i 17.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
<p>Dio FVRDG i FVOSD portfelja Fonda odnosi se na ulaganja u finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Takvi nekotirani instrumenti primarno se odnose na državne i korporativne obveznice te izvedene finansijske instrumente.</p> <p>Dok se fer vrijednost imovine FVRDG i FVOSD portfelja najbolje određuje u usporedbom s njihovim kotiranim tržišnim cijenama, u slučajevima kada instrumenti nisu kotirani na aktivnom tržištu, njihovu fer vrijednost Fond mjeri primjenom odgovarajućih tehnika vrednovanja kao što su tehnike sadašnje vrijednosti (bazirane na modelu diskontiranih novčanih tokova), tehnikama baziranim na usporedivim multiplikatorima za vrednovanje, cijenama izведенim iz krivulja prinosa državnih obveznica, stvarnim cijenama u tržišnim transakcijama ili referentnim stopama izведенim iz eksternih cjenovnih servisa.</p> <p>Odabir i primjena navedenih tehnika vrednovanja zahtijeva značajan stupanj prosudbe od strane Uprave, uključujući, ali ne ograničeno na, utvrđivanje odgovarajućih diskontnih stopa i terminalnih stopa rasta, prepostavki budućih novčanih tokova, utvrđivanje odgovarajućih grupa usporedivih društava i usporedivih transakcija.</p> <p>Sukladno navedenom, procjenu fer vrijednosti ulaganja u instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu odredili smo kao ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Naše revizorske procedure vezane uz ovo područje, između ostalog, uključivale su:</p> <ul style="list-style-type: none">procjenu dizajna i implementacije ključnih kontrola nad identifikacijom tržišta kao aktivnog ili neaktivnog i posljedičnom klasifikacijom finansijskih instrumenata u hijerarhiji fer vrijednosti u skladu s relevantnim standardima izvještavanja;procjenu primjerenoosti Fondovog modela fer vrijednosti usporedbom sa zahtjevima relevantnih standarda finansijskog izvještavanja te s trenutnom tržišnom praksom;uz pomoć vlastitog specijalista za vrednovanje, na uzorku finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu, odabranih na temelju njihove veličine i ostalih rizičnih karakteristika:<ul style="list-style-type: none">testiranje integriteta modela vrednovanja koje primjenjuje Fond, uključujući matematičku točnost i konzistentnost ulaznih podataka i izvora podataka;preispitivanje razumnosti ključnih prepostavki primijenjenih u modelima vrednovanja poput onih vezanih uz diskontne stope i stope rasta, očekivane novčane tokove te utvrđivanje odgovarajućih grupa usporedivih društava i usporedivih transakcija;gdje su korišteni eksterni cjenovni servisi, provjera s javno dostupnim referentnim stopama;procjenu točnosti i potpunosti objava povezanih u finansijskim izvještajima vezano uz instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C (*nastavak*)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (*nastavak*)

Ostale informacije

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva koje su sastavni dio Godišnjeg izvješća, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s financijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno pogrešno iskazane.

Vezano za Izvješće poslovodstva, također smo proveli procedure koje su zahtijevane hrvatskim Zakonom o računovodstvu („Zakon o računovodstvu“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izvješće poslovodstva pripremljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije financijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva za financijsku godinu za koji su pripremljeni financijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima;
- Izvješće poslovodstva pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, uvezvi u obzir poznavanje i razumijevanje Fonda te okruženja u kojem on posluje, a koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvjestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvješću poslovodstva. U vezi s tim, nemamo ništa za izvjestiti.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj, te za one interne kontrole za koje Uprava Društva za upravljanje odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava Društva za upravljanje namjerava likvidirati Fond, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Društva za upravljanje.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika finansijskih izvještaja, donesene na osnovi ovih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- ocjenjujemo primjerenoš korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave Društva za upravljanje.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C (*nastavak*)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (*nastavak*)

*Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja (*nastavak*)*

- donosimo zaključak o primjerenosti korištenja prepostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave te razmatramo odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanja ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može очekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.

Izvješće neovisnog revizora članovima Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C (nastavak)

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim obvezama

Imenovani smo revizorima od strane onih zaduženih za nadzor na 8. travnja 2020. da obavimo reviziju finansijskih izvještaja Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorija C za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. Ukupno neprekinuto razdoblje našeg angažmana iznosi 6 godina te se odnosi na razdoblja od 31. prosinca 2015. do 31. prosinca 2020. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje konzistentno je s dodatnim izvještajem prezentiranim Revizorskom Odboru Društva za upravljanje na dan 30. ožujka 2021.;
- tijekom razdoblja na koje se odnosi naša revizija zakonskih finansijskih izvještaja nismo pružali nerevizionske usluge pa samim tim niti nedozvoljene nerevizionske usluge na koje se odnosi članak 44. Zakona o reviziji. Također, zadržali smo neovisnost od subjekta revizije tijekom provedbe revizije.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Hrvatski ovlašteni revizori
Eurotower
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

K P M G Croatia
d.o.o. za reviziju
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb

31. ožujka 2021.

Katarina Kecko
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	2019.	2020.
	Neto realizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata	3	10.054.701	48.097.875
73	Realizirani dobici od financijskih instrumenata	3	15.400.649	59.080.212
63	Realizirani gubici od financijskih instrumenata	3	-5.345.948	-10.982.337
	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	1.297.101	3.891.561
72 – 62	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	4	680.793	8.545.633
71x-60x	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	616.308	-4.654.072
	Ostali prihodi		103.705.967	164.481.124
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	5	39.986.361	39.949.393
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		63.408.023	123.226.008
74	Prihodi od dividendi		305.567	190.223
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
76	Ostali prihodi		6.016	1.115.500
	Ostali financijski rashodi		-58.887.324	-125.747.321
67	Rashodi od kamata		0	-438
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		-58.887.324	-125.746.883
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u financijske instrumente		0	0
	Ostali rashodi		-6.441.967	-7.101.349
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	6	-6.038.614	-6.638.622
65	Naknada depozitaru	7	-393.046	-449.173
66	Transakcijski troškovi		-10.307	-13.554
64y	Umanjenje ostale imovine		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda		0	0
	Dobit ili gubitak		49.728.478	83.621.890
	Ostala sveobuhvatna dobit		31.044.646	-55.970.318
	Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri		31.044.646	-55.970.318
	– nerealizirani dobici/gubici		31.044.646	-55.970.318
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio)		0	0
	– dobici/gubici		0	0
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit		80.773.124	27.651.572

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o finansijskom položaju
 Na dan 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	31.12.2019.	31.12.2020.
Imovina fonda				
10+18*	Novčana sredstva	8	62.990.406	162.442.069
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija		0	0
	Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri:		1.738.127.317	2.112.338.142
30+32+40+	- koji se vrednuju po fer vrijednosti	9	1.101.146.546	1.197.219.542
41+18*	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		1.101.146.546	1.197.219.542
	b) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		0	0
50+18*	- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	10	636.980.771	915.118.600
31+51	Instrumenti tržišta novca	11	55.972.784	79.955.680
33x	Udjeli UCITS fondova	12	10.020.668	56.181.142
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	12	23.300.639	0
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova		0	0
35	Izvedeni finansijski instrumenti	15	796.597	5.291.444
55	Ostala finansijska imovina		0	0
raz 1 (osim kt 10)+39+49	Ostala imovina	13	7.442.580	0
A	Ukupna imovina		1.898.650.991	2.416.208.477
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva		1.225.557.920	2.159.387.860
Obveze fonda				
20	Obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente		6.942.210	0
21+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	15	764.302	731.481
22+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	14	7.447.500	0
23	Obveze prema mirovinskom društvu		552.991	616.105
24	Obveze prema depozitariu		35.994	41.074
26	Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica		644.502	2.915.269
25+28*	Ostale obveze mirovinskog fonda		7.525	20
B	Ukupno obveze mirovinskog fonda		16.395.024	4.303.949
C	Neto imovina mirovinskog fonda		1.882.255.967	2.411.904.528
D	Broj obračunskih jedinica		13.549.202	17.151.413
E	Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda		138,9201	140,6242
Obveze fonda prema izvorima imovine				
90	Novčani primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		2.383.945.383	3.234.193.391
93	Novčani izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana		-835.219.553	-1.183.470.572
94	Dobit/(gubitak) tekuće poslovne godine		49.728.478	83.621.890
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		153.722.679	203.451.157
96	Rezerve fer vrijednosti		130.078.980	74.108.662
96x+96y	- fer vrijednost finansijske imovine		130.078.980	74.108.662
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite		0	0
F	Ukupno obveze prema izvorima imovine		1.882.255.967	2.411.904.528
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva		1.225.557.920	2.159.387.860

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2019.	2020.
Dobit ili gubitak	49.728.478	83.621.890
Ostala sveobuhvatna dobit	31.044.646	-55.970.318
Povećanje/(smanjenje) neto imovine od poslovanja mirovinskog fonda (sveobuhvatna dobit)	80.773.124	27.651.572
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	431.340.977	850.248.008
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-256.278.246	-348.251.019
Ukupno povećanje/(smanjenje) od transakcija s obračunskim jedinicama mirovinskog fonda	175.062.731	501.996.989
Ukupno povećanje/(smanjenje) neto imovine mirovinskog fonda	255.835.855	529.648.561

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2019.	2020.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	-197.659.463	-404.755.071
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira	121.965.252	293.902.549
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira	-343.713.887	-725.892.615
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca	0	0
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca	-55.966.401	-79.952.000
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova	37.020.099	33.938.326
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova	0	-55.048.424
Primici od ulaganja u izvedenice	201.119.900	16.280.520
Izdaci od ulaganja u izvedenice	-205.812.100	-10.591.060
Primici od dividendi	305.396	190.272
Primici od kamata	53.824.138	128.559.055
Izdaci za kamate	0	-389
Primici po depozitima i sličnim instrumentima	0	0
Izdaci po depozitima i sličnim instrumentima	0	0
Izdaci od naknada za upravljanje	-5.988.900	-6.575.509
Izdaci za naknade depozitaru	-387.554	-444.093
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove mirovinskog fonda	-9.664	-14.183
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti	84.138.087	315.973.103
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti	-84.153.829	-315.080.623
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti	171.911.360	504.267.757
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	431.340.977	850.248.009
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-259.429.617	-345.980.252
Ostali primici iz finansijskih aktivnosti	0	0
Ostali izdaci iz finansijskih aktivnosti	0	0
Efekti promjene tečaja stranih valuta	-2.415	-59.874
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava	-25.750.518	99.452.812
Novac na početku razdoblja	88.732.036	62.981.518
Novac na kraju razdoblja	62.981.518	162.434.330

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	Tekuće razdoblje	31.12.2019. (n)	31.12.2018. (n-1)	31.12.2017. (n-2)	31.12.2016. (n-3)
Neto imovina mirovinskog fonda	2.411.904,528	1.882.255,967	1.626.420,112	1.350.667,593	1.057.583,509
Broj obračunskih jedinica mirovinskog fonda	17.151.413,2142	13.549.201,9118	12.263.112,6742	10.470.240,7419	8.705.397,9360
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda	140,6242	138,9201	132,6270	129,0006	121,4859
	Tekuće razdoblje	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.
Prinos mirovinskog fonda	1,2267%	4,7449%	2,8111%	6,1856%	7,2464%
Pokazatelj ukupnih troškova	0,3200%	0,3600%	0,3900%	0,4200%	0,4500%

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima putem kojih je mirovinski fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju **Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe**

ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK D.D.	28,02%	0,00%
PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.	16,60%	0,00%
ING BANK NV	12,38%	0,00%

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Metoda vrednovanja	Pozicije	Zadnji dan prethodne poslovne godine	% NAV	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	1.191.237.234	63,29%	1.338.647.808	55,55%
od toga tehnikama procjene	964.958.908	51,27%	711.543.707	29,50%
	Financijske obveze	764.302	0,04%	731.481	0,03%
od toga tehnikama procjene	764.302	0,04%	731.481	0,03%
Amortizirani trošak	Financijska imovina	707.413.757	37,58%	1.077.560.669	44,68%
	Financijske obveze	14.390.515	0,76%	20	0,00%
Ostale metode	Ostala imovina	0	0,00%	0	0,00%
	Ostale obveze	1.240.207	0,07%	3.572.448	0,15%

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI

Fond koji je predmet izvještavanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C (u nastavku „Fond“) je osnovan kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“).

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. kolovoza 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Fond je osnovan 30. svibnja 2014. godine, a započeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine.

Nadzor nad Fondom obavlja Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (u nastavku „Agencija“).

Društvo za upravljanje Fondom

U skladu sa Statutom Fonda, te odredbama Zakona, Fondom upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“), sa sjedištem u Zagrebu. Društvo za upravljanje je registrirano na Trgovačkom sudu u Zagrebu dana 27. rujna 2001. godine, a odobrenje za rad dobilo je 5. studenog 2001. godine od Agencije. Društvo za upravljanje je u 100%-tном vlasništvu društva Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb.

20. listopada 2014. godine Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d. promijenilo je naziv u Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. i njemu je pripojeno Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.

Društvo za upravljanje odgovara za poslovanje Fonda, kao i za štetu počinjenu vlasnicima udjela uslijed kršenja Zakona i Statuta. Društvo za upravljanje Fondu zaračunava naknadu za upravljanje propisanu Zakonom.

Depozitar

Sukladno Zakonu, Društvo za upravljanje treba odabrati depozitara kojem će povjeriti čuvanje imovine Fonda. Depozitar Fonda je Addiko Bank d.d., Zagreb (u nastavku „Depozitar“).

Društvo za upravljanje je odgovorno za izračun vrijednosti imovine Fonda, a Depozitar za potvrdu izračuna Društva za upravljanje. U skladu sa Zakonom Depozitar Fondu zaračunava skrbničku naknadu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Središnji registar osiguranika

Središnji registar osiguranika (u nastavku „REGOS“) je ustanova osnovana uredbom Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom prikupljanja i nadzora uplata doprinosa za mirovinsko osiguranje i vođenja evidencije o pojedinačnim računima članova obveznih mirovinskih fondova, kao i radi prijenosa doprinosa, računa i sredstava u ime članova.

Ulaganja

Sredstva Fonda mogu se ulagati u skladu sa statutom Fonda.

Strategija ulaganja Fonda je ostvarivanje primjerene stope prinosa na dulji rok u odnosu na preuzeti rizik ulaganjem imovine Fonda na hrvatska i inozemna tržišta dužničkih vrijednosnica.

U skladu sa statutom Fonda, imovina Fonda može se sastojati isključivo od:

1. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica Europske unije odnosno država potpisnica Ugovora o europskom gospodarskom prostoru (u nastavku „država članica“) ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u nastavku „država članica OECD-a“), te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, odnosno javno međunarodno tijelo kojemu pripada većina država članica,
2. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica, država članica OECD-a, Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a ili je izdavatelj javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica, odnosno kojemu pripada jedna ili više država članica OECD-a, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica,
3. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
4. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
5. udjela UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajućih fondova koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom,
6. depozita kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod sljedećim uvjetima: da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanima zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija te da kreditna institucija nije povezana osoba mirovinskog društva,

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

7. izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje na uređenim tržišta u smislu odredbi zakona koji uređuje tržiste kapitala ili izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) pod sljedećim uvjetima:
 - a) temeljna imovina izvedenice sastoji se od finansijskih instrumenata obuhvaćenih točkama 1. do 5. članka 125. stavka 1. Zakona, finansijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje Fond može ulagati u skladu sa Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona,
 - b) druge ugovorne strane u transakcijama s neuvrštenim (OTC) izvedenicama su institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru, te pripadaju kategorijama koje može dodatno propisati Agencija i,
 - c) neuvrštene (OTC) izvedenice podliježu svakodnevnom pouzdanom i povjerljivom vrednovanju, te ih je u svakom trenutku moguće prodati, likvidirati ili zatvoriti prijebojnom transakcijom po njihovoј fer vrijednosti na zahtjev Fonda,
8. novca na računima otvorenima u kreditnim institucijama iz čl. 125. st. 1. točke 8. Zakona,
9. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske pod uvjetima da ti vrijednosni papiri imaju dugoročne, stabilne i predvidljive novčane tokove, kako bi odgovarali ročnosti obveza mirovinskog fonda uz uvažavanje načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te da Vlada Republike Hrvatske na temelju prijedloga koji joj je prethodno uputilo mirovinsko društvo u ime mirovinskog fonda klasificira izdavatelja tih vrijednosnih papira kao namjenskog izdavatelja za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske,
10. drugih vrsta imovine koja je proizašla iz imovine iz točaka 1. do 10. članka 125. stavka 1. Zakona,
11. depozita kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke.

Fond može pozajmiti novčana sredstva od trećih osoba u ukupnom iznosu do 5% neto vrijednosti imovine Fonda, ali samo putem repo poslova, transakcija prodaje i ponovne kupnje te putem programa kreditiranja, i to na rok ne duži od pet godina kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od Hrvatske narodne banke ili Europske središnje banke, tj. ne na rok duži od tri mjeseca kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od trećih osoba. Iznimno, Agencija može svojom odlukom u slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, prethodno navedeni limit povećati do 15% neto vrijednosti imovine Fonda.

Najviše 5% neto vrijednosti imovine Fonda, a najviše do 50% svakog pojedinog ulaganja dozvoljeno je pozajmiti trećim osobama. Imovina Fonda može se pozajmljivati isključivo temeljem pisanih ugovora ili u sklopu organiziranih sustava za pozajmljivanje vrijednosnih papira koji djeluju u sklopu sustava za prijeboj i namiru. Pozajmljivanje je dozvoljeno samo na isključivu korist Fonda radi povećanja prinosa Fonda, bez neprimjerenog povećanja rizika. U tom smislu, pozajmljeni vrijednosni papiri moraju biti primjereni osigurani kolateralom.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Ugovori o zajmu moraju sadržavati odredbu kojom se omogućava povlačenje pozajmljenih vrijednosnih papira na poziv u roku od 15 radnih dana.

Društvo za upravljanje može koristiti finansijske izvedenice u svoje ime i za račun Fonda isključivo radi postizanja valutne usklađenosti te zaštite imovine Fonda od kamatnog i/ili valutnog rizika.

Prilikom ugovaranja finansijskih izvedenica moraju se uvažavati sljedeća ograničenja:

1. ukupna izloženost prema temeljnoj imovini koja je stvorena kroz finansijske izvedenice ne smije biti veća od 30% neto vrijednosti imovine Fonda,
2. izloženost prema jednoj osobi na temelju izvedenih finansijskih instrumenta ugovorenih s tom osobom ne smije prelaziti 3% neto vrijednosti imovine Fonda,
3. ulaganjem u izvedenice ili druge instrumente iz članka 125. stavka 1. Zakona koji u sebi imaju ugrađenu izvedenicu, nije dozvoljeno stvoriti izloženost prema temeljnoj imovini kojom se prekoračuju ograničenja ulaganja propisana Zakonom ili pravilnicima donesenim temeljem Zakona te se ne smije stvoriti izloženost prema imovini iz članka 134. Zakona.

Agencija Pravilnikom o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20) propisuje dodatna ograničenja za ulaganja, postupanja s imovinom mirovinskih fondova te izračun izloženosti iz članka 126. Zakona.

Imovina Fonda ne može biti uložena u:

1. imovinu koja je po zakonu neotuđiva ili koja je opterećena, odnosno založena ili fiducijarno prenesena radi osiguranja kakve tražbine i
2. vrijednosne papire i/ili poslovne udjele izdane od depozitara Fonda, bilo kojeg dioničara, odnosno vlasnika udjela Društva za upravljanje, ili bilo koje osobe koja je povezana osoba s prethodno navedenim osobama. Navedeno ograničenje se ne primjenjuje na vrijednosne papire iz članka 125. stavka 1. točke 1. Zakona.

U slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, Agencija može donijeti odluku kojom privremeno dozvoljava prekoračenje ograničenja ulaganja iz članaka 125. do 134. Zakona. Takva odluka može se donijeti na razdoblje od najviše godinu dana, osim ako Agencija procijeni da još uvijek traju posljedice posebnih okolnosti ili nije došlo do okončanja posebnih okolnosti kojim je izazvano donošenje odluke te će vodeći računa o zaštiti javnog interesa i/ili interesa članova mirovinskih fondova odlučiti o dalnjem trajanju navedene odluke.

Imovina Fonda investirana je u dužničke vrijednosnice te udjele u investicijskim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi se maksimizirao očekivani prihod te minimizirao očekivani rizik.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Uprava i nadzorni odbor

Upravljačku strukturu Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. čine:

Nadzorni odbor

Anton Starčević	Predsjednik
Zoran Vučičević	Zamjenik predsjednika do 27.03.2020.
Anita Cvanciger	Zamjenica predsjednika od 24.04.2020.
Dubravko Lukač	Član
Zvonimir Savić	Član
Peter Žilinek	Član

Uprava

Damir Grbavac	Predsjednik
Eva Horvat	Član
Gordan Šumanović	Član

Odbor za reviziju

Anton Starčević	Predsjednik
Dubravko Lukač	Zamjenik predsjednika
Zvonimir Savić	Član

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnova za pripremu - Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 98/20) izdanom od strane Agencije. Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („MSFI usvojeni od strane EU“). Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu po amortiziranom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te u dijelu prezentacije izvještaja o finansijskom položaju i računu dobiti i gubitka. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU, u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2020. godine.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 31. ožujka 2021. godine.

Osnova za mjerjenje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala finansijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povjesnom trošku.

Agencija je „Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda“ („Pravilnik“) propisala kako je Društvo za upravljanje dužno propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerjenje i prestanak priznavanja imovine i obveza mirovinskog fonda. Istim Pravilnikom, Agencija se poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerjenje finansijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9 koje su u primjeni od 1. siječnja 2018. godine, uz ranije spomenuta odstupanja vezana uz vrednovanje finansijske imovine Fonda.

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Fonda iskazani su u hrvatskim kunama (HRK). Na dan 31. prosinca 2020. i 2019. godine, službeni tečaj kune u odnosu na druge značajne valute bio je kako slijedi:

Valuta	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
1 EUR	7,442580	7,536898
1 USD	6,649911	6,139039
1 CHF	6,838721	6,948371
1 GBP	8,724159	8,353910

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj na regulirane mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i prepostavki od strane rukovodstva Društva za upravljanje koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane prepostavke temelje se na povjesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje smatra da su razumni u danim uvjetima, uz raspoložive informacije na datum izvještavanja, a čiji rezultat čini osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima. Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u *Bilješci 2A: Računovodstvene procjene i prosudbe*

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji pripremljeni su u kunama („kn“).

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2020. godine bio je 7,536898 kuna za 1 euro (2019.: 7,442580 kuna) i 6,139039 kuna za 1 američki dolar (2019.: 6,649911 kuna).

Promjene u prezentiranju ili klasifikaciji stavki unutar finansijskih izvještaja

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane i osim ako nije drugačije navedeno, u skladu su s onima korištenim u prethodnoj godini. Iznos od 7.447.500 kuna obveza po spot transakcijama u 2019. godini reklassificiran je iz pozicije *Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti* u *Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku*. Navedeno nije imalo utjecaj ni na ukupan iznos obveza niti na neto imovinu mirovinskog fonda.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Također uključuju pozitivne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata, dividende i ostale slične prihode.

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaje se po kuponskoj kamatnoj stopi.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Rashodi od ulaganja

Rashodi od ulaganja uključuju realizirane gubitke od ulaganja u dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Rashodi od ulaganja također uključuju naknadu za upravljanje, naknadu Depozitaru, brokerske naknade i transakcijske troškove, ostale rashode te negativne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata.

Prihodi od dividendi

Dividende na raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se na datum izglasavanja dividende na Glavnoj skupštini društva ili kada je utvrđeno pravo na dividende, ovisno koji datum je raniji, a povezana potraživanja iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju u okviru „ostale imovine“, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru prihoda od dividendi. Nakon isplate dividende, povezana potraživanja prebijaju se iznosom naplaćenog novca.

Dobici i gubici od preračunavanja monetarne imovine i obveza

Nerealizirani dobici i gubici od ulaganja u finansijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja. Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobici umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nerealizirane tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazani su u poziciji Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva, nerealizirane tečajne razlike od ulaganja u imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ulaganja u imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku te efekte od spot kupoprodaje stranih valuta prikazane su u stavkama ostalih pozitivnih odnosno ostalih negativnih tečajnih razlika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Troškovi upravljanja Fondom i drugi troškovi

Ukupni iznos naknada koje terete imovinu Fonda dobiva se zbrajanjem svih naknada kako slijedi:

- Ulazna naknada, koju izračunava REGOS u iznosu od 0,5% (2019.: 0,5%) od ukupno prikupljenih doprinosa. Iznos svih doprinosa uplaćenih na određeni dan, umanjenih za ulaznu naknadu, polaže se na račun Fonda, dok se ulazna naknada priznaje kao prihod Društva za upravljanje;
- Naknada za upravljanje Fondom obračunava se u iznosu od 0,3% (2019.: 0,338%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja u vrijednosne papire. Izračun se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda na osnovi vrijednosti ukupne imovine Fonda. Isplaćuje se Društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec;
- Naknada za izlaz iz Fonda naplaćuje se prilikom prijelaza iz jednog (bivšeg) fonda u drugi (novi) fond pod upravljanjem drugog mirovinskog društva, a izračunava se na temelju ukupnog iznosa koji se nalazi na osobnom računu člana fonda, i to u iznosu od 0,8% u prvoj godini članstva, 0,4% u drugoj, 0,2% u trećoj, a u ostalim godinama se ne naplaćuje izlazna naknada. Ovu naknadu također izračunava i REGOS, odnosno drugi fond prima iznos koji se nalazio na osobnom računu člana Fonda, umanjene za izlaznu naknadu koja se plaća Društvu za upravljanje;
- Naknada depozitaru obračunava se sukladno ugovoru do 29. veljače 2020. godine u iznosu 0,022%, a od 1. ožujka 2020. godine u iznosu od 0,02% (2019.: 0,022%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada depozitaru se obračunava dnevno, a isplaćuje depozitaru jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama

Tijekom godine nije bilo promjena u značajnim računovodstvenim politikama koje bi imale utjecaj na ove finansijske izvještaje Fonda.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo za upravljanje klasificira finansijsku imovinu i finansijske obveze Fonda u sljedeće kategorije: imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG), imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI), imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku (AC) i ostale finansijske obveze. Uprava Društva za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Finansijska imovina ne reklasificira se nakon početnog priznavanja, osim ako se ne mijenja poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom. U tom slučaju finansijska imovina reklasificira se od prvog dana prvog izvještajnog razdoblja nakon promjene poslovnog modela.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Finansijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Sva finansijska imovina koja nije klasificirana kao finansijska imovina vrednovana po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kako je niže opisano, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući svu derivativnu finansijsku imovinu. Kategorija finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka ima dvije podkategorije: finansijska imovina namijenjena trgovaju i ona koja je na početku određena da se vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Društvo za upravljanje određuje finansijsku imovinu i obveze Fonda po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, vrednuje ili internu prikazuje na osnovi fer vrijednosti,
- priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnom nastala, ili
- imovina i obveze sadrže ugrađeni derivativ koji značajno mijenja novčane tokove koji bi inače proizlazili iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju ulaganja u investicijske fondove, dužničke vrijednosne papire te derivativne finansijske instrumente. Svi finansijski instrumenti u kategoriji kroz dobit ili gubitak kategorizirani su u portfelj namijenjeno trgovaju.

Imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su obuhvaćena oba sljedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire i ostala potraživanja.

Imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska se imovina mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom te finansijske imovine te
- te na temelju ugovorenih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dužničke vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice i obveznice gospodarskih subjekata.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Određivanje poslovnog modela

Društvo za upravljanje na razini ulaganja procjenjuje cilj poslovnog modela Fonda. Pri razmatranju, Uprava Društva za upravljanje uključuje sljedeće informacije:

- definirane politike i ciljeve individualnog ulaganja i učinak tih politika u praksi. Navedeno uključuje ocjenu je li strategija managementa ostvarivanje ugovorenih prihoda od kamata, održavanje određene razine kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine s trajanjem bilo koje povezane obveze ili očekivanih novčanih odljeva ili ostvarivanja novčanih priljeva prodajom imovine;
- rizike koji utječu na rezultate poslovnog modela (uključujući utjecaj na finansijsku imovinu koja se nalazi u tom poslovnom modelu) i kako se navedenim rizicima upravlja;
- učestalost, količinu i vrijeme prodaje finansijske imovine u prethodnim razdobljima, razlozima prodaja i budućim očekivanim prodajnim aktivnostima.

Društvo za upravljanje je odredilo kako Fond ima tri poslovna modela:

- Poslovni model u kojem se imovina drži do naplate, a koji uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire za koje Društvo za upravljanje tako odredi, instrumente tržišta novca te ostala potraživanja. Navedena finansijska imovina drži se radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, a koji je osnovni poslovni model za sve oblike dužničkih vrijednosnih papira.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prodajom finansijske imovine, a koristi se u svrhu klasifikacije sve ostale imovine koja se nalazi u imovini Fonda, a nije klasificirana u poslovni model držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Navedena finansijska imovina i njen rezultat se procjenjuje na temelju trenutne fer vrijednosti.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Određivanje jesu li ugovoreni novčani tokovi isključivo otplate glavnice i kamata (SPPI)

U svrhu ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju. „kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan s vremenskim periodom u kojem se otplaćuje preostali dio glavnice te ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i za profitnu maržu.

Pri procjeni jesu li ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Društvo za upravljanje razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li finansijska imovina ugovorni uvjet koji bi mogao promijeniti vremensko razdoblje ili iznos ugovorenih novčanih tokova na način da prethodni uvjet ne bi bio zadovoljen. Prilikom izrade ove procjene, Društvo za upravljanje razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli izmijeniti iznos ili period planiranih primitaka novčanih tokova;
- uvjete koji mogu utjecati na promjenu ugovorene kuponske stope, uključujući klauzule varijabilne stope;
- opcije prijevremene otplate i produljenja i
- odredbe koje ograničavaju prava Fonda na potraživanja novčanih tokova određene imovine.

Priznavanje

Sva finansijska imovina uključujući i izvedenice priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju u trenutku kada Fond postane dio obvezujućeg ugovora o finansijskom instrumentu. Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaje se u izvještaju o finansijskom položaju na datum kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je Fond jedna od ugovornih strana.

Fond početno priznaje imovinu koja se vrednuje po amortiziranom trošku na dan njezinog ugovaranja, kreiranja ili stjecanja.

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijski instrumenti se početno mjeru po fer vrijednosti uvećano, ako se radi o finansijskoj imovini ili finansijskoj obvezi koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obveze. Transakcijski troškovi po osnovi finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka rashoduju se po nastanku, dok se kod drugih finansijskih instrumenata amortiziraju metodom efektivne kamatne stope.

Nakon početnog priznavanja, sva finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka mjeri se po fer vrijednosti, a promjene u njihovoj fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje (nastavak)

Nakon početnog priznavanja finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit mjeri se po fer vrijednosti, dok se rezultirajući dobici i gubici priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim gubitaka kod umanjenja vrijednosti, dobitaka ili gubitaka po tečajnim razlikama monetarne imovine poput dužničkih vrijednosnica, te amortizacije premije ili diskonta (uključujući transakcijske troškove) metodom efektivne kamatne stope, koji se priznaju kroz dobit ili gubitak.

Realizirani efekti za imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici priznati u sveobuhvatnoj dobiti za dužničke vrijednosnice kumulativno prenose kroz dobit ili gubitak uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobici i realizirani gubici prikazan je bruto iznos kumulativnih dobitaka ili gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti ako postoje. Premije i diskonti uključeni su u knjigovodstvenu vrijednost povezanog instrumenta i amortiziraju se na temelju efektivne kamatne stope instrumenta.

Ostale finansijske obvezе, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine temelji se na njihovoј tržišnoj cijeni na datum izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije kako je navedeno u nastavku, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obvezе u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja, ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerjenja. Fer vrijednost obvezе također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj te prijavljenih OTC transakcija na dan za koji se vrednuje imovina i obvezе mirovinskog fonda. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a ili službenim finansijsko-informacijskim servisima na dan vrednovanja.

Ulaganja u investicijske fondove se vrednuju po neto vrijednosti imovine po udjelu, kao što je izvješteno od strane društava za upravljanje tih fondova. Agencija zahtijeva da Društvo za upravljanje izračunava cijenu udjela u Fondu na temelju mjerjenja finansijskih instrumenata Fonda po službeno odobrenim cijenama. Društvo za upravljanje je dužno izdavati i povlačiti udjele po toj cijeni udjela.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Aktivno i neaktivno tržište

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Uz navedeno, kao kriterij određivanja aktivnog tržišta uzima se u obzir i volumen trgovanja tijekom pojedinog trgovinskog dana.

Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca te ostalih finansijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, odnosno primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama. Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primijenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja. Informacije o tehnikama vrednovanja i ulaznim varijablama za utvrđivanje fer vrijednosti razne imovine i obveza Fonda objavljene su u *Bilješci 17: Fer vrijednost*.

Prestanak priznavanja

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Fond prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, prodana ili istekla.

Fond prestaje priznavati finansijske obveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uvjeti finansijske obveze promijene, Fond će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu finansijsku obvezu s novim uvjetima. Kod prestanka priznavanja Fond za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka za finansijsku imovinu koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koristi metodu prosječnog ponderiranog troška, dok za imovinu koja je klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po amortiziranom trošku koristi metodu FIFO ("First-In-First-Out").

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obveze se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, samo u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno. Prihodi i troškovi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo za upravljanje koristi izuzeće od mjerena očekivanih kreditnih gubitaka na finansijsku imovinu Fonda koja se mjeri po amortiziranom trošku, sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN br. 128/17, 114/18 i 2/20) te ne priznaje očekivane kreditne gubitke osim ukoliko ne postoje objektivni razlozi za umanjenje vrijednosti.

Na datum izvještavanja pregledavaju se finansijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti s promjenama fer vrijednosti priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovalo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za finansijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku, te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za finansijske instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku i finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti. Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu finansijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Derivativni instrumenti i zaštita od rizika

U okviru svog redovnog poslovanja, Društvo za upravljanje koristi derivativne finansijske instrumente, kako bi umanjio rizike Fonda vezane uz fluktuacije tečaja stranih valuta. Derivativni finansijski instrumenti početno se mjere po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovofer vrijednosti.

Fer vrijednosti se utvrđuju na temelju modela po close-out metodi.

Svi se derivativni instrumenti iskazuju kao imovina kada im je fer vrijednost pozitivna i kao obveze kada im je fer vrijednost negativna. Promjene u fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastale.

Spot transakcije koje se odnose na kupoprodaju stranih valuta iskazuju se po datumu trgovanja. Pozitivna ili negativna fer vrijednost spot transakcije od datuma trgovanja do datuma namire iskazuje se u izvještaju o finansijskom položaju kao potraživanje i obveza, te kroz dobit ili gubitak u okviru pozicije „*Ostale pozitivne tečajne razlike*“ i „*Ostale negativne tečajne razlike*“.

Sporazumi o reotkupu vrijednosnih papira (repo transakcije)

Vrijednosni papiri prodani na temelju ugovora o reotkupu ne isknjižuju se, već se i dalje iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju. Repo ugovor o prodaji i ponovnoj kupnji (pasivni repo) vrednuje se od datuma namire tako da se instrument koji je predmet transakcije u imovini Fonda i dalje vrednuje u skladu s pravilima za tu vrstu instrumenta, dok se obveze za primljena novčana sredstva vrednuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire odnose se na prodaju i kupnju vrijednosnih papira koji se iskazuju po datumu trgovanja, a koji će se namiriti na dan namire.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju novac na računima.

Obveze Fonda

Obveze Fonda mogu biti: obveze s osnove ulaganja u imovinu Fonda, obveze prema Društvu za upravljanje s osnove naknada, obveze prema depozitaru s osnove naknade, obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica i ostale obveze Fonda sukladno Zakonu. Obveze su iskazane po njihovofer nominalnoj vrijednosti.

Novčani primici od članova Fonda

Novčani primici od članova Fonda obuhvaćaju uplate doprinosa po zakonom utvrđenoj stopi te uplate osoba koje su promijenile članstvo u prethodno odabranom mirovinskom fondu. U trenutku promjene obveznog mirovinskog fonda sredstva člana se prebacuju s osobnog računa člana u bivšem obveznom mirovinskom fondu na osobni račun člana u novo odabranom fondu. Svi novčani primici od članova Fonda vrše se preko REGOS-a.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Novčani izdaci

Novčani izdaci temeljem isplate mirovina

Kada član Fonda ostvari pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18, 115/18 i 102/19), u postupku ostvarivanja tog prava svojom osobno potpisom izjavom Središnjem registru osiguranika opredjeljuje se za mirovinu:

- određenu kao da je bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet u državni proračun, ili
- iz obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti kao i mirovinu iz obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje prema programu odabranog mirovinskog osiguravajućeg društva u skladu s posebnim zakonom, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet mirovinskom osiguravajućem društvu.

Ako član Fonda nije ostvario pravo i uvjete na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, a na dan ispunjenja starosnih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju nije u osiguranju, kapitalizirana sredstva s njegovog osobnog računa mogu se prenijeti mirovinskom osiguravajućem društvu po ostvarivanju dobnih uvjeta za starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Povlačenjem sredstava iz Fonda osiguraniku prestaje članstvo u Fondu.

Izdaci s osnove promjene članstva

Sukladno Zakonu, član Fonda može prijeći u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo ukoliko je od prethodne promjene obveznog mirovinskog fonda prošlo više od 14 dana, bez obzira je li prethodna promjena posljedica promjene obveznog mirovinskog fonda s obzirom na kategoriju, a kojim upravlja isto mirovinsko društvo ili promjene obveznog mirovinskog fonda kojim upravlja drugo mirovinsko društvo. U tom slučaju, REGOS proslijeđuje sredstva osiguranika umanjena za naknadu za izlaz na njegov osobni račun u novo odabranom fondu.

Neto imovina Fonda i vrijednost obračunske jedinice

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Vrijednost obračunske jedinice predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja obračunskih jedinica Fonda na isti dan.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit Fonda ne podliježe oporezivanju.

Raspodjela rezultata Fonda

Raspodjela rezultata Fonda regulirana je Zakonom. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2A. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Ove objave nadopunjuju *Bilješku 16: Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima* i *Bilješku 17: Fer vrijednost*.

Društvo za upravljanje donosi procjene i prosudbe vezane uz budućnost. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađa knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Utvrđivanje fer vrijednosti

Dio finansijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena. Za finansijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih finansijskih instrumenata, na primjer vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima). Metode vrednovanja su opisane u *Bilješci 2: Finansijski instrumenti*. Za finansijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u *Bilješci 17: Fer vrijednost*.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima.

Klasifikacija finansijske imovine i obveza

Računovodstvene politike predstavljaju okvir po kojem se imovina i obveze Fonda inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije. Prilikom klasifikacije finansijske imovine i obveza u kategoriju „radi trgovanja“, Društvo za upravljanje utvrđuje da zadovoljavaju definiciju imovine i obveza namijenjenih trgovanju kako je navedeno u *Bilješci 2: Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*. U raspoređivanju finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, Društvo za upravljanje je odredilo da moraju zadovoljavati jedan od kriterija za takvu klasifikaciju kako je navedeno u *Bilješci 2*.

Od 1. siječnja 2018. godine, Društvo za upravljanje je sukladno propisima Agencije definiralo poslovne modele u svojim računovodstvenim politikama, koji su u skladu sa strategijom ulaganja Fonda.

Tijekom 2019. i 2020. godine Društvo za upravljanje je kupnje dijela novih finansijskih instrumenata, koje zadovoljavaju SPPI test i za koje ima namjeru držanja do dospijeća, klasificiralo u kategoriju finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku. Za navedenu imovinu, Društvo za upravljanje je internim aktima definiralo situacije u kojima je prodaja te imovine dozvoljena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

3. NETO REALIZIRANI DOBICI (GUBICI) FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

	2019.	2020.
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	592.375	16.279.794
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	14.808.274	42.800.418
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	15.400.649	59.080.212
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-5.345.948	-9.464.358
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	-1.517.979
Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	-5.345.948	-10.982.337
Neto realizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata	10.054.701	48.097.875

Slijedi detaljan pregled svih neto realiziranih dobitaka i gubitaka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2020. i 2019. godine:

Finansijski instrumenti	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Prodajna vrijednost	Neto realizirani dobaci (gubici) 2020.	Neto realizirani dobaci (gubici) 2019.
Državne obveznice	248.457.260	289.739.559	41.282.299	14.808.274
Korporativne obveznice	19.999.860	20.000.000	140	0
Instrumenti tržišta novca	55.972.784	56.000.000	27.216	0
Udjeli UCITS fondova	10.020.668	10.041.794	21.126	4.483
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	23.300.639	23.778.351	477.712	0
Izvedenice	1.572.250.709	1.578.540.091	6.289.382	-4.758.056
Ukupno	1.930.001.920	1.978.099.795	48.097.875	10.054.701

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NEREALIZIRANI DOBICI (GUBICI) FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I POZITIVNE (NEGATIVNE) TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

a) Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata

	2019.	2020.
Nerealizirani dobici od finansijskih instrumenata	3.446.165	21.218.641
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata	-2.765.372	-12.673.008
Neto nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	680.793	8.545.633

b) Pozitivne (negativne) tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2019.	2020.
Pozitivne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	7.075.487	21.829.114
Negativne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-6.459.179	-26.483.186
Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	616.308	-4.654.072
Neto nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	1.297.101	3.891.561

Slijedi detaljan pregled neto nerealiziranih dobitaka i gubitaka od imovine klasificirane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2020. i 2019. godine:

Finansijski instrumenti	Trošak nabave	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Neto tečajne razlike na ulaganjima u vrijednosne papire	Neto nerealizirani dobici (gubici) 2020.	Neto nerealizirani dobici (gubici) 2019.
-------------------------	---------------	------------------------------------	---	--	--

Finansijski instrumenti klasificirani po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka

Državne obveznice	106.766.026	104.984.591	-4.565.943	2.784.508	0
Udjeli UCITS fondova	55.071.789	56.181.142	-88.129	1.197.482	19.745
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	0	0	0	0	622.369
Instrumenti tržišta novca	79.952.000	79.955.680	0	3.680	6.384
Izvedenice	0	4.559.963	0	4.559.963	32.295
Ukupno	241.789.815	245.681.376	-4.654.072	8.545.633	680.793

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NEREALIZIRANI DOBICI/(GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I POZITIVNE/(NEGATIVNE) TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA (NASTAVAK)

Nerealizirani dobici i gubici, kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje finansijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici po imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka kumulativno prenose u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na nerealizirane tečajne razlike od finansijskih instrumenata koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih instrumenata koji se mjere po amortiziranom trošku te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

5. PRIHODI OD KAMATA I AMORTIZACIJA PREMIJE/(DISKONTA)

	2019.	2020.
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	0	410.505
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	43.492.375	39.221.717
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po amortiziranom trošku	11.069.770	15.678.539
Prihodi od kamata po novčanim računima	15.055	13.292
Prihodi od kamata po depozitima	0	373
Amortizacija (diskonta)/premije vrijednosnica koje se koje se mjere po amortiziranom trošku	-2.821.295	-4.021.745
Amortizacija (diskonta)/premije vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-11.769.544	-11.353.288
Ukupno	39.986.361	39.949.393

6. RASHODI S OSNOVE ODNOSA S MIROVINSKIM DRUŠTVOM

Rashodi s osnove odnosa s Društvom za upravljanje odnose se na naknadu za upravljanje koju Fond plaća sukladno Zakonu. Naknada za upravljanje Fondom u 2020. godini obračunava se u iznosu od 0,3% (2019.: 0,338%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja u vrijednosne papire. Izračun naknade za upravljanje se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda, isplaćuje se Društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

7. NAKNADA DEPOZITARU

Addiko Bank d.d. je depozitar („Depozitar“) imovine Fonda. Naknada Depozitaru obračunava se na vrijednost ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja. Naknada Depozitaru u 2020. godini iznosila je do 29. veljače 2020. godine 0,022%, a od 1. ožujka 2020. godine 0,02% (2019.: 0,022%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, a nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada se obračunava dnevno, a isplaćuje mjesечно, drugi radni dan u mjesecu.

8. NOVČANA SREDSTVA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Novac na računu u kunama	62.269.984	160.279.060
Novac na računu u stranim valutama	711.534	2.155.270
Potraživanja s osnove kamate na novčana sredstva	8.888	7.739
Ukupno novčana sredstva	62.990.406	162.442.069

9. PRENOSIVI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Državne obveznice	0	105.346.555
Ukupno	0	105.346.555
 <i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Državne obveznice	1.017.122.401	1.003.867.182
Obveznice gospodarskih subjekata	84.024.145	88.005.805
Ukupno	1.101.146.546	1.091.872.987
Ukupno prenosivi dužnički vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti	1.101.146.546	1.197.219.542

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

10. PRENOSIVI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Finansijska imovina koja se vrednuje po amortiziranom trošku</i>		
Državne obveznice	636.980.771	915.118.600
Ukupno	636.980.771	915.118.600

11. INSTRUMENTI TRŽIŠTA NOVCA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Trezorski zapisi - HRK	55.972.784	79.955.680
Ukupno	55.972.784	79.955.680

12. UDJELI UCITS FONDOVA I FONDOVA SLIČNIH UCITS FONDOVIMA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Udjeli UCITS fondova		
Udjeli UCITS fondova - HRK	10.020.668	56.181.142
Ukupno	10.020.668	56.181.142
 Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima		
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima- FX	23.300.639	0
Ukupno	23.300.639	0
	33.321.307	56.181.142

13. OSTALA IMOVINA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Potraživanja po spot transakcijama	7.442.580	0
UKUPNO	7.442.580	0

14. FINANSIJSKE OBVEZE KOJE SE VREDNUJU PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Obveze po spot transakcijama	7.447.500	0
Ukupno	7.447.500	0

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. DERIVATIVNI FINANCIJSKI INSTRUMENTI I TRGOVANJE STRANIM VALUTAMA

Sukladno Zakonu i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20 i 15/20), obveznim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije jedino u svrhu zaštite imovine Fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti.

Fond je primarno izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u eurima i američkim dolarima u koje se ulažu kunci doprinosi uplaćeni od strane članova Fonda. Sukladno tome, Fond uglavnom sklapa OTC devizne terminske ugovore ekonomski zaštite temeljem kojih kupuje kune i prodaje eure ili američke dolare s dospijećem do godinu dana.

Na dan 31. prosinca 2020. godine Fond ima otvorenih pet forward ugovora u kojima kupuje kune i prodaje eure ukupne ugovorne vrijednosti 306.282.100 kuna (31. prosinca 2019.: 238.338.000 kuna) od kojih po tri ugovora neto vrijednost potraživanja iznosi 348.030 kuna, a po ostala dva neto vrijednost obveze iznosi 731.481 kuna (31. prosinca 2019.: neto vrijednost obveze iznosi 764.302 kune) te dva forward ugovora u kojima kupuje kune i prodaje američke dolare ukupne ugovorne vrijednosti 152.942.820 kuna (31. prosinca 2019.: 73.925.500 kuna) kojima neto vrijednost potraživanja iznosi 4.943.414 kuna (31. prosinca 2019.: 796.597 kuna). Ukupna vrijednost ugovorenih forward ugovora na izvještajni datum iznosi 459.224.920 kuna kojima neto vrijednost potraživanja iznosi ukupno 4.559.964 kuna. Na terminske ugovore Fond ne primjenjuje računovodstvo zaštite.

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na srednji rok na način da imovina Fonda bude ročno usklađena s obvezama Fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa zakonskim odredbama. Fond ima konzervativni profil rizika koji proizlazi iz zakonski dozvoljenih oblika ulaganja. Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištu kapitala.

Analize finansijskih tržišta zadužene su za izradu analiza koje se, u kombinaciji s analizama koje priprema Upravljanje rizicima i Upravljanje imovinom, koriste kao podloge za odlučivanje, kako za predlaganje strategije ulaganja koje je u domeni rada Investicijskog odbora, tako i za donošenje odluka o ulaganju koje spadaju u domenu rada Upravljanja imovinom.

Strategiju ulaganja za Fond predlaže Investicijski odbor utvrđujući prijedlog alokacije imovine Fonda. Prijedlog o alokaciji imovine Investicijski odbor donosi na temelju analiza relevantnih tržišnih kretanja, na temelju očekivanih prinosa i rizika pojedinih klasi imovine te temeljem analize performansa i rizičnosti portfelja u prethodnom razdoblju.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

O usvajanju predložene strategije ulaganja odlučuje Uprava Društva za upravljanje. Članove Investicijskog odbora imenuje Uprava Društva za upravljanje, a u njemu su zastupljeni članovi Uprave Društva za upravljanje kao i najiskusniji predstavnici iz Upravljanja imovinom, Upravljanja rizicima i Analiza finansijskih tržišta. U radu Investicijskog odbora sudjeluje i djelatnik Pravne podrške i praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, koji se poziva na sjednicu. Sjednice Investicijskog odbora na kojima se predlaže strategija ulaganja za naredno razdoblje održavaju se kvartalno. Investicijski odbor je najznačajnije tijelo Društva za upravljanje kada su u pitanju ulaganja mirovinskih fondova pod upravljanjem Društva za upravljanje.

Djelatnici Upravljanja imovinom održavaju tjedne sastanke na kojima po potrebi prisustvuje i član Uprave Društva za upravljanje zadužen za ulaganja. Na tjednom sastanku komentira se provedba prethodnih odluka, trenutna situacija na tržištu, nakon čega se definiraju smjernice za provedbu strategije ulaganja koju je usvojila Uprava Društva za upravljanje kao i taktičke promjene u alokaciji za naredni tjedan.

Upravljanje imovinom unutar svojih ovlasti i limita donosi dnevne odluke za potrebe upravljanja likvidnošću fondova. Navedene odluke smatraju se standardnim dnevnim odlukama i odnose se isključivo na održavanje likvidnosti i/ili akumuliranje deviznih sredstava.

Djelatnici Upravljanja imovinom unutar svojih ovlasti i limita, a po potrebi i uz člana Uprave Društva za upravljanje zaduženog za ulaganja mogu donijeti dnevne odluke koje nisu standardne dnevne odluke te su ispod razine tjednog sastanka, a u kojim slučajevima se takve odluke dodatno obrazlažu.

Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih limita, rizika ulaganja te poštivanje internih ograničenja ulaganja imovine.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo za postizanje valutne usklađenosti te zaštite imovine Fonda od kamatnog i/ili valutnog rizika uz uvjet da ukupna izloženost ne može biti veća od 30% neto imovine Fonda. Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih i internih ograničenja ulaganja u finansijske izvedenice te prati postupke upravljanja rizicima radi zaštite interesa članova Fonda.

Upravljanje rizicima ocjenjuje tržišne rizike za imovinu fonda na dnevnoj bazi koristeći varijantno-kovarijantni model za atribuciju rizika.

Procedure upravljanja rizicima koje se primjenjuju na ulaganja, kao i procedure upravljanja novčanim sredstvima i obvezama, mogu se sažeti na sljedeći način:

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Strategija upravljanja tržišnim rizicima određena je investicijskim ciljevima Fonda, a sukladno usvojenim politikama i procedurama. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik

Fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. U 2020. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja kamatnim rizikom Fonda.

Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom te udjeli u investicijskim fondovima koji ulažu u dužničke vrijednosnice u ukupnoj vrijednosti od 2.147.560.813 kuna (2019.: 1.751.775.226 kuna). Na izvještajni datum ulaganja Fonda u dužničke vrijednosnice klasificirana kao imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku iznosila su 907.860.726 kuna (2019.: 630.934.296 kuna), stoga je kamatnom riziku bila izložena imovina Fonda koju čine dužnički vrijednosni papiri i investicijski fondovi koji ulažu u dužničke vrijednosnice u iznosu od 1.239.700.087 kuna (2019.: 1.120.840.930 kuna).

Na datum izvještavanja modificirana duracija dijela portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente iznosila je 2,24 što znači da ukoliko kamatne stope porastu za 1 postotni bod za sva dospijeća, očekuje se smanjenje vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente za 2,24%. Prema vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente na datum izvještavanja u iznosu od 2.147.560.813 kuna, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja iznosilo bi 48.105.362 kuna (2019.: 46.597.221 kuna).

Tablica u nastavku objedinjuje izloženost Fonda kamatnom riziku. U njoj je prikazana imovina i obveze Fonda prema ugovornom roku promjene kamate ili dospijeću, ovisno što je ranije.

31. prosinca 2020.	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva	0	0	0	0	0	162.442.069	162.442.069
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	0	4.362.314	80.884.810	49.401.627	55.582.964	56.543.106	246.774.821
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	24.910.501	37.577.940	628.497.091	387.548.822	13.338.633	1.091.872.987
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	0	0	0	218.263.856	689.596.870	7.257.874	915.118.600
Ukupna imovina (1)	0	29.272.815	118.462.750	896.162.574	1.132.728.656	239.581.682	2.416.208.477
Obveze							
Finansijske i ostale obveze (osim obaveza za prijenos udjela)	0	0	731.481	0	0	657.199	1.388.680
Obaveze za prijenos udjela	0	0	0	0	0	2.915.269	2.915.269
Ukupne obaveze (2)	0	0	731.481	0	0	3.572.468	4.303.949
Neto imovina 31.12.2020. (1) – (2)	0	29.272.815	117.731.269	896.162.574	1.132.728.656	236.009.214	2.411.904.528

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2019.	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva	0	0	0	0	0	62.990.406	62.990.406
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	796.597	0	55.972.784	0	0	33.321.307	90.090.688
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	10.626.420	0	520.335.858	556.557.345	13.626.923	1.101.146.546
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	0	0	0	219.602.421	411.331.876	6.046.474	636.980.771
Ostala imovina	7.442.580	0	0	0	0	0	7.442.580
Ukupna imovina (1)	8.239.177	10.626.420	55.972.784	739.938.279	967.889.221	115.985.110	1.898.650.991
Obveze							
Finansijske i ostale obveze (osim obveze za prijenos udjela)	0	0	764.302	0	0	14.986.220	15.750.522
Obveze za prijenos udjela	0	0	0	0	0	644.502	644.502
Ukupne obveze (2)	0	0	764.302	0	0	15.630.722	16.395.024
Neto imovina 31.12.2019. (1) – (2)	8.239.177	10.626.420	55.208.482	739.938.279	967.889.221	100.354.388	1.882.255.967

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena.

Obzirom da Fondu nije dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosne papire, na datum izvještavanja Fond nije bio izložen cjenovnom riziku.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik

Fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja njegove valute u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje finansijskih izvedenica u svrhu zaštite i efikasnog upravljanja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. U 2020. godini Društvo za upravljanje je koristilo devizne forward ugovore u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika.

Izloženost Fonda tečajevima je kako slijedi:

31. prosinca 2020.	HRK	EUR	USD	Ukupno
Imovina				
Novčana sredstva	160.285.594	26.985	2.129.490	162.442.069
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	108.238.848	89.089.474	49.446.499	246.774.821
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	560.097.200	422.704.820	109.070.967	1.091.872.987
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	429.110.502	486.008.098	0	915.118.600
Ukupna imovina (1)	1.257.732.144	997.829.377	160.646.956	2.416.208.477
Obveze				
Finansijske i ostale obveze	1.388.680	0	0	1.388.680
Obveze za prijenos udjela	2.915.269	0	0	2.915.269
Ukupne obveze (2)	4.303.949	0	0	4.303.949
Neto imovina 31.12.2020. (1) – (2)	1.253.428.195	997.829.377	160.646.956	2.411.904.528

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

31. prosinca 2019.	HRK	EUR	USD	Ukupno
Imovina				
Novčana sredstva	62.276.965	22.500	690.941	62.990.406
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	66.790.050	0	23.300.638	90.090.688
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	710.448.984	271.394.700	119.302.862	1.101.146.546
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	377.860.401	259.120.370	0	636.980.771
Ostala imovina	0	7.442.580	0	7.442.580
Ukupna imovina (1)	1.217.376.400	537.980.150	143.294.441	1.898.650.991
Obveze				
Finansijske i ostale obveze	8.801.593	6.948.929	0	15.750.522
Obveze za prijenos udjela	644.502	0	0	644.502
Ukupne obveze (2)	9.446.095	6.948.929	0	16.395.024
Neto imovina 31.12.2019. (1) – (2)	1.207.930.305	531.031.221	143.294.441	1.882.255.967

Na datum izvještavanja, 41,37% (2019.: 28,21%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u eurima, dok je istovremeno 12,66% (2019.: 12,65%) neto imovine Fonda bilo zaštićeno od tečajnog rizika na euro valutu putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na euro za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,29% (2019.: 0,16%), odnosno 6.925.850 kuna (2019.: 2.928.687 kuna).

Na datum izvještavanja, 6,66% (2019.: 7,61%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u američkim dolarima, dok je istovremeno 6,13% (2019.: 3,89%) neto imovine Fonda bilo zaštićeno od tečajnog rizika na američki dolar putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na američki dolar za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,01% (2019.: 0,04%), odnosno 126.961 kuna (2019.: 701.454 kuna).

Izloženost imovine Fonda prema euru, odnosno američkom dolaru zaštićena je forward ugovorima nominalnih vrijednosti prikazanih u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
	Nominalna vrijednost	Nominalna vrijednost
	(u valuti)	(u valuti)
Euro	32.000.000	40.500.000
Američki dolar	11.000.000	24.100.000

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik specifičnih instrumenata

Fond ulazi u termske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Termski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Termski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Termski ugovori koji imaju pozitivnu fer vrijednost rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti termskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove termskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih finansijskih instrumenata.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospjeća. Neispunjavanje obveza od strane izdavatelja prema Fondu ugrozilo bi likvidnost Fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u izvještaju o finansijskom položaju.

Rizik da druga ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovanju instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Fond posluje s finansijskim institucijama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2020. godine sljedeća finansijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja.

Fond je također indirektno bio izložen kreditnom riziku kroz svoja ulaganja u investicijske fondove koji ulažu u dužničke vrijednosnice. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države ili korporativni izdavatelji. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane drugih država ili korporativnih izdavatelja. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje. Fer vrijednost finansijske imovine najbolje prikazuje izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno. Rizik koji se odnosi na nepodmirene transakcije smatra se malim s obzirom na kratko razdoblje podmirenja.

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

	Rejting	31.12.2019.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2020.
		kn	%	kn	%
Novčana sredstva	Bez rejtinga	62.990.406	3,32%	162.442.069	6,72%
Dužnički vrijednosni papiri	AAA	48.787.903	2,57%	48.787.963	2,02%
	AA+	0	0,00%	49.446.500	2,05%
	BBB	9.061.523	0,48%	0	0,00%
	BBB-	1.652.226.529	87,02%	2.006.053.553	83,02%
	BB+	30.888.219	1,63%	28.278.017	1,17%
	B+	32.816.019	1,73%	0	0,00%
	B-	0	0,00%	31.821.877	1,32%
	Bez rejtinga	20.319.908	1,07%	27.905.912	1,15%
Ostala potraživanja	Bez rejtinga	8.239.177	0,43%	5.291.444	0,22%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		1.865.329.684	95,26%	2.360.027.335	97,67%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		33.321.307	1,75%	56.181.142	2,33%
Ukupno imovina		1.898.650.991	100,00%	2.416.208.477	100,00%

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska imovina Fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da stranke u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze (isključujući rizik instrumenata kroz ulaganja u investicijske fondove):

	31.12.2019. kn	31.12.2019. %	31.12.2020. kn	31.12.2020. %
Državni rizik				
- Republika Hrvatska	1.652.226.529	87,02%	2.006.053.553	83,02%
- Talijanska Republika	9.061.523	0,48%	0	0,00%
- Sjedinjene Američke Države	0	0,00%	49.446.500	2,05%
Supranacionalni rizik	48.787.903	2,57%	48.787.963	2,02%
Korporativni rizik prema industriji				
- Električna energija	30.888.219	1,63%	28.278.017	1,17%
- Distribucija	20.319.908	1,07%	27.905.912	1,15%
- Komunalne usluge	32.816.019	1,73%	31.821.877	1,32%
Novčana sredstva	62.990.406	3,32%	162.442.069	6,72%
Ostala potraživanja	8.239.177	0,43%	5.291.444	0,22%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	1.865.329.684	98,25%	2.360.027.335	97,67%
Ostali instrumenti koji nisu izloženi kreditnom riziku				
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku	33.321.307	1,75%	56.181.142	2,33%
Ukupna imovina	1.898.650.991	100,00%	2.416.208.477	100,00%

Na dan 31. prosinca 2020. godine od ukupne imovine Fonda 83,02% (2019.: 87,02%) se odnosi na izloženost prema Republici Hrvatskoj.

Rizik likvidnosti

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje smatra da ovaj rizik nije značajan na temelju dosadašnjeg iskustva u upravljanju Fondom.

Rizik likvidnosti, također poznat pod nazivom rizik financiranja, je i rizik da će Fond imati poteškoća u prikupljanju sredstava za podmirenje obveza povezanih s finansijskim instrumentima. S obzirom da Fond nema značajnih obveza u pogledu finansijskih instrumenata, rizik postoji jedino u dnevnom poslovanju. Zbog dobrog položaja Fonda glede likvidnosti, rizik je procijenjen kao vrlo nizak.

Finansijski instrumenti koje posjeduje Fond sastoje se uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira te ulaganja u domaće i strane investicijske fondove. U sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu se lako prodati bilo direktno ili kroz repo ugovore u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti.

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava Društva za upravljanje dnevno prati likvidnu poziciju Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Sve finansijske obveze, osim obveza koje proistječu iz repo ugovora, su nekamatonosne pa su očekivani odljevi jednaki nominalnom iznosu. Za repo ugovore očekivani odljevi uključuju i kamate koje se plaćaju na iznos uzajmljenih sredstava sve do dana isteka repo ugovora. Na dan 31. prosinca 2020. finansijske obveze iznosile su 4.303.949 kune (2019.: 16.395.024 kune) te se moraju podmiriti kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
do 1 mjeseca	15.630.722	3.572.468
od 1 do 3 mjeseca	0	0
od 3 do 12 mjeseci	764.302	731.481
Ukupno	16.395.024	4.303.949

Ročnost finansijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijska ulaganja koja se mjere po amortiziranom trošku i finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
Do 1 mjeseca	116.890.328	420.601.573
Od 1 do 3 mjeseca	13.732.932	28.801.124
Od 3 do 12 mjeseci	60.200.230	42.899.141
Preko godine dana	1.707.827.501	1.923.906.639
Ukupno	1.898.650.991	2.416.208.477

Otkupive obračunske jedinice

Sve otkupive obračunske jedinice Fonda u potpunosti su plaćene. U neto imovinu Fonda spadaju navedene otkupive obračunske jedinice bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni zakonski uvjeti, svaka obračunska jedinica može se otkupiti iz Fonda te se isplata vrši po cijeni obračunske jedinice Fonda na datum otkupa, a u rokovima određenim zakonskim propisima. Relevantna kretanja u neto imovini Fonda iskazana su u Izvještaju o promjenama u neto imovini Fonda. U skladu s ciljevima iznesenima u Bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Društvo za upravljanje nastoji uključiti primljene doprinose u Fond u odgovarajuća ulaganja Fonda pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti Fonda kako bi se omogućio pravovremeni otkup obračunskih jedinica. Ako je potrebno, Društvo za upravljanje može povećati likvidnost Fonda kratkoročnim pozajmicama putem repo poslova, tj. poslova prodaje i ponovnog otkupa vrijednosnih papira ili prodajom imovine Fonda. Vrijednost obračunske jedinice Fonda na dan izvještavanja iznosi 140,6242 kuna (2019.: 138,9201 kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

16. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Društvo za upravljanje je u cilju smanjenja operativnih rizika izvršilo strogu podjelu poslovnih procesa i odgovornosti u skladu sa pravnim propisima, pravilima Raiffeisen Grupe, internim procedurama te primjenjujući najbolju praksu u industriji za slučaj specifičnih poslovnih procesa. Društvo za upravljanje nastoji smanjiti operativni rizik maksimalnom automatizacijom procesa kod redovnih poslovnih aktivnosti, zaštitom prostorija i IT sustava, postojanjem dopunskog IT sustava u slučaju pojave nepogode te provođenjem redovitih kontrola poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje, interne revizije, Upravljanja rizicima i drugih organizacijskih jedinica Društva za upravljanje koje sudjeluju u kontroli poslovanja kao i nadzorom od strane vlasnika Društva za upravljanje.

Društvo za upravljanje je ustrojilo učinkovita i primjerena pravila za prepoznavanje, upravljanje, praćenje i sprečavanje sukoba interesa te uspostavilo neovisnu funkciju praćenja usklađenosti koja je zadužena za primjenu i nadzor tih pravila.

17. FER VRIJEDNOST

Većina finansijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge finansijske instrumente, uključujući potraživanja u postupku namire, obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire, ostale obveze i obračunate troškove knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospjeća ovih finansijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerjenja fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerjenja fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa.

Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Glavne metode i prepostavke za procjenu fer vrijednosti finansijskih instrumenata su opisane u Bilješci 2.: Principi mjerjenja fer vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

17. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja imovinu Fonda koji se mijere po fer vrijednosti na datum izvještavanja:

2020.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>				
Dužničke vrijednosnice	105.346.555	0	0	105.346.555
Ulaganja u investicijske fondove	56.181.142	0	0	56.181.142
Instrumenti tržišta novca	79.955.680	0	0	79.955.680
Izvedeni finansijski instrumenti		5.291.444		5.291.444
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	385.620.724	706.252.263	0	1.091.872.987
Ukupna imovina	627.104.101	711.543.707	0	1.338.647.808
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	0	731.481	0	731.481
Ukupno obveze	0	731.481	0	731.481
2019.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>				
Ulaganja u investicijske fondove	33.321.307	0	0	33.321.307
Instrumenti tržišta novca	55.972.784	0	0	55.972.784
Izvedeni finansijski instrumenti	0	796.597	0	796.597
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	136.984.235	964.162.311	0	1.101.146.546
Ukupna imovina	226.278.326	964.958.908	0	1.191.237.234
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	0	764.302	0	764.302
Ukupno obveze	0	764.302	0	764.302

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržišima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na datum izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem zamjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovackim uvjetima. Kotirana tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu koju drži Fond je njezina važeća kupovna cijena. Ovi instrumenti uključeni su u razinu 1. Instrumenti koji su uključeni u razinu 1 sastoje se prvenstveno od državnih obveznica i investicijskih fondova koji su klasificirani kao finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice koje se mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

17. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i terminska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2. Razina 2 uključuje najvećim dijelom državne obveznice vrednovane po krivuljama prinosa eksternih cjenovnih servisa i dio korporativnih obveznica čija se vrijednost procjenjuje uzimajući u obzir krivulje prinosa državnih obveznica te usklađene za raspon između prinosa do dospijeća same korporativne obveznice i prinosa do dospijeća referentnih državnih obveznica, određenog u trenutku izdavanja korporativne obveznice ili naknadno korigiranog ovisno o promjenama u kreditnom riziku izdavatelja korporativne obveznice, tj. cijenama ostvarenim transakcijama na tržištu.

Ulagni podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi. Ulagni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerjenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerjenja. Međutim, cilj mjerjenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerjenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda diskontiranog novčanog toka
- Metoda usporednih vrijednosti (Peer grupa).

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Na datum izvještaja nije bilo ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta.

Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednosti

Na dan 31. prosinca 2020. godine ulaganja u finansijske instrumente koja se vrednuju po amortiziranom trošku iznose 915.118.600 kuna (2019.: 636.980.771 kuna). Fer vrijednost tih instrumenata na 31. prosinca 2020. iznosila je 959.177.358 kuna (2019.: 677.305.099 kuna).

Ostali finansijski instrumenti koji se mjere po amortiziranom trošku na dan 31. prosinca 2020. godine uključuju kratkoročnu finansijsku imovinu i obveze čija neto knjigovodstvena vrijednost približno predstavlja fer vrijednost.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. POVEZANE STRANE

U skladu sa Zakonom, povezane stranke Društva za upravljanje i Fonda su dioničari Društva za upravljanje i njegovi direktni ili indirektni vlasnici s udjelom iznad 10%, članovi Upravnog i Nadzornog odbora Društva za upravljanje i njihova bliža rodbina, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva za upravljanje i Fonda te Depozitar.

2020.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	0	616.105	0	6.638.622
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	4.394.378	28.391	6.843.380	7.869.256
ADDIKO BANK D.D.	6.434.154	41.094	7.498	457.751
Ukupno	10.828.532	685.590	6.850.878	14.965.629

2019.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	0	552.991	0	6.038.614
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	796.597	497.082	587.892	1.995.348
ADDIKO BANK D.D.	13.985.730	35.994	18.603	423.844
Ukupno	14.782.327	1.086.067	606.495	8.457.806

19. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA

Globalna makroekonomska i tržišna kretanja u 2020. godini obilježena su utjecajem pandemije virusa SARS-CoV-2 koja je uzrokovala najveći pad svjetskog gospodarstva od velike finansijske krize iz 2008. godine. Dodatno, na hrvatsko gospodarstvo i tržište kapitala utjecali su i razorni potresi koji su u ožujku pogodili Zagreb, a u prosincu Sisačko-moslavačku županiju.

Fond većinu svojih ulaganja ostvaruje u Republici Hrvatskoj. Globalna kriza i potresi imali su značajan negativan utjecaj na hrvatsko gospodarstvo, koje je prekinulo višegodišnji pozitivni trend rasta i u 2020. godini, prema prvoj procjeni Državnog zavoda za statistiku, ostvarilo pad BDP-a od 8,4% u odnosu na prethodnu godinu. Osobna potrošnja i izvoz usluga u 2020. godini postali su glavni čimbenici pada gospodarstva, a stopa pada osobne potrošnje iznosila je 6,2%, dok je izvoz usluga pao za 45,2%. Od pozitivnih obilježja treba naglasiti oporavak investicija u fiksni kapital, ulazak Hrvatske u Europski tečajni mehanizam (ERM II) u srpnju 2020. godine koji značajno smanjuje tečajni rizik te pozitivne stavove vodećih svjetskih kreditnih agencija. U 2020. godini agencija Moody's podigla je rejting Republike Hrvatske, a agencije Standard & Poor's i Fitch zadržale su dosadašnji rejting na investicijskoj razini. U narednim godinama Hrvatska očekuje mogućnost značajnog povećanja povlačenja sredstava iz EU fondova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

19. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA (NASTAVAK)

Anticipirajući posljedice pandemije i usporavanje globalnog gospodarstva Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska narodna banka odlučile su opsežnim fiskalnim i monetarnim mjerama pomoći korporativnom i finansijskom sektoru, a što je za posljedicu imalo povećanje proračunskog deficitu i javnog duga Republike Hrvatske. Zahvaljujući poduzetim mjerama, na tržištu rada došlo je do tek blagog rasta stope nezaposlenosti u 2020. godini. Prosječna razina potrošačke inflacije u 2020. godini iznosila je blizu 0%, dok je godišnja inflacija iznosila negativnih 0,7%. Bez obzira na nepovoljnu makroekonomsku situaciju uzrokovanoj pandemijom, obveznice Republike Hrvatske ostvarile su pozitivan prihod u 2020. godini u iznosu od 2,9%. Međutim, utjecaj pandemije na dioničko tržište u Republici Hrvatskoj bio je negativan te je u 2020. godini došlo do pada vrijednosti dioničkog indeksa CROBEXtr za 12,5%.

Unatoč velikom padu cijena na vodećim svjetskim dioničkim tržištima u prvom kvartalu 2020. godine, većina je 2020. godinu završila s pozitivnim prinosom, a čemu su značajno pomogle središnje banke spuštanjem ili zadržavanjem kamatnih stopa na rekordno niskim razinama te vlade najvećih svjetskih ekonomija odobravanjem rekordnih fiskalnih poticaja. Godišnje stope rasta dioničkih indeksa u 2020. godini kretale su se od 14,3% za MSCI ACWI indeks (All Country World Index), 15,8% za MSCI Emerging Markets indeks do 16,3% za američki S&P-500 indeks, dok je europski EuroStoxx 50 indeks zabilježio pad od 5%.

Poslovanje Fonda u 2020. godini bilo je pod utjecajem kretanja kamatnih stopa hrvatskih državnih obveznica i manjim dijelom pod utjecajem kretanja kamatnih stopa inozemnih obvezničkih tržišta. Nakon rasta vrijednosti obračunske jedinice Fonda od početka siječnja 2020. godine pa sve do kraja veljače 2020. godine, uslijedila je, nakon sagledavanja uznemirujućih vijesti od strane tržišta kapitala o tempu širenja pandemije i njenom utjecaju na ljudsko zdravlje i ekonomiju, isprva polagana, a zatim sve brža i intenzivnija korekcija cijena finansijskih instrumenata i to prvenstveno na dioničkim tržištima. S obzirom da Fond ulaže isključivo u dužničke vrijednosne papire i instrumente novčanog tržišta, u ožujku je došlo do manje korekcije vrijednosti obračunske jedinice Fonda te je prinos Fonda u prvom kvartalu iznosio -0,39%. Istovremeno je došlo i do značajnog porasta razine volatilnosti Fonda u odnosu na kraj 2019. godine. Međutim, sagledavanjem utjecaja i tijeka pandemije od strane tržišta kapitala na ekonomiju i poslovanje poduzeća, nakon početnog šoka postepeno je došlo do oporavka nekih tržišta te je poslije krajem godine Fond završio poslovanje s pozitivnim godišnjim prinosom u iznosu od 1,23%. Sam tržišni rizik Fonda značajno je pao s razina dosegnutih krajem ožujka 2020. godine te je na kraju 2020. godine došao na istu razinu koju je imao krajem 2019. godine.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

19. UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 NA POSLOVANJE FONDA (NASTAVAK)

Društvo primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržišta kapitala. Upravo takav pristup omogućio je Društvu da odgovori na pojavu pandemije i posljedične tržišne šokove na primjereno način, tj. sagledavanjem utjecaja te dinamike pada i oporavka tržišta kapitala po pojedinim klasama imovine, a imajući u vidu i dugoročnu strategiju upravljanja imovinom Fonda. Društvo je ocijenilo da će globalni utjecaj pandemije na dionička tržišta biti očekivano kratkotrajan, ali s jasnim naznakama značajnijeg negativnog utjecaja kod pojedinih industrija u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju. Stoga u samoj alokaciji Fonda nisu provedene značajnije promjene u strategijama ulaganja prema klasama imovine, već su izvršene manje prilagodbe u sektorskim alokacijama, tj. izloženostima pojedinim industrijama. Također, Društvo je prepoznalo i određene tržišne prilike kod imovine za koju je procijenilo da ista ima tržišnu vrijednost ispod dugoročnih očekivanja fer vrijednosti, a što je dodatno doprinijelo opravku vrijednosti obračunske jedinice Fonda. U navedenim okolnostima te u uvjetima povjesno niskih kamatnih stopa na novčanom i obvezničkom tržištu, Društvo je nastavilo proces geografske i sektorske diverzifikacije imovine Fonda te su se dodatno ostvarila ulaganja u domaće i strane alternativne investicijske fondove.

Sustav upravljanja rizicima koji je Društvo uspostavilo omogućio je primjereni odgovor na pojavu pandemije, kako sa strane praćenja razine volatilnosti Fonda i pojedinih klasa imovine koje čine portfelj Fonda, tako i sa strane praćenja utjecaja tržišnih šokova na prinose i rizike Fonda.

U svibnju 2020. godine došlo je do manje promjene u regulatornom okviru koji definira poslovanje obveznih mirovinskih fondova, a koja je bila donesena u cilju ublažavanja rizika njihovog poslovanja. Na prijedlog Vlade Republike Hrvatske usvojen je po hitnom postupku Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, 58/20) kojim se omogućilo da obvezni mirovinski fondovi plasiraju novčana sredstva kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke te da se zaduže kod navedenih institucija u srednjoročnom razdoblju. Dodatno, u slučaju izvanrednih okolnosti dana je mogućnost Agenciji da odluči o prekoračenjima ograničenja ulaganja u cilju zaštite javnog interesa i/ili interesa članova obveznih mirovinskih fondova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

20. DOGAĐAJI NAKON ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE

Nakon datuma bilance poslovanje Fonda i Društva nastavilo se u okolnostima koje su obilježile 2020. godinu, tj. u uvjetima neizvjesnosti oko daljnog razvoja pandemije i oporavka svjetskog gospodarstva. Međutim, krajem 2020. godine odobrena su prva cjepiva protiv virusa koji je uzrokovao pandemiju, a početkom 2021. godine započelo je cijepljenje stanovništva. Posljedično tome dionička tržišta kapitala su nastavila oporavak, dok su obveznička tržišta doživjela umjereno povećanje kamatnih stopa uslijed očekivanja tržišnih sudionika o porastu inflacije nakon provođenja fiskalnih poticaja. Od početka godine do sredine ožujka 2021. godine prinos hrvatskih državnih obveznica iznosio je -0,3%. U istom razdoblju inozemna razvijena obveznička tržišta doživjela su pad od 1,9%. Međutim, prinos Fonda u navedenom razdoblju bio je blago pozitivan, dok je tržišni rizik Fonda dodatno porastao s razine dosegnute krajem 2020. godine uslijed neizvjesnosti oko dinamike i uspješnosti cjepiva protiv virusa SARS-CoV-2, oporavka svjetskog gospodarstva, kao i inflatornih očekivanja.

Neovisno od budućih kratkoročnih kretanja na finansijskim tržištima, mirovinski fondovi su dugoročni ulagači te se očekuje da utjecaj tržišnih šokova, koji se događaju s vremenom na vrijeme, tijekom vremena investiranja bude neutraliziran kada dođe do oporavka tržišta. Stoga, Uprava Društva za upravljanje ne očekuje značajan dugoročno negativni utjecaj pandemije na poslovanje Fonda. Na temelju trenutno dostupnih informacija, ne predviđa se neposredan i značajan negativan utjecaj pandemije na Fond, njegovo poslovanje, finansijski položaj i rezultate poslovanja. Također, Fond tijekom 2020. godine, kao i u razdoblju od početka 2021. godine do objave izvještaja nije imao likvidnosnih problema.

Međutim, ne može se isključiti mogućnost da produženo razdoblje provođenja mjera za suzbijanje pandemije, daljni razvoj bolesti uzrokovane virusom SARS-CoV-2, kao i posljedični negativni utjecaj na ekonomsko okruženje u kojem Fond posluje neće imati štetan utjecaj na Fond, njegov finansijski položaj i rezultate poslovanja, srednjoročno i dugoročno gledano. Menadžment nastavlja pažljivo pratiti situaciju te će reagirati dalnjim mjerama ublažavanja utjecaja takvih događaja i okolnosti kako se događaju.

Operativno poslovanje Društva početkom 2021. godine i dalje se odvija sukladno mjerama za osiguranje kontinuiteta poslovanja te se očekuje postepeno smanjivanje mjera u drugoj polovini godine nakon provođenja cijepljenja većeg dijela stanovništva Republike Hrvatske. Nadalje, tijekom posljednjih nekoliko tjedana poslovanje Društva i dalje se odvija neprekinuto te Društvo nema operativnih ili likvidnosnih problema.

21. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje odobrila je i potpisala Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. dana 31. ožujka 2021. godine:

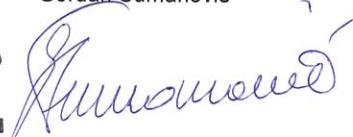
Predsjednik Uprave

Damir Grbavac

Član Uprave

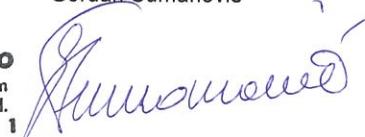
Eva Horvat

Raiffeisen
MIROVINSKO DRUŠTVO
Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Zagreb, Petrinjska 59

Član Uprave

Gordan Šumanović

Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2020. godinu

1. Poslovanje obveznih mirovinskih fondova u 2020. godini

2020. godina bila je devetnaesta godina rada obveznih mirovinskih fondova (dalje u tekstu: OMF) u Republici Hrvatskoj. OMF-ovi, upravljajući imovinom preko 119 milijardi kuna, ostvarili su u protekloj godini prinose svojim članovima od 0,43% u fondovima kategorije A, 0,94% u fondovima kategorije B te 1,15% u fondovima kategorije C. Imovina na osobnim računima osiguranika nastavila je rasti te je tokom 2020. godine porasla za oko 5,75% i na kraju godine dosegnula iznos od 119,07 milijardi kuna, dijelom zbog kontinuiranih uplata doprinosa, a dijelom zbog ostvarenih prinosa na uložena sredstva.

Unatoč nepovoljnim utjecajima pandemije na svjetsku ekonomiju, 2020. završila je u izrazito pozitivnom tonu s obzirom da većina imovinskih klasa bilježi snažan oporavak kroz drugu polovicu godine. Indeks svjetskog dioničkog tržišta MSCI World Index porastao za 14,1%, indeks dioničkog tržišta u Sjedinjenim Američkim Državama S&P 500 za 16,3%, dok je indeks europskog dioničkog tržišta STOXX Europe 600 2020. godinu završio sa manjim padom od -4,0%. Hrvatski OMF-ovi kategorije A su na kraju 2020. godine na inozemnim tržištima imali uloženo oko 29,1% neto imovine, dok su fondovi kategorije B imali uloženo oko 19,2% neto imovine. Glavni razlozi pozitivnih kretanja na dioničkim tržištima su rekordna monetarna ekspanzija glavnih centralnih banaka, rastući fiskalni stimulansi te pronalazak nekoliko efikasnih cjepiva za virus SARS-CoV-2 potkraj godine. Američka centralna banka (FED) je početkom 2020. godine snizila referentnu kamatnu stopu za 1,5 postotni bod (na nulu), uvela više programa interventne likvidnosti uz obećanje neograničenog otkupa obveznica u nuždi te dolarske swapove drugim centralnim bankama. Europska centralna banka uvela je poseban pandemijski program otkupa obveznica. Domaće dioničko tržište također je bilo pod utjecajem pozitivnih kretanja inozemnih tržišta s obzirom da je prvotni snažni pad vrijednosti dioničkog indeksa CROBEXtr od -26,5% krajem prvog kvartala smanjen na -12,5% za cijelu 2020. Na kraju 2020. godine u domaćim dionicama hrvatski OMF-ovi kategorije A imali su uloženo oko 24,8% neto imovine, dok su fondovi kategorije B imali uloženo oko 11,3%.

Nadalje, globalna tržišta obveznica također su ostvarila pozitivne prinose u 2020. godini zbog smanjivanja kamatnih stopa od strane FED-a te rekordne kupnje obveznica od strane glavnih centralnih banaka. Globalni indeks obvezničkih tržišta Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index ostvario je rast vrijednosti od 9,2%. Prinos na njemačku državnu 10-godišnju obveznicu fluktuirao je u relativno širokom rasponu od minimalnih -0,856% do -0,159%. Najniži prinos zabilježen je u prvoj polovici ožujka u jeku pandemijske krize te novih mjera labavljenja Europske središnje banke. Nakon maksimuma na razini 1,88% početkom godine, prinos na američku državnu 10-godišnju obveznicu kretao se u rasponu od 0,50%-0,90% pri čemu krajem godine počinju uzlazni pritisci u očekivanju daljnje rekordne monetarno-fiskalne koordinacije. Domaći obveznički indeks CROBIStr je prošle godine ostvario pad od -2,80%.

U 2020. godini, nastavljeno je financiranje domaćih kompanija putem tržišta kapitala gdje su OMF-ovi imali značajnu ulogu. Od značajnijih ulaganja u kojima su OMF-ovi stekli više od 10% izdanja ističu se ulaganja u društva CIAK Grupa d.d., M7 Primo d.d. i Čakovečki mlinovi d.d. Osim navedenog, OMF-ovi su aktivno participirali i na sekundarnom tržištu kapitala. Tako su, između ostalog, povećani udjeli u društvima AD Plastik d.d., Adris grupe d.d., Arena Hospitality Group d.d., Atlantic grupe d.d., Ericsson Nikola Tesla d.d., Hrvatski Telekom d.d., Končar-elektroindustrija d.d., Podravka d.d. i drugima.

Nadalje, OMF-ovi predstavljaju ključan čimbenik dugoročnog domaćeg financiranja Republike Hrvatske te su značajni sudionici u svim novim izdanjima kojima je Republika Hrvatska prikupljala novčana sredstva na domaćem i međunarodnim tržištima kapitala.

Što se tiče šireg društvenog okvira, prije svega doprinosa dugoročnoj održivosti mirovinskog sustava, nažalost, i u prošloj godini nastavljena su nepovoljna demografska kretanja te je primjetno iseljavanje radno aktivnog stanovništva radi čega mirovinska štednja u II. stupu sve više dobiva na značaju za stabilnost i dugoročnu održivost ukupnog mirovinskog sustava.

Nadzor nad poslovanjem mirovinskih društava te mirovinskih fondova pod njihovim upravljanjem provodi Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa). Osnovni ciljevi nadzora su provjera zakonitosti poslovanja, procjena sigurnosti i stabilnosti poslovanja mirovinskih društava i fondova, a sve radi zaštite članova mirovinskih fondova, javnog interesa, pridonošenja stabilnosti finansijskog sustava te promicanja i očuvanja povjerenja u tržište kapitala.

2. Imovina i struktura portfelja obveznih mirovinskih fondova

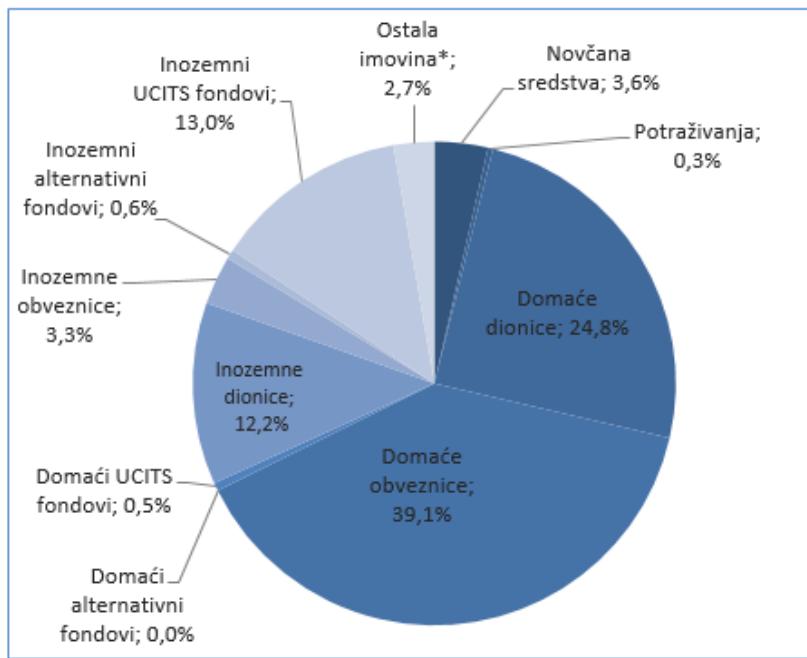
Sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20, dalje u tekstu: Zakon), obvezni mirovinski fond je zasebna imovina bez pravne osobnosti, koji se kao fond posebne vrste osniva radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova mirovinskog fonda i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine mirovinskog fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima mirovinskog fonda, u skladu sa zakonskim odredbama.

Neto imovina pod upravljanjem OMF-ova na dan 31. prosinca 2020. godine iznosila je 119.068.058.230 HRK (2019.: 112.598.104.951 HRK) što predstavlja porast od 5,75% u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupne neto imovine OMF-ova tek 0,83%, tj. 985.365.769 HRK, odnosi se na imovinu fondova kategorije A, na imovinu fondova kategorije C odnosi se 6,10%, tj. 7.268.951.259 HRK, dok najveći dio, čak 93,07%, tj. 110.813.741.202 HRK, čini imovina fondova kategorije B.

2.1 Struktura portfelja obveznih mirovinskih fondova kategorije A

Slika 1: Struktura ulaganja OMF-ova kategorije A na dan 31.12.2020. godine

Klasa imovine	Iznos (tis. HRK)
Novčana sredstva	35.296
Potraživanja	3.269
Domaće dionice	243.901
Domaće obveznice	385.657
Domaći alternativni fondovi	0
Domaći UCITS fondovi	5.363
Inozemne dionice	119.978
Inozemne obveznice	32.160
Inozemni alternativni fondovi	6.247
Inozemni UCITS fondovi	128.247
Ostala imovina*	26.801
Ukupna imovina	986.920
Ukupna neto imovina	985.366

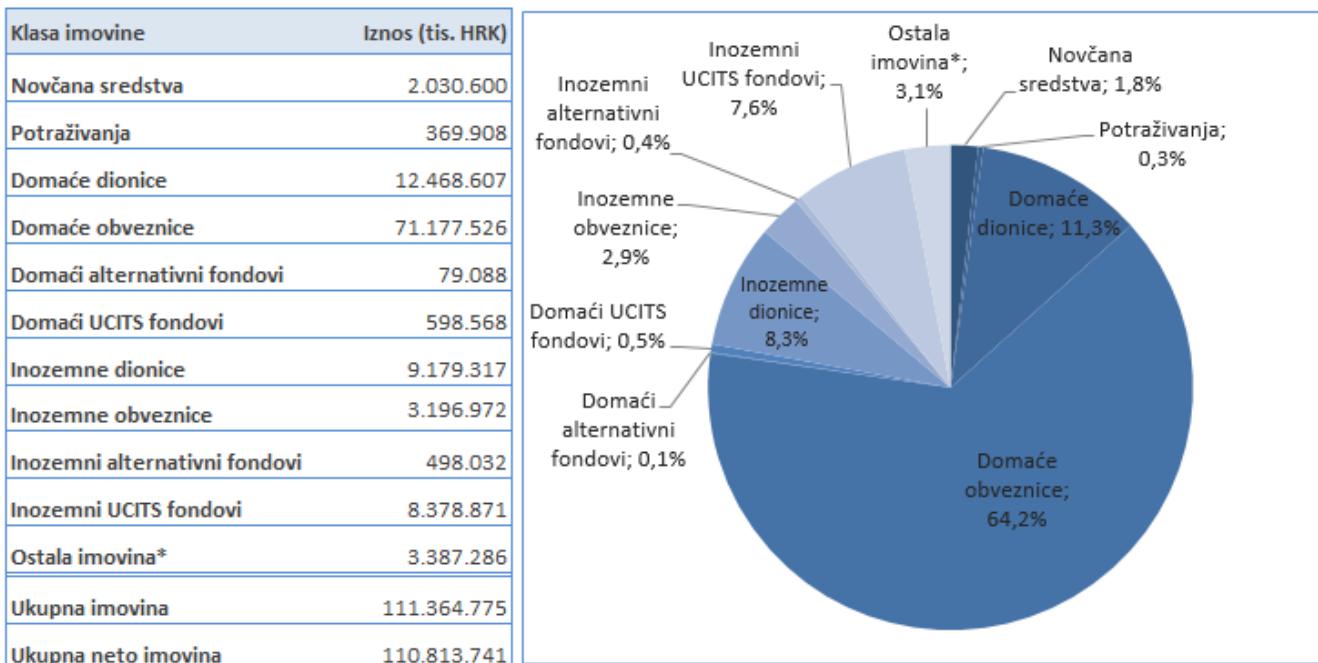
*Ostala imovina uključuje instrumente tržišta novca i depozite

Izvor: HANFA

OMF-ovi kategorije A, namijenjeni su mlađim članovima i onima koji preferiraju nešto rizičniju imovinu koja posljedično u dužem roku može osigurati i veće prinose. Kako je vidljivo iz Slike 1 fondovi kategorije A na kraju 2020. godine imali su uloženo oko 39,1% sredstava u domaćim državnim i korporativnim obveznicama, te oko 49,9% na domaćim i inozemnim dioničkim tržištima kao i UCITS fondovima. U ovoj kategoriji OMF-ova maksimalna dozvoljena izloženost dioničkom tržištu (kroz direktna ulaganja u dionice ili indirektno putem investicijskih fondova koji ulažu u dionice) iznosi 65% neto imovine mirovinskog fonda. U inozemnim obveznicama bilo je uloženo 3,26% neto imovine, a u alternativnim fondovima oko 0,6% neto imovine.

2.2 Struktura portfelja obveznih mirovinskih fondova kategorije B

Slika 2: Struktura ulaganja OMF-ova kategorije B na dan 31.12.2020. godine

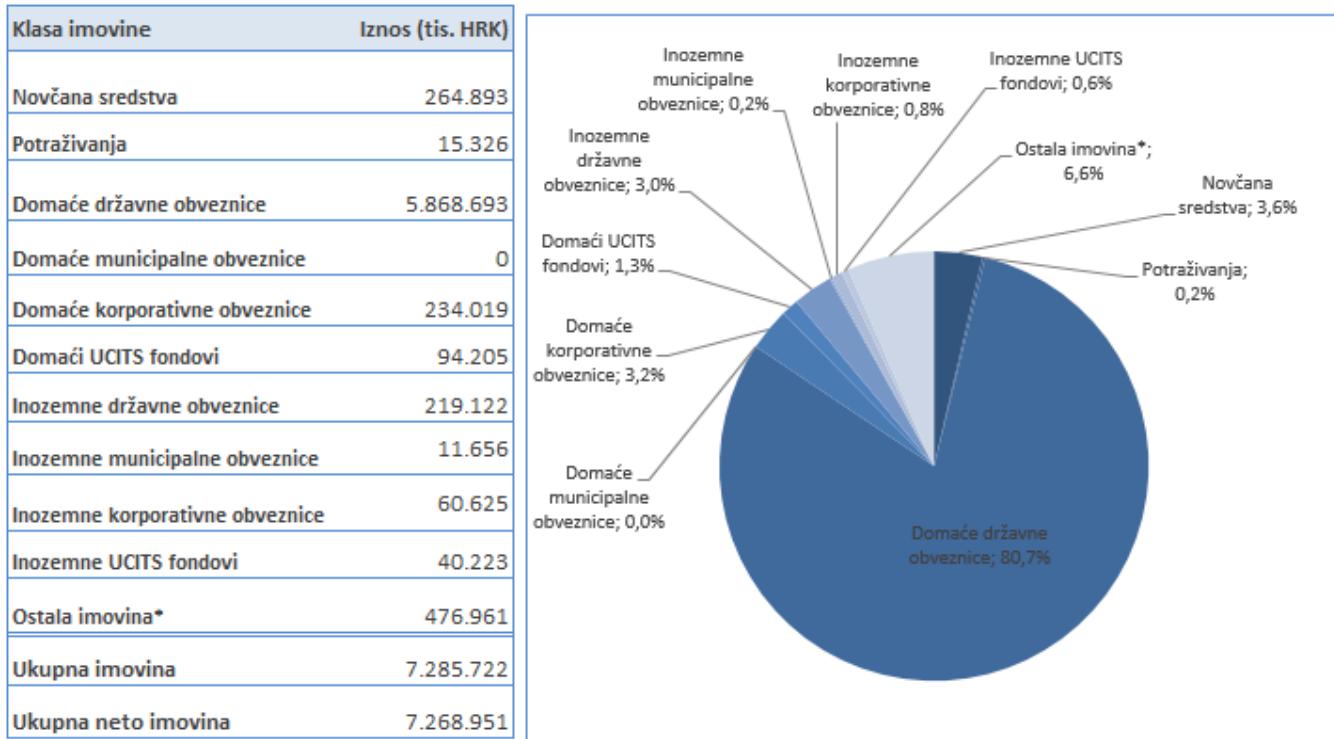
*Ostala imovina uključuje instrumente tržišta novca i depozite

Izvor: HANFA

OMF-ovi kategorije B slijednici su jedinstvenih OMF-ova od vremena prije uvođenja kategorija A, B i C te sukladno tome kategorija OMF-ova u kojoj je daleko najviše članstva i imovine. Kako je vidljivo iz Slike 2, OMF-ovi kategorije B na kraju 2020. godine imali su oko 64,2% sredstava uloženo u domaće državne i korporativne obveznice, te oko 27,1% na domaćim i inozemnim dioničkim tržištima kao i UCITS fondovima. U ovoj kategoriji OMF-ova maksimalno dozvoljena izloženost dioničkom tržištu po Zakonu (kroz direktna ulaganja u dionice ili indirektno putem investicijskih fondova koji ulažu u dionice) iznosi 40% neto imovine mirovinskog fonda. U inozemnim obveznicama bilo je uloženo 2,9% neto imovine, a u alternativnim fondovima oko 0,45% neto imovine. Razlog velikoj izloženosti obveznicama Republike Hrvatske su postojeći zakonski limiti ulaganja, ali i premali broj projekata pripremljenih na način da zadovoljavaju zakonske uvjete za ulaganja OMF-ova.

2.3 Struktura portfelja obveznih mirovinskih fondova kategorije C

Slika 3: Struktura ulaganja OMF-ova kategorije C na dan 31.12.2020. godine

*Ostala imovina uključuje instrumente tržišta novca i depozite

Izvor: HANFA

OMF-ovi kategorije C namijenjeni su članovima koji su najbliže umirovljenju, tj. osobama kojima je do starosne mirovine ostalo manje od 5 godina te svim ostalim članovima čija je sklonost rizicima vrlo niska. U ovoj kategoriji OMF-ova potpuno je zabranjeno ulaganje u dioničko tržište, odnosno dozvoljeno je jedino ulaganje u obveznice i investicijske fondove koji ulažu u obveznice te u instrumente novčanog tržišta. Kako je vidljivo iz Slike 3, fondovi kategorije C ulagali su pretežito u domaće državne obveznice, a u manjoj mjeri u domaće korporativne obveznice te u inozemne državne i korporativne obveznice.

2.4 Vrednovanje imovine mirovinskih fondova

Financijski instrumenti koji se nalaze u portfeljima mirovinskih fondova, ako se njima trguje na aktivnom tržištu, vrednuju se po fer vrijednosti. Društva moraju odrediti primarni izvor cijene za vrednovanje te sekundarni izvor cijene za vrednovanje, u slučaju da ne postoji cijena na primarnom tržištu. Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Za fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u drugoj državi članici EU ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu uzima se zadnja cijena trgovanja koja se objavljuje na službenim financijsko-informacijskim servisima.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira te prijavljenih transakcija van uređenog tržišta, tj. na OTC tržištu gdje se transakcije dogovaraju između institucionalnih investitora. Instrumenti tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska mogu se vrednovati i metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope. Za fer vrijednost dužničkih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici EU ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu uzima se zadnja cijena trgovanja koja se objavljuje na službenim financijsko-informacijskim servisima. U slučaju da pojedini instrument tržišta novca nema primjerenu cijenu na službenim financijsko-informacijskim servisima, njegova fer vrijednost može se odrediti i metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope. Društva za vrednovanje nekog dužničkog vrijednosnog papira ili instrumenta tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici EU ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu mogu koristiti i drugu cijenu, npr., cijenu dobivenu na osnovu modela, ako procijene da cijena na službenim financijsko-informacijskim servisima ne predstavlja fer vrijednost tog prenosivog vrijednosnog papira ili instrumenta tržišta novca.

UCITS fondovi, otvoreni alternativni fondovi (AIF) ili otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom koji imaju odobrenje za rad u državi članici OECD-a vrednuju se po cijenama udjela, a koje objavljaju društva za upravljanje navedenih fondova. Dionice zatvorenih alternativnih investicijskih fondova te udjeli ili dionice ETF-ova vrednuju se na isti način kao i prenosivi vlasnički vrijednosni papiri. Poslovni udjeli zatvorenog alternativnog investicijskog fonda procjenjuju se tehnikama vrednovanja. Ostala imovina (spot transakcije, repo poslovi, financijske izvedenice kojima se trguje na uređenim tržištima) vrednuju se sukladno pravilniku kojeg je propisala Hanfa. Financijske izvedenice kojima se ne trguje na uređenim tržištima vrednuju se prema modelu kojeg propisuje društvo za upravljanje. Financijska imovina koja se drži radi prikupljanja novčanih tokova mjeri se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope ostvarene prilikom svakog pojedinačnog ulaganja.

U slučaju da se financijskim instrumentima ne trguje na aktivnom tržištu prema propisanim kriterijima tj. uvjetima za aktivno tržište, isti se vrednuju tehnikama procjene. Kriteriji za aktivno tržište propisani su pravilnikom kojeg je propisala Hanfa. Društva jednom mjesечно procjenjuju zadovoljavaju li prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti uvjete aktivnog tržišta i to na kraju svakog kalendarskog mjeseca za prethodna tri mjeseca. Društva za procjenu fer vrijednosti financijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnim tržištima koriste više metoda za vrednovanje

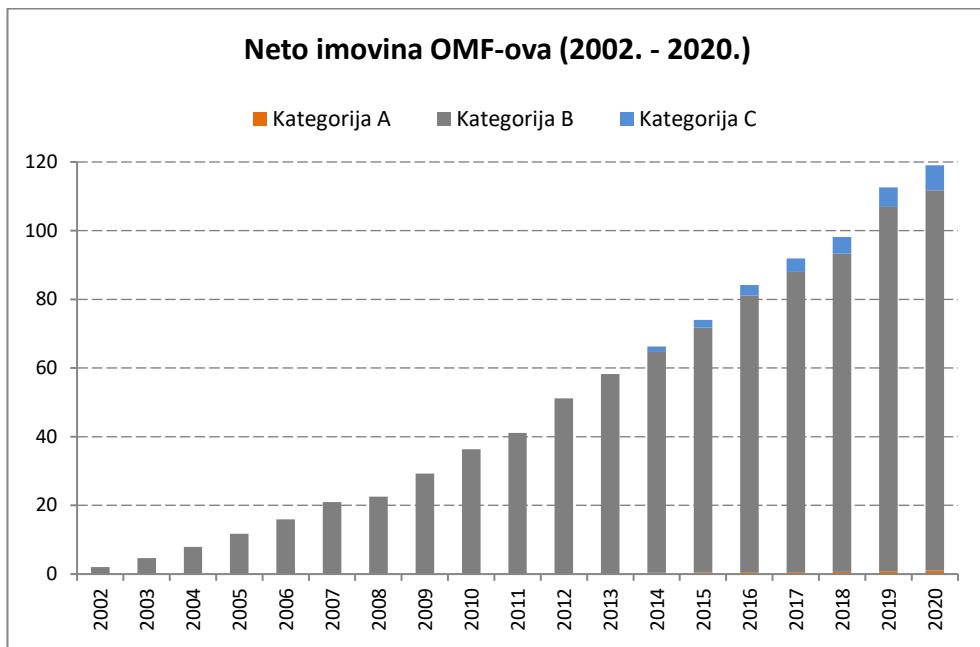
koje su u skladu s važećim međunarodnim računovodstvenim standardima i pozitivnim zakonskim propisima važećim u Republici Hrvatskoj. Odabir metode procjene pojedinog finansijskog instrumenta ovisi o prevladavajućim okolnostima vezanim uz isti te dostupnosti podataka za pojedinu metodu procjene, a moguća je i uporaba kombinacije bilo kojih od prethodno navedenih tehnika procjene. Pretpostavke koje će se uzeti u obzir prilikom primjena tehnika vrednovanja moraju biti nepristrane, odnosno objektivne te odgovarati poslovnoj praksi, odnosno standardu industrije. Prilikom primjene određene tehnike vrednovanja koriste se primjereni, opći dostupni i relevantni ulazni podaci iz pouzdanih izvora, a u što manjoj mjeri podaci koji nisu javno dostupni te specifični za pojedinog izdavatelja. Metode za vrednovanje finansijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu definirane su internim aktima svakog od društava za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima. Ponovnim aktiviranjem trgovanja i ispunjenjem uvjeta aktivnog tržišta za neki finansijski instrument, isti se počinje vrednovati sukladno pravilima vrednovanja za aktivno tržište.

Mirovinska društva su aktivno sudjelovala u postupku savjetovanja prilikom izrade pravilnika koji propisuje vrednovanje imovine mirovinskih fondova te smatraju da je postojeći način vrednovanja imovine mirovinskih fondova primjeren i da u najboljoj mjeri odražava fer vrijednosti pojedinih finansijskih instrumenata, posebno onih koji su uvršteni na domaće uređeno tržište. S obzirom da velik dio imovine obveznih mirovinskih fondova čine obveznice Republike Hrvatske kojima se trguje na domaćem uređenom tržištu, u proteklom razdoblju rada mirovinskih fondova, tj. od 2002. godine, s velikom pozornošću se pristupalo odabiru optimalne metodologije vrednovanja navedenih obveznica.

3. Rezultati poslovanja obveznih mirovinskih fondova

Na kraju 2020. godine neto imovina OMF-ova dosegnula je 119,07 milijardi kuna uz porast na godišnjoj razini od 5,75%. Neto mirovinski doprinosi uplaćeni u II. stup u 2020. godini iznosili su 6,8 milijardi kuna, dok su isplate iz II. stupa iznosile 1,5 milijardi kuna, a OMF-ovi su u 2020. godini svojim članovima zaradili 1,2 milijarde kuna. U 2020. godini ukupna uplata neto mirovinskih doprrosa u II. stup veća je za 2% u odnosu na prethodnu godinu. Kretanje neto imovine OMF-ova u periodu od osnivanja do kraja 2020. prikazano je na slici 4 i u tablici 1.

Slika 4: Kretanje neto imovine obveznih mirovinskih fondova od početka rada

Izvor: HANFA

Tablica 1: Neto imovina obveznih mirovinskih fondova po kategorijama (u mil. kuna)

Datum	Kategorija A	Kategorija B	Kategorija C	Ukupno
31.12.2005		11.714		11.714
31.12.2006		15.919		15.919
31.12.2007		21.002		21.002
31.12.2008		22.591		22.591
31.12.2009		29.265		29.265
31.12.2010		36.328		36.328
31.12.2011		41.067		41.067
31.12.2012		51.134		51.134
31.12.2013		58.238		58.238
31.12.2014	354	64.351	1.577	66.282
31.12.2015	417	71.352	2.236	74.005
31.12.2016	506	80.624	3.049	84.179
31.12.2017	590	87.375	3.960	91.925
31.12.2018	653	92.634	4.839	98.126
31.12.2019	829	106.120	5.650	112.598
31.12.2020	985	110.814	7.269	119.068

Izvor: HANFA

3.1 Prinosi obveznih mirovinskih fondova

Prinosi OMF-ova, prikazani putem referentnih indeksa za pojedine kategorije fondova (MIREX A, MIREX B i MIREX C), u 2020. godini i od njihovog početka rada dati su u tablici 2.

Tablica 2: Prinosi obveznih mirovinskih fondova prikazani putem indeksa MIREX

	Prinos u 2020. godini (%)	Prinos od početka rada*(%)
MIREX A	0,43	6,91
MIREX B	0,94	5,41
MIREX C	1,15	5,13

* prinos na godišnjoj razini

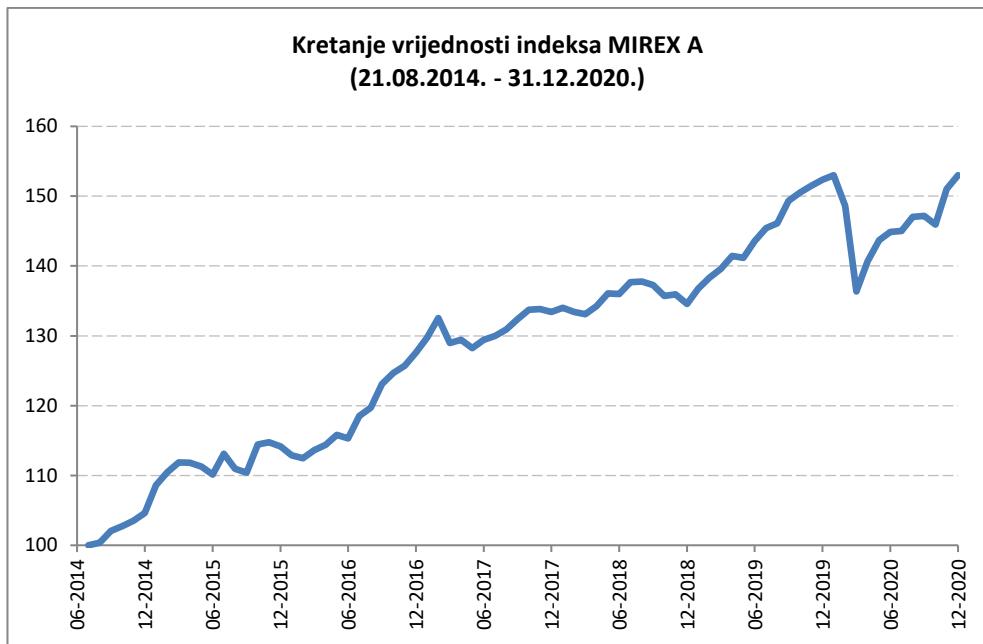
Izvor: HANFA

Poslovanje OMF-ova u 2020. godini bilo je pod značajnim utjecajima događaja navedenih u poglavlju 1. Nakon rasta vrijednosti obračunskih jedinica OMF-ova početkom godine, uslijedila je značajna korekcija cijena finansijskih instrumenata i to prvenstveno na dioničkim tržištima. Stoga je krajem prvog kvartala 2020. godine došlo do značajnih korekcija vrijednosti obračunskih jedinica OMF-ova te je prinos za indeks MIREX A u prvom kvartalu iznosio -10,51%, za MIREX B -4,97% te za MIREX C -1,19%. Istovremeno je došlo i do značajnog porasta razine volatilnosti OMF-ova, dosegnuvši razine volatilnosti s kraja 2008. godine nakon izbijanja finansijske krize. Međutim, sagledavanjem utjecaja i tijeka pandemije od strane tržišta kapitala na ekonomiju i poslovanje poduzeća, nakon početnog šoka postepeno je došlo do oporavka pojedinih tržišta te su posljedično na kraju godine prinosi svih indeksa MIREX bili pozitivni. Također, volatilnosti OMF-ova su značajno smanjene s razina dosegnutih krajem ožujka 2020. godine, ali su iste na kraju 2020. godine ipak bile zamjetno veće nego krajem 2019. godine.

U 2020. godini najveće prinose su ostvarili OMF-ovi kategorije C, s obzirom da isti nisu izloženi dioničkim tržištima, dok su najniže prinose ostvarili OMF-ovi kategorije A kod kojih je izloženost dioničkim tržištima najveća. Nakon nešto više od šest godina rada fondova kategorije A i C vidimo da je prinos od početka rada fondova kategorije A veći od fondova kategorije C, a što odražava i njihova povećana rizičnost.

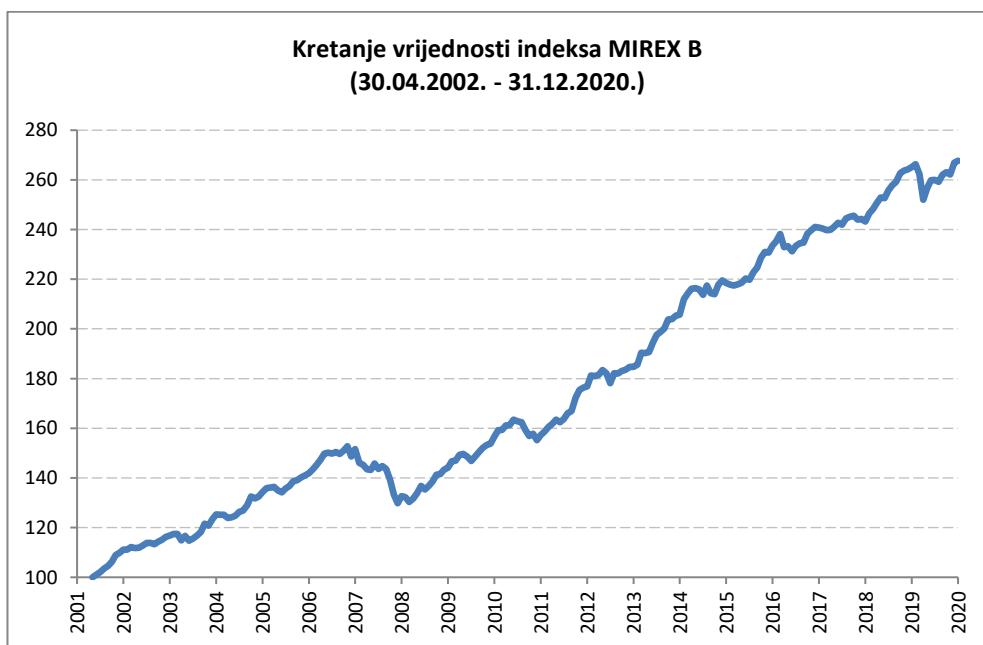
Na slikama 5, 6 i 7 prikazana su kretanja vrijednosti indeksa MIREX od početka rada fondova do kraja 2020. godine.

Slika 5: Kretanje vrijednosti indeksa MIREX A

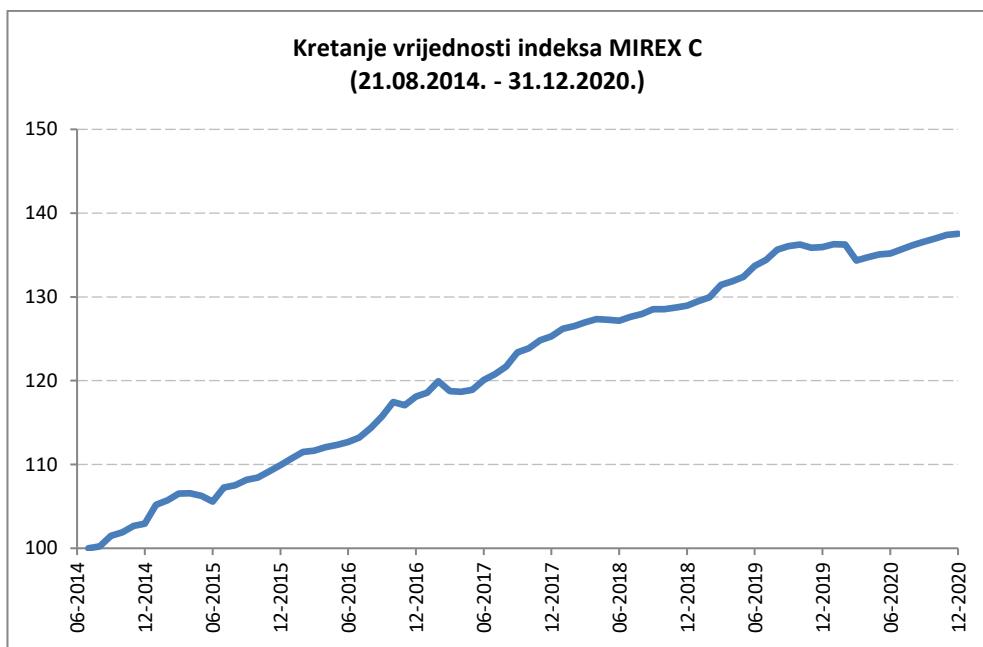
Izvor: HANFA

Slika 6: Kretanje vrijednosti indeksa MIREX B

Izvor: HANFA

Slika 7: Kretanje vrijednosti indeksa MIREX C

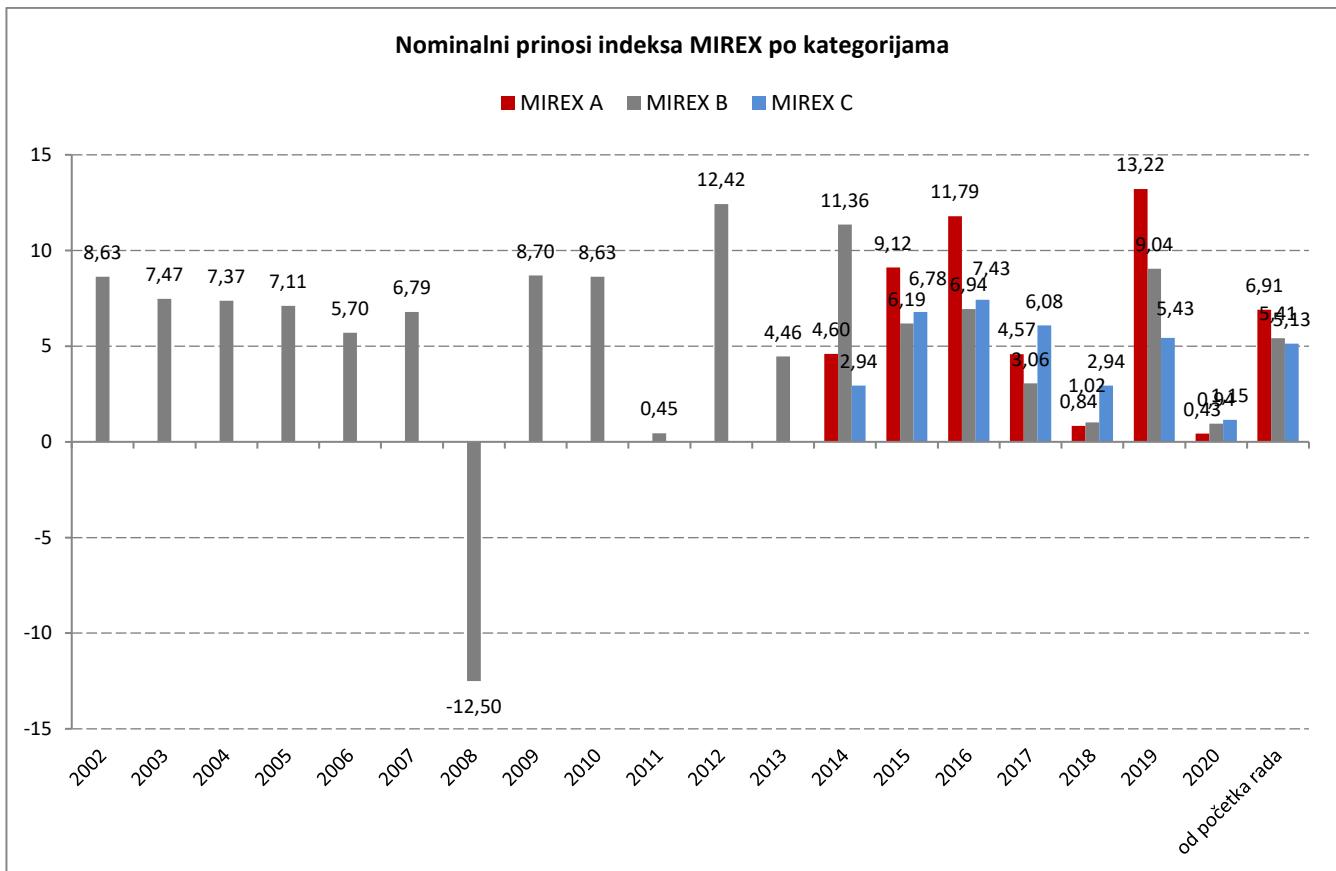

Izvor: HANFA

Prosječan nominalni godišnji prinos indeksa MIREX B u periodu od početka rada do kraja 2020. godine iznosi 5,41% što upućuje na ispunjavanje ključnih ciljeva mirovinske reforme – osiguravanje sigurnosti uplaćenih sredstava članova te postizanje prinosa koji će uvećati mirovinsku štednju. Na samom početku provođenja mirovinske reforme 2002. godine optimistične prognoze govorile su o mogućim prinosima OMF-ova od 2% iznad stope inflacije. OMF-ovi i dalje ostvaruju bolje rezultate od očekivanja, tj. prosjek godišnjih realnih prinosa OMF-ova kategorije B u periodu od osnivanja do kraja 2020. godine iznosi 3,65%.

Nominalni prinos indeksa MIREX A od početka rada 21. kolovoza 2014. godine do kraja 2020. godine, izražen na godišnjoj razini, iznosio je 6,91% (realno 6,59%) dok je nominalni prinos za MIREX C iznosio 5,13% (realno 4,82%). Na slici 8 prikazani su prinosi indeksa MIREX za pojedinu kategoriju fondova po pojedinim godinama rada kao i od početka rada.

Slika 8: Godišnji nominalni prinosi indeksa MIREX za kategorije A, B i C

Izvor: HANFA

Zarade hrvatskih OMF-ova u 2020. godini iznosile su ukupno za sve fondove 1,2 milijarde kuna.

Tablica 3: Zarade obveznih mirovinskih fondova po kategorijama u 2020. godini

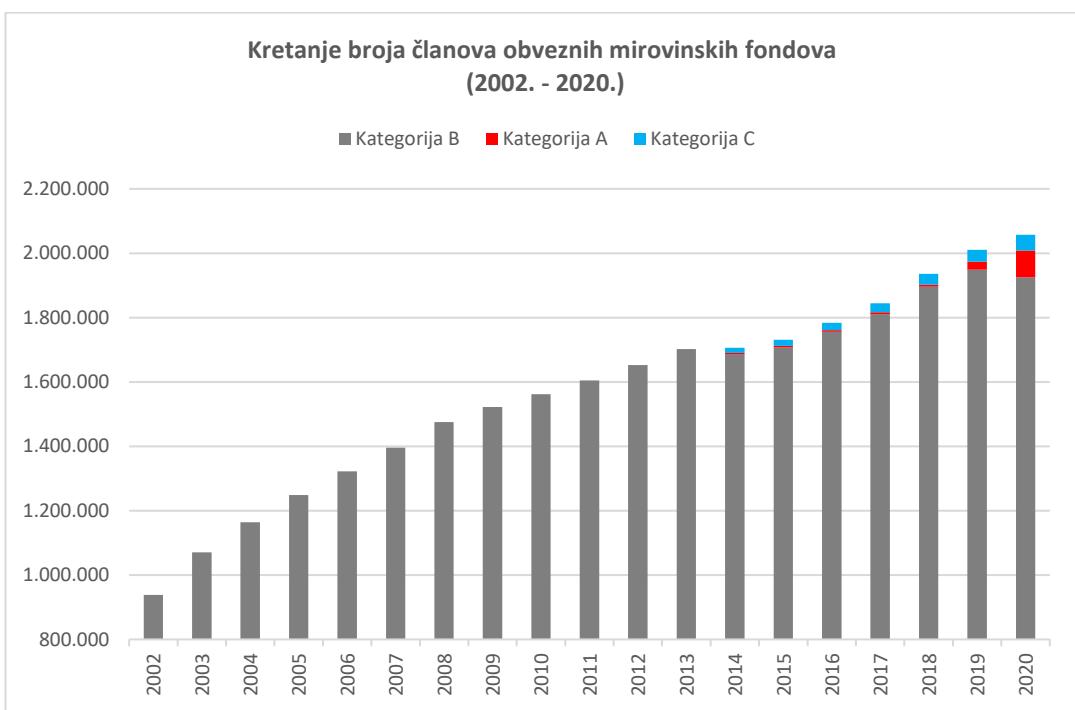
Zarada fondova (mil. HRK)	
OMF-ovi kategorije A	8
OMF-ovi kategorije B	1.140
OMF-ovi kategorije C	80
Ukupno	1.227

Najveći doprinos zaradama OMF-ova u 2020. godini ostvaren je kroz ulaganja u domaće državne obveznice.

4. Članovi obveznih mirovinskih fondova

Krajem 2020. godine u OMF-ovima nalazilo se ukupno 2.057.391 članova, a porast u odnosu na prethodnu godinu iznosi 2,3%. Prosječan godišnji rast broja članova iznosi 4,5% u periodu od kraja 2002. do kraja 2020. godine. Međutim, broj novih članova OMF-ova značajno je pao u 2020. godini zbog izbijanja pandemije i pada zaposlenosti i to za 29% u odnosu na prethodnu godinu. Na slici 9 prikazano je kretanje broja članova OMF-ova od njihovog početka rada.

Slika 9: Kretanje broja članova OMF-ova od početka rada

Izvor: HANFA

Pandemija koja se pojavila sredinom ožujka 2020. godine odrazila se i na uplate članova OMF-ova u prvoj polovini godine. Tako je u prvih 6 mjeseci 2020. godine pad uplata doprinosa u OMF-ove bio manji za 5,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Međutim, u drugoj polovini 2020. godine uplate doprinosa su bile veće za 8,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, čime su na razini cijele godine uplate doprinosa u OMF-ove bile veće za 2% u odnosu na prethodnu godinu. Pandemija se odrazila i na prosječnu uplatu po članu koja je doživjela je blagi pad u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno je porastao i postotak članova OMF-ova koji nisu imali uplate u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu te je u prosjeku iznosio 23% (2019.: 20%). Promatramo li članove koji izlaze iz OMF-ova po osnovi odlaska u mirovinu, njihov broj je još uvijek vrlo mali u odnosu na ukupno članstvo. Također, broj novih članova OMF-ova (bez prelazaka u druge OMF-ove po sili Zakona) još uvijek

značajno premašuje broj članova koji izlaze iz OMF-ova po osnovi odlaska u mirovinu i to za nešto više od 5 puta.

Tablica 4: Uplate, izlasci i promjene članstva u OMF-ovima

		Allianz ZB d.o.o.	Erste d.o.o.	PBZ CO d.d.	Raiffeisen d.d.
Prosječna mjeseca uplata u 000 kn	2019	204.655	84.822	102.222	166.189
	2020	207.550	87.987	105.406	168.196
	promjena %	1,4%	3,7%	3,1%	1,2%
Ukupna uplata u 000 kn	2019	2.455.856	1.017.866	1.226.659	1.994.266
	2020	2.490.596	1.055.845	1.264.873	2.018.355
	promjena %	1,4%	3,7%	3,1%	1,2%
Uplata po članu	2019	298,9	251,0	273,2	283,0
	2020	298,9	246,7	267,9	280,5
	promjena %	0,0%	-1,7%	-1,9%	-0,9%
Broj članova bez uplata	2019	19,8%	19,1%	20,4%	21,1%
	2020	21,7%	23,3%	23,3%	22,8%
	promjena %	9,6%	21,7%	14,5%	8,1%
Ukupni izlasci članova po osnovi odlaska u mirovinu		3.830	1.573	2.000	3.541
Prelasci iz fonda B u C po sili Zakona		6.627	2.384	3.236	6.186

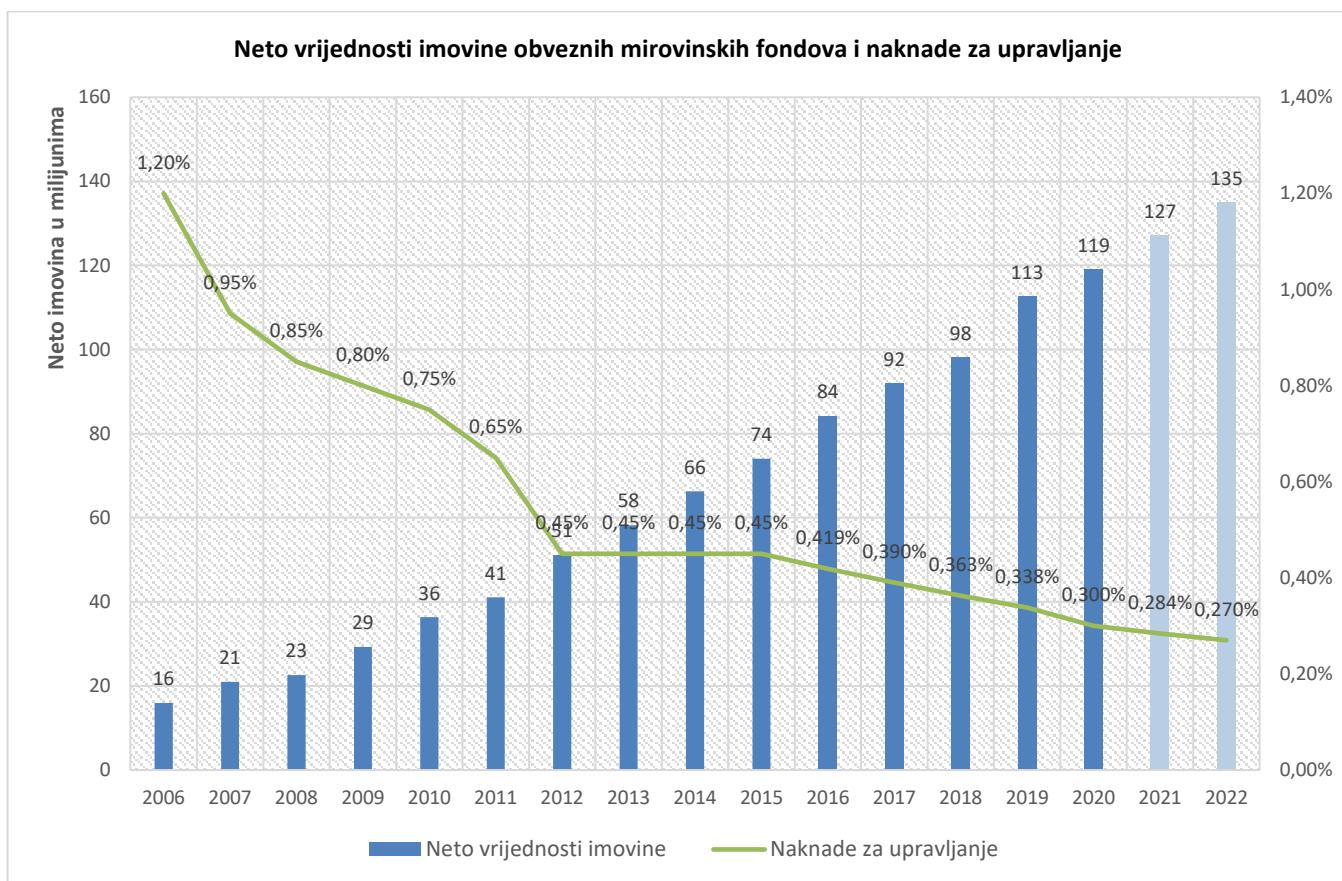
5. Naknade i zarade društava za upravljanje

Mirovinsko društvo radi pokrića svojih troškova može, sukladno zakonskim odredbama, zaračunati ulaznu, upravljačku i izlaznu naknadu. Mirovinska društva su u 2020. godini prihodovala ulaznu naknadu u iznosu od 0,5% od uplaćenih doprinosa.

U 2020. godini najviša naknada za upravljanje OMF-ovima iznosila je 0,3% godišnje od osnovice, tj. od ukupne imovine fonda umanjene za obveze spram ulaganja. Stopa naknade za upravljanje OMF-ovima umanjujivat će se i u narednim godinama te će 2021. godine iznositi 0,284%, a 2022. godine i nadalje iznositi 0,27%. Također, društva imaju pravo na iznos naknade za upravljanje koji čini 20% ukupno naplaćenog iznosa naknade za upravljanje od strane svih društava koja upravljaju OMF-ovima u

obračunskom razdoblju od jedne kalendarske godine. Tijekom 2020. godine dva društva su obračunala i naplatila naknadu za upravljanje OMF-ovima veću od prethodno navedenog ograničenja te će se 55% tako više naplaćenog iznosa naknade za upravljanje do 30. travnja 2021. godine uplatiti REGOS-u kako bi se izvršio raspored tih sredstava svim OMF-ovima. Ovakav način povrata dijela naknade za upravljanje dodatno smanjuje stopu naknade za upravljanje za pojedina društva. Općenito se naknada za upravljanje OMF-ovima smanjivala tijekom godina kako je rasla njihova imovina. Slika 10 prikazuje kretanje neto vrijednosti imovine OMF-ova i naknade za upravljanje u posljednjih 15 godina te projekciju kretanja u slijedećih nekoliko godina uz zakonom određeno smanjenje upravljačke naknade.

Slika 10: Neto vrijednost imovine OMF-ova i naknade za upravljanje

Izlazna naknada naplaćuje se u prve tri godine članstva prilikom promjene društva za upravljanje. Ako se radi o promjeni u prvoj godini članstva, naknada iznosi 0,8% od ukupne imovine na osobnom računu člana, u drugoj godini 0,4%, a u trećoj 0,2%. Članovi OMF-ova mogu promijeniti kategoriju fonda bez plaćanja naknade za izlaz jednom godišnje i to u mjesecu u kojem su rođeni.

Imovina OMF-a može biti terećena i za naknadu depozitaru te za troškove, provizije ili pristojbe vezane uz stjecanje ili prodaju imovine OMF-a, uključujući i troškove radi zaštite odnosno očuvanja imovine. Naknada depozitaru ne može biti viša od 0,1% od prosječne godišnje neto vrijednosti OMF-a, a Hanfa

svake godine odlukom utvrđuje visinu naknade depozitaru za narednu kalendarsku godinu. Tako je za 2020. godinu Hanfa donijela odluku o najvišoj naknadi u visini 0,022% od osnovice, tj. od ukupne imovine fonda umanjene za obveze spram ulaganja. Naknada depozitaru koja je teretila imovinu OMF-ova u 2020. godini u prosjeku je smanjena u odnosu na prethodnu godinu i kretala se u rasponu od 0,017% do 0,022% od osnovice.

Za razliku od ostalih zemalja, hrvatska mirovinska društva koja upravljaju OMF-ovima imaju obvezu plaćanja troškova REGOS-a i Hanfe, tj. isti se plaćaju iz prihoda društava za upravljanje, a ne iz imovine fondova. Visina naknade za REGOS određena je u iznosu od 3,00 kn mjesечно po članu OMF-a u 2020. godini (2019.: 3,00 kn). Tijekom 2020. godine naknada Hanfi iznosila je 0,35‰ (2019.: 0,35‰) računano od osnovice koju čini ukupna vrijednosti imovine OMF-a. Da bi usporedba naknada za upravljanje po zemljama bila primjerenija, potrebno je naknadu hrvatskih OMF-ova ispraviti za trošak REGOS-a i Hanfe. U tom bi slučaju naknada za upravljanje koju mirovinska društva uprihode za 2020. godinu iznosila 0,18%. U tablici 5 dan je prikaz naknada za REGOS i Hanfu koje su mirovinska društva platila u 2020. godini.

Tablica 5: Naknade za REGOS i Hanfu koje su plaćene u 2020. godini (u tisućama kuna), a odnose se samo na poslovanje OMF-ova

Mirovinsko društvo	2020. godina	
	Naknada za REGOS	Naknada za Hanfu
Allianz ZB d.o.o.	24.681	15.307
Erste d.o.o.	12.804	5.626
PBZ CO d.d.	14.101	6.879
Raiffeisen d.d.	21.568	12.212
Ukupno	73.154	40.024

Mirovinska društva su u 2020. godini ostvarila ukupne prihode u iznosu od 426 milijuna kuna (2019.: 441 milijuna kuna) što je pad od 3,4% u odnosu na prethodnu godinu. Osim prihoda od upravljanja mirovinskim fondovima, mirovinska društva su ostvarila i dodatne prihode od upravljanja vlastitim kapitalom, a koji je većim dijelom uložen u hrvatske državne obveznice i evidentiran je u tablici 6 pod stavkom ostali prihodi.

Tablica 6: Prihodi i rashodi Društava u 2020. godini (u tisućama kuna)

	Allianz ZB d.o.o.*	Erste d.o.o.*	PBZ CO d.d.	Raiffeisen d.d.*
Naknada od uplaćenih doprinosa	14.330	5.825	6.356	11.080
Naknada od ukupne imovine fonda	150.796	59.312	58.488	114.553
Naknada za izlaz	6	0	0	5
Prihodi od upravljanja fondom	165.132	65.137	64.844	125.637
Ostali prihodi	963	1.362	2.163	797
Ukupni prihodi	166.095	66.499	67.007	126.435
Naknada za Hanfu	16.465	5.913	6.919	12.856
Naknada za REGOS	25.312	13.114	14.530	22.070
Troškovi marketinga i CRM-a	3.607	963	383	6.418
Ostali troškovi	28.512	3.538	1.930	123
Rashodi od upravljanja fondom	73.896	23.528	23.761	41.467
Troškovi osoblja	17.378	13.509	12.406	12.904
Ostali troškovi	6.586	6.530	5.801	8.593
Amortizacija	1.783	2.303	846	3.702
Rashodi od poslovanja društva	25.747	22.342	19.053	25.199
Ukupni rashodi	99.643	45.870	42.813	66.666
Dobit prije poreza	66.452	20.629	24.193	59.768
Porez	12.048	3.759	4.358	10.811
Neto dobit	54.404	16.870	19.835	48.957

*Društva Allianz ZB d.o.o., Erste d.o.o. i Raiffeisen d.d. upravljaju s obveznim i dobrotvornim mirovinskim fondovima

Tijekom 2020. godine mirovinska društva su uložila dodatna sredstva u informatičku i komunikacijsku opremu, sigurnost informacijskog sustava, kao i programska rješenja kojima se omogućio rad djelatnika od kuće nakon aktiviranja mjere za osiguranje kontinuiteta poslovanja. Također, mirovinska društva ulagala su u projekte za osnaživanje finansijske pismenosti, a regulatorne promjene ukazale su na potrebu daljnje unapređenja poslovanja u smislu nadogradnje investicijskog procesa kroz ulaganja u nova aplikativna rješenja. U želji da pruže što kvalitetniju uslugu svojim članovima mirovinska društva su u 2020. godini ulagala dodatna sredstva u komunikaciju i izvještavanje, a što je dodatno podiglo razinu transparentnosti prema članovima.

Ukupni rashodi mirovinskih društava u 2020. godini iznosili su 255 milijuna kuna (2019.: 253 milijuna kuna), od toga su naknade za REGOS 75 milijuna kuna (2019.: 73 milijuna kuna), a za Hanfu 42 milijuna kuna (2019.: 39 milijuna kuna). Neto dobit za sva četiri mirovinska društva u 2020. godini iznosila je 140 milijuna kuna (2019.: 154 milijuna kuna), tj. ista je manja za 9,2% od neto dobiti iz 2019. godine.

6. Utjecaj na razvoj gospodarstva i državnih financija Republike Hrvatske

OMF-ovi i u 2020. godini nastavili su svoju ulogu ključnog čimbenika dugoročnog financiranja Republike Hrvatske na domaćem i međunarodnom tržištu. Tijekom 2020. godine na sedam emisija izdanja obveznica Republike Hrvatske ukupne nominalne vrijednosti 46 milijardi kuna, OMF-ovi su sudjelovali s preko 15 milijardi kuna, tj. s nešto više od 33% od ukupno prikupljenih sredstava. Izdanje euroobveznice na inozemnom tržištu, na koju otpada trećina ukupno izdanog iznosa, a gdje je sudjelovanje domaćih OMF-ova bilo ograničeno zbog značajnog interesa inozemnih investitora, utjecalo je na smanjenje prosječnog udjela financiranja države od strane OMF-ova.

Nadalje, prema podacima s kraja 2020. godine OMF-ovi u svojim portfeljima drže oko 20% ukupno izdanih hrvatskih euroobveznica¹. Takva stabilnost baze investitora je iznimno bitna kod sekundarnog trgovanja, odnosno određivanja uvjeta izdanja (rok dospijeća, kupon), tako da mirovinski fondovi u značajnoj mjeri utječu i na uvjete vanjskog financiranja Republike Hrvatske. Pad kamatnih stopa i visoka likvidnost sustava pogoduju i domaćem korporativnom sektoru što se reflektira smanjenom potrebom za izдавanje korporativnih dužničkih instrumenata. Dodatno, u cilju efikasnog upravljanja kratkoročnom likvidnošću, OMF-ovi predstavljaju značajnog kupca i na kratkoročnim izdanjima (emisije trezorskih zapisa).

2020. godinu obilježila je pandemija bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, gdje su mirovinski fondovi još jednom potvrđili svoju ulogu u održavanju stabilnosti gospodarstva Republike Hrvatske. Tako su mirovinski fondovi, osim sudjelovanja na prethodno opisanim izdanjima obveznica i trezorskih zapisa Republike Hrvatske, koje je djelomično ostvareno i u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom kroz korištenje programa otkupa obveznica, sudjelovali i u osnivanju Fonda za stabilnost namijenjenog za održavanje stabilnosti na domaćem obvezničkom tržištu, primarno uslijed potencijalnih značajnijih izlaza ulagatelja iz domaćih investicijskih fondova.

Trend značajnih ulaganja OMF-ova u hrvatske kompanije nastavljen je i u 2020. godini, pri čemu se ističu ulaganja u društva CIAK Grupa d.d., M7 Primo d.d. i Čakovečki mlinovi d.d. Osim navedenog, OMF-ovi su aktivno participirali i na sekundarnom tržištu. Tako su, između ostalog, povećani udjeli i u društвima AD Plastik d.d., Adris grupa d.d., Arena Hospitality Group d.d., Atlantic grupa d.d., Ericsson Nikola Tesla d.d., Hrvatski Telekom d.d., Končar-elektroindustrija d.d., Podravka d.d. i drugima.

Imajući na umu izrazito nisku likvidnost domaćeg tržišta dionica, mirovinska društva smatraju da je i dalje najprimjerena strategija ulaganja upravo kroz izravne dokapitalizacije odabranih izdavatelja. Dokapitalizacijom je kompanija u mogućnosti sniziti troškove zaduženja, povećati profitabilnost te stvoriti prepostavke za realizaciju planiranih kapitalnih ulaganja ili širenja putem preuzimanja drugih društava.

U pogledu korporativnog upravljanja, mirovinska društva mogu u nadzorne odbore društava u koje su uložila imovinu fondova predlagati i imenovati isključivo nezavisne stručnjake, čime se onemogućuje

¹ Euro denominirane obveznice dospijeća 2022., 2025., 2027., 2028., 2029., 2030. i 2031., te USD denominirane obveznice dospijeća 2021., 2023. i 2024.

izravno članstvo društvima za upravljanje u nadzornim odborima. Bez obzira na navedeno, mirovinska društva nastaviti će kroz aktivno dioničarstvo (glasanjem na skupštinama izdavatelja sukladno prije definiranim smjernicama) i dalje nastojati podizati razinu korporativnog upravljanja i zalagati se za uvođenje najbolje prakse. Cilj je unaprijediti poslovne procese unutar izdavatelja i povećati njegovu održivu razinu profitabilnosti, uz istovremeno smanjivanje rizika poslovanja. Sukladno tome, mirovinska društva aktivno potiču prelazak izdavatelja u viši segment uređenog tržišta Zagrebačke burze (iz redovitog na službeno ili vodeće tržište), čime se povećava transparentnost poslovanja i standard korporativnog upravljanja.

Izmjenama zakona koje su stupile na snagu 1. siječnja 2019. godine, nastavljena je daljnja liberalizacija ulaganja u infrastrukturne projekte. Ulaganja u prenosive dužničke ili prenosive vlasničke vrijednosne papire koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske prepoznata su kao zasebna klasa imovine. Takvi projekti, uz obvezu uvrštenja na uređeno tržište, moraju imati dugoročne, stabilne i predvidljive novčane tokove, kako bi odgovarali ročnosti obveza mirovinskog fonda.

Nažalost, niti tijekom 2020. godine OMF-ovi nisu bili u mogućnosti iskoristiti takvu zakonsku mogućnost, s obzirom da niti jedan projekt nije došao do faze u kojoj bi pojedino mirovinsko društvo moglo tražiti odobrenje od Vlade Republike Hrvatske da klasificira izdavatelja tih vrijednosnih papira kao namjenskog izdavatelja u financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata. S obzirom na trendove na svjetskim finansijskim tržištima, gdje se upravo u tom segmentu mirovinski fondovi pojavljuju kao najznačajniji ulagači, te potrebe Republike Hrvatske u području refinanciranja finansijskih obveza infrastrukturnih projekata, smatramo da upravo domaći OMF-ovi mogu značajno doprinijeti razvoju te klase imovine. To vrijedi pogotovo za slučajeve kada bi to rezultiralo smanjenjem javnog duga Republike Hrvatske, što bi imalo značajne pozitivne posljedice prema smanjenju percepcije državnog rizika, odnosno manjim troškovima zaduženja.

U nedostatku većih infrastrukturnih projekata, određenih aktivnosti kod alternativnih klasa imovine bilo je u segmentu ulaganja u takozvane private equity fondove. OMF-ovi su time praktički pokrili cijeli spektar dozvoljenih ulaganja, koji pored daljnje diversifikacije ulaganja i potencijalno većih povrata u budućnosti, omogućava i manjim tvrtkama pristup dugoročnom kapitalu. Time se osigurava stabilno okruženje za njihov daljnji rast i razvoj na lokalnom tržištu.

7. Izmjena zakonske regulative

Nastavno na 2019. godinu u kojoj su mirovinska društva posredstvom Udruge društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskih osiguravajućih društava (UMFO) davala komentare Hanfi na izmjene i dopune podzakonskih akata koji se odnose na poslovanje mirovinskih društava i OMF-ova pod njihovim upravljanjem, početkom 2020. godine isti su stupili na snagu. Navedeni pravilnici doneseni su u skladu s reformom mirovinskog sustava prema izmjenama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN 115/18), a u svrhu provođenja što kvalitetnijeg i boljeg nadzora. Predmetne izmjene pravilnika stupile su na snagu dana 11.01.2020. godine te je mirovinskim društvima postavljen rok od šest mjeseci za usklađenje.

Izmjene su se odnosile na Pravilnik o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN 02/20), Pravilnik o promidžbi, informativnom prospektu i ostalim informacijama za članove obveznih mirovinskih fondova (NN 02/20), Pravilnik o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN 02/20, 15/20), Pravilnik o organizacijskim zahtjevima za mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima (NN 02/20), Pravilnik o promidžbi, informativnom prospektu i ostalim informacijama za članove obveznim mirovinskih fondova (NN 02/20), Pravilnik o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN 02/20) te Pravilnik o odobrenju osnivanja i statuta obveznog mirovinskog fonda (NN 02/20).

Između ostalog, izmjenama se povećala razina transparentnosti ulaganja OMF-ova putem objava na web stranicama mirovinskih društava, pojačani su zahtjevi za upravljanje rizicima i to posebno u dijelu koji se odnosi na upravljanje rizicima likvidnosti te izradu dodatnih scenarija za stresne okolnosti i izvještavanje Hanfe o istima, uspostavljeno je izvještavanje Hanfe o valutnim izloženostima OMF-ova, uspostavljena je obveza praćenja i izvještavanja o prinosu ostvarenom ulaganjem u prenosive vlasničke vrijednosne papire s prinosom referentne vrijednosti, revidirani su propisi koji određuju uvjete ulaganja u financijske izvedenice, propisani su dodatni postupci za poslove sukladnosti vezani uz prepoznavanje sukoba interesa te je uspostavljena godišnja obveza izvještavanja Hanfe o pritužbama članova.

U svibnju 2020. godine donijete su nove izmjene i dopune Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN 58/20). Iste izmjene donijete su kako bi se osiguralo pravovremeno postupanje Hanfe u slučaju nastupanja posebnih okolnosti, a koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu. U posebnim okolnostima koje trenutno postoje u Republici Hrvatskoj do kojih je došlo uslijed pojave pandemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 nastoji se zaštiti život i zdravlje ljudi te smanjiti šteta nastala građanima i šteta u gospodarskom poslovanju.

Istim izmjenama proširuje se spektar dozvoljenih ulaganja OMF-ova i na depozite kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke. Također je proširena mogućnost OMF-ovima za pozajmljivanje novčanih sredstava od trećih osoba u ukupnom iznosu do 5% neto vrijednosti imovine fonda, pa sada postoje dvije kategorije takvih slučajeva: kada mirovinski fond pozajmljuje novčana sredstva putem repo poslova, transakcija prodaje i ponovne kupnje te programa kreditiranja koje organizira i provodi Hrvatska narodna banka ili Europska središnja banka, a tada rok može biti duži – i to do pet godina te onda kada mirovinski fond pozajmljuje novčana sredstva od trećih osoba putem repo poslova i transakcija prodaje i ponovne kupnje, s time da je tada rok kraći – maksimalno tri mjeseca.

Ovim izmjenama propisano je da se Hanfi daje ovlast da svojom odlukom poveća limit OMF-ovima za pozajmljivanje novčanih sredstava od trećih osoba. Takvu odluku Hanfa može donijeti samo kao iznimku od navedenog pravila, a njome Hanfa može povećati limit 2 do 15% neto vrijednosti imovine OMF-a, pritom vodeći računa o razmjernosti i potrebi svake konkretnе situacije i svih uključenih sudionika. Nadalje, daje se ovlast Hanfi za donošenje odluke kojom se privremeno dozvoljavaju prekoračenja ograničenja ulaganja imovine OMF-ova koja su propisana odredbama članaka 125. do 134. Zakona.

U lipnju 2020. godine Hanfa je donijela smjernice mirovinskim društvima za osnaživanje finansijske pismenosti građana Republike Hrvatske s namjerom pojašnjenja članka 59. točke 22. Zakona te unaprjeđenja poslovanja mirovinskih društava i poboljšanja informiranja članova OMF-ova. Cilj navedenih smjernica je unaprjeđenje, razvoj i ujednačavanje postojećih postupanja i poslovne prakse mirovinskih društava vezanih uz informiranje i finansijsko opismenjavanje postojećih i budućih članova OMF-ova, odnosno šire javnosti, a vezano uz individualnu kapitaliziranu štednju. Ujedno, cilj je i osiguravanje veće javne prisutnosti i prepoznatljivosti mirovinskih društava i mirovinskih fondova te pojmove vezanih uz njihovo poslovanje, a što je nužno za učinkovito osnaživanje finansijske pismenosti.

U skladu s predmetnim smjernicama mirovinska društva su producirala svoje strategije provođenja aktivnosti usmjerenih na osnaživanje finansijske pismenosti u skladu s kojima su tijekom 2020. godine provodile edukativne aktivnosti usmjerene ka osnaživanju finansijskog opismenjava o pojmovima vezanim uz njihovo poslovanje te o drugim temama povezanim s tržištem kapitala.

8. Projekti finansijske pismenosti

Finansijsko obrazovanje postaje sve potrebnije kako bi građani mogli odgovorno planirati potrošnju i štednju. Veća finansijska pismenost od koristi je i korisnicima i pružateljima finansijskih usluga. Važan aspekt finansijske pismenosti je finansijska pismenost o mirovinskoj štednji. Danas je životni vijek dulji, a demografske promjene u svim europskim zemljama mijenjaju stare paradigme. Zato je važno na vrijeme početi planirati kvalitetan život u trećoj životnoj dobi.

UMFO već četiri godine kontinuirano radi na unapređenju finansijske pismenosti s posebnim naglaskom na mirovinski aspekt finansijske pismenosti. U projektima u kojima UMFO sudjeluje i koje je kreirao teži jedinstvenom pozicioniraju i promišljanju izvan uobičajenih okvira. Finansijska pismenost je sve prisutnija u projektima i medijskim natpisima s obzirom na zakonsku obvezu finansijskih institucija da rade na njezinom osnaživanju.

UMFO, koji svoje projekte komunicira pod brandom „mirovinski fondovi“, želi zadržati lidersku poziciju te se pozicionirati kao industrija koja brine o dobrobiti svojih članova, kontinuirano radi na dijeljenju informacija i unapređenju finansijske pismenosti. Mirovinska industrija je prva krenula s projektima finansijske pismenosti. Cilj UMFO-a je pomicati granice u komuniciranju navedenih tema, biti komunikacijski i tehnološki inovativan, ali se svojim pristupom pozicionirati i putem premium sadržaja u odnosu na konkurenciju.

UMFO je temeljem Nacionalnog strateškog okvira finansijske pismenosti za razdoblje 2021. - 2026. definirao specifične ciljne skupine za promicanje finansijske pismenosti o mirovinskoj štednji. Ciljne skupine kojima se UMFO obraća u svojim projektima su:

- djeca i mladi (generacija Z), tj. učenici osnovnih škola te mladi u segmentu 18+,
- odrasli mlađe dobi (generacija Y),
- osobe radne dobi,
- stručna javnost i mediji.

Obzirom da su ciljne skupine široko postavljene, UMFO se pojedinim skupinama obraća kanalima koji su specifični za tu ciljnu skupinu te kroz posebno kreirane projekte. Tijekom 2020. godine UMFO je realizirao ukupno devet projekata i tako osigurao kontinuiranu prisutnost u javnom prostoru. Realizirani su ovdje pobrojani projekti:

- Mala akademija financija (MAFIN) - projekt namijenjen učenicima osnovnih škola od 5. do 8. razreda. Projekt je realiziran u suradnji s Ministarstvom znanosti, Agencijom za odgoj i obrazovanje, Ekonomskim fakultetom te medijskim partnerom Večernjim listom.
- Crno na bijelo – tematske emisije na radiju poslovniFM namijenjene radno sposobnoj populaciji.
- Moja mirovina – projekt na digitalnom portalu kao i tiskovinama 24 sata i 24 express. Objavljeno je 28 članaka, 3 videa, 3 infografike i 2 priloga koja su distribuirana kroz dnevne novine 24 sata. Ostvareno je 945.396 pregleda sadržaja, prosječan broj čitanja po članku je 27.011, a prosječno vrijeme zadržavanja je 2 minute. Ukoliko bi zbrojili sva zadržavanja na svim člancima, građani su svi zajedno proveli 3.5 godine čitajući tekstove namijenjene jačanju finansijske pismenosti o mirovinskoj štednji.
- Put do bezbrižne mirovine – projekt realiziran u suradnji sa Slobodnom Dalmacijom gdje su na relevantan, činjeničan i zanimljiv način u serijalu tekstova obradene teme iz područja mirovinskog sustava koje su specifične za područje Dalmacije (turizam, pomorci, ulaganja u dalmatinsku regiju i sl.).
- FiBRA – projekt namijenjen stručnoj, akademskoj zajednici i predstavnicima medija. Na stručan, relevantan i angažiran način otvarane su aktualne teme, govorilo se o trendovima te su se u dijalogu sa svim sudionicima iznosili komentar, promišljanja i prijedlozi. Napravljen je video zapis na temu uvođenje eura.
- Konferencije – realizirane su dvije konferencije u suradnji s HANZA media: „Tržište kapitala nakon korona krize - prilika za kompanije i investitore“, koja je realizirana u prosincu 2020. godine te on-line panel raspravu „Izazovi tržišta kapitala u razdoblju nakon Covida-19“ koja je realizirana u svibnju 2020. godine.
- Konferencija „Izazov promjene“ – deveta zajednička konferencija Zagrebačke burze i fondovske industrije.
- Mrežna stranica mirovinskifondovi.hr – pokrenuta je nova mrežna stranica koja je dizajnom i sadržajem usmjerena na potrebe korisnika. Stranica je u razdoblju od 1. srpnja 2020. kada je pokrenuta pa do kraja 2020. godine ostvarila 38.704 posjeta.
- Think Fin: Financije za svakoga – kreiran je prvi chatbot mirovinskih fondova – Gospodin Fin. On je virtualni finansijski pomoćnik koji na jednostavan i zanimljiv način govori o kompleksnim finansijskim pojmovima i otkriva korisne informacije o II. i III. stupu mirovinskog osiguranja. Naši građani razmijenili su ukupno 80.450 poruka s Gospodinom Finom putem Viber chatbota i u projektu su se zadržali oko 24 minute u razgovoru s njim. Ostvareno je ukupno 802.834 impresija display kampanje i 446.968 pregleda on-line native članaka o mirovinskim fondovima.

9. Očekivane mirovine i budućnost mirovinske reforme

Mirovinska reforma u Republici Hrvatskoj provedena prije dvadeset godina prvenstveno je imala za cilj stabiliziranje mirovinskog sustava i stvaranje temelja za dugoročni i održivi mirovinski sustav koji će odgovoriti na sva nepovoljna kretanja koja na njega imaju utjecaj. Izrazito nepovoljna demografska kretanja sa sve većim brojem umirovljenika, sve manjim brojem radno aktivnog stanovništva i nemogućnosti proračunskog financiranja budućih mirovina bili su razlog uvođenja kapitaliziranog mirovinskog sustava u kojem će osobna imovina u OMF-ovima, koji čine osnovu II. stupa, predstavljati osnovicu za isplatu mirovina budućih umirovljenika.

Dodatno, akumuliranje štednje u II. stupu imalo je za cilj i smanjivanje mirovinskih izdataka koji se financiraju iz uplate doprinosa i proračuna, povećanje odgovornosti pojedinca za svoju socijalnu sigurnost u starosti i stimuliranje duljeg ostanka u svijetu rada. Naime, mirovina iz II. stupa izravno ovisi o visini kapitaliziranih doprinosa i očekivanom trajanju života, čime se kombinirani mirovinski sustav prilagođava demografskim promjenama. Posljedično, kombinirani mirovinski sustav temeljen na tri stupa omogućava dugoročno višu razinu mirovina uz nižu stopu doprinosa.

Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima iz 2014. godine, definirana su tri OMF-a različitih kategorija, tj. različitih strategija ulaganja: A, B i C. Radi se, naime, o modelu cjeloživotnog ulaganja imovine OMF-ova na način da je svakoj dobroj kategoriji članova OMF-ova ponuđena primjerena strategija ulaganja koja u konačnici osigurava optimalno upravljanje imovinom, kako članova koji su na početku štednje za mirovinu, tako i onih članova koji su pri kraju svoje štednje i odlasku u mirovinu.

Time se hrvatski mirovinski sustav ubraja u naprednije mirovinske sustave, koji osim tri stupa koji će biti izvor budućih mirovina i unutar II. stupa članovima omogućava da izborom portfelja aktivno utječu na visinu svoje mirovinske štednje kao što je to već omogućeno putem III. stupa koji je dobrovoljan.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, kojeg je Sabor Republike Hrvatske usvojio u prosincu 2018., donio je značajnu novost vezanu uz kombinirane mirovine iz I. i II. stupa. Naime, prijašnjim zakonskim rješenjem osiguranici koji su u mirovinu odlazili iz kombiniranog sustava nisu imali pravo na dodatak na mirovinu iz I. stupa. Novim zakonskim rješenjem pravo na dodatak na mirovine imaju i osiguranici koji će mirovinu primati iz kombiniranog sustava (I. i II. stupa). Dodatno, prilikom podnošenja zahtjeva za starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu omogućen je istup iz obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje (II. stupa) i osiguranicima koji su obvezno bili osigurani u oba mirovinska stupa, a na dan 1. siječnja 2002. su bili mlađi od 40 godina.

Ako osiguranik izabere ostanak u II. stupu onda se uz priznanje prava na osnovnu mirovinu određuje i mirovina iz II. stupa prema programu mirovinskog osiguravajućeg društva (MOD), a sredstva s osobnog računa prenose se u MOD s kojim sklapa ugovor o mirovini. Osiguranici koji biraju ostanak u II. stupu mogu podići 15% sredstava s osobnog računa u MOD-u na temelju ugovora o mirovini, a ista se mogu isplatiti samo korisnicima starosne i prijevremene starosne mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju. Dodatno, isplata se može ugovoriti samo ako je osnovna starosna, odnosno prijevremena starosna mirovina, veća od najniže mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju uvećana za 15%. Ove promjene u sustavu izjednačile su u pravima članove OMF-ova s osiguranicima koji

su bili članovi samo I. stupa. Po odlasku u mirovinu članovi OMF-ova mogu birati model koji je za njih u tom trenutku povoljniji.

9.1. Ostvarivanje prava na starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu iz II. stupa od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine²

Kako bi član OMF-a mogao odabrati povoljniju mirovinu, REGOS putem mrežnog servisa prikuplja informativne izračune mirovina od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) i mirovinskog osiguravajućeg društva (MOD) i dostavlja ih na kućnu adresu člana fonda. U 2020. godini REGOS je dostavio informativne izračune mirovina na kućne adrese za 8.636 buduća korisnika mirovine. Osobnu izjavu o izboru mirovine u 2020. godini dalo je ukupno 8.399 osiguranika, od čega je 5.304 osiguranika (63,15%) odabralo mirovinu samo iz I. stupa, a 3.095 osiguranika (36,85%) odabralo je mirovinu iz I. i II. stupa.

Po izboru MOD-a, REGOS zatvara osobni račun i ukupno kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana fonda doznačava odabranom MOD-u. Tijekom 2020. godine REGOS je zatvorio 2.970 osobnih računa te doznačio u MOD 675.621.190,82 kune. Izmjenama Zakona uvedena je mogućnost jednokratne novčane isplate od 15% u bruto iznosu od ukupno kapitaliziranih sredstava doznačenih MOD-u, ako je osnovna mirovina iz mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti veća za 15% od najniže mirovine iz I. stupa prema Zakonu o mirovinskom osiguranju. U 2020. godini ukupno je obrađeno 4.103 ugovora za starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu, a jednokratnu isplatu primilo je 3.363 korisnika (81,96%) u ukupnom iznosu 125.911.055,02 kune.

Pri svakoj isplati mirovine, kao i pri jednokratnoj isplati 15% od ukupno kapitaliziranih sredstava doznačenih MOD-u, mirovinsko osiguravajuće društvo obračunava i uplaćuje porez na dohodak i pritez porezu na dohodak sukladno Zakonu o porezu na dohodak te korisniku mirovine isplaćuje neto iznos. Stope poreza za umirovljenike umanjene su za 50% i iznose 12% i 18%, ovisno o poreznim razredima. Temeljem konačnog obračuna poreza na dohodak kojeg obračunava Porezna uprava, korisnik mirovine može imati obvezu za uplatu poreza ili povrat više plaćenog poreza na dohodak, ovisno o ostvarenim primitcima i korištenim osobnim odbicima u toj godini.

Iz navedenih podataka je vidljivo da je kombiniranu mirovinu iz oba stupa u 2020. godini odabralo 36,85% osiguranika, dok se prije 2019. godine najveći broj osiguranika vraćao u I. stup zbog dodatka od 27% na mirovinu samo iz I. stupa. Do promjene trenda je došlo jer od 1. siječnja 2019. godine osiguranicima koji odaberu mirovinu iz oba stupa, na mirovinu iz I. stupa određuje se dodatak na mirovinu od 27% za mirovinski staž ostvaren do 31. prosinca 2001. godine, a na dio mirovine iz I. stupa koja im pripada za mirovinski staž od uvođenja II. stupa, tj. od 1. siječnja 2002. godine određuje se

² Izvor: REGOS, Ostvarivanje prava na starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup) od 01.01. do 31.12.2020. godine uz statističke pokazatelje

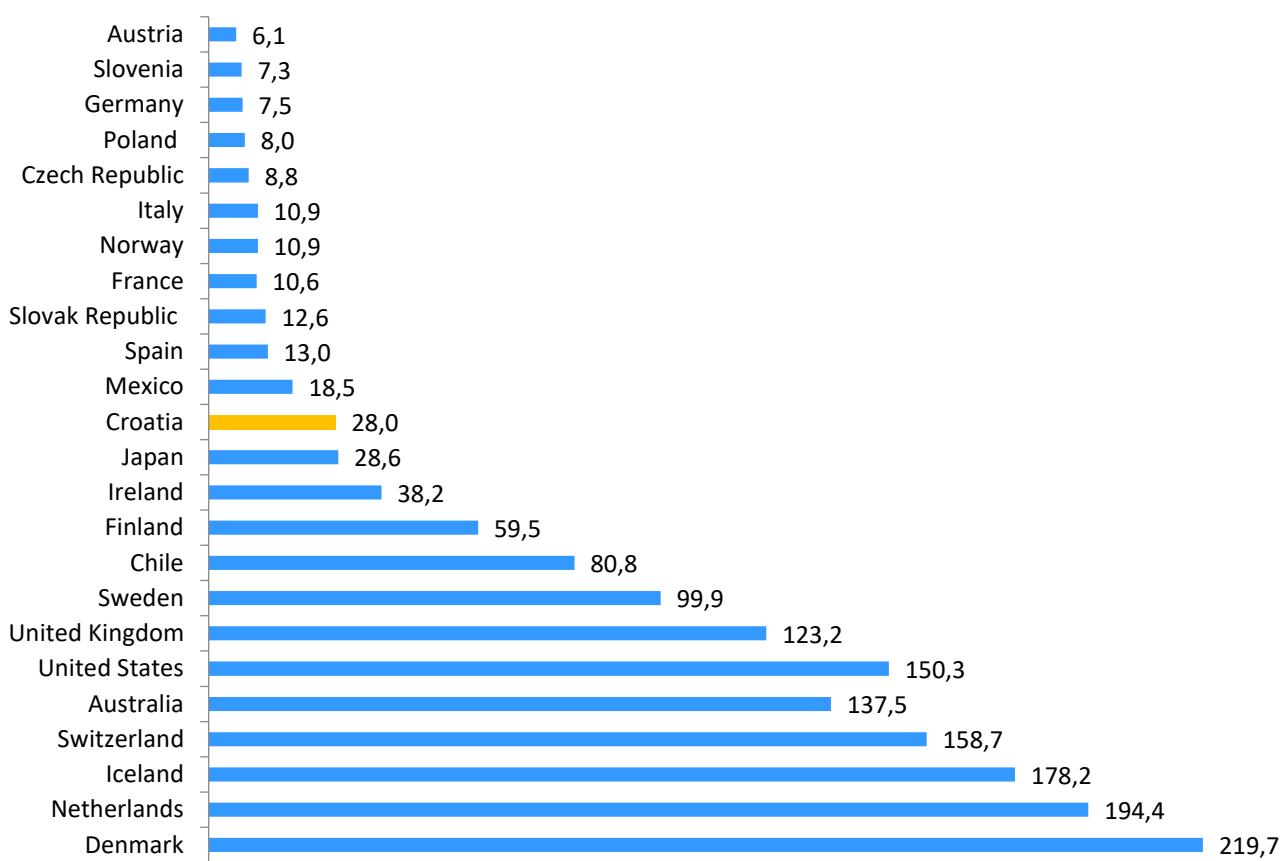
dodatak od 20,25%. Osnovnu mirovinu s dodatkom od 27% i 20,25% isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Uvođenjem dodatka i na kombiniranu mirovinu, osigurana je primjerenija razina mirovina iz oba stupa. Odabiru kombinirane mirovine pridonijela je i mogućnost ostvarivanja prava na jednokratnu isplatu 15% bruto iznosa sredstava doznačenih MOD-u. Promatrajući trenutne pokazatelje, u budućnosti se može očekivati sve veći udio mirovina iz oba stupa u odnosu na mirovine samo iz I. stupa jer će iznosi sredstava na osobnim računima biti veći.

9.2. Učinci reforme mirovinskog sustava

Udio imovine mirovinskih fondova u veličini nacionalne ekonomije, mjereno udjelom u BDP-u, predstavlja ključni indikator značaja pojedinog mirovinskog sustava. Na slici 11. dan je usporedni prikaz udjela imovine mirovinskih fondova u BDP-u sa zemljama OECD-a za 2019. godinu za koju imamo usporedive podatke.

Slika 11: Udio imovine mirovinskih fondova u BDP-u pojedinih država u 2019. godini

Izvor: OECD Pension Markets in Focus 2020

Ukupna imovina pod upravljanjem OMF-ova u Republici Hrvatskoj na kraju 2019. godine iznosila je preko 112 milijardi kuna što je iznosilo 28% udjela u BDP-u, čime je premašen minimum od 20% kojim se po definiciji OECD-a neki mirovinski sustav određene zemlje svrstava u zrele mirovinske sustave. Dodatno, gledajući od 2009. godine, Hrvatska je među tri vodeće zemlje po rastu udjela imovine mirovinskog sustava u BDP-u.

9.1 Dugoročne projekcije održivosti mirovinskog sustava u Republici Hrvatskoj

Mirovinski sustavi u svijetu, pa tako i u Republici Hrvatskoj, predmet su rasprava i propitivanja dugoročne održivosti i smjera kretanja u budućnosti. Globalna demografska kretanja u kojima stanovništvo stari i pogoršava se omjer radno aktivnog stanovništva i umirovljenika te sve veća izdvajanja za isplate mirovina, predstavljaju izazov i za razvijene zemlje koje preispituju postojeće modele.

Analizirajući dugoročnu održivost mirovinskog sustava međugeneracijske solidarnosti u Hrvatskoj na temelju demografskih i makroekonomskih projekcija u okviru znanstvenog skupa „Održivost javnih financija na putu u monetarnu uniju“³, autori su napravili dugoročnu projekciju kretanja prihoda i rashoda po osnovi doprinosa za mirovine i utjecaj na fiskalnu sliku Hrvatske i osiguravanje dugoročne održivosti javnog duga. Autori rada razvili su vlastiti model kalibriran na ostvarene pokazatelje iz 2016. godine u kojem će se projicirati održivost javnih financija u temeljnog scenariju na dugi rok, sve do 2070. godine. Također su korištene projekcije trendova ekonomskih i demografskih pokazatelja za sve zemlje članice EU iz Ageing Report-a (European Commission, 2017, 2018a, 2018b, 2018c).

Po tim pokazateljima, ukupna populacija stanovnika na razini cijelog EU-a od 2016. do 2070. blago će rasti (za 1,8%). Međutim, brojne zemlje članice očekuju zapravo smanjivanje broja stanovnika u odnosu na 2016. godinu, a među najznačajnijima kao što su Litva, Bugarska, Latvija i Grčka, tu je i Hrvatska koja očekuje smanjivanje broja stanovnika s 4,2 milijuna u 2016., na 3,4 milijuna u 2070. godini što je pad od čak 18,6%.

Apsolutno sve zemlje EU-a očekuju produljivanje životnog vijeka, prosječno 7,8 godina za muškarce i 6,6 godina za žene. Tako bi prosječan građanin EU-a u 2070. godini živio do 86 godina, a prosječna građanka do 90 godina. U Hrvatskoj je prosječan životni vijek nešto kraći od prosjeka EU-a, a u razdoblju od 2016. do 2070. godine očekuje se da će rasti sa 75 na 84 godine za muškarce i sa 81 na 89 godina za žene.

Ti bi trendovi očekivano trebali dovesti do starenja stanovništva. Udio osoba starijih od 65 godina u ukupnoj populaciji trebao bi na razini EU-a rasti sa 19,3% u 2016. godini na 28,8% u 2070. godini. Sličan trend je vidljiv u svim zemljama EU, a u Hrvatskoj se očekuje rast udjela osoba starijih od 65 godina u ukupnoj populaciji sa 19,4% u 2016. na 31,2% u 2070. godini. Ti trendovi predstavljaju značajan izazov za održivost mirovinskih sustava diljem članica EU-a, pa je većina zemalja članica provela, djelomično provela ili najavila produljenje radnoga vijeka.

³ Znanstveni skup „Održivost javnih financija na putu u monetarnu uniju“, Zagreb, 13.03.2020. godine, „Analiza dugoročne održivosti sustava međugeneracijske solidarnosti“, prof. dr. sc. Anto Bajo, Vanessa Keranović i prof. dr. sc. Hrvoje Šimović

Produljivanje radnog vijeka u razdoblju do 2070. očekivano će rezultirati sve kasnjim odlaskom u mirovinu. Tako će prosječni građanin EU-a 2070. godine raditi do nepunih 66 godina, što je otprilike 2 godine duže od trenutačnog prosjeka za umirovljenje. Prosječni Hrvat bi već nakon 2040. godine pa nadalje trebao raditi do nepune 64 godine, što je otprilike 2 i pol godine duže od trenutačnog prosjeka za umirovljenje.

Nadalje, analizirana je stopa participacije koja pokazuje udio radnog stanovništva u ukupnoj populaciji (dobna skupina 20-74 godine). U 2016. godini je stopa participacije radne snage u Hrvatskoj sa 60,7% bila bitno niža od stope participacije u zemljama EU gdje je iznosila 67,8%. Do 2070. godine trendovi pokazuju povećanje stopa participacije u Hrvatskoj i zemljama EU-a, međutim Hrvatska i dalje ostaje bitno ispod prosjeka EU-a sa stopom participacije od 63,6% u odnosu na 70,2%.

Stopa ovisnosti starijeg stanovništva definira se kao udio osoba u dobi 65 i više godina u odnosu na stanovništvo u radnoj dobi (15-64 godine) i svojevrstan je pokazatelj starosti stanovništva. U razdoblju od 2016. do 2070. godine stopa ovisnosti zapanjujuće raste i u Hrvatskoj, sa 29,3% u 2016. na 56,2% u 2070., dok u članicama EU-a sa 27,2% u 2016. raste na 54,7% u 2070. godini. Trošak mirovinskog sustava za javni proračun je u 2016. godini bio na razini 10,6% BDP-a, a prosjek EU je bio 11,2% BDP-a.

U razdoblju do 2070., prema nalazima Ageing reporta, očekuje se kontinuirano smanjivanje tereta mirovinskog sustava na javni proračun Hrvatske te bi u 2070. trošak mirovina koji se financira iz hrvatskog proračuna trebao biti na razini od 6,8% BDP-a. Na razini svih zemalja članica EU-a trend kretanja troška mirovinskog sustava relativno je stabilan te bi u 2070. izdvajanja za mirovinsko osiguranje iz javnih proračuna članica EU-a trebala iznositi 11% BDP-a. Kada se pogleda po zemljama članicama EU-a, izdvajanja iz državnih proračuna zemalja članica za mirovinsko osiguranje bitno se razlikuju. Hrvatska je sa izdvajanjima od 10,6% BDP-a u 2016. u zlatnoj sredini, a projekcija za 2070. godinu u kojoj se očekuje izdvajanje od 6,8% BDP-a stavlja Hrvatsku u zemlje s očekivanim najnižim javnim izdvajanjima za mirovinsko osiguranje.

Nadalje, u radu su se analizirali i prihodi i rashodi proračuna vezani uz mirovinsko osiguranje i napravljena je analiza neto troška mirovinskih sustava. Prema ovim procjenama i projekcijama, teret mirovinskog sustava u Hrvatskoj za državni proračun blago će se smanjivati, ponajviše zbog postupnog rasterećenja rashodne strane proračuna u dijelu izdvajanja za mirovinsko osiguranje. Takav razvoj pozitivno će utjecati na fiskalnu sliku Hrvatske te na osiguravanje dugoročne održivosti javnog duga, što je izrazito važno s obzirom na to da hrvatski javni dug premašuje granicu od 60% propisanu kriterijima iz Maastrichta te bi u budućnosti trebalo težiti njegovom smanjivanju u odnosu na bruto domaći proizvod.

Zaključno u navedenom radu, navedeno je da će se prema procjenama i projekcijama teret postojećeg mirovinskog sustava u Hrvatskoj za državni proračun blago smanjivati sa 4,5% u 2016. na 1,6% do 2050. godine, najviše radi rasterećenja rashodne strane proračuna u dijelu izdvajanja za mirovinsko osiguranje radi postupnog prelaska isplate mirovina iz jednostupnog u dvostupni sustav, strožih pravila na prijevremeno umirovljenje, produljenje radnog vijeka i nekih drugih okolnosti u ostvarenju prava na mirovinu.

Da je hrvatski mirovinski sustav održiv s fiskalnog stajališta, smatra i dr. Nesić koji kaže da isti u budućnosti ne bi trebao generirati pretjerane izdatke državnog proračuna. Dr. Nesić nadalje ističe da

su temeljni problem relativno niske mirovine, odnosno održivost sustava sa socijalnog stajališta te smatra da u promišljanjima budućih promjena u mirovinskom sustavu treba prvenstveno tražiti prostor za povećanje mirovina pri čemu treba zadržati fiskalnu održivost sustava. Te su promjene moguće, kako kaže, ali uz podjelu „tereta“ reformi između samih građana i države te smatra da će građani, tj. radnici, trebati raditi nešto duže nego odu u mirovinu, a možda će morati izdvajati i veći postotak iz svojih plaća za mirovinsko osiguranje. Nadalje, dr. Nesić smatra da je država dužna urediti sustav tako da pronađe ravnotežu između načela solidarnosti i načela uzajamnosti. Dodaje kako načelo solidarnosti upućuje na osiguranje većih mirovina socijalno ugroženim starijim osobama i osobama s gubitkom radne sposobnosti nego bi to bilo temeljem uplata doprinosa, dok načelo uzajamnosti zahtijeva da oni koji su više uplaćivali u mirovinski sustav ostvare i više mirovine.

Dr. Nesić nadalje zaključuje da, iako postoje određene dvojbe, većina stručnjaka ipak smatra da se mirovinski sustav koji kombinira javni sustav međugeneracijske solidarnosti, tj. I. stup s individualnom kapitaliziranim mirovinskim štednjom te II. i III. stupom, može bolje nositi s demografskim problemima od sustava koji je baziran isključivo na I. stupu. Zaključuje da je sadašnji obvezni mirovinski sustav, postavljen na dva stupa, u Hrvatskoj u suštini dobro postavljen i da nema potrebe za njegovim radikalnim mijenjanjem, ali ima potrebe i mogućnosti da se on dorađuje i bolje regulira s ciljem osiguranja viših mirovina.